

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ

“НА
ИЗТОК
СПИ ЕДИН
ГИГАНТ,
НЕ ГО
БУДЕТЕ!”

I.

Подпис:

"НА ВОСТОКЕ СПИТ ГИГАНТ, НЕ БУДИ ЕГО!"

СОДЕРЖАНИЕ

ЧАСТЬ I ДО 2012 ГОДА

ПРЕДИСЛОВИЕ.....	3
§ 1. ИСТОРИЯ.....	4
§ 2) СУТЬ РЕФОРМ	10
§ 3) СУЩНОСТЬ И ХАРАКТЕРИСТИКИ СИСТЕМЫ.....	10
§ 4) АХИЛЛЕСОВА ПЯТА ГИГАНТА или КНР БЕЗ МАСКИ.....	12
§ 5) ТЕМПЫ И ФАКТОРЫ УСКОРЕННОГО РАЗВИТИЯ	14
§ 6) СОЦИАЛЬНАЯ СТРАТИФИКАЦИЯ И ПОЛЯРИЗАЦИЯ ПО ДОХОДАМ «РЕФОРМИРОВАННОГО» КИТАЙСКОГО ОБЩЕСТВА.....	19
§ 7) ОТНОШЕНИЯ С США.....	25

ЧАСТЬ II С 2012 ПО 2017 ГОД.

§ 8) Китай после Дэн Сяопина.....	34
§ 9) КИТАЙ СИ ЦЗИНПИНА БЛИЖЕ К ГИТЛЕРОВСКАЯ ГЕРМАНИЯ ЧЕМ СТАЛИНСКОГО СССР.....	35
§ 10) ЗАМЕНА МАРКСИЗМА КОНФУЦИАНЦАМИ	49
§ 11) Китайская мечта Си Цзиньпина и ЕЕ ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА	51
§ 12) ПРОЦЕНТЫ, КОТОРЫЕ, ЕСЛИ ДЕЙСТВИТЕЛЬНЫ, ШОКИРУЮТ	54
§ 13) КИССИНДЖЕР И НИКСОН В РОЛИ ДОКТОРА ФРАНКЕНШТЕЙНА.....	62
§ 14) ОБРАЩАТЬСЯ К ФАКТАМ:.....	64
§ 15) О ВОЙНЕ.....	73
§ 16) СТРАТЕГИИ США И КИТАЯ.....	76
§ 17) ЕЩЕ РАЗ О ВОЙНЕ!!!.....	77
§ 18) ВОЙНЫ «КОММУНИСТИЧЕСКОГО» КИТАЯ.....	79
§ 19) ЕЩЕ О ВОЙНЕ МЕЖДУ США И КИТАЕМ.....	82
§ 20) СЦЕНАРИИ БУДУЩЕЙ ВОЙНЫ.....	74
§ 21) СОВЕТЫ "ГОЛУБЕЙ" В США.....	90

ЧАСТЬ III С 2017 ПО 2022 ГОД.

§ 22) ДВА ПОСЛЕДНИХ СЪЕЗДА КПК.....	93
§ 23) ОФИЦИАЛЬНЫЕ СТАТИСТИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ ОБ ЭКОНОМИКЕ КИТАЯ.....	95
§ 24) НЕИЗБЕЖНЫЙ КРИЗИС НА КИТАЙСКАЯ ЭКОНОМИКА....	102
§ 25) ВНУТРЕННЯЯ И ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КИТАЯ ЗА ПОСЛЕДНИЕ ПЯТЬ ЛЕТ	112
§ 26) О ПЕРСПЕКТИВЕ ПОСЛЕДУЮЩИХ ДЕСЯТИЛЕТИЙ: Грядущая война между США и Китаем НАЧАЛО ТРЕТЬЕЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ.....	124
§ 27) ЧТО ТАКОЕ ИМПЕРИАЛИЗМ?.....	129
§ 28) ПРИЧИНЫ РЕВОЛЮЦИЙ.....	130
§ 29) ПЕРСПЕКТИВЫ МИРОВАЯ СОЦИАЛЬНАЯ РЕВОЛЮЦИЯ... ..	145
§ 30) ЗАКЛЮЧЕНИЕ или ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ.....	148

Im Osten schläft ein Riese, wecken Sie ihn nicht auf!

INHALT

TEIL I BIS 2012

VORWORT.....	3
§ 1. HINTERGRUND.....	4
§ 2) DAS WESENTLICHE DER REFORMEN.....	10
§ 3) WESENTLICHES UND EIGENSCHAFTEN DES SYSTEMS.....	10
§ 4) ACHILLES UND DIE RIESENFERSE oder KNR OHNE MASKE.....	12
§ 5) TEMPEDES UND FAKTOREN DER BESCHLEUNIGTEN ENTWICKLUNG	14
§ 6) SOZIALE STRATIFIZIERUNG UND POLARISIERUNG NACH EINKOMMENDER „REFORMIERTEN“ CHINESISCHEN GESELLSCHAFT.....	19
§ 7) BEZIEHUNGEN ZU DEN USA.....	25

TEIL II VON 2012 BIS 2017.

§ 8) China nach Deng Xiaoping.....	34
§ 9) SI JINGPINGS CHINA IST DEM CHINA HITLERS NÄHER DEUTSCHLAND VOR STALINS UDSSR.....	35
§ 10) ERSATZ DES MARXISMUS DURCH KONFUZIANER	49
§ 11) Xi Jinpings chinesischer Traum und SEINE AUSSENPOLITIK.....	51
§ 12) Prozeptsätze, die, wenn sie wahr sind, einen Schock hervorrufen ...	54
§ 13) KISSINGER UND NIXON IN DER ROLLE DES DR. FRANKENSTEIN.....	62
§ 14) Um sich den Tatsachen zuzuwenden:	64
§ 15) ÜBER DEN KRIEG.....	73

§ 16) DIE STRATEGIEN DER USA UND CHINA.....	76
§ 17) NOCHMALS ZUM KRIEG!!!.....	77
§ 18) DIE KRIEGE DES „KOMMUNISTISCHEN“ CHINA.....	79
§ 19) MEHR ZUM KRIEG ZWISCHEN DEN USA UND CHINA.....	82
§ 20) SZENARIEN FÜR DEN ZUKÜNFTIGEN KRIEG.....	74
§ 21) RÄTE DER „TAUBEN“ IN DEN USA.....	90
TEIL III VON 2017 BIS 2022.	
§ 22) DIE LETZTEN BEIDEN KONGRESSE DER KPCh.....	93
§ 23) OFFIZIELLE STATISTISCHE DATEN ÜBER CHINAS WIRTSCHAFT.....	95
§ 24) DIE Drohende Krise DIE CHINESISCHE WIRTSCHAFT.....	102
§ 25) Chinas Innen- und Außenpolitik ÜBER DIE LETZTEN FÜNF JAHRE.....	112
§ 26) ÜBER DIE PERSPEKTIVE DER FOLGENDEN JAHRZEHNTE: DER KRIEG ZWISCHEN DEN USA UND CHINA, DER KOMMEN WIRD BEGINN DES DRITTEN WELTKRIEGES.....	124
§ 27) WAS IST IMPERIALISMUS?.....	129
§ 28) GRÜNDE FÜR DIE REVOLUTIONEN.....	130
§ 29) DIE PERSPEKTIVEN DER WELT SOZIALE REVOLUTION.....	145
§ 30) SCHLUSSFOLGERUNG oder WARNUNG.....	148

СЪДЪРЖАНИЕ

I ЧАСТ ДО 2012 Г.

ПРЕДИСЛОВИЕ.....	3
§ 1) ПРЕДИСТОРИЯ.....	4
§ 2) СЪЩНОСТТА НА РЕФОРМИТЕ.....	10
§ 3) СЪЩНОСТ И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СИСТЕМАТА.....	10
§ 4) АХИЛ И ПЕТАТА НА ГИГАНТА или К”Н”Р БЕЗ МАСКА.....	12
§ 5) ТЕМПОВЕ И ФАКТОРИ НА УСКОРЕНОТО РАЗВИТИЕ.....	14
§ 6) СОЦИАЛНА СТРАТИФИКАЦИЯ И ПОЛЯРИЗАЦИЯ ПО ДОХОДИ НА “РЕФОРМИРАНОТО” КИТАЙСКО ОБЩЕСТВО.....	19
§ 7) ОТНОШЕНИЯТА със САЩ.....	25

II ЧАСТ ОТ 2012 ДО 2017 Г.

§ 8) Китай след Дън Сяопин.....	34
§ 9) КИТАЙ НА СИ ЦЗИНПИН Е ПО-БЛИЗО ДО ХИТЛЕРОВА ГЕРМАНИЯ, ОТКОЛКОТО ДО СТАЛИНОВИЯ СССР.....	35
§ 10) ЗАМЯНА НА МАРКСИЗМА С КОНФУЦИАНСТВОТО.....	49
§ 11) Китайската мечта на Си Цзинпин и ВЪНШНАТА МУ ПОЛИТИКА.....	51
§ 12) ПРОЦЕНТИ, КОИТО, АКО СА ВЕРНИ, СТЯСКАТ.....	54
§ 13) КИСИНДЖЪР И НИКСЪН В РОЛЯТА НА Д-р ФРАНКЕНЩАЙН.....	62
§ 14) ДА СЕ ОБЪРНЕМ КЪМ ФАКТИТЕ:.....	64
§ 15) ЗА ВОЙНАТА.....	73
§ 16) СТРАТЕГИИТЕ на САЩ и Китай.....	76
§ 17) ОЩЕ ВЕДНЪЖ ЗА ВОЙНАТА!!!.....	77
§ 18) ВОЙНИТЕ НА “КОМУНИСТИЧЕСКИ” КИТАЙ.....	79
§ 19) ОЩЕ ЗА ВОЙНАТА МЕЖДУ САЩ И КИТАЙ.....	82
§ 20) СЦЕНАРИИ ЗА БЪДЕЩАТА ВОЙНА.....	74
§ 21) СЪВЕТИТЕ НА “ГЪЛЪБИТЕ” В САЩ.....	90

III ЧАСТ ОТ 2017 ДО 2022 Г.

§ 22) ПОСЛЕДНИТЕ ДВА КОНГРЕСА НА ККП.....	93
§ 23) ОФИЦИАЛНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ИКОНОМИКАТА НА КИТАЙ.....	95
§ 24) НАДВИСВАЩАТА КРИЗА ВЪРХУ КИТАЙСКАТА ИКОНОМИКА.....	102
§ 25) КИТАЙСКАТА ВЪТРЕШНА И ВЪНШНА ПОЛИТИКА ПРЕЗ ИЗМИНАЛИТЕ ПЕТ ГОДИНИ.....	112
§ 26) ЗА ПЕРСПЕКТИВАТА НА СЛЕДВАЩИТЕ ДЕСЕТИЛЕТИЯ: ВОЙНАТА МЕЖДУ САЩ И КИТАЙ, КОЯТО ЩЕ БЪДЕ НАЧАЛО НА III-ТА СВЕТОВНА.....	124
§ 27) ЩО Е ИМПЕРИАЛИЗЪМ?.....	129
§ 28) ПРИЧИНИ ЗА РЕВОЛЮЦИИТЕ.....	130
§ 29) ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА СВЕТОВНАТА СОЦИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ.....	145
§ 30) ЗАКЛЮЧЕНИЕ или ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ.....	148

CONTENTS

PART I UNTIL 2012

PREFACE..... 3
§ 1) **BACKGROUND..... 4**
§ 2) **THE ESSENCE OF THE REFORMS..... 10**
§ 3) **ESSENCE AND CHARACTERISTICS OF THE SYSTEM..... 10**
§ 4) **ACHILLES AND THE GIANT'S HEEL or KNR WITHOUT A MASK..... 12**
§5) **TEMPESAND FACTORS OF ACCELERATED DEVELOPMENT..... 14**
§ 6) **SOCIAL STRATIFICATION AND POLARIZATION BY INCOME OF THE “REFORMED” CHINESE SOCIETY..... 19**
§ 7) **RELATIONS WITH THE USA..... 25**

PART II FROM 2012 TO 2017.

§ 8) **China after Deng Xiaoping..... 34**
§ 9) **SI JINGPING'S CHINA IS CLOSER TO HITLER'S GERMANY BEFORE STALIN'S USSR..... 35**
§ 10) **REPLACEMENT OF MARXISM WITH CONFUCIANS 49**
§ 11) **Xi Jinping's Chinese Dream and ITS FOREIGN POLICY..... 51**
§ 12) **PERCENTAGES WHICH, IF TRUE, SHOCK 54**
§ 13) **KISSINGER AND NIXON IN THE ROLE OF DR. FRANKENSTEIN....62**
§ 14) **TO TURN TO THE FACTS:..... 64**
§ 15) **ABOUT THE WAR..... 73**
§ 16) **THE STRATEGIES OF THE USA AND CHINA..... 76**
§ 17) **ONCE AGAIN ABOUT THE WAR!!!..... 77**
§ 18) **THE WARS OF “COMMUNIST” CHINA..... 79**
§ 19) **MORE ABOUT THE WAR BETWEEN THE USA AND CHINA..... 82**
§ 20) **SCENARIOS FOR THE FUTURE WAR..... 74**
§ 21) **COUNCILS OF "PIGEONS" IN THE USA..... 90**

PART III FROM 2017 TO 2022.

§ 22) **THE LAST TWO CONGRESSES OF THE CCP..... 93**
§ 23) **OFFICIAL STATISTICAL DATA ABOUT CHINA'S ECONOMY 95**
§ 24) **THE IMMINENT CRISIS ON THE CHINESE ECONOMY..... 102**
§ 25) **CHINA'S INTERNAL AND FOREIGN POLICY OVER THE PAST FIVE YEARS..... 112**
§ 26) **ABOUT THE PERSPECTIVE OF THE FOLLOWING DECADES: THE WAR BETWEEN THE USA AND CHINA THAT WILL COME BEGINNING OF WORLD WAR III..... 124**
§ 27) **WHAT IS IMPERIALISM?..... 129**
§ 28) **REASONS FOR THE REVOLUTIONS..... 130**
§ 29) **THE PERSPECTIVES OF THE WORLD SOCIAL REVOLUTION..... 145**
§ 30) **CONCLUSION or WARNING..... 148**

ПРЕДИСЛОВИЕ

Преди 72 години, когато току що бях навършил 17 години, избухна Корейската война на 25 юли 1950 г. Тя ме завари на панагюрските “Колонии”. Посрещнах новината с неистова радост и слезнах моментално при приятелите си в Панагюрище.

Тогава обстановката беше такава, че съзрявахме бързо и рано. Готвехме се за партизанска война в условията на обещаната от Чърчил III-та световна война срещу “13-те диктатори в Кремъл” и когато тя не настъпи, започнахме градска гериля, която завърши с “половин успех” и ние се озовахме в затвора.

От тогава интересът ми към “Китайския въпрос” не ме е напуснал!

Това ми “увлечение” се усили още повече по време на престоя ми в затвора (1953 – 1962 г.), където минавах за експерт по Китай. През 1957 г., когато бяхме изолирани, за да не влияем на останалите затворници, в един спор с покойния Илия Минев, който твърдеше, че е изгърван момента за съкрушаване на “комунизма”, а аз поддържах тезата, че рано или късно двете империалистически сили в държавно-капиталистическия лагер – СССР и Китай – ще се сблъскат в смъртоносна хватка. Социал-демократът Петър Брадков - депутат и член на ЦК на БРСДП - казваше, че към подобно мнение се е придържал и Клемент Атли: през 1951 год. той предупредил Хари Труман да уволни генерал Макартър, победителят на Япония във Втората световна война и командващ обединените въоръжени сили на ООН в Корея, който поискал да се използва атомното оръжие срещу Китай. Аргументацията на английския лейбърист и премиер на Великобритания била, че според него конфликтът между Сталин и Мао е неизбежен за водачеството на международното “ком”-движение, всъщност заради бъдещото империалистическо господство над света, в което вярваха и двамата. Този ми интерес продължи и вън от затвора, когато Русия и Китай се сблъскаха неколкостранно военно и през 1969 г. над света надвисна опасността от ядрена война, която беше избегната само поради позицията на САЩ, които заявиха, че няма да останат като наблюдатели. Следствие от това беше соваката на Кисинджър, последвана от срещата Мао-Никсън и сключването на договор през 1972 г., станал една от причините за кризата на СССР през 80-те години на миналия век, довела до разпад на “империята на злото” вътре и вън от границите ѝ. Вниманието ми беше привлечено силно от последвалия обратен преход на Китай от държавния към частния капитализъм и ускореното му развитие, което го изведе на второ място по икономическа и военна мощ в света. Резултатът е втората Студена война между САЩ и Китай, която заплашва да се превърне в III-та световна.

На това развитие е посветена настоящата ми книга от три части:

I-ва обхваща периодът до 2012 година – времето за двата 10-годишни мандата на Цзян Цзъмин и Ху Цзинтау. Тя е писана през 2014 година; II-ра е за периода от 2012 до 2017 г., когато започна първият мандат на Си Цзинпин; III-та е от 2017 до 2022 г. или за времето на втория мандат на Си Цзинпин....

СОФИЯ, 17.12.2022 г.

I-ВА ЧАСТ

КИТАЙ ДО 2012 г.

**“НА ИЗТОК СПИ ЕДИН
ГИГАНТ, НЕ ГО БУДЕТЕ!”**

Приписват тези думи на Наполеон. По-важно от това, кой ги е казал, е несъмненото пробуждане на гиганта с всички произтичащи от това последици за “глобалната” перспектива...

Всъщност това дълго “пробуждане” на Гиганта започва само 20 години след смъртта на Наполеон, вследствие империалистическите набези, опиумните и другите войни (на Англия и на Япония), които са съпътствани от грабежи и ампутирани на големи късове от страната. Империалистическите апетити събуждат съпротивата на китайския народ (с въстанието на боксерите и с революцията на Сун Ят Сен. Историята завършва с ускорените темпове на развитие след победата на Мао и най-вече след идването на власт на “човека на годината” Дън Сяопин, според списание “Тайм”. (Тук не поставяме въпроса за цената на този “възход” от десетки милиони жертви, тя е присъща за всеки капиталистически и империалистически “прогрес”.)

В началото на седмото десетилетие **от победата на селската война** в “Поднебесната Империя” през 1949 г., ръководена от бившия анархист и сетнешен марксист и вожд на китайската компартия (ККП) Мао Цзе Дун, международното и вътрешното положение на така наречената Китайска Народна Република (К”Н”Р) **се характеризира с излизането ѝ на второ място в света по брутен вътрешен продукт (БВП), след САЩ в резултат на Роботронната революция (Р.Р.) и със застрашителното умножаване на китайските въоръжени сили, вещаещи нови “малки” и голямата III световна война.** Поотделно всеки един от тези два процеса е в състояние да разруши относителното равновесие и да промени международната и социалната структура на нашия свят. **Мисля че тяхната “конвергенция” ще бъде пролог към гражданските войни и Световната Социална Революция.**

§ 1. ПРЕДИСТОРИЯ

През XX век Китай предостави на вниманието на историци и социолози още една държавно-капиталистическа модификация на закъснялите буржоазни революции от рода на руската от 1917-1921 г. (За определяне характера на една революция следва да се съди не по това, което мислят за нея привържениците или враговете ѝ, а по създадените от нея социаликономически и политически отношения и резултати.)

В първия етап Китайската революция, която начена през 1911 г. със Сун Ят Сен, беше класически опит за трансформация на една феодална абсолютна монархия в буржоазна република. Сун беше нейн идеолог и в началото и в края на една 14-годишна агония на буржоазната ѝ фаза - нейн президент. Затова с основание го наричат “Баща на китайската революция и нация”. Идеите му са странна смесица от национализъм, “социализъм” и демократизъм. За неговата политическа линия

можем да съдим по приятелите му. В страната той е вожд на националистите, за чието наследство ще претендират и маоистите, а навън Сун Ят Сен ще получи подкрепата най-напред на Япония, след това на Британската империя и по-късно на САЩ и на сталиновия СССР, чиито имперски интереси спрямо Китай бяха взаимноизключващи се.

Първата нелегална организация, която той оглавява е основаната през 1905 г. в Япония “Съюзна Лига”. Нейната програма включва три централни лозунга:

1) Национализъм (премахване властта на манджурската династия на Цин и обединението на Китай).

2) Народовластие (създаване на парламентарна демокрация) и

3) От само себе си се подразбира – “народно благоденствие”.

От прокламираните цели, само обединението на Китай ще бъде осъществено с “кръв и желязо” от председателят на ККП Мао Цзе Дун след неговата победа през 1949 г.

С едно въстание, подкрепено от “прогресивното офицерство”, Сун Ят Сен взема властта за няколко месеца в края на 1911 г., но е принуден да я отстъпи на генерал Юан Шикай, милитарист, реакционер и конституционен монархист, ползващ се с мощната подкрепа на старата китайска бюрокрация и армия. На 1 януари 1912 г. той провъзгласява Китайската Република и последната династия на поднебесната империя пада от ръката на свой.

В същата 1912 г. Сун Ят Сен основава партията **Гоминдан**, в чието ръководство привлича младия офицер и сподвижник от “Лигата” - Чан Кай Шек, който ще стане негов военен съветник, “младши брат” и бъдещ наследник след смъртта му. Когато на един от следващите завои на революцията “Бащата на китайската революция” се озовава отново в президентското кресло, той ще делегира през 1923 г. своя “младши брат” в Москва, за да уговори нейната финансова и военна подкрепа, както и създаването на Обединен фронт с ККП - основана две години преди това през 1921 г. от една дузина китайци и толкова емисари на Кремъл, сред които и бившия анархист Мао Цзе Дун. В СССР, без да е членувал в някоя компартия, Чан Кай Шек става “почтен член на Изпълкома” на Коминтерна, а Сталин изпраща в Китай своите военни специалисти, начело с бъдещия маршал Блюхер, ликвидирани по време на последния от големите Московски процеси (1936 - 1939 г.), като... “японски шпионин” и голяма група политически съветници, ръководена от болшевишкия дипломат и агент на Коминтерна Грузенберг-“Бородин”, на свой ред разстрелян през 1951 г. като... “космополит”.

След кончината на Сун Ят Сен, в Кантон, където бе установена столицата на “революционерите”, започва безпардонна борба за наследството на осиротялата власт. Възползвайки се от връзките си в армията и поста на началник на създадената по заповед на Сталин школа за командни кадри, Чан Кай Шек разчиства най-напред сметките с конкурентите-“съратници”. След това, с преврата от 12 април 1927 г. той концентрира в ръцете си всички важни постове: председател на Гоминдана, главнокомандващ армията и президент на републиката. След укрепването на абсолютната си власт, Чан Кай Шек се разправя кърваво и със “съюзниците” си от ККП, с което се поставя началото на

една продължила 22 години кървава гражданска (всъщност селска) война, завършила с победата на Мао.

На раждането на новия Китай ще акушира Йосиф Джугашвили, т.н. Сталин, който предпочита аборта пред победата на маоистката революция. Още през първата половина на 20-те години на ХХ век Сталин основава политиката си спрямо Китай върху идеята, че революцията е “чисто” буржоазна и ще бъде дело на “блока на четирите китайски класи”, ръководен от националната буржоазия. Той принуждава ККП да признае безусловно “ръководната роля на Гоминдана” и тази на Чан Кай Шек - като национален лидер и герой. После заставя ръководителите на китайската компартия да избягват всякакви социални конфликти, включая исканията на селяните за земя и накрая, в 1927 г. - да разоръжат работниците от градовете, с което се улесняват кланетата на десетки хиляди техни активисти от Чан Кай Шек. Троцки е считал, че тази сталинска политика е продиктувана от страх да се наруши статуквото и да се “предизвикат ударите на империалистите върху СССР – отечеството на световния пролетариат”.

В унисон с политиката на Кремъл от 1925-1927 г., след края на Втората световна война Сталин отново е за колаборация с “патриотичната буржоазия” и съставяне на коалиционно правителство на Гоминдана с участието на министри от ККП. Такава е и линията на САЩ. Всъщност, единодушието е постигнато в Ялта, където през 1945 г. се извърши преразпределянето на следвоенния свят. Рузвелт и Сталин се договарят за признаване “законността” на режима на Чан Кай Шек. Заедно, двамата подтикват Мао, който вече е вожда на ККП, към преговори с Чан за включване на овладяните от него територии в състава на “единен Китай” и за участие на ККП в правителството, под ръководството на Гоминдана. В съгласие със САЩ, Сталин изисква от Мао да “освободи в срок от една седмица заетите от неговата Народна армия големи градове в Северен Китай”.

Главнокомандващият съветските войски в Далечния Изток заявява пред Пън Чжен, пълномощник на ККП: “- Ако вие не си отидете, ние ще ви заставим да го сторите с танковете.” Китаецът избухва: “ – Армията на едната компартия изпраща танковете си срещу армията на другата. Такова нещо не е бивало!” (Цитирано по книгата на Филип Шорт – “Мао Цзе Дун”, “Издателство АСТ”, Москва, 2001, стр. 362) След по-малко от две десетилетия, наследниците на Сталин ще изгорят с лазери хиляди китайски войници и света ще се изправи пред опасността от голяма война между двата “комунистически” мамути.

Въпреки натиска, Мао няма да се вслушва в “съветите”, нито да се поддаде на заплахите и избухналата с нова сила “гражданска” война ще завърши на 1 октомври 1949 г. с прокламирането на площад Тяньанмън в Пекин на Китайската народна република (КНР), последвано от установяването на диктатурата на ККП и етатизацията на китайската икономика.

Така се финализира китайският вариант от серията държавнокапиталистически революции и се слага началото на държавните отношения и борби между диктатурите в Пекин и Москва на които е нахлузена маската на идейна конфронтация между догматизма и ревизионизма.

В десетилетията, последвали победата на Мао, тези отношения преминават през три етапа:

- 1) Китай се бори и отхвърля колониалната зависимост от Москва, която Сталин и наследниците му в Кремъл бяха наложили на сателитите си в “Лагера на мира, демокрацията и социализма”.
- 2) Китай се стреми към равноправие със СССР в “Лагера и в международното раб. и ком. движение”.
- 3) Китай иска да поеме ръководната и доминираща роля в тях.

Тези фази са детерминирани от ръста на китайската икономическа и военна мощ и отразяват национализма и развитието на Китай от полуколония в началото до империалистическа сила в края с апетити и стремежи към регионално и световно господство в перспектива.

Империалистическите противоречия между Москва и Пекин довеждат до разпад на Лагера и до ескалиращи идеологически, икономически, политически и военни конфликти. Тези враждебни съветско-китайски отношения предопределят новата далекоизточна политическа ориентация на Запада и най-вече на САЩ. Те целят привличането на заплашения от “съветския” империализъм Китай за своята глобална стратегия против основния конкурент, съперник и заплаха в момента срещу “свободния свят” и “националните интереси на САЩ”. Това не става изведнъж и гладко, а е съпътствано от конфликти, охлаждания и сближавания, които през 60-те и особено 70-те години на ХХ век се увенчават с образуването на общ фронт срещу “Империята на злото”, който ще се превърне в една от основните причини за капитулацията и краха ѝ в края на 80-те и началото на 90-те години.

Ако не забягваме напред и потърсим причините за необяснимата на пръв поглед политика на Сталин спрямо китайската компартия през втората четвърт на ХХ век (1925 – 1949 г.), ще открием, че той се е страхувал от невъзможността на своя контрол над един 600 милионен болшевишки Китай, в чието лице СССР би получил в перспектива един империалистически конкурент, по-страшен от победените Германия и Япония взети заедно. Борбите на китайските “догматици” срещу руските “ревизионисти” и тежките погранични “инциденти” между Китай и СССР през 60-те години потвърдиха основателността на сталиновите страхове.

За да се освободи от тази заплаха, още в началото, през следващата 1950 год. Сталин нарежда на своя северо-корейски агент Ким Ир Сен да нахлуе в Южна Корея. В отговор, американската армия прави десант в северната част на полуострова и напъха в човал войските на Пхенян, разби ги и стигна до китайската граница. Тогава, с обещания за съвместни действия срещу американския империализъм, Сталин въвлече Китай в Корейската война. След което, вместо съучастие, СССР се задоволи с протести в ООН и задкулисни преговори със САЩ. Войната продължи още три години и струваше на китайската армия “само” два и половина милиона трупа. Нещо, което Мао и колегите му не бяха склонни да забравят...

В хода на тази локална война, главнокомандващият силите на проамериканската коалиция генерал Макартър поиска “да реши конфликта” в Корейския полуостров с помощта на... 50 атомни бомби върху Китай. Срещу това се възпротиви водача на лейбъристите и министър-председател на Великобритания - Клемент Атли. Той поиска отзоваването на Макартър, което президентът на

САЩ Труман удовлетвори. Очевидно, по това време службите на “коварния Албион” са имали необходимата информация за тлеещия конфликт между Москва и Пекин и са целяли да улеснят в перспектива използването на китайския човешки и военен потенциал срещу СССР.

Корейската война завърши след смъртта на Сталин, през лятото на 1953 г., с примирие и възстановяване на старата граница по 38-ия паралел...

В Китай последваха ред кампании, инспирирани от Мао. С “Да цъфтят всички цветя” бяха обезглавени онези опозиционери, които повярваха на маоистката “демократизация”. С “Голямия скок”, “комуните” и многобройните малки железодобивни пещи, той се опита да прескочи капитализма, но поради провала изпадна в немилост. За да си възвърне изплъзващата му се власт, Мао проведе “Културната революция”, чрез която, с помощта на гвардиите от хунвейбини и цзаофани започна да “чупи кучешките глави” на конкурентите си, но когато гвардейците прекрчиха “демаркационната линия” и заплашиха собствената му власт, с помощта на армията Мао се справи кърваво с тях.

Междувременно, след поражението на Франция при Диен Биен Фу през 1954 г. и победата на Хо Ши Мин, САЩ се намесиха във виетнамската война, в която Китай отново взе участие с “доброволци”. Повторно, когато Хрушчов бе настанил задните си части в овакантия трон на Романовци, Мао заговори за революционна война. Той декларира, че за победата на “световната соц-революция” е готов да пожертва няколко стотин милиона души, стига веднъж за винаги да се свърши с империализма, но апелът му не срещна никакво разбиране сред сталиновите наследници. Виетнамската война продължи 11 години и завърши три години след срещата през 1972 г. между Никсън и Мао (който бе станал “реалполитик”). Щатите претърпяха поражение и изтеглиха половинмилионната си армия от Индокитай през 1975 г. Съветските анализатори обаче не бяха ощастливени от тази “победа на героичния виетнамски народ”. Според тях, с оттеглянето си от виетнамското тресавище, американската администрация беше дезангажирала “народоосвободителната армия”, позволявайки ѝ да се насочи от южната към северната седемхилядикилометрова граница с СССР.

Като че ли историята се повтаряше. Както през 1941 г., когато Труман каза, че във Втората световна война САЩ ще подкрепят по-слабата страна - СССР срещу Третия Райх, така в “Студената война” САЩ подкрепиха по-слабия Китай срещу “Империята на злото”. Китайските водачи, прилагайки сталинската тактика от навечерието на Втората световна война, се съюзиха със САЩ и поставиха СССР в незавидната роля на Третия Райх: да води война на два фронта. От своя страна, американската администрация разреши на 5000 китайски учени, ядрени физици да се завърнат в отечеството и да организират производството на китайските “А” и “Н” бомби. На тези основания, да се обвиняват Мао и “съратниците” му в “безпринципност и коварство”, би означавало да не се разбира същността на държавнокапиталистическата политика и икономика в създадените от руската и китайска революция общества, на чиято основа изникна империализма на Пекин и Москва с познатите ни следствия, сред които е и евентуалната бъдеща война за световно господство.

Интересуващите се от един галопиращ преглед на събитията, последвали кончината на Мао Цзе Дун през 1976 г. или от смазването на бунта на площад Тяньанмън през 1989 г., отправям към статиите: “Политически земетресения във върховете на китайската държавнокапиталистическа класа”, “Хипотези за политиката на Китай след смъртта на Мао” и “Китай аленее”, преиздадени от Издателство Шрапнел, 2004 г. в сборника **“Барутни (по)мисли”**.

Със смъртта на Мао настъпи и тая на маоизма в Първия свят, а след това и в Китай. От него останаха мавзолея на “най-червеното слънце” и някои ритуали. От обръщение бяха изхвърлени и остатъците на революционната фразеология. Изтокът престана “да аленее”, спряха субсидиите за кресливите маоистки групички и за тяхните “вождове”, излюпили се от сталиноидните фракции на западноевропейските компартии. Лишени от московска и китайска “зоб”, те побързаха да си намерят други, по-платежоспособни работодатели. Мнозина сталинистко-маоистки ренегати (и дегенерати) намериха подслон и препитание в националните и международни институции на “загниващия капитализъм”, когото днес обслужват с още по-голяма пристрастеност. От бившите маоисти, като че ли най-“блестяща” кариера направиха президентът на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, Роберто Марони, който е № 2 в профашистката Северна лига на Италия, Франсуа Евалд – един от видните идеолози на френските предприемачи, бившият германски “зелен” външен министър Йошка Фишер, Алдо Брандирали – вдъхновител на интегриското католишко движение и виден деятел в партията на Берлускони – “Форца Италия”. На “пазара за жива плът” се пласираха и други “разочаровани” маоисти, като така нар. нови философи и прочие идеологически лакеи на капитала, държавността и попщината.

Смяната на политическия курс на незавършената “културна революция на Мао, се извърши с елиминирането на оберполицаят Хуа Го Фен, който беше взел временно властта след кончината на “най-червеното слънце”. В разразилите се борби за наследството на Мао между догматичното сталиноидно крило в ККП (“бандата на четирите”, оглавявана от вдовицата на Мао) и “пазарно-социалистическото” направление на Дън Сяо Пин, победа удържа **РЕФОРМАТОРЪТ И РЕВИЗОРЪТ на китайския марксизъм**.

Разчиствайки с интриги и репресии конкурентите си, той съсредоточи цялата партийна, държавна и военна власт в ръцете си, с което осигури “стабилност” и простори за новия партиен вътрешно и външнополитически курс. Дън е идеолога, теоретика и практика на “пазарния социализъм” с китайска физиономия, който е своего рода азиатски вариант на... нацизма или, ако се върнем по-назад в историята – хибрид между ориенталския деспотизъм и ранния европейски капитализъм. Неговите реформи започнаха през 1978 г., а списанието “Тайм” обяви на два пъти Дън Сяопин за “човек на годината”. Ако се съди по кредото му: “Трябва да използваме постиженията (и особено инвестициите) на съвременната икономическа цивилизация – няма значение дали е сива или черна котката, важното е да лови мишки” (и шарани), “Достойно е да забогатееш” или “Един Китай с два строя”, Дън очевидно е бил таен поклонник на Бухарин и на идеолозите на “конвергенцията”. Очевидно, като студент във Франция, а и по-късно, не се бе ограничил само с изучаването на марксизма по “краткия курс” на Сталин. Дън беше проумял ролята на чуждите капиталовложения, науката и технологията за ускорената акумулация на капитали. С тяхна помощ, новият 163-сантиметров вожд “искаше да върне

някогашното величие на Китай и да възстанови самочувствието на китайците”. (Китайските историци или вечните блюдолизци твърдят, че през по-голямата част на изтеклите 20 века, Китай е бил водеща икономическа сила в света и до първата индустриална революция е имал най-високия стандарт на планетата. В 1820 година Китай произвеждал 33 % от СБП /световния брутен продукт/. Тази патриотарска пропаганда заобикаля купищата от десетки, ако не и стотци милиони кости, заровени в основите на “Великата китайска стена” и загинали в селските и империалистическите войни.)

Иначе, малкият “човек на годината”, макар да беше изпращан от Мао няколко пъти “в кюркчийската каца”, не му отстъпваше по жестокост в политиката и го надмина в опортюнизма си. Заради “събитията на площад Тяньанмън” в началото на месец юни през 1989 г., той въведе военно положение в Китай, студентските демонстрации бяха потушени с цената на 2000 убити, 10 000 ранени и неизвестен брой “законно” арестувани, затворени и екзекутирани по време на и след “бунта на пацифистите”. Удушвач на кълновете на свободата, Дън се изплаши, че мирните протести могат да ескалират в “безредици” и за една нощ да изпратят ККП и КНР в моргата на историята. За да съхрани властта на партийната номенклатура, той хвърли танковете и армията срещу протестиращите.

Наред с това, бидейки “прагматик”, освободен от догмите и схоластиката на китайския вариант на болшевизма, Дън Сяо Пин съсредоточи вниманието си върху “икономическия механизъм”, “либералното реформиране” на държавния капитализъм и най-вече – на “отварянето на Китай за световния пазар”. За него беше важно да стане годен “за лов на мишки”. В това отношение, съществена помощ му оказаха “акулите от Уол Стрийт” със своите инвестиции и отварянето на американския пазар за евтините китайски стоки.

В резултат, след краха на СССР, за пръв път от основаването си, САЩ щяха да се изправят срещу един много по-опасен конкурент, поради милиардното му население, темповете на икономическото и технологическо развитие и изграждащата се континентална и морска ядрена военна сила. Тези елементи са в основата на империалистическата експанзия на Китай, която засега е “мирна”. Така Поднебесната империя се готви за своя реванш срещу “бялия” империализъм през XIX и началото на XX век.

§ 2. СЪЩНОСТТА НА РЕФОРМИТЕ

“Реформите” на двойния човек на годината се сведоха до един мащабен НЭП с **непрекъснато увеличение на дяла на частната собственост** в китайската икономика, вдигане на бариерите пред частния капитализъм и всемерното използване на опита, науката, технологическите достижения и финансите на световния капитализъм **от последната четвърт на XX век**, както и до създаване на условия и на простор за приложенията им в рамките на диктатурата, която си остана алфа и омега в “генералната линия” на ръководените от него ККП (китайска компартия) и КНР (китайска “народна” република). За по-малко от една петилетка след 1988 г. държавният сектор в “социалистическата пазарна икономика” **се сви от 73 % на 35 %**, което не пречи ни най-малко на китайските маркс-ленинци, както и на противниците им, да твърдят, че “официалният комунистически режим е съхранен”. Държавният сектор, който е подложен на непрекъснати “преструктурирания”, вследствие “плановото” му закопаване и

технологично изоставане, се характеризира с ускорено увеличение на загубите, които от 13 милиарда долара през 2005 г. достигнаха 20 милиарда на следващата година с което бъдещата червена буржоазия или олигархия подготвя ускорената и изгодна “приватизация” на държавните предприятия. Днес, като нерентабилни се считат 35 % от тяхния остатък и всяко шесто държавно предприятие е с отрицателен баланс, следователно готово за... приватизация.

Резултатът от тези “нововъведения” беше ускореното развитие на частния сектор на китайската икономика (с темпове между 15 % и 8 % през последните 30 години), дължащи се най-вече на свръхексплоатацията на стотиците милиони наемни работници в селското стопанство, в индустрията и в услугите, и на инвестираните в тях чужди капитали. Тази система се нарича “строителство на социализма с китайска специфика” или “пазарен социализъм”. В политическата сфера, както преди, господства диктатурата на мутиращата държавнокапиталистическа класа, олицетворявана най-вече от партийната номенклатура (ККП наброява около 80 милиона членове и чрез 300-членния си Ц.К. държи юздите на властта във всички сфери), от висшата държавна администрация и на последно по място, но не и по важност – от военното и полицейско командване. Съгласно конституцията, КНР е “социалистическа държава”, но 70 % от нейния БВП се доставя от частните предприятия, които се контролират от бюрокрацията и от чуждестранните капиталисти като от 2004 година частната собственост е “неприкосновена”, въпреки мнението на Прудон, че тя е КРАЖБА.

§ 3. СЪЩНОСТ

И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СИСТЕМАТА

За дефинирането на такава система, някои използват термина “корпоративен социализъм”. При него част от китайските номенклатурчици и изтърсаците им се превърнаха в “делови среди”. Заедно с партийните бюрократи, пряко или зад кулисите, те контролират държавната власт и с нейна “помощ” обявяват или участват в търговете за продажба на доведените до фалит големи държавни предприятия и организират “приватизацията на печалбите и социализацията на загубите”.

Този механизъм на генериране на печалби, в който държавните и частни афери са вплетени в гордиев възел, позволи създаването на “групи по интереси”. (В САЩ те се наричат “лоби”.) Тяхната цел е да влияят върху решенията на политиците и законодателите, като подпомагат “мирния преход” от държавен към частен капитализъм. Китайският “Държавен вестник” съобщава за три такива големи “групи по интереси”:

1) **Националната търговска камара и асоциацията на инвеститорите във външната търговия.** Техни членове използват всички възможни канали, за да “лобират” сред политическата класа. Те “купуват” и използват децата на “отговорните функционери” или ангажират провинциалните властници като “консултанти”, финансират изследователските центрове и комисиите на министерствата и парламента, като ги снабдяват с “експерти”.

2) Втората “група по интереси” е ориентирана към **ръководителите на най-големите държавни предприятия**, имащи все още монополни позиции в

ключовите сектори на финанси, енергетика, строителство и транспорт. **Освен употребата на политици срещу заплащане, за да влияят в своя полза върху стратегическите им решения, те купуват и интелектуалци за “публичен рилейшън”.**

3) Третата “група по интереси” се е насочила към **ръководители на големите частни предприятия** от всички сектори, които се стремят да станат “народни представители” (партийният орган в-к “Жен Минжибао” пише, че 200 от 2900-те депутати през 2005 г. са били частни капиталисти) или “честни частници”, заемащи по съвместителство постове в други важни структури на диктатурата. За целта те плащат на “експерти”, за да корумпират “отговорните другари” от държавния апарат.

Във висшите политически сфери твърдят, че опитите на президента Ху Цзинтао да ограничи влиянието на “групите по интереси” са се оказали безуспешни, поради съпротивата на деловите кръгове, бюрокрацията, медиите и “научно-изследователските центрове”. Това е малко вероятно, след като контролираният преход от държавен към смесен капитализъм е официална политика на ККП и на КНР. Твърденията приличат по-скоро на приказката за “добрия цар”, комуто злите сановници пречели да прави добрини на поданиците си.

Наред с това, казионната пропаганда декларира китайския капитализъм, като му надява “човешка маска”. На събрание на представители на световните транснационални компании (ТНК), в което са участвали и китайските “другари”, е било решено да се отделят средства за екологията и пестенето на енергия, както и за защита на “правото на труд”.

В перспектива (макар че засега “групите по интереси” заедно с “деловите среди”, “интелектуалците” и “отговорните другари” от върхушката на диктатурата на номенклатурата са се вплели в “елитна” паяжина, в която икономическите и политически власти образуват едно цяло, контролиращо всички сфери на живота в “народната” република). Вътре в това противоречиво единство на частни предприемачи и партийни мандарини се извършва постоянно преместване на центъра на тежестта от бюрократите към милиардерите и милионерите или обратно, поради което “монолитът” ерозира. Разместването на пластове, което придружава “реформите” през последните 30 години, внася промени в разпределението на властта, в която монополът все още е в ръцете на ККП. **Това развитие на Китай неизбежно ще постави пред ”новите елити” съдбоносния въпрос КОЙ-КОГО?**

Продължавайки нашата интерпретация и анализ на икономическите данни и на текущите политически събития, както и на тенденциите в развитието на китайското общество и на перспективите на социалната революция в раждащата се пред очите ни нова свръхсила, е нужно да отбележа, че в Китай, подобно на покойния СССР и в бившите му сателити, съществува “държавна тайна”, китайските статистики за икономическите планове и параметри са в проценти, а използваните източници са различни, поради което оценките се различават понякога в пъти, но това не пречи за обрисуването на общата картина и установяването на **тежките тенденции в развитието на китайското общество, на икономическата и военната мощ на държавата и нейната роля в глобализиращия се свят.**

§ 4. АХИЛ И ПЕТАТА НА ГИГАНТА или К’Н’Р БЕЗ МАСКА

“Достойнствата” на китайските реформи са в диалектическо единство с недостатъците им, затова е трудно да ги разделим. Днес, 30 години след началото (т.е. в 2008 г.), положено от Дън, Китай е велика икономическа, търговска и финансова сила, първоразряден износител на стоки и капитали във всички континенти – от Азия, Австралия и Африка през Европа и САЩ до Латинска Америка. Той се е превърнал във **фабрика на света**, която изнася продукцията си на дъмпингови цени и е опасен конкурент и важен актьор в сферата на технологическото развитие и научните изследвания. Целта е превръщането на Китай в световна **лаборатория за високите технологии**. **Като пример, един от най-важните проекти е създаването на суперкомпютъра “Тиенхъ-1А” с мощност от 2,57 петафлопа (2,57 квадрилона изчисления в секунда) с което изпреварва щатския си конкурент “ХТ5 Джагуар” (с 1,75 квадрилона).** С негова помощ китайските делови и военни кръгове се надяват да ускорят развитието на цялата си високотехнологична индустрия, като за следващата петилетка планират **инвестиции на стойност 1,5 трилиона долара в икономическите сектори на бъдещето**. През 2007 г. китайските власти обявиха образованието за свой “стратегически приоритет”, като утроиха бюджета в тази сфера, предвиждайки увеличението му с 22 милиарда евро за селските зони през следващата петилетка (до 2012 г.). Въведено е задължително деветгодишно образование, като още към две хилядната година в Китай е имало вече 700 хиляди основни училища, 80 хиляди средни и 1100 висши (университети), чийто престиж варира силно в различните региони на страната. В 2002 година нивото на грамотност (на знаещите да четат и пишат) е достигнало 91 %. Продължават да се създават нови институти и университети (вече над 2000). **Изпращат се ежегодно стотици хиляди студенти в най-добрите световни университети и за да не забравят да се върнат, се създават несъществуващи другаде парични стимули за учените.**

Около 800 000 от най-талантливите китайци учат в чужбина, 300 000 от тях в САЩ. Сегашният президент на Китай и съпругата му изпратиха единственото си дете да учи не в алма матер на Си и не в университета Цинхуа, а в Харвард, който дъщерята на президента завърши през 2014 г.

Освен купуването и краденето на знания (по изчисления на ЦРУ Китай “икономисва” по 50 милиарда долара годишно за сметка на американската икономика), те започват да произвеждат и свои научни идеи. С условията и заплатите си, първоразрядните китайски институти и университети започват да привличат заедно със своите учени, работили до скоро на Запад, и чужденци. За 10 години (1996 – 2006) инвестициите в изследванията са се увеличили 7 пъти, а броят на публикациите на китайските учени в престижните международни списания - шест пъти. Построен е един от най-мощните вакуумни пръстени в света на стойност 150 милиона евро, който ускорява електроните до светлинната скорост и най-високочувствителен телескоп-анализатор на светлината от много небесни светила едновременно. В момента (в 2012 г.) Китай завършва строителството на четвъртия си космодрум.

Британският университетски преподавател и публицист Мартин Джейк пише в статията си **“Когато Китай ще ръководи световните дела”**: “Ако си въобразявате, че Китай ще се интегрира гладко в световната демократична, либерална, капиталистическа система, ще преживеете истински шок; не само че той е бъдещата световна свръхсила, но световният ред, който ще създаде, ще бъде твърде различен от този, който знаем от времето на американската хегемония.” Той счита, че “китайските ценности” ще изместят “западните юдейско-християнски”, юана ще замести долара и езикът мандарин – английския. За да постигнат това, казва Джейк, китайските ръководители трябва да продължат бързия икономически ръст и да осигурят политическия и социален мир. (Кое не е съвсем сигурно, че ще им се удаде, поради центробежните сили и хаоса, пораждани от социалните и регионални неравенства и “напрежения”, които могат лесно да доведат до имплозии и експлозии, разрушаващи империалистическия стремеж към световна хегемония. Срещу тази възможност, както сочи досегашната практика, диктатурата използва предимно арсенала на репресиите, но се чуват гласове наред с тоягата, да се използва и моркова.)

В доклад пред близо 3000 делегати на **тазгодишната (2012) сесия** на китайския парламент (Общокитайско събрание на “народните” представители), премиерът Вън Цзябао е понижил планирания ръст на БВП от неизменните 8 % от 2005 г. насам на 7,5 %. За следващите години до 2015 се предвижда ръст под 7 %, както и снижение на годишната инфлация от 5,4 % на 4 %, което е непостижимо при планиран растеж на паричната маса с 14 %. Снижението на БВП се дължи най-вече на протекционистките мерки на страните вносителки на китайски дъмпингови стоки (най-вече САЩ и Европейския Съюз), въпреки декретираното поскъпване на местната валута – **6,3 юана за един долар**. Вън Цзябао, комуто заедно с президента Ху Цзинтао предстои излизане в “заслужена пенсия”, е обещал ръст на потреблението на населението за сметка на намалялия износ. Вторият в класацията китайски мултимилардер - Цзун Цуйчжоу - в интервю от 3 март т.г. е направил изявления в същата насока: “Китай трябва да повиши доходите на обикновените хора, да разчита по-малко на износа и на правителствените инвестиции, като се намали ролята на държавата за сметка на частната инициатива”, макар че по последни данни 90 % от китайската икономика вече е доминирана от частния бизнес, с всички условности, което това означава в рамките на китайската “пазарно-социалистическа система”, тъй като въпросният бизнес е в ръцете на политическата номенклатура и нейните наследници). Това няма да попречи на идеологическите шутове в ККП да излязат на сцената, да ударят звънеца и да провъзгласят: “Идеалът на комунизма е осъществен предсрочно в Поднебесната империя...”

Подобна “загриженост” на властниците и олигарсите в порозовялата Поднебесна империя се обяснява с предупреждения, като тези на икономиста от Централната партийна школа в Пекин Чжоу Тяньюн в излизания на английски език в-к “Чайна икономик таймс” за възможно драстично нарушение на “социалната стабилност” (разбирай стачки, демонстрации, бунтове, палежи на партийни и полицейски сгради и т.н.) в случай на забавяне на икономическия растеж. Според Чжоу, при ръст от 7,5 %, броят на безработните и на селяните ще се увеличи застрашително (**безработицата в градовете в края на 2012 г. ще достигне 12 %, а догодина 14 %**). Това може да доведе до неконтролируеми пряки акции, поставящи на изпитание властта на ККП. Официалните данни за безработни в

градовете – около 4 %, казва партийният икономист, са подвели властта, която не оценява реално заплахата за социалната стабилност, предизвикана от забавения икономически растеж. Освен това Чжоу казва, че в такава обстановка най-вероятно ще се появят и банди от “социални работници”, които могат да засилят “нерегламентираното” преразпределение на богатствата чрез... кражби и обири.

“Достойнствата” на пазарния социализъм вървят ръка за ръка с ужасите или по-точно ПЪРВИТЕ СЕ ДЪЛЖАТ НА ВТОРИТЕ!

Иначе през цялата 2009 г. казионните празненства по случай 90-тата годишнина на ККП и 60-та на КНР не стихнаха. По време на всенародните тържества в Дзънчън, тълпи от “праведни добри граждани” и “отлични работници” са приветствали полицейските камиони, облепени с надписи “Трябва да победим терористите” и “Не се поддавайте на етническия сеператазъм и умраза!” “Народното правителство” е разлепвало червени стикери с призови “Не вярвайте на слухове!”, а военни хеликоптери са прелитали над милионния град, очевидно страхувайки се от някой “луд” смутител на общонародното шоу

§ 5.ТЕМПОВЕ И ФАКТОРИ НА УСКОРЕНОТО РАЗВИТИЕ

В 2008 г. Китай е произвел 500 милиона тона желязо и 1,4 милиарда тона цимент (или съответно 38 % и 50 % от световното производство).

В 2010 г. Китай вече излиза на второ място в класацията след САЩ (ако не броим Европейския Съюз) с **9 % от Световния Брутен Продукт (СБП)** и с годишен прирѳст около 10 %. Прогнозите за 2016 г. са да произвежда над 18 % от СБП, с което ще се изравни със САЩ и е вече на първо място в света по своя износ, който е другия фактор за ускореното му развитие!

Заедно с чуждестранните предприятия, частният сектор реализира 75 % от китайския експорт. Страната има **33 % от световния износ на дрехи**, 3 % от хранителните продукти и 2 % от автомобилите. Други важни пера в износа му са трактори, часовници и детски играчки (85 % от световния пазар), фотоапарати, телевизори и перални машини (30 %), 15 % от световния износ на желязо. Напоследък усилията се насочват към овладяване на високотехнологичния пазар, през 2008 г. Китай реализира **25 % от световния износ** на телекомуникационна апаратура и **на лаптопи (55 %)**. За да увеличи експорта, китайското правителство поддържа нисък курс на юана спрямо долара (8 юана = на 1 доллар) и другите силни валути (евро, иена, южнокорейския вон и др.). Детайлирани данни по години и страни за китайския износ могат да се намерят в **статистическите таблици на СТО**.

Главните вносители на китайски стоки са Европейския Съюз, САЩ и Япония. Само 41 % от изнесените стоки са произведени от китайски предприятия, 20 % са от предприятия със смесени капитали и 39 % - от чуждестранни, **привлечени от евтината работна ръка** за която свободното синдикално съюзяване е забранено. Това създава невиджана “гъвкавост” върху “социалистическия пазар на труда”, наводнен от съкратени работници в закриващите се държавни предприятия или пришълци от селата. “Гъвкавост”, каквато западните капиталисти не са и сънували, а диктатурата бди над гаранциите и облагодетелстването на техните инвестиции и печалби, като **преследва в зародиш всяка класова борба, която**

може да навреди на “националните интереси”. “Средното” възнаграждение на работниците в тези предприятия е около долар на час, **или 200 долара** месечно (около 300 лева по курса за септември 2012 г.), докато **средногодишният доход на средния китайски работник, “произвеждащ по китайски”, е от 1300 юана или по 110 долари на месец (165 лева!)**

Търговската експанзия на Китай се улеснява от третия по големина търговски флот с 3633 кораба (**с общ тонаж в 2010 г. 105 милиона**), като 60 % от тях пътуват под чужд флаг. Към тях следва да се прибавят 680 кораба с 35 милиона тона товарна вместимост на Хонг Конг. Трафикът възлиза за 2008 г. на 116 милиона тежки контейнери, с което Китай се класира на първо място в света.

Освен фабрика, Китай е на път да се превърне и **в световен банкер** със стратегически инвестиции, които напомнят някогашния план “Маршал” за Европа. **Навсякъде се откриват банки, фабрики, работилници, магазини и... ресторанти** (само в София те са над 300). Това са своего рода предмостия на “пробудилия се гигант”, може би по-опасни от 700-те американски бази в света.

БВП, който **за 2011 г. беше 8,6 трилиона долара** (или по цени на международния пазар – приблизително **12 трилиона долара**), постави Китай на второ място в света след САЩ и пред Япония, но с 8600 долара “на глава от населението”, той е на 127 място в класацията. Въпреки забележителните темпове на икономическо развитие, “средният доход” на глава от населението в Китай е 1/7 от този в САЩ, а “средните работнически заплати” са в отношение 1:20 – 1:25 пъти (която разлика изглежда занижена).

Средногодишният ръст на БВП от десетилетия е около 10 % и на него днес се дължат 33 % от приръста на световната икономика. Той се създава както следва: **9,6 % в селското стопанство, 28 % в индустрията и 34 % в услугите с активно население от 820 милиона души**, заето както следва - в селското стопанство 39,5 %, в индустрията – 47,1 % и в услугите - 13,4 %. При 5 % годишна инфлация и 9,5 % безработица, според официалните статистики 13,4 % от населението или над 150 милиона души са под “китайския праг на бедността”, за чиято величина можем да съдим по “средните заплати и доходи” в индустрията и земеделието. (В 2022 г. Си Цзинпин ще каже, че са победили бедността за над 500 милиона души, които са прекачили “прага на бедността”.)

В Китай строителството на небостъргачи (по един на всеки 15 дни) продължава, срязват се лентите на линии за високоскоростни влакове, откриват се най-дългите мостове в света над вода. Големите градове са 22, в които заедно с предградията им живеят над 220 милиона души, като в тях се строят усилено линии на метрото (за пръв път тук са комерсиализирани и жп-линиите с въздушни възглавници). Но темповете на урбанизация са все още ниски. В 90-те години на ХХ век градското население е нараствало с 0,91 % годишно. Предполага се че тези темпове ще се съхранят и през ХХІ век и към 2030 г. населението на градовете ще нарастне до 880 милиона души, за да стигне средния световен уровень, но въпреки това или поради това излишната работна ръка, изхвърляна от селата, ще бъде един от големите проблеми за китайското ръководство.

Китайската индустрия ползва 75 % електроенергия, произведена от ТЕЦ-ове с въглища (около 44 % от световното производство или 2,35 милиарда тона

въглища през 2007 г. и е изгорила 3 милиарда тона през 2010 г. - повече от САЩ, ЕС и Индия заедно). Китай продължава да строи по два ТЕЦ-а седмично с капацитет 500 мегавата всяка една. С много по-бавни темпове се развива и производството на електричество от вятърни мелници, слънчеви и термоядрени централи, което трябва да достигне 20 % до 2020 година (по инвестиции в “обновяеми” енергии страната е на първо място в света, тя строи и гигантски баражи, като променя течението на реките от юг на север, за да го снабди с вода). Полагат се усилия за пестене на електроенергия чрез модернизиране на консуматорите, което е обявено като “национална стратегия”. Китай внася петрол, възлизащ на 30 % от нуждите му и ако се запазят настоящите темпове на прираст, през 2025 г. вносът ще възлиза на 82 %, което обяснява търсенето на енергетична сигурност в Русия, Казахстан, някои африкански страни, Иран и другите производители от Голфа.

За 35 години (от 1978 до 2013 г.) brutния вътрешен продукт е нарастнал от 53,6 милиарда долара на 11,6 трилиона долара (прогноза) или 215 ПЪТИ. Важно е да се изследва колко се е увеличило населението, инвестициите и “стандарта”/жизненото равнище на “социално слабите” и “социално силните” китайци?

Външнотърговският обмен се е увеличил 150 пъти (от 21 милиарда на три трилиона долара, от които само за 2002 г. китайския износ за САЩ е възлязал на 125 милиарда долара, докато американския внос е бил само за 19 милиарда долари). От този положителен външнотърговски баланс Китай е натрупал най-големия **доларов резерв от 2,5 трилиона (2010г.)**. От 2002 г. Китай е член на Световната Търговска Организация (СТО). Другите големи негови партньори във външната търговия са Япония, тихоокеанските тигри и дракони, Русия, както и Европейския Съюз - на първо място Германия. Китай е във все по-нарастваща конкуренция върху африканския пазар с бившите колонизатори (с инвестициите си, с вноса на петрол и на други суровини).

К”Н”Р развива ускорено транспорта и съобщенията си. Годишният въздушен трафик е около 150 милиона пътници. Линиите за високоскоростните влакове имаха в края на 2007 г. 53 600 километра, с което тя излезе на втора позиция след САЩ, но по брой на превозваните пътници ги надминава, същото важи и за автобусните линии, като от 2009 година притежава най-големия автомобилен парк в света и е на първо място по производство на леки коли. Само за 2010 г. са продадени 18 милиона автомобили. В страната 450 милиона души ползват интернет, до 2020 г. те ще надхвърлят 700 милиона. Паралелно с това се развива електронната търговия – през 2011 г. 147 милиона китайци са направили покупки за 840 милиарда евро, използвайки мрежата. Очаква се тяхният брой да се удвои до 2015 г., когато според изследванията купувачите ще надхвърлят 320 милиона с покупки за 3,1 трилиона долара, с което Китай ще настигне САЩ, като главното перо в тази търговия са луксозните стоки, което свидетелства за ускорения ръст на “луксозните китайци”...

В прогнози на “Голдман Сакс” за развитието на икономическите потенциали на **Китай, САЩ, Индия, Бразилия и Русия** при сегашните темпове на растеж в **2020** година тяхните Брутни Вътрешни Продукти ще възлизат съответно на: **13, 17, 3, 2 и 2,5** трилиона долара, а в **2050 – 70, 38, 36, 11 и 9** трилиона долара или **Китай сам ще произвежда над 42 % от световния брутен продукт.**

Няколко са важните фактори за това ускорено развитие на китайската икономика, сред които можем да отбележим:

- **“Отварянето” на Китай** към световния пазар и влизането му в СТО, което е своеобразно приемане на част от съветите на Зоненфелд, които той бе отправил към Кремъл няколко години преди реформите на Дън.

- С решение на конгреса на ККП бяха създадени **“свободни” икономически зони (СИЗ)** в които китайското правителство привлича чуждестранни капитали, като ги **освобождава от такси и данъци**, а износа на производството им **от мита** при условие, че го модернизират. Постепенно цялото тихоокеанско крайбрежие се превърна в една такава “специална” икономическа зона. В 2005 г. властите премахнаха и последните ограничения за “частната инициатива” в забранените дотогава сфери на финансите, инфраструктурите и обществените услуги. Резултатът е “смесена” икономика с непрекъснато растящ частен сектор, но вместо към демократизация, движението е в обратна посока – от държавен към **смесен капитализъм, дирижиран от диктатурата на ККП**, което събужда реминисценции за германския национал-“социализъм”.

- **Увеличаването на чуждите инвестиции** и ускорените темпове на развитие се дължат на **свръхексплоатацията** (чрез ниските надници) и мизерията на над 800 милиона селяни, поради чието наличие, по признание на вождовете на ККП, К”Н”Р все още е развиваща се страна. Високата норма на експлоатация или все едно – ниските дори за “Третия свят” заплати на 200 милиона китайски работници “мотивират” инвеститорите.

Безпощадната експлоатация на една няколкостотин милиона безправна рая с пословична работливост, която е по-скоро резултат на страха от глад и извъникономическата принуда, практикувана от многохилядилетната ориенталска деспотия, продължи и при “пролетарската диктатура”. Тя е в основата на “китайското икономическо чудо” и източника на “чутовното” забогатяване на китайските и вносните милиардери и мултимилionери, а абсолютната корупция на отговорните другари и чиновници от средните и нисши ешелони на ККП създава “растящата средна класа” в Поднебесната империя.

- Поради евтината работна ръка, държана в подчинение и робско послушание от диктатурата и с капиталите на чуждестранните инвеститори, стана възможно ускореното внедряване на нови технологии и модернизирането на много от секторите на икономиката. Китай се възползва от световния технически и научен прогрес, но в технологично отношение неговата индустрия все още е зависима от “Първия свят”. Това е валидно и за експорта и импорта му. Китай е зависим и от вноса на суровини, на първо място от петрола.

Макар Китай да изразходва 3 – 4 пъти повече енергия от развитите страни за производството на продукция за един долар, ниските работни заплати компенсират с излишък “загубите” на чуждите и свои капиталисти. Неговите “конкурентноспособни” стоки позволяват дъмпинговия им износ на световния пазар. Половината от **китайската търговия** се извършва със страните от Югоизточна Азия, с които е образувана **зона за безмитен търговски обмен**, като 60 % от вноса за 2003 г. е бил от Хонг Конг, Тайван и Южна Корея. Голяма част от него е предназначена за реекспорт. До 2015 г. в зоната трябва да бъдат включени и Виетнам, Камбоджа, Лаос и Бирма.

През 2007 г. е образуван “независим” **фонд за инвестиции в чужбина** с начален капитал 200 милиарда долара, **които през 2010 г. достигнаха 2,4 трилиона долара**. С активите на фонда бяха откупени, между другото, 10 % от акциите на американската банка Морган Станлей. През 2005 г. се направиха опити за откупуване на американската петролна компания УНОКАЛ. Сделката беше отказана поради протекционистки протести в САЩ.

С инвестициите в чужбина се създават частни или държавни китайски предприятия. След двехилядната година китайското икономическо и финансово присъствие в Латинска Америка (с която търговският обмен надхвърли 100 милиарда долара) и в Африка расте заплашително. Пекин сключва множество договори, като предоставя изгодни заеми (27 милиарда долара за Африка през 2007 г.) и създава джоинт-венчъри за разработка на суровинните ресурси в тези континенти. Над 700 китайски предприятия работят в африканските страни, където инвестициите се приемат с радост от туземните власти, защото “тяхното не се губи”, но предизвикват силни протести на работещото в тях туземно население срещу малтретирането му и жестоката експлоатация.

Така Китай **се отваря** за капиталовложенията (инвестициите) на западните капиталисти, за които още Ленин беше казал, че за няколкостотин процентова норма на печалбата са готови да си купят и въжетата с които ще бъдат... обесени. Същевременно, след приемането ѝ в СТО К”Н”Р получи свободен достъп за стоките и капиталите си на световния пазар, от което търговският ѝ баланс е положителен, но проблема с “въжетата” остава открит...

Това ускорено развитие има и обратна страна на медала. Проправеният от “Първия свят” път, по който Китай върви повече от три десетилетия, може да се окаже задънен или водещ към още по-дълбока “черна дупка на историята” от тази, която погълна СССР, защото

1) Ускореното развитие на “пазарния социализъм” се придружава от непознатата **социална поляризация**: Китай е на второ място по броя на милиардерите и милионерите си, сред които притежателите на повече от 150 милиона долара са се увеличили десетократно за 7 години от 2004 насам, но е на 127 място по доход “на глава от населението” и стотици милиони от най-ниските етажи на пирамидата “живеят” под прага на китайската бедност, която е сравнима с африканската, тоест по-малко от долар на ден.

2) На ръста на икономическото тегло на Китай, съответства бързо увеличаващия се **военен бюджет с всички произтичащи от това последици**.

Присъстваме на раждането или по-скоро на възраждането на една Империя. За да просъществува, китайският капитал се нуждае от контрол над световните ресурси и стратегическите източници и е принуден да търси надмощие над световните икономики, което в недалечно бъдеще ще доведе до неизбежни катаклизми за страната и света.

3) **Неравномерното и изпреварващо развитие на крайбрежните региони** за сметка на континенталните е бременно с центробежни сили и опасности от пропукване.

4) **Роботронната революция**, без която Китай не може да бъде конкурентен на глобалния пазар, ще увеличи застрашително безработицата и опасността от социални експлозии.

5) Евтините работни ръце и стоки на Китай, “отварянето” на вътрешния пазар за чуждите капитали и излизането му на световния, имат тоя “положителен ефект”, че за да бъдат конкурентноспособни, западните капиталисти трябва да понижат заплатите на собствените си работници и да увеличат свръхдопустимото броя на безработните сред “нисшите слоеве” в “Първия” свят. Това ще доведе до **пауперизацията на позатлъстялите му наемни роби**, а тяхното обедняване неизбежно ще изостри класовите конфликти там.

§ 6. СОЦИАЛНА СТРАТИФИКАЦИЯ И ПОЛЯРИЗАЦИЯ (ПО ДОХОДИ) НА “РЕФОРМИРАНОТО” КИТАЙСКО ОБЩЕСТВО

През 70-те години на ХХ век 74 % от населението на Китай е живяло под прага на бедността (с по-малко от 1 долар на ден). Казийонните китайски статистики твърдят, че днес в тази категория са само 15 %. Според данни на Световната Банка, броят на китайците, живеещи под китайския праг на бедността е 350 милиона души, т.е. 25 %. В 2003 г. над 30 милиона са “живели” с по-малко от 77 долара на година, други 21,5 милиона в селските райони оцеляват с по-малко от 90 долара и още 35,5 милиона живуркат с около 125 долара годишно. “Индексът на социалното неравенство” се е покачил от 33 на 47 (колкото е и в САЩ, което свидетелства за еднаква класова диференциация на други нива). На другия полюс на К”Н”Р се извършва ускорена концентрация и централизация на богатствата. Обитаващите горните пластове на социалната пирамида са 8,6 % от населението. Те притежават над 60 % от финансовия капитал и доходите им продължават да “експлодират”, докато най-бедните 10 % са станали още по-бедни. Разликата в “средните” доходи между двете категории се е увеличила над 200 пъти. Броят на милиардерите в долари се е умножил от трима през 2004 - на 106 през 2007 г. и на 146 в 2008 г. Само за 2009 година броят им е “скочил” от 173 на 314, докато за същата година милионерите са били 1,11 милиона. По този “показател” Китай е на трето място след САЩ (с 5,5 милиона) и Япония (с 1,5 милиона милионери), но е с пет пъти повече милионери, отколкото са във Франция. В 2006 г. те са били “само” 300 000, тоест за една петилетка са нарастнали с близо 400 %, изпреварвайки далеч ръста на БВП. Това – ни увещават западните политолози и шинолози - свидетелствало за “промяна в манталитета на китайците, които посрещали и прегръщали с радост успеха на своите предприемачи - мотор на китайската експанзия.”

Ето и няколко илюстрации: в Шанхай богатствата на новобогаташите (мъже и жени) растат по-скоро от боабаб. В строителството са вложени 400 милиарда евро. В автомобилостроенето Т. Ж. Рен, шанхайски гангстер с американско гражданство, продава годишно хиляди “поршета” и съзтезателни автомобили. Друг негов колега – концесионер на марката Бентли в Пекин, продава на година 728 лимузини по милион и 200 хиляди долара парчето. В тази търговия Китай отново е на трето място след САЩ и ГФР, като се предвижда до 10 години да ги задмине. В аеронавтиката Тянь Ю, започнал с продажба на 400 хиляди мини-хеликоптери (играчки с дистанционно управление) се надява през следващите три години да продаде 1000 истински, едно- или двуместни, автоматично пилотирани самолети. Пълен разцвет преживява и търговията с продукцията на

луксозните индустрии (парфюми, бижута, крокодилови дамски чанти, модни костюми и т.н.) В тази сфера Китай вече е на трето място в световната класация...

В Шанхайският инкубатор китайските милиардери се излюпват във вносно-износната търговия или във финансите. Банки, приличащи на катедрали се издигат в този най-богат китайски град, където “гъстотата” на милиардери и милионери в Китай е най-голяма. По неофициални сведения, преобладаващата част са номенклатурчици, поколението им или подставени от тях лица, всички тръгнали преди 30 години според легендирането им “от нулата”. Новобогаташите имат вкус към замъци в стил “мутробарок”, но втората генерация на изтърсаците им завършва най-престижните западни университети, научава тайните на функционирането на машината за правене на пари, смесва се със световния ултрабуржоазен хайлайф, шлифова се, оставяйки в миналото недодяланите маниери и маоистките копирени униформи на бащи и деди. Те пазаруват в най-луксозните бутици на Картие и Патек Филип, чиито часовници струват доживотен каторжен труд на дузина квалифицирани китайски работници, хранят се в най-скъпите западни ресторанти с меню на цена от 10 средни годишни заплати. Сред тях има колекционери на табла от XIX век, които притежават собствени картинни галерии. Те стават “меценати” и едничката им грижа е “изкуството и смисъла, който могат да придадат на живота си”.

За проектиране и обзавеждане на жилищата си тази “златна младеж” кани английски архитекти и “дизайнери”. Във финансовия център на Шанхай Пудонг - “китайският Манхатън”, един пентхаус (петстаен апартамент от 980 квадратни метра) върху терасата на небостъргач, декориран изцяло от Версаче, струва 25 милиона долара. За няколко години цените на подобни “жилища” са се повишили 50 пъти. Сред клиентите има и “патриотични” спекуланти, дошли от Хонг Конг, Тайван и другите части на китайската диаспора. “Хоби” на свръхбогатите е покупката на антики, сред които особено се цени китайският порцелан от древността. Докато “висшите” практикуват луксозен секс-“туризъм” в Тайланд, Малайзия, Австралия, Нова Зеландия или Южна Африка, “Средната класа” се задоволява с вътрешния туризъм, който е по джоба на около 7 % от китайците.

В раздела “Новини от Китай” на брой № 10 от ноември 2006 г., списание China Analysis повдига воала над най-перверзните и най-тъмни страни на “реформите” на Дън и неговите следовници. Там се публикуват и отговори на въпросите: “Кои са китайските богаташи? Как са станали толкова бързо, така богати? Каква е истинската им власт в обществото? Какви са ангажиментите им спрямо диктатурата?” Те са започнали “кариерата” си в края на 70-те години когато частният сектор се разглеждаше в официалните документи на китайската компартия, като едно “допълнение на държавния”, после той стана “важна част от икономиката” и накрая се превърна в “основа на икономическата система”. В този сектор се формираше класата на китайските капиталисти. Според анкета на хонгконгския ежедневник “Сингтао Дейли”, осъществена от изследователските центрове на Партийната Школа и на департамента към Съвета за Държавните дела, 90 % от богатите китайци са дечица и внученца на висши партийни и държавни функционери. Членовете на тази легална или поне “изглеждаща така” класа, са едновременно бюрократи и капиталисти. Тяхното богатство зависи от властта на семейния кръг.

В днешен Китай властниците продават скъпо и прескъпо доходни длъжности, като заведущи митническият контрол, чуждестранните инвестиции, управлението на заемите от банките, търговете за разпределение на договорите за държавни поръчки, контрола на финансовите спекулации и хазарта и т.н. - позиции, които улесняват и ускоряват забогатяването. За да се получи разрешително или договор за строеж, е необходима подкрепа на политическата власт. От своя страна, местните чиновници са заинтересовани от рушветите, комисионните и финансовата подкрепа на частните предприемачи. Това размива границите между политическата и икономическата власти, двете се преплитат и обединяват отново върху “базата” на частната собственост.

Списание “Международен мейниджър” е публикувало доклад от март 2006 г. за други 27 310 души с капитали над 50 милиона долари и 3220 – над 100 милиона долари. От последната група 2 932 са номенклатурчици или наследниците им, като 1566 са в Кантон, 225 в Шангхай, 195 в Пекин, 172 в Янгсу, 141 в Шандунг и 79 в Ляонинг. Освен баснословни капитали, те имат и най-важните постове в предприятията, финансите, в строителството, в търговията с жилища и офиси, във външната търговия и т.н. В град Кантон те притежават 20 най-големи строителни компании, в Шангхай - 9 от 10-те компании. В провинция Янгсу 15-те най-големи строителни компании и 22 от търгуващите с недвижима собственост принадлежат на дечица и внученца на висши функционери като вице-губернатори на провинцията, депутатите в китайското “Народно” събрание, втория секретар на провинциалния комитет на ККП или бившия председател на съда в провинцията. Те държат в пипалата си империята на “пазарния социализъм”.

“Спестяванията на социално силните китайци” възлизат на 54 % от БВП за 2008 г. По този начин се създават огромни валутни депа, с които се финансират различните проекти. Наред с централната китайска банка са създадени още четири гигантски банки с английски имена (които са сред 10-те най-могъщи в света). Те контролират вътрешния пазар, 50 % от банковия капитал и обслужват финансовите операции с чужбина, в индустрията, строителството, търговията и земеделието. Ценните им книжа, от които държавата държи контролните пакети, са обект на борсови спекулации в цялия свят. От 1990 г. се откриват непрестанно нови частни, кооперативни и смесени с чуждестранни капитали банки. Китай има и три големи борси – една в Хонг Конг (основана от англичаните през XIX век) и новооткритите през 1990 г. в Шангхай и в ултрамодерния многомилionen град Шенжен. Акциите на големите частни предприятия, от които 7 са сред 20-те най-високо-котираны на световните борси, са контролирани от държавата, както беше при “дирижирания капитализъм” в нацистка Германия през 1933 – 1945 г.

В остатъчния държавен сектор (индустрия, банки или услуги) все още незасегнат от приватизациите, царуват абсолютна корупция и техническа изостаналост, поради липсата на инвестиции. И този сектор е в ръцете на “принцовете” – изтърсаци на най-висшата номенклатура. Чрез “лова на мишки” те се превръщат в олигарси за сметка на плебса. Сред тях е и по-малката дъщеря на Дън. Корупцията, срещу която властта декларира, че води борба, е неизбежен резултат от овластяването на партийната и държавна бюрокрация. Известно е, че властта ражда корупция, а еднопартийната диктатура и монополът на ККП – абсолютна корупция! Власт и корупция са неделими и премахването на втората е невъзможно без ликвидиране на първата. Понякога, в борбата между клановете

на номенклатурата за подялба на плячката, някой “жертвен козел” попада под ударите на “Темида” и присъдата се огласява високо като тържество на справедливостта в царството на “пазарния социализъм”, но растящата пропаст между богатството и мизерията генерализира социалното недоволство.

Ускореното развитие на китайския капитализъм умножи прилива на пришълци и бегълци от селата в градовете, които се вливат в редовете на един 150 – 200 милионен пролетариат. В предишните страници цитирах данни за месечни заплати от порядъка на 100 до 200 долара, но това е валидно за китайската “работническа аристокрация”. Масата е значително под това ниво, а на дъното в градовете са безработните, лишени от каквито и да са социални осигуровки и средства за съществуване.

За високата степен на експлоатация на работническата класа може да се съди по данните за 2011 г.: “доходът на глава от населението” е възлизал на 8600 долара, т.е. на едно “средно” четиричленно китайско семейство с двама работящи “са се падали” 34 400 долара годишно, докато реално те са получавали от 5 до 10 % от този дял.

За преобладаващата част от заетите в китайските филиали на големите и малки чуждестранни фирми, картината на “трудовия им живот” е смразяваща. В китайския клон на компанията “Ейпъл” работят над един милион работници. Там се произвеждат най-модерни лаптопи, таблети, аудио и видео телефони с интернет-връзка, памети, електронни четци, електронни игри, конзоли и т.н. Работниците са наблъскани по 8-10 души в “спалня”. На “работното си място” те сглобяват ръчно и на крак по 5000 частици от горните “джаджи” в продължение на “работен ден”, понякога по-дълъг от денонощието, срещу 31 цента на час, при “наказателен режим”, който ги лишава от правото да разговарят, да отиват на клозет без разрешение от надзирателя и най-вече да се организират в синдикати (нарушението на последното се наказва от “правосъдието на народната република” със затвор до 12 години). С мизерните си заплати те трябва да издържат роднините, които не могат да избягат от селата и с остатъчните центове не могат да си позволят дори “порциона” на затворници и концлагеристи. При този “modus vivendi” самоубийствата и полудяванията не са рядкост. Компанията е намерила “решение”: около прозорците на фабричните помещения са опънати мрежи, както в тюрмите, за да бъдат улавяни самоубийците, потърсили спасение в салтоморталето. Не е по-розово положението им и във фабриките на “патриотичните китайски индустриалци”. Казват, че процента на самоубийства във филиала на “Ейпъл” бил по-нисък от средния за градските и селски райони на К”Н”Р. Такова е положението в началото на XXI-и век на класата, от чито име ККП упражнява “диктатурата на пролетариата”.

Тези ужаси не се посрещат навсякъде безропотно. Както съобщава Ройтерс, южнокитайският град Дзънчън в (провинция Гуандун) е бил поставен в обсадно положение, заради това, че се е превърнал в полесражение от тридневните протести на населението срещу ареста и малтретирането на бременна улична продавачка, дошла тук да търси препитание. Бунтовете са били придружени с палежи на правителствени сгради и замеряне на “силите на реда” с камъни и бутилки с коктейл “Молотов”. След кървавото потушаване на “безредиците”, в които според различни източници са паднали между 140 и 400 жертви, полицията е предлагала за награда жителство на доносниците, улеснили идентифицирането

и арестите на демонстранти, участвали “по-гръмко” в социалните протести. За изпълнението на “патриотичния дълг”, на тези очи и уши на китайската ДС са се раздавали “премии” в размер от 773 до 1545 долара, статут на “праведен добър гражданин” или звание “отличен работник”, а китайските палачи са изпращали на близките на разстреляните фактури за цената на куршумите. Тези “процедури” на властта, правят понятни методите на негрите от Южна Африка, които в борбата срещу апартейда, възспираха кандидатите за премии и награди с обръчи от гуми, пълни с бензин, превръщащи предателите в... живи факли.

При “раздържавяването” в полза на наследниците си, старите номенклатурчици се страхуват да не бъде отслабен партийния контрол над разпределението на БВП и борбата между “бащи и деца” да отприщи растящото недоволство на нисшите слоеве. Само през 2011 г. официално са регистрирани 180 000 “масови инциденти” или два пъти повече отколкото през 2008 г. Световните медии избягват да говорят и пишат за “дивите стачки”, чийто брой в Китай е около 90 000 годишно. Казийонните профсъюзи са напълно дискредитирани и ККП не може да разчита повече на тези си “трансмисии” срещу появата на независими работнически асоциации и автономни синдикати. Засега, те обхващат около 1 % от 153-те милиона пролетарии. Властта е принудена да ги толерира като отдушници. Срещу организирания от тях стачки, които са “незаконни”, тя използва, като посредници в преговорите “независими” адвокатски колективи. Но подобно класово примирие е временно, Както казва Дуан, един от младите синдикалисти, избран от колегите си срещу кандидата на казийонната китайска федерация на профсъюзите: “Отношенията между капитала и труда, в условията на “пазарния социализъм”, стават все по-груби и макар в конституцията да е записано, че обществената собственост поставя край на експлоатацията на човек от човека, класовата борба съществува и компартията ще трябва да се промени. Иначе работниците ще я задължат или... отхвърлят.”

Рисковете от социални експлозии се увеличават от растящото социално неравенство между местните “реформатори” и Петото съсловие във всеки регион. Тези противоречия в развитието на днешен Китай, довели до свръхзабогатяването на един на хиляда и облагодетелстването на още десет на сто привилегирани от “външната партия”, срещу 90 % “проли” (по Оруел), го превръщат в “общество на две скорости”. Мнозина “отговорни другари” се чувстват, като седнали върху тенджерата под налягане. С това се обяснява и ръста на бюджета “за сигурността”, който се приближава до военните разходи. “Вътрешният враг” може да се окаже по-опасен, от външния.

Интензивността на социалните конфликти ще покаже дали китайската “перестройка” няма да завърши като “съветската”. Поучено от прецедента, китайското ръководство засилва диктатурата и цензурата. Интернет е под наблюдение - в него намират силно ехо борбите в защита на социалните права, на околната среда или против корупцията на централните и местните властници. Целта е да се прекъсне “нерегламентирания обмен” на информации и координирането на действията на пробуждащото се Пето съсловие в “източния гигант”, преди да е станало късно.

Още по-тежък проблем за диктатурата са “многото китайци”, които живеят в селата. Те са между 57 % и 63,78 % от населението. От около 800 милиона души, 323 милиона са ангажирани активно в селското стопанство, което продължава да

е един от основните сектори на китайската икономика. Доходите на селяните са 3,33 пъти по-ниски от мизерните надници на работещите в градовете и това неравенство продължава да се увеличава. Селските “кооперативи” или “комуни”, създадени по времето на Мао бяха разтурени и “полуприватизирани”. За сметка на урбанизацията и инфраструктурите, държавата и частните капиталисти са експроприирали около 6 700 000 хектара обработваема земя, но обезщетенията на дребните собственици не надхвърлят 10 % от пазарната ѝ цена. Собственици на земята в Китай са така нар. селски “колективи”, създадени от държавата, които раздават средно по 6,5 декара на всяко от 200-та милиона индивидуални арендаторски семейства. Дотациите на соц.-правителството са едва 6 % от общите доходи от земеделието, което не пречи на официалния агитпроп да твърди, че 400 милиона китайци вече са се измъкнали от бедността. За сравнение, в Япония тези помощи възлизат на 58 %. През последните 30 години, напусналите селата, за да търсят работа в градовете, възлизат на около 200 милиона души.

По оценки на Организацията за икономическа кооперация и развитие аграрният сектор все още осигурява 40 % от работните места в КНР (срещу 71 % през 70-те години на XX век) и произвежда под 15 % от БВП. Въпреки напредването на пустините и намаляването на обработваемата площ с около 2 500 кв. километра годишно, селскостопанското производство се е увеличило с 90% между 1990 и 2003 г., но в 2030 г. предстои изхранването на 1,6 милиарда гърла, тоест на 22 % от световното население със 7 % от обработваемата площ на планетата. Тогава Китай ще трябва да внася ежегодно 400 милиона тона зърнени храни, което е равно на днешното му производство или на световния износ. Проблемът се утежнява от това, че демографският растеж ще продължи най-малко до 2040 година. Гладът за земя и храни ще предизвика експлозия на световния житен пазар и тежки кризи в Третия свят, който няма да може да плаща “скачащите” цени. Поради противоречието между увеличаването на “градската” безработица, дължаща се на индустриализацията на земеделието и на намаляването в перспектива на ангажираното в селското стопанство население до 6-7 % (в страните от Първия свят то е само от 1 до 3 %), китайските власти ще се изправят, преди развитите капиталистически страни, пред нерешимия за капитализма проблем за създаване на нови работни места.

Стотици милиони селяни са оставени на доизживяване в мизерия. Извършили преди шест десетилетия маоистката революция, те продължават да са на дъното на бързо обуржоазяващото се китайско държавно-капиталистическо общество и да “живеят” в невъобразима нищета. Тези стотици милиони китайци са най-многочислената компонента на китайското “Пето съсловие” и на неговия революционен потенциал. В полунощ на века, призрактът на селските войни ще бъде кошмарът на диктатурата на ККП и на отглежданите от нея милиардери и милионери. Положението се утежнява от факта, че “Поднебесната империя” се превръща в главен вносител на енергетични продукти. Към всичко това ще се прибавят глад, социални трусове, съперничества, конкуренция, търговски и малки “обикновени” войни.

Част от опаката страна на китайския НЭП и безогледната индустриализация са екологическите, демографските, здравните и други социални проблеми.

Китай изгаря повече въглища отколкото следващите седем най-голями световни потребители взети заедно и от 2006 г. изхвърля повече въгледвуокис в атмосферата от САЩ. Според Световната Банка екологичната катастрофа отнема живота на 750 хиляди китайци годишно. От своя страна, учените от СЗО сочат екологичното замърсяване, като причина за преждевременната смърт на 2,4 милиона души всяка година. Властта е забранила всякакви протести, а съдилищата обикновено вземат страната на собствениците на предприятията замърсители. В официалния “Наръчник за инвестиции”, градовете в тези региони са представени с ретуширани снимки, със синьо небе и са изброени всевъзможни аргументи и предимства, насърчаващи инвестициите за развитие на химическата промишленост в тях. Месечната работна заплата на квалифицирания работник тук е 75 долара, токът е евтин, парцелите и водата също, а данъчните облекчения за първите седем години са 50 % от “нормалните”...

Не по-малък проблем за Китай е безводието и сушата. Китай има вода колкото САЩ, но е с пет пъти по-голямо население. Никъде по света не се налага толкова много хора да се задоволяват с толкова малко вода. По поречието на Жълтата река 300 милиона души страдат от недостиг на вода. Интензивното ползване на подпочвени води е предизвикало само в Пекин спадането им с 25 метра. В 2004 г. 323 милиона китайци изобщо не са имали питейна вода. Заразите на замърсените води и днес убиват ежегодно 30 хиляди деца. Само 40 % от живущите в градовете имат незамърсен въздух - там където няма голям брой леки коли и не ползват каменни въглища за битови нужди и в индустрията.

Жълтата и Синята реки с техните притоци са отровени от отпадните води на химическите и др. заводи. Въпреки това, водите им се използват за напояване на селскостопанските земи. Рибата и скаридите в Източнокитайското море, където те се вливат, измират. Според изследване на ОИСП от 2007 г. насам, само от “разстройство” (холера и тиф) в Китай умират ежегодно около 610 000 души. Броят на заболялите от СПИН се оценява официално между 400 хиляди и 1,5 милиона. Неофициалните оценки са много по-високи. Ендемичен характер има и хепатит Б, от който страда около 10 % от населението. Бич е птичий и свински грип, както и долнокачествените медикаменти и хранителни продукти.

Над градовете се стели задушавачата пелена от автомобилни газове – в Китай се намират 12 от 20-те града в света с най-голямо замърсяване с фин прах и 19 от 30-те града с най-голяма концентрация на серен двуокис. В малкото болници “на глава от населението” няма място за смъртно болните хора от рак. Вследствие рязкото увеличение на заболяванията, цели области се обезлюдяват. В сравнение със 70-те години на миналия век те са се увеличили с 83 % и рактът е основна причина за повишената смъртност, като всеки пети смъртен случай в Китай се дължи на него. В изследване, озаглавено “Селата на рака”, географът Лий Лю от университета на щата Мисури пише, че в последните няколко десетилетия в Китай са се обособили повече “центрове на рака”, отколкото са в останалата част на света. (За туземните учени подобни изследвания са забранени под смъртна заплаха). Според световната здравна организация (СЗО) 11 % от раковите заболявания на храносмилателната система се дължат на химически замърсена питейна вода.

Китайското правителство е планирало грандиозен 50-годишен проект за 60 милиарда долара, който трябва да обърне течението на голямите реки от юг на

север, насочвайки годишно между 40 и 50 милиарда кубически метри вода. Но заедно с водата, която ще поскъпне петкратно, ще се пренесат и отровите, за чието отстраняване са нужни нови милиарди долари.

Китайският прираст на населението е смален до 0,6 % и за три десетилетия 400 милиона деца не са се родили, вследствие демографската политика “по едно дете в семейство”, която ако не бъде отменена, означава разполовяване на населението на Китай в следващите 40 - 50 години. Този геноцид е в унисон с универсалната политика спрямо “излишните”. Децата на възраст под 14 години са 320 милиона с голям брой сираци или изоставени, като на 123 момчета има 100 момичета. Съществува и трафик (продажба) на деца - около 30 до 60 хиляди “изчезват” годишно.

В списание “КИТАЙ ВИДЯН С ТРЕТОТО ОКО”, американски специалисти по проблемите на “Небесната империя” предвиждат разпада ѝ, по подобие на бивша Югославия или СССР, вследствие неравномерното регионално и социално развитие. Този сценарий не е за подценяване, тъй като вътрешността на Китай остава незасегната от икономическата експанзия и разривът между богатите крайбрежни райони, които не искат да делят богатството си с бедните западни, расте. Това поражда пукнатини в “монолита” и страната се движи към своето бъдеще на две скорости. Опасността се допълва от силния антагонизъм между “елитите” и петото съсловие в “свърхразвитото” Крайбрежие.

Срещу “морално-политическото сцепление на китайската нация” се изправят и сепаратистките вълнения в Тибет и в мюсюлманската провинция на Уйгурите. (Освен китайския етнос /хан/, съществуват още 55 други, наброяващи общо над 100 милиона души /колкото е населението на Мексико/ и множество различни религиозни култове, сред които най-тежки проблеми за китайските власти създават мюсюлманите /уйгури/).

§ 7. ОТНОШЕНИЯТА със САЩ

Въпреки настъпилите геополитически промени в света, отразили се върху терминологията и тактиката на САЩ, стратегията на техните “елити” си остава неизменна: **съхранение на доминиращото положение в света**. През 70-те години на ХХ век АМЕРИКАНСКАТА “КИТАЙСКА ПОЛИТИКА” се стремеше да привлече Китай в борбата им срещу тогавашния главен съперник - СССР. С оглед на тази цел и на извличането на максимални печалби от едномилиардния китайски пазар, САЩ инвестираха капитали, отвориха собствения си пазар за неговите стоки и в началната фаза помогнаха на Китай в разработването на ядреното оръжие. С тази си политика, американските капиталисти изиграха важна роля за ускореното развитие на китайския “пазарен социализъм” и за “пробуждането на дракона”. Студената война между “кита” и “слона”, както американският журналист Уолтър Липман, наричаше съперничащите си СССР и САЩ, завърши с капитулацията на “съветския слон”. След края на общия враг – САЩ и Китай застанаха лице в лице. Оттогава политици и политолози определят китайско-американските отношения като най-важни за бъдещето на света. При една от “срещите на високо равнище” на 27 юли 2010 г. във Вашингтон, Обама заяви, че отношенията между тях “ще фасонират ХХІ век”. Така, вместо да овладее Евразия, която според Бжежински беше ключ към господството над света, Вашингтон се изправи пред китайското “предизвикателство” и експанзия.

В същото време, световният капитализъм навлезе в своята най-тежка финансова и икономическа криза от началото на 30-те години на XX век (“голямата депресия”). Ако не успеят да я преодолеят или отсрочат с традиционните “мирни” средства на политиката, което е малко вероятно, на Щатите не остава друг изход, освен да се опитат да постигнат това чрез нейното продължение – ВОЙНАТА, в чиито пепелища, смърт на стотици милиони и “въстановяването” на разрушения свят, те очакват да намерят “предишка” от перманентната, системна и по-всяка вероятност финална криза на капитализма.

За сега, САЩ се надяват да присъединят Пекин към “коуправлението на света”, подготвяйки му по този начин съдбата на Москва от края на 80-те години на миналия век. Те са обградили Китай с бази и съюзници, и са се настанили политически и военно в Япония, Южна Корея и Тайван. Същевременно са се обявили за протектор на страните-членки от АСЕАН: Индонезия, Малайзия, Филипините, Сингапур и Тайланд, към които се присъединиха Бруней, Бирма, Камбоджа, Лаос и Виетнам, чийто общ БВП е възлязал през 2010 г. на близо 2 трилиона долара. Тази далекоизточна политика на САЩ отразява плана им да парират геополитическите стремежи на Китай и неговите териториални претенции спрямо част от съседните страни, участващи в този пакт, но изпреварващото икономическо и военно развитие на Китай неизбежно ще внесе радикални промени в региона с далечни последици за света.

Въпреки взаимните уверения и увещания в необходимостта от разширяване на двустранната кооперация и растящата икономическа взаимозависимост, това не трябва да ни забуждава. Външната политика и дипломацията на двете свръхсили има за залог въпроса КОЙ – КОГО? Отговорът зависи във висша степен от вероятните коалиции на САЩ с Япония, Русия, Индия и Европейския Съюз или на Китай с тях. Стратегическите, политическите и дипломатическите им усилия през предстоящото десетилетие до 2022 г. ще бъдат в тази посока.

От хилядилетия китайските власти са дефинирали своята страна, като l'Empire de milieu (“Център на света”), в която “Небето” е поверило мандата на своя син императора “да царува над земята с морал и справедливост”. В противен случай (ако императорската власт ерозира) “Небето” ще предостави мандата на зловещия Ге Минг, сътворявайки “Хаоса”, тоест народното въстание, което ще изпрати империята с императора в небитието.

Това напомняне на митологията и фолклорната идеология помага да се разбере защо Китай, унижаван в миналото от Западните имперски сили, отказва да прилага тяхния модел на обществено устройство и уреждане на международните отношения и защо може да издигне разбираемия за региона лозунг “Азия на азиатците”. В тази светлина, китайските власти разглеждат икономическите реформи, като инструмент на стратегията, чиято цел е възстановяването на имперското влияние на Китай в света, имайки съзнанието, че той е единствената сила, която може да разруши установеното статукво на планетата... За тях случилото се от два века насам е само един кратък исторически инцидент - тяхните предтечи са контролирали в 88 година от нашата ера една много мощна и обширна империя от Римската. Днес те възнамеряват да коригират тази ситуация, възвръщайки Китай в “Центъра” на света.

За целта те биха могли поетапно:

- Да поставят в дневния си ред присъединяването на Тайван към “майката отечество” по модела на Хонг Конг и Макао и обединението на двете Кореи със сътрудничеството или при неутрализирането на Япония. (Днес китайските стратегии я разглеждат, като потенциален противник, ползващ се от американския атомен чадър, но тя може да избере самостоятелната роля на свръхсила.)

- Засилване на присъствието и позициите на Китай в централна Азия (с оглед осигуряване на достъпа до петролните региони в бившите “съветски” републики и в Иран), без да е заличен от съзнанието им спомена за Тамерлан, който би могъл да “възкръсне” през следващите 20 години в една обединена около Узбекистан или Таджикистан мюсюлманска мини-империя.

В противовес на тези стратегически стъпки, с оглед преместването на центъра на тежестта на световната икономика на Изток, не е изключено превръщането на Азия в театър на локални и регионални конфликти, подобни на европейските от миналото или до индиректни конфликти между някои от страните (включая Китай и Индия), които рано или късно също ще станат източници на експанзия и на стремежи към господство в несъстоялата се Империя на глобалния финансов капитал или над нейни региони и като следствие - причина за континентални и световна империалистическа война. Някои военни стратегии предричат една “голяма бъдеща война” в ядрения триъгълник Китай-Индия-Пакистан. Последният началник-щаб на индуската армия беше заявил неотдавна: “Индия трябва да бъде готова да понесе първия удар, след което да отговори с бомбардирането на 5 пакистански или 10 китайски града, взривявайки 20 килотонни ядрени бомби на малка височина.”

Азия е континентът в който се намират утрешните “велики сили”, които се превъоръжават, поради което рискът от военна ескалация е най-голям. Тук присъстват и САЩ, които не възнамеряват да изоставят позицията си на “централна сила” в света, но, натрупвайки икономическа, финансова и военна мощ, Китай ще поиска да ги детронира и да си възвърне историческия статут на “Поднебесна империя”. В тази перспектива е насочването на погледа към Тихия океан и планираното превръщане на Китай в първостепенна военноморска сила. (Китай вече разглежда океана като свое “жизнено пространство”.) Такава мощ му е нужна за разрешаване на глобални проблеми, макар експертите на морината на САЩ да считат, че Китай не може да им създаде “неудобства” преди 2020 година. (От която ни делят само някакви си 6 години! – писано в 2014 г.)

Прогнозите за “съревнование” между новата свръхсила и САЩ се различават значително, но смисълът им е еднозначен. Главният икономист на Световната банка Джъстин Лин, китайски американец, счита че Китай ще остави САЩ на второ място през 2030 г. (тогава там щяли да живеят 2/3 от световната средна класа). В доклад на Standard Chartered Bank това ще се случи през 2020 г., а ОИСР, обединяваща 34-те най-развити икономики в света, е съкратила и този срок – според тях Китай ще надмине САЩ по стойност на своя БВП към 2015 г. (В 2022 г. прогнозите са далече от действителността.)

Докато САЩ обвиняват Китай, че държи юана под стойността му, което увеличава конкурентността на китайския износ на международния пазар, китайските ръководители съветват правителството на САЩ да приеме неприятния факт, че “доброто старо време”, когато те живееха над

възможностите си и сключваха заеми, за да се измъкнат от неприятното положение на неплатежоспособен длъжник, е отминало окончателно. Те атакуват “американския хегемонизъм”, както постъпваха на времето със “съветския”, а малките и не чак толкова малки китайци от години се забавляват, вдъхновяват “патриотично” и се подготвят психологически за своето “светло бъдеще” с видеоиграта “Giant Online”:

Годината е 2060, хоризонта гори, лилаво-черни облаци са надвиснали над каменен портал, ехтят барабани – Китай, който е най-развитата страна в света, отвърща на удара на империалистите. Шпикерът: обявява “Започва фантастичната драма, в която китайският народ унищожават западните сили.”

Вън от виртуалното пространство, валутните резерви на двете страни говорят красноречиво: 76 милиарда долара срещу 2 132 милиарда долара в полза на КНР. В 2006 г. дефицитът на САЩ в търговията им с Китай беше 350 милиарда долара. В отговор, Щатите увеличиха митата върху китайския внос. Те ще се опитат с всички средства да спрат или да забавят икономическото развитие на Китай, който заплашва да ги измести не само от първото място в недалечно бъдеще... Според по-реалистични прогнози, Китай ще надмине САЩ по БВП през десетилетието 2020 – 2030 г., когато ще се кръстосат китайската експанзия и волята на САЩ да съхранят завоюваните позиции в света. Всяка от двете свръхсили, опитващи се още от сега да изолират другата, ще се стреми към създаването на световна коалиция срещу вражеската империя... Затова, отношенията им трябва да се разглеждат през призмата на войната. В тази перспектива следва да се анализират и данните за АРМИЯТА И ВОЕННИЯТ БЮДЖЕТ на “пробудилия се гигант”.

Китайската армия е най-голямата в света – 2 400 000 души, като се планира постепенното ѝ съкращение за сметка на “професионализацията”, която е един от основните приоритети на китайското ръководство около Ху Цзинтао. От 1992 г. Китай закупува, предимно от Русия, ракети и тежки бомбардировачи на стойност над 10 милиарда долара годишно. По западни оценки за 2005 г., той притежава над 14 500 оръдия, 7 000 танка, 4 500 изстребители, 420 тежки бомбардировачи. Военноморските сили разполагали с един самолетоносач, 10 атомни и 60 дизелово-електрически подводници и над 60 фрегати и миноносци – китайско производство, снабдени със съвременни радарни и зенитно-ракетни системи. Ракетните войски притежават 20 междуконтинентални ракети с ядрени глави, над 100 ракети със среден радиус на действие и 50 тактически ядрени заряда.

Военният бюджет на КНР расте непрекъснато. С 17 % за 2008 г. и 14 % за 2009 г., за 2011 той е увеличен с нови 12,7 % спрямо 2010 г. и възлиза на 91,5 милиарда долара, но експертите считат, че тези цифри са твърде занижени. Пентагонът го оценява между 100 и 140 милиарда долара. Регулярното ежегодно увеличение на китайския военен бюджет се разглежда от Вашингтон като заплаха. Според неправителствени оценки за 2009 г. той е бил 125 милиарда долара (1,7 – 2,4 % от БВП), докато американският през същата 2009 г. е 651 милиарда (или 4,1 % от БВП), тоест над пет пъти по-голям, но ако китайските темпове се съхранят, според доклад от 2011 г. на Международния Институт за Стратегически проучвания, след 15 - 20 години КНР (т.е. в 2025 – 2030 г. ще се изравни със САЩ във военно отношение. (Тези сметки могат да се окажат без

кръчмар, защото “цената” на долара в страната и на международния пазар не е една и съща: ако за производството на собствено оръжие или за издръжката на един професионален войник Китай заплаща десет пъти по-малко, отколкото в САЩ, то тези пера в неговият бюджет следва да се умножат по 10!) Същевременно Китай модернизира военната си техника, освен със собствено производство, с внос от Европейския Съюз, включително и от Израел (ударни летателни апарати, предназначени за поражение на радарните системи на противниковата противовъздушна отбрана) като обръща особено внимание на електрониката, на космическата си програма, на ракетната, анти-ракетната и ядрената си мощ. Целта е съкращение на изоставането на Китай във военната сфера в сравнение не само със съседите: Русия, Япония, Индия, Тайван, но и с по-далечните конкуренти, като САЩ, срещу които се разработват нови класове ракети “въздух-земя” и “земя-земя” за нанасяне на удари върху бойните им групи самолетоносачи. Според доклад, публикуван в Бюлетина на атомните физици през 2010 г., Китай продължава да увеличава ядрения си потенциал, считайки се уязвим от американския военен капацитет. “Съревнованието” между ракетните им системи се ускорява, като Китай развива анти-сателитната си отбрана и напредва в космическата си програма, докато американската е в период на застой.

Какви цели преследва Китай със системното увеличение на военния си бюджет, можем да се досещаме. Кого ще атакува? (За овладяването на Тайван не му е необходимо такова мащабно модернизиране и превъоръжаване.) Япония? Индия? Или Сибир? (Стратезите считат, че Русия вече не представлява реална заплаха за Китай, макар природните ѝ ресурси и географската близост да са апетитен “залък”.) Китай не увеличава сухопътните си сили, следователно не се готви за война на континента. За да мотивира офицерите и войниците, изпреварващо повишава заплатите им. Той се приготвя системно за “постмодерна война”, центрирана върху електрониката, ракетите, подводниците и самолетите и изразходва растящия военен бюджет за оборудване на професионалната си армия с оръжията на бъдещата война.

За всичко това Пентагонът си дава ясна сметка и се приготвя за отразяване или изпреварване на една китайска ядрена атака, като възобновява изоставената след капитулацията на Москва идея за “звездните войни”. Това означава, че САЩ се подготвят за “неутрализирането на врага” и за развързване ръцете на командването за безнаказано нападение (за едно повторение, в нови условия, на бомбардировките над Хирошима и Нагазаки, които ускориха капитулацията на Япония през 1945 г.) “Превантивно” САЩ са обградили Китай с базите си и се стремят да изградят световна коалиция срещу него, подобна на тази от 80-те години на миналия век срещу покойния СССР. Струва си да се напомни, че от 1941 г. САЩ са страната, която е водила най-много войни в света и провеждала безнаказани бомбардировки във от границите си. Те са имперската сила, която има нужда от войната, освен по икономически и по империалистически причини. За тяхната икономика, военното производство е финансов, технологичен и индустриален локомотив, условие, без което те не могат да съхранят статута си на свръхсила, която да “протежира”, доминира и... експлоатира света. За Вашингтон нарушението на *raх Americana* в Тихия океан от страна на Китай ще бъде *casus belli*.

От своя страна, китайските ръководители също разглеждат военната политика на САЩ като агресия, която ги тика към надпревара във военната подготовка. Надеждите, че Китай ще си остане една регионална сила, като Япония или Индия, се стапят. Пекин предпочита да овладее океана без война със САЩ, но не личи да се страхува от един конфронтационен развой на събитията. Китайските военни не бързат, те имат дългосрочна стратегия и планират превръщането на Китай в първа световна военноморска сила да се осъществи към 2050 г. За сега, Пекин се придържа във външната си политика към “мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй”, без да забравя, че през 1991 г. то доведе до “скимтящата” капитулация на една от двете тогавашни свръхсили. Те обаче знаят, че днес изходното положение е различно, съотношението на силите между противниците в перспектива клони в полза на източната свръхсила, а “мирното съвместно съществуване” не изключва търговските и икономическите войни, които вече са започнали и в определен момент могат да се превърнат в истински, мащабни, планетарни конфликти.

Това не пречи на властелините във всяка от двете страни да употребяват във взаимотншенията си възможно най-миролюбивия, човеколюбив и дипломатичен език, следвайки римската мъдрост: “Когато се готвиш за война, говори за мир!”

Официално формулираните цели на Китай са: създаване на “хармонично общество” (макар, че безпрецедентният “просперитет” /темпове на развитие/ е придружен от безпрецедентно дори за Китай ниво на неравенство) и “хармоничен свят” – както прокламира президентът Ху Цзинтао - с демокрация в политиката, сътрудничество и взаимна полза в икономиката, координация и единство в сферата на сигурността, всеобщ културен прогрес и просперитет” и “честна и разумна международна политическа и икономическа система.

Нещо повече, за да внесат успокоение сред ястребите на САЩ, приемниците на Дън свалиха от дневния ред “социализирането” на света, за което “щяли да бъдат необходими още 78 поколения”, колкото поколения лежат до настоящия момент в гробницата на китайската история. Дотогава “концепцията за социализма, наченала с “пазара” щяла да еволюира, а САЩ трябвало също да тръгнат насреща, за да се разполови пътя до “конвергенцията”. (Като че ли хомогенността на “системите” може да бъде гаранция срещу империалистическата експанзия, стремежа към световно господство и войната!) Те уверяват, че Китай вече е за “мирно развитие”, вместо звучащия заплашително и триумфално “мирен възход” и че ще се стремят към създаване на “нов политически и икономически ред”, който може да се постигне само чрез постепенно увеличаващи се вътрешни реформи и демократизация на международните отношения. Китайското ръководство нямало да следва пътя на Кайзера или на Хитлер в двете световни войни, нито този на СССР и САЩ от периода на Студената война..

Но “създаването на хармония”, както може да се види в “неофициалните” дебати в Китай за неговата “съдба” и роля в съвременния свят, в който се извършва процес на разрушаване на международното статукво, не изключва търсенето на стратегическо надмощие, особено “в периода на разместване на пластове” (и на местата на великите сили върху скалата на икономическата и военна мощ). В тези дебати звучат все по-силно гласове, предявяващи претенциите за статут на световна суперсила. Те са намерили израз в две станали много популярни

националистически или империалистически книги-бестселъри от началото на наченалото второ десетилетие на XXI век: сборникът с есета на Сон Сяоджън, озаглавен: “Великата ера, грандиозната цел и нашите вътрешни тревоги и външни предизвикателства” и книгата “Мечтата на Китай” на полковника и професор във военната академия Лю Минфу. И в двете, авторите им се обявяват против миролюбивите нотки на официалната китайска политика. Те считат, че “Западът е много по-слаб, отколкото се е предполагало, но някои чужденци все още не са се събудили и не разбират истината, че в ход е смяна на позицията на силата в отношенията между Запада и Китай.”

Сон Сяоджън счита, че “Америка не е книжен тигър, както я определяше Мао, а по-скоро стара красавица (или краставица?), боядисана в зелено, но въпреки това тя и Западът си остават опасна и фундаментално враждебна сила. Те никога няма да изоставят рафинираната в продължение на столетия техника на “Търговия на нож” и че дори да върнем оръжията си в склада и оставим бойните коне на пасището, няма да ги убедим да приберат своите оръжия и да търгуват мирно с нас.”

Полковник Лю Минфу дефинира китайската “грандиозна цел”: “Да станем № 1 в света, което ще ни позволи да изместим САЩ.” Той отхвърля концепцията за мирния възход: “Китай не може да разчита само на традиционните ценности на хармонията, за да осигури новия международен ред. Поради конкурентната и аморална природа на голямата силова политика, възходът на Китай и мирния свят, могат да бъдат защитени само ако Китай подхранва бойния си дух и натрупа достатъчно военна сила, за да сдържа или разгроми враговете си, ако това стане необходимо и неизбежно. Следователно, в допълнение към икономическия си възход, Китай се нуждае и от военен, в допълнение, за да надделее в състезанието за стратегическо превъзходство.”

Като се познава цензурата на диктатурата, е повече от ясно, че подобни книги (чиито империалистически намеци напомнят “миролюбивото начало на Адолф Шикългрубер” през 1934 г.) не биха излязли на пазара, ако върхушката на “авангарда” бе забранила отпечатването им. За да замаже “лошото впечатление”, създавано от китайските “ястреби” Дай Бингуо, отговарящ за външната политика на “Поднебесната империя” излезе от името на политбюро на ККП със статията “Неотклонно по пътя на мирното развитие”, в която казва, че то

“Не е продукт на субективно въображение или на някакви сметки, а е по-скоро резултат на сериозно приемане, че днешният свят преживява огромни промени и че китайските отношения с него също преживяват огромни промени, затова трябва да извлечем най-доброто от ситуацията и да се адаптираме към нея... Заради икономическата глобализация и ускореното развитие на информатиката, както и бързия напредък на науката и технологиите, светът става все по-малък и се превръща в едно “глобално село”. С взаимодействието и взаимозависимостта на всички страни, както и с пресичането на интересите им на безпрецедентни нива, тези общи интереси стават по-интензивни; проблемите, които изискват от тях да обединят усилията си, за да ги разрешат, се умножават и стремежите за взаимно изгодно сътрудничество стават все по-силни... Мирното развитие е цел на много поколения. Китай не иска революция, нито война или възмездие, той иска просто китайският народ да се прости с бедността и да се радва на по-добър живот (след 78 поколения или на гръцките Календи!). Китай иска да бъде най-

отговорният, най-цивилизованият и най-зачитащият законите и реда член на една хармонична международна общност.”

За естеството на планираната “хармония” и за “радостта от по-добрия живот”, говорят красноречиво арестите и изпращането на всеки критик на режима или “самозабравил се” журналист в затворите или в “трудова-възпитателните общежития”, цензурирането на интернет и полицейското смазване в зародиш на всякакви протести, демонстрации и стачки.

Империалистическите стремежи към господство, световните или регионални амбиции, съперничествата и потенциалните конфликти са бременни с регионални войни, които могат да се превърнат в граждански, както днес това става в “миниатюрни мащаби” в Авганистан и Ирак (2014 г.) Увеличаващият се брой на такива огнища може да доведе до сливането им в един всеобщ световен пожар в истинския смисъл на думата, който ще изправи петото съсловие пред избора: милитаристична диктатура и смърт в унищожителни войни за интересите на “елитите” или пренасяне на пожарите в техните домове, като начало на веригата от социални революции.

Очевидно, вследствие нарастващото геостратегическо съперничество между САЩ и Китай за овладяване контрола над Тихия океан (около който през XXI век ще живее 2/3 от човечеството и ще играе ролята на Средиземно море в Античността) ние навлизаме в епохата на **Втора студена война**. Тя може да бъде най-вероятната първа фаза на мажорния конфликт на XXI век. След едно десетилетие новата студена война може да се стореци по всякакъв повод и във всеки момент, защото темповете на развитие на Китай и увеличените му инвестиции във всички точки на глобуса, го извеждат зад “Китайската стена” и превръщат в реален международен фактор на световната икономика и финанси. Когато изпреварващото му развитие го доведе до “необходимостта” от “повече пазари” и следователно до изтласкване на САЩ от завоюваните през последното столетие позиции, тогава, освен Тайван, ще се намерят още десетки “Сараево” и “Коридори за Данциг”, като претекст в глобалната война за господство над планетата.

Нека не се заблуждаваме! **Империализмът на старата и нова свръхсили и стремежите им към световно господство предопределят курса към Третата световна война**. В такава ситуация да се търси “по-малката от двете злини” или виновника за варварството, разрушенията и смъртта на стотици милиони, както го правиха някои наши “пацифисти” и “революционери” в предишните световни войни, означава да мотивираме и оправдаем бъдещето си участие на страната на “своето правителство” и на “по-цивилизованата коалиция”, означава смъкването ни на позициите на “отбранителните или освободителните справедливи войни”, отказ от стратегията за превръщане на империалистическата война в гражданска и в Социална революция, **което е равностойно на предателство спрямо, братството между народите и идеала на анархо-комунизма за тяхното интегрално, социално освобождение**. Лаконично същността на този идеал може да бъде изразена по следния начин: равно и еднакво преразпределение на властта и БВП между всички, което ни повече, ни по-малко означава унищожението на държавата и капитала, защото когато всеки и всяка участват в решението на местните и общи проблеми, няма място за властници и подчинени, както еднаквия достъп до обществените блага,

унищожава капитализма със социалното неравенство между експлоататори и експлоатирани. По-детайлно това означава създаването на общество, в което:

1) Замяна на държавната организация с **федерация или конфедерация на комуните** (общините), чиито **обща събрания** ще разискват и вземат решения по всички местни, регионални, континентални и планетарни въпроси във всички сфери на живота, а в процеса на ликвидиране на репресивните институции (полиция, армия и т.н.) народът ще се въоръжи, както е в Швейцария. Това е единствената гаранция за защита на правата и свободите на “опасните класи”. Общите събрания избират делегати за конференциите и конгресите за всички нива на федерациите, снабдени с императивни мандати, отразяващи решенията на общите събрания, от които те нямат право да се отклоняват. Делегатите са под надзора и контрола на избралите ги. Те са отзоваеми по всяко време и получават за труда си същото възнаграждение, като всички останали труженици.

2) Икономическата организация на обществото, която замества капиталистическата, функционира на основата на същите федерални и безвластнически принципи. Собствеността е обществена и принадлежи на всички, а не на отделни лица или на държавата, която е премахната. В трудовата дейност са включени всички пълнолетни и работоспособни мъже и жени. Разпределението на произведените продукти и услуги е: По равно, когато те не са достатъчни за задоволяване на всички нужди или **според нуждите** в случай на изобилие. Когато автоматизацията замести човешкия труд или той клони към пределен, доближаващ нулата праг, трудът ще стане добровolen и свободен (незадължителен). При пълното изключване на човека от трудовите процеси, когато роботите, компютрите, изкуственият интелект и другите технологични и софтуерни открития затворят кръга на автоматизацията, хората ще разполагат с цялото си време. Но това не означава отказ от творческите и развиващи в културно, интелектуално и нравствено отношение на личността свободни дейности и занимания, защото отдаването на безсмисленото съществуване без идеали, на ленността и затъпяващите удоволствия означават духовна смърт, която е по-опасна от физическата.

Научно-откривателската и технологична революция отварят простора за безкрайния марш към овладяване и очовечаване на космоса, в която дейност ще има място за всеки и за всяка.

В това се състои социалната и интернационална революция, която по развитието си в дълбочина (до създаването на новото общество) и в ширина (до победата ѝ в цялия свят) е перманентна.

II-РА ЧАСТ

КИТАЙ

ОТ 2012-2017

На Ленин приписват фразата: „*Капиталистите и техните правителства от цялия свят са толкова алчни, че в стремежа си да завладеят нашите пазари, те не просто ще ни продадат въжето с което ще ги обесим, но ще ни го дадат на кредит.*”

Както ще се види от данните в следващите страници, ако за “съветския” пазар тази фраза се окаже “пресилена”, то за китайския пазар тя може да се окаже пророческа в едно сравнително недалечно (от историческа гледна точка) бъдеще. В доказателство на това си твърдение ползвам цифри извлечени от таблиците на ООН, Международния Валутен Фонд, на ЦРУ и на Световната Банка, както и от различни документи и статии, публикувани в пресата или в отделни книги, посветени на Китай. Сред тях, най-вече са данните от бестселъра “Обречени да воюват” на американския политолог Грахъм ЕЛИСЪН - водещ анализатор на американската политика за национална сигурност на САЩ и “ОПАСНА ЗОНА” на ХАЛ БРАНДС И МАЙКЪЛ БЕКЛИ. Цифрите разглеждам критично по-долу в тази част и ще продължа в III-та част.

§ 8. Китай след Дън Сяопин

Като увод напомняме най новата история на Китай след Дън Сяопин - малкият “човек на годината” според американското списание “ТАЙМ”. В периода от 1993 до 2012 г. генерални секретари и председатели на К”Н”Р бяха **Цзин Цзъмин** (1993 до 2003 год.) и Ху Цзинтао (**2003 до 2012 г.**). *Съобразно партийния устав всеки е управлявал по два 5-годишни мандата или общо по 10 години. През този период китайската икономика имаше годишен ръст от 9 – 10 %, което означава, че БВП се е удвоявал на всеки 7 - 8 години.*

Двамата могат да минат, поне на думи, за “гълъби” според американската политическа терминология. Провеждаха се срещи на “високо равнище” с колегите им от САЩ “с цел запазването на мира”. Тонът в разговорите и пропагандата бе умерен. Управлението им протичаше с обичайната ком-фразеология за “грижите на партията за народа” и стремежът за превръщане на Китай във велика и сравнително развита държава.

След изборът на тяхния наследник - Си Цзинпин - който беше избран за генерален секретар на 18 конгрес на ККП на 15 ноември 2012 година, всичко се промени.

Бяха отстранени хората на предишната власт с обвинения в корупция, в неизпълнение на поставените от конгресите задачи и допускане на “сериозни грешки в управлението”. Това всъщност е маската, с която се прикриват вътрешнопартийните фракционни борби за властта в Китай. През този двадесет годишен период Китайската “Народна” Република (К”Н”Р) излезе на второ място в света след САЩ по БВП.

Си е отгледан в „люлката на лидерите“ в Пекин, той научава суровите реалности на живота малко след деветия си рожден ден, през 1962 г., когато баща му е арестуван от параноичния Мао. След това е унижаван дълго време и в крайна сметка затворен по време на Културната революция. Самият Си нарича това време „период на дистопията“ (антиутопия). Червената гвардия многократно го принуждава да се откаже от баща си. Когато училището бива затворено, той излиза на улицата, където се научава да се бие и започва да краде забранени книги от библиотеките, за да попълни образованието си. Мао го изпраща в селото за „превъзпитание“ и Си се озовава в една пещера близо до село в окръг Ян'ан, където гребе тор и се подчинява на инструкциите на своя съседнин - собственик. По-голямата сестра на Си, не можейки да издържи на трудностите и малтретирането, се обесва със шланга на душа.

Сегашният господар на 1,4 милиарда китайци и ръководител на ком-партията с 89 милиона членуващи трябваше да стане нейн член, след като десет пъти бе отхвърлян девет, десетият му опит успя. Си Цзинпин е образец на упорит кариерист, който не страда от “сантименталности” и беше разбрал, че изкачването нагоре по стълбата в Поднебесната става единствено с помощта на партийния билет.

След като прокламира своята “китайска мечта”, Си започна агресивно да мобилизира поддръжниците си за изпълнение на една изключително амбициозна програма, която включва **настъпление на четири фронта едновременно:**

- **съживяване на партията, изчистване на корупцията** и възстановяване на нейната мисия и авторитет в очите на китайския народ;

- **възраждане на китайския национализъм** и внушаване на гордост у хората, че са китайци, за да се озоват в кланницата на Третата световна война;

- **осъществяване на третата икономическа революция** (първата икономическа революция при Дън Сяопин започна в Китай през 1978 г., когато се появиха специални икономически зони и бе преминал първият етап на приватизация);

втората - ускоряване на реформите и отваряне на Китай към външния свят – се осъществи при Цзян Цзъмин, който осигури на страната свръхбърз растеж в продължение на цяло десетилетие.

За постигането на тези цели Си знаеше, че са необходими болезнени структурни реформи, за да се поддържат исторически неустойчивите темпове на растеж;

- четвъртият фронт е **реорганизация и модернизиране на китайската армия**, така че тя да може „да се сражава и да побеждава“ по-добре от другите имперски сили!

5-тият фронт, който се подразбира е укрепването на полицията и “органиите”.

§ 9. КИТАЙ НА СИ ЦЗИНПИН Е ПО-БЛИЗО ДО ХИТЛЕРОВА ГЕРМАНИЯ, ОТКОЛКОТО ДО СТАЛИНОВИЯ СССР

Може да се каже, че нещата се промениха съществено при новия “силен човек на Китай”, който е начело на партията и държавата от 2012-та г. до днес. Това е резултат от бурния ръст на икономическата и военна мощ на страната, въпреки “спада на приръста”, който е 6 – 6,5 % годишно. Кавичките са поставени поради сравнително още по-ниските проценти от 2, 2,5 до 3 % на развитите страни, като САЩ, Япония и ЕС.

На 29 ноември 2012 г. Си Цзинпин прокламира концепцията си за **Китайската мечта за велико възраждане на китайската нация**, която е в основата на действащия социално-политически курс на К”Н”Р.

На 14 март 2013 год. на пленарно заседание на Китайското народно събрание Си Цзинпин беше избран и за председател на КНР.

На 23 октомври 2017 год. XIX конгрес на ККП преизбра Си за председател на КНР и генерален секретар на ЦК на ККП.

На 24 октомври 2017 год. на 19-ти конгрес на ККП Си Цзинпин характеризира **политическата и социал-икономическа система на Китай**, като **“пазарен социализъм”**, което е нещо като “дървено желязо”.

Както каза Си на срещата на евразийските лидери през 2014 г., „В крайна сметка азиатските народи са тези, които трябва да управляват делата на Азия, да решават азиатските проблеми и да гарантират сигурността на Азия“. *(По време на Втората световна война Хитлер “гарантираше сигурността” на Европа, а Микадо – на Азия!)*

Диктатурата се затегна, критикуването на Си беше забранено и се въведе строга цензура и контрол над цялото население, като за целта се използват всички средства – от полицейщината и доносниците до най-модерните постижения на научната и технологическата революции.

Си си разчисти сметките и с другите конкуренти за властта във високите партийни и държавни етажи в Шанхай и други големи градове, чрез партийни чистки и съдебни процеси с обвинения в корупция, което си е една тавталотия, защото както е известно ВЛАСТ е = на КОРУПЦИЯ. Същевременно Си Цзинпин премахна двумандатния петгодишен срок, желаяйки, ако не му мине котка път, да се превърне в доживотен диктатор на Китай, нареждайки се до Мао Цзе Дун и Дън Сяопин.

Пак според гореспоменатата терминология Си може да бъде определен като “ястреб” във външната политика. В ТРЕТАТА ЧАСТ ще бъдат разгледани по-нататъшните ходове на Си в различните области на живота.

Главните фактори за ускореното развитие на Китай са огромните инвестиции, продаването на лицензи и пренасянето на западни, предимно американски мощни компании в страната заради “евтината работна ръка” и дъмпинговата търговия. Алчността на западните капиталисти за баснословни печлби е водещият мотив в тази финансова и икономическа политика.

Когато Си пое поста на диктатор през 2012 г., сериозните наблюдатели веднага казаха, че съперничеството със САЩ ще се засили и добавиха за неизвестния дотогава на широката публика технократ и бюрократ: „Следете този човек“. Той се закани:

- да затвърди господството на централната власт не само над Синцзян и Тибет на континента, но също и над Хонконг и Тайван;
- да възстанови историческата сфера на влияние по границите на страната и в прилежащите ѝ морета, така че другите да отдадат на Китай уважението, което великите сили винаги са изисквали;
- да постигне уважението им при обсъждането на глобалните международни проблеми и най-вече, в перспектива, да завоюва “жизнено пространство”.

В основата на тези “национални цели” стои „цивилизационната“ доктрина (дори верую), според която **Китай се вижда като център на Вселената**. На китайски това се превежда като „Средно царство“, а „средата“ не е просто място между другите конкурентни държави, **а е място между небето и земята, затова го наричат Поднебесна империя**.

Характеристики на NSDAP и ККП (中国共产党)

1) **Политическата система на райха беше диктатура**. Германското държавно устройство в III Райх беше диктатура на нацистката партия. Подчинението на индивида на всемогъщата държава се изрази по множество начини. Свободата на словото и сдружаването бяха премахнати, поради което всички медии, които формират общественото мнение - преса, театър, кино, радио, училища и университети - минаха под пълния контрол на нацистката партия. Също така бяха разпуснати всички други политически партии и съюзи.

През октомври 1933 г. бе създадена имперска културна камара, под контрола на д-р Гьобелс, който наблюдаваше всички културни аспекти на живота.

Във връзка с икономическия живот министърът на икономиката отговаряше за осигуряване на “благосъстоянието на германския народ”, като бе оторизиран да предприема всякакви действия, считани за необходими за поддържането на това “благосъстояние”. (То достига по време на войната до 1000 калории на човек, вместо “средно” необходимите 2500 - 3000 калории!) Освен от нацистката партия “новият ред” се поддържаше от ГЕСТАПО, SS-войски, SA, РАЙХСВЕР, Хитлеровата младеж, **Съюза на немските момичета**, казионните “профсъюзи”, “Труд и Радост” и всичко, което ни е известно от времето на болшевишкия режим.

Ето как изглеждат нацистката партия (NSDAP) и Китайската “комунистическа” партия (ККП) в цифри и проценти от населението:

13 400 000 партийци на 80 милиона, т.е. 1/6 или = 17 % и

90 000 000 партийци на 1 450 000 000 – 1/16 или = 6 %.

В Китай се предвижда дългогодишен затвор или концлагер за всеки, който отождествява “социализма с китайска характеристика” и национал-”социализма”.

В К”Н”Р всичко, начело с 90 милионната К”К”П, сякаш е копие на хитлеристкия “модел на държавно управление”, като приликите са маскирани с фразеологията и етикетите.

Идеологията на ККП ще бъде разгледана по-долу и в отделен параграф.

2) **Нацистка Германия** беше еднопартийна държава. Единствено Национал-”социалистическата” партия бе законно призната. Тя беше провъзгласена от закона, като отговаряща за защитата на “идеалите” на германската държава. Партийният символ - свастиката - стана емблема на държавата, а нейният фюрер - държавен глава.

Многобройните правомощия, като правото на общинските съветници да се събират, подбора на съдебните заседатели и членове на управителните съвети на образователните институции, разследването на произхода на хората, проблема с раждаемостта и достъпа до всякакви държавни тайни бяха предоставени на другите ръководни шебеци от партийните организации.

В Китай за камуфлаж е позволено съществуването на някои партии-манекени, но вследствие безразделното господство на “социалистическата” идеология и практика всичко придоби още по-оруелски вид. И тук стълбовете на диктатурата са НОАК, полицията и спецслужбите на К”Н”Р – “органите” на държавната безопасност и разузнаванията на Китай. Те включват в себе си редица военни и граждански служби, най-важните от които са Главното разузнавателно управление на Генщаба на Народно-освободителната армия на Китай (ГРУ ГЩ НОАК), М-ството на обществената безопасност и Министерството на държавната безопасност на КНР. Освен тях с разузнавателна и репресивна “дейност” в чужбина и Китай се занимават и голям брой други държавни организации, някои от които бяха създадени от ККП преди още тя да завземе властта!

3) *Расовата “чистота на нацията” в Германия и “морално-политическото единство” на китайския народ.* **Нацистката държава** заяви, че е потомък на скандинавската раса. По този начин семейството на германците принадлежало на семейството на скандинавците, които били реализатори на най-големите постижения в анализите на историята. Поради тази причина държавата счита, че нацията трябва да поддържа безупречен етнически рекорд на германската раса, която е чиста и незамърсена от по-нисшите раси, каквито са евреите и много други, които бяха подложени на жестоки преследвания.

В Китай ролята на “замърсителите” на нацията е предоставена на уйгурите и “варварите”, т.е. всички некуитайци.

4) *Един-единствен фюрер/вожд.* **Нацистката държава** се основаваше на принципа, че има само един фюрер, пряко или косвено отговорен за живота и поведението на всички индивиди в държавата. Този върховен фюрер е Адолф Хитлер. (**Ein Gott, ein Führer, ein Volk!**) До средата на 1950-те години в ГДР

титлата фюрер беше използвана и за Сталин.

Действията и решенията на фюрера не подлежаха на никакъв контрол или критика, тъй като се приемаше, че водачът е непогрешим. Волята му беше закон. Тези, които се противопоставяха на волята на фюрера, бяха принудени да ѝ се подчинят или да бъдат хвърлени в концентрационните лагери.

С уставни и конституционни хватки, на поредния конгрес на К"К"П в 2017 г. Си Цзинпин премахна двумандатния срок и се върна към маоистката практика на доживотен диктатор на Китай. След Мао и династията Ким, в "Поднебесната" се пожелава и на Си Дзинпин "да живее 10 000 години". По Конфуций в нея има **Един император, а според партийния устав - един единствен генерален секретар** - китайският небосвод ражда непрекъснато нови божества.

Тезите на първия партиен и държавен ръководител на Китай станаха задължителен предмет в училище. Може би, не е далеч и денят, когато „Мислите на президента Си“ ще бъдат запамятавани във всеки смартфон, като фабрична настройка, както навремето се рецитираха задължително и абсолютно безпаметно „Мислите на Председателя Мао“ в джобната червена книжка.

Какви точно цели преследва Си, като въвежда своето „Учение“ като задължителен учебен предмет е ясно за всеки. Той иска неговата власт да остане във вечността. Но забравя един от най-железните закони на историята: **нищо не е вечно**. Си Дзинпин може да доживее денят, в който поколението, растло в сянката "Му", ще се запита: Защо, по дяволите, трябваше да зубрим всички тези идиотщини?

5) *Нацистката и китайската икономики*

Няколко дни след като Адолф Хитлер встъпи в длъжност като канцлер, той обяви, че ще бъдат предприети действия за преодоляване на икономическата криза в допълнение към програмата за заетост, за която през 1933 г. бяха предвидяни 3,1 милиарда райхсмарки. Необходимостта Райхът да придобие нови територии беше една от основните точки на нацистката идеология. Но поради неизбежния насилствен характер на това придобиване се наложи реконструкция на икономиката и въоръжените сили. Прилагането на идеологията за завоюване на "жизнено пространство", т.е. на колонии и сателити, изискваше целенасочено и ефективно използване на обществените средства.

Въвеждането на 16 март 1935 г. на всеобща наборна повинност допринесе също за пълната заетост; благодарение на нея до началото на военните действия броят на войските се увеличи от 100 000 до един милион войници.

С цел подобряване на нацистката икономика министърът на финансите имаше за задача да превърне Германия в самодостатъчна (автархична) държава.

Автобанът (немска магистрална система) създаде работни места за безработните с цел създаване на нови пътища. Открити бяха нови фабрики за оръжия и за превозни средства.

Икономиката на хитлеристка Германия беше държавно-монополистичен капитализъм с приватизация на много държавни отрасли.

Нацистите вярваха във войната като основен двигател на човешкия прогрес и твърдяха, че целта на икономиката на дадена държава трябва да бъде създаването на мощна армия, на която да се даде възможност да се бие и да побеждава във войните за завоюване на “жизнено пространство”.

Нацисткото правителство разви партньорство с германските капиталисти, изисквайки от тях да подкрепят режима и да съдействат на военните усилия в замяна на дългосрочни споразумения, субсидии и подтискане на синдикалното движение.

В периода на Втората световна Война икономиката на нацистка Германия практикуваше широко използването на робски труд на затворници и на концлагеристи в държавните и частни концлагери.

По време на Втората световна война само в Полша са били използвани като роби около пет милиона души (включително полски евреи), като стотици хиляди работеха във водещи германски корпорации, като Тисен, Круп, И.Г.Фарбен, Даймлер Бенц, Бош, Блаупункт, Юнкерс, Месершмит, Сименс и Фолксваген.

Към 1944 г. **робският труд е съставлявал една четвърт от цялата работна сила на Германия**, като по-голямата част от германските фабрики са разполагали и с контингент от затворници.

Милитаризация на икономиката. Основният икономически приоритет на нацисткото правителство, който го отличаваше от предишните германски правителства, беше да се превъоръжи и възстанови германската армия, в подготовка за евентуална нова война за завладяване на „жизнено пространство“. В началото на управлението си Хитлер каза, че „бъдещето на Германия зависи изключително и само от възстановяването на Вермахта. Всички останали задачи трябва да отстъпят своя приоритет пред задачата за превъоръжаване”.

Нацистка Германия увеличи военните си разходи по-бързо от която и да е друга държава в мирно време, като дялът на военните разходи се увеличи от 1% до 10% от националния доход само през първите две години на режима. **В 1944 г. той достигна 75% от бюджета!**

Първият финансов пакет за превъоръжаване, приет от нацисткото правителство през юни 1933 г., беше изключително амбициозен. Шахт одобри цифрата от 35 милиарда райхсмарки, които да бъдат изразходвани за натрупване на военни средства в продължение на осем години. За сравнение, цялият национален доход на Германия през 1933 г. е бил 43 милиарда райхсмарки, така че правителството не просто е предлагало да увеличи военните разходи, а да направи военното производство основен сегмент на националната икономика.

Нарушавайки Версайския мирен договор, Хитлер се оттегли от преговорите за разоръжаване в Женева и от Лигата на нациите през октомври 1933 г., и се засили програмата за превъоръжаване. Армията и флотът разшириха своя капацитет и жива сила. Бяха създадени планове за тайно изграждане на военновъздушни сили (забранени от Версайски договор), а армията се готвеше да въведе наборна служба от две години и да нарастне до 300 000 войници до 1937 г. (също в нарушение на Версайския договор). Отначало военноморските сили не се възползваха много от тези планове за превъоръжаване, защото Хитлер

искаше да води сухоземна война в Европа и дори се надяваше да сключи съюз с Британската империя, чрез който британците да запазят контрола над моретата. Обаче по настояване на адмирал Ерих Редер, разширяването на военноморския флот беше одобрено през 1934 г. То включваше планирано изграждане на 8 бойни кораба (Версай разрешаваше максимум 6), 3 самолетносача, 8 крайцера (Версай разрешаваше 6), 48 разрушителя (Версай разрешаваше 12) и 72 подводници (напълно забранени от договора).

Между 1933 и 1939 г. общият приход на германското правителство се увеличи на 62 милиарда райхсмарки, докато държавните разходи (60% от които се състояха от разходите за превъоръжаване) надхвърлиха 101 милиарда, като по този начин причиниха огромен дефицит и нарастващ държавен дълг (достигащ 38 милиарда марки през 1939 г.).¹ Йозеф Гьобелс, който иначе се подигра на правителствените финансови експерти като тесногръди скъперници, изрази загриженост в дневника си за избухващия дефицит. Хитлер и неговият икономически екип очакваха, че предстоящото териториално разширяване ще осигури средства за изплащане на нарастващия национален дълг, като се използват богатството и работната сила на покорените нации.

Голямата депресия стимулира повишената държавна собственост в повечето западни капиталистически страни. Това се случи и с Германия през последните години на Ваймарската република. **След като нацистите взеха властта, държавните индустрии бяха приватизирани масово.** Няколко банки, корабостроителници, железопътни линии, корабни линии, социални организации и други бяха приватизирани. Нацисткото правителство зае позиция, че предприятията трябва да бъдат в частни ръце, когато това е възможно. Държавната собственост трябваше да се избягва, освен ако не беше абсолютно необходима за превъоръжаването или военните усилия. Дори в тези случаи „Райхът често настояваше за включване в договора на опционна клауза, според която частната фирма, експлоатираща централата, имаше право да я купи.“ Приватизацията беше „приложена в рамките на нарастващ контрол от страна на държавата върху цялата икономика чрез регулация и политическа намеса“.

Приватизираните от нацистите Компании, включваха четири големи търговски банки в Германия: Търговска и Приватбанк, Дойче Банк и Дисконто-Гезелщцафт, Златна Дисконто Банк и Дрезденската Банка, които до тогава бяха държавна собственост. Бяха приватизирани Германските железници, най-голямото по това време единично държавно предприятие в света, Vereinigte Stahlwerke, A.G., второто по големина акционерно дружество в Германия и Vereinigte Oberschlesische Hüttenwerke AG, компания, контролираща цялото производство на метали в горноносилезката въглищна и стоманена индустрия. **Правителството продаде редица корабостроителни компании и подобри частните комунални услуги за сметка на общинските комунални компании. Освен това нацистите приватизираха някои обществени услуги, които преди това бяха предоставяни от правителството.**

Една от причините за нацистката приватизационна политика беше да се затвърди партньорството между правителството и интересите на капитала.

Месец след като Хитлер бе назначен за канцлер, той отправи личен призив до най-едрите германски капиталисти да помогнат за финансирането на нацистката партия през ключовите месеци, които трябваше да последват. Той твърдеше, че те трябва да го подкрепят в установяването на диктатурата, защото "частното предприятие не може да се поддържа в условията на демокрация" и защото тя би довела до комунизъм. През следващите седмици нацистката партия получи вноски от седемнадесет различни компании, като най-големи бяха И. Г. Фарбен и Дойче банк. Собствениците и мениджърите получиха безпрецедентни правомощия да контролират работната сила, колективното договаряне беше премахнато и заплатите замразени на относително ниско ниво. Печалбите също нарастнаха много бързо, както и корпоративните инвестиции.

Нацистите отпуснаха милиони марки кредити на частния бизнес. Много капиталисти имаха приятелски отношения с нацистите, най-вече с Хайнрих Химлер и неговият *Freundeskreis der Wirtschaft* (приятелски стопански кръг). Третият райх наложи реорганизация на всички компании и търговски асоциации и създаде тяхния съюз с нацисткия режим. Последният обещаваще, че германските частни компании ще бъдат защитени и привилегирани, стига да подкрепят икономическите цели на правителството - главно като участват в държавните договори за военно производство, но те биха могли да бъдат изправени пред строги наказания, ако отидат срещу националния интерес.

Нацистите забраниха всички профсъюзи съществували преди идването им на власт и ги замениха с Германския фронт на труда (DAF), контролиран от нацистката партия. **Стачките и локаутите бяха обявени извън закона.**

Заявената цел на Германския фронт на труда не беше да защитава работниците, а да увеличи производството. Нацизмът възприемаше работниците и работодателите във всяко предприятие като семейства, всяко с различни роли.

През 30-те години германският капитал бе насърчаван да сформира картели, монополи и олигополи, чиито интереси след това да бъдат защитени от държавата.

Хитлер призова Германия да има "първата армия в света" по отношение на бойната мощ през следващите четири години и че "степената на военното развитие на нашите ресурси ще бъде твърде голяма, а темпото й твърде бързо". Ролята на икономиката беше да подкрепи самоутвърждаването на Германия и разширяването на нейното *Lebensraum* (жизненото й пространство). **Корпоративната реформа.** Концепцията за изграждане на корпоративна държава включваше създаването на професионални самоуправляващи се организации от два вида: **за работодателите - гилдии, а за служителите и работниците - профсъюзи.** Това предполагаше принудително синдикиране на всички работници и работодатели (с изключение на "не-гражданите" - евреи, цигани, чернокожи).

Социалното устройство. Бъдещото общество беше представено от нацистите като мрежа, контролирана от три йерархии на властта.

Първата беше сферата на обитаване (място на пребиваване, забавление, комфорт на работното място и др.). Тук доминираше принципа на формиране на йерархията, чрез избор на лидери. Втората беше сферата на общественото

производство. Тази йерархия се формира на професионален принцип, базиран на качествата: - знания, опит и резултати от труда. Третата беше сферата на "националния дух". Назначенията в тази йерархия се правеха, когато партията преценяваше, че лидера е достоен. Основните (но не единствени) регулатори бяха: в "сферата на обитаване" - Трудовият фронт, в "сферата на производството" - Имперската икономическа камара и в "сферата на духа" - NSDAP. Този триъгълник на йерархиите имаше друго, мистично значение: едната страна символизираше това, което обикновено се нарича "сърце", втората - умът, а третата - волята. Един и същи "гражданин" можеше да ръководи едновременно една или няколко „йерархии“.

«Социализмът с китайска специфика» или (**пазарният социализъм**) е наименованието на официалната идеология на ККП (中国共产党), в която със социалистическа фразеология е маскирана смесената пазарна икономика на държавния капитализъм и частния монополистически капитализъм. Това е **конвергенция на пазарното стопанство с държавното планиране и е много по-близо до дирижирания капитализъм в хитлерова Германия.**

През 1987 г. в доклад на XIII конгрес на КПК Джао Зиянг определя сегашния етап от развитието на КНР като „**начален етап на социализма**“, който ще продължи най-малко сто години. Тогава той беше министър-председател. В своя доклад Зиянг заяви: “Решението за икономическа реформа... подчертава важността на природните закони за търсенето и предлагането, всемогъществото на пазара и насърчаването на развитието на частни стопанства, основани на наемен труд”. В сравнение със Си, Джао Зиянг призна, че Китай е далече от социализма и използването на термина „начален етап на социализма“ целеше успокояването на “консерваторите” в ККП.

На 18 октомври 2017 г., на 19-ия конгрес на КПК, генералният секретар на Централния комитет на ККП и президент на КНР Си Дзинпин за първи път изложи идеята си за “социализъм с китайски характеристики” в новата ера, която беше “включена в Устава на ККП и в китайската конституция”.

По мнението на Нобеловия лауреат Роналд Коуз и неговия съавтор Нин Ван, **“Китайските “комунисти”, опитвайки се да модернизират социализма, са трансформирали Китай в капиталистическа страна.”**

Дялове на частната и държавна собственост в китайската икономика. По данни на Световната банка от 2008г. до 2018 г. дялът на индустрията в БВП на Китай е намалял от 46,9 на 40,7%, селското стопанство - от 10,2 на 7,1%, а дялът на сектора на услугите се е увеличил от 42,9 на 52,2%.

Към 2016 г. 43,5% от работещото население на Китай е било заето в сектора на услугите, 28,8% в промишлеността и 27,7% в селското стопанство.

В частният сектор броят на частните предприятия в Китай се е увеличил от 10,85 милиона през 2012 г. до 44,57 милиона през 2021 г., като частният сектор на икономиката дава над 50% от данъчните приходи, над 60% от БВП и над 70% от технологичните иновации; той осигурява повече от 80% от работните места в градовете и представлява над 90% от участниците на пазара в Китай.

Анализ на основните тенденции в регулирането на държавната и на частната собственост в аграрно-промишлените комплекси (АПК) в КНР, е извършен от китайските изследователи Айци Ли и Чжао Мин. Според тях:

“Доскоро Китай беше слабо интегриран в световната търговия със селскостопански продукти. Но след присъединяването на страната към СТО през 2001 г., бариерите пред чуждестранните производители бяха свалени. Днес Китай има 18% от световното производство на зърно, 29% от месото, 50% от зеленчуците, освен това, Китай е световен лидер в производството на свинско месо, пшеница, ориз, чай, памук и риба.” Селското стопанство в Китай е основен сектор и има огромен принос за растежа на националната икономика.

Формата на имуществените отношения се характеризира с:

- "ориенталски" тип отношения, при който правителството упражнява контрол върху собствеността, а правата върху нея са съсредоточени в ръцете на държавата, която я дава и отнема от частни лица по свое усмотрение;
- политическа централизация и пълен държавен контрол върху икономиката;
- възможност за отчуждаване на частната собственост при прекомерно нарастване на влиянието на частните инвеститори и за предотвратяване на отслабването на ролята на държавата.”

В периода от 11-и до 12-ия петгодишен план (2006–2010, 2011–2015) държавните предприятия стават частни.

Според някои данни броят на селяните мигранти е около 200 милиона души. Тези полуселяни-полуградски обитатели са социално опасен и нездравословен елемент в процеса на урбанизацията.

Отношенията между държавата и частните собственици в Китай постепенно се променят и държавата признава, че частната собственост е основният двигател на икономиката.

Частната собственост в агропромишления комплекс все още остава в пълната власт на държавата, което често е придружено от пълно нарушаване на правата на фермерите. Ситуацията може да бъде стабилизирана само в хода на нарастващата урбанизация на Китай и предоставянето на социални гаранции на селските жители в градовете.

б) Държавният терор в двете системи. Първоначалната цел на Хитлер беше да установи тоталитарна диктатура в Германия, в която той е върховен вожд (фюрер). За да се постигне това, опозицията беше премахната и хората трябваше да се вслушват в неговите указания. Това беше постигнато чрез политика на терор, която се превърна в синоним на нацистка Германия.

По заповед на Хайнрих Химлер се формира паравоенната група Schutzstaffel или SS, с ангажимент да контролира сигурността на държавата, изпълнявайки задачи като охрана на концентрационните лагери или унищожаване на Sturmabteilung (SA-щурмоваците са нацистка паравоенна тримилionна организация, която беше “левица” в нацистката партия, противоречаща на “идеалите” на Хитлер с искането на “втора нацистка революция”. Нейният шеф и “партиен другар” на Хитлер – Ернст Рьом - бе разстрелян в края на юни 1934 г., в “Нощта на дългите ножове”).

Броят на нацистките концлагери в началния период достигна 66, от които “лагери на смъртта” бяха 19. Общо в завоюваните страни и в тези с марионетните фашизоидни режими те бяха 1634 по данни на днешното федерално МВР!

Нацистката партия създаде концентрационни лагери, контролирани от СС, за да задържат и унищожават „вражески“ затворници: анархисти, „комунисти“, предатели и „нечистокръвни“ замърсители на расата, като евреи и цигани. Някои затворници бяха наети за робски труд, други бяха екзекутирани. През 1935 г. въведеха нюрнбергските закони за сегрегация и преследване на евреите, с което те бяха обявени за опасни дори в собствените им домове. Конференцията във Wannsee, от своя страна, въведе идеята за „окончателното решение“, тоест за едновременното премахване на всички евреи. Това събитие беше кулминацията на нацисткия терор срещу евреите и най-ужасяващия случай на преследване и ксенофобия в историята. То беше една от най-забележителните характеристики на нацистка Германия.

За Китай повечето източници говорят за 100 милиона жертви от 1949 г., когато Мао овладя властта, до 2017 г. Това число се появи за първи път във в-к «Женмин жибао» на 26 октомври 1979 г. По време на "културната революция" са били репресирани около 5 милиона партийни членове, а до 9-ия конгрес на ККП в партията са членували около 17 милиона души. По време на X-тия конгрес през 1973 г., членовете на ККП вече са 28 милиона души, тоест през 1970-1973 г. в ККП са приети около 10-12 милиона души. Така Мао замени „старите“ членове на партията, които бяха способни на някакво несъгласие, с „новите“ – фанатизирани последователи на „култа към личността“.

Ако намалим броя на китайските жертви от 100 на 60 милиона души и вземем под внимание, че според британски източници жертвите в нацистка Германия са над 12 000 000 души, от които 300 000 германци и още толкова военни, екзекутирани по време на Втората световна война (по данни на началник генералния щаб на вермахта – генерал Халдер), тогава съотношението става 60 000 000 : 600 000, т.е. жертвите са 100 пъти повече спрямо населението на Китай, което е 18 пъти по-голямо от това на III-тия Райх, поради което съотношението е 1 към 5,5 в „полза“ на КНР... Но ако се вземе предвид, че срокът на терора в Китай е 6 пъти по-дълъг от нацисткия (12 години), тогава съотношението е = 0.92 или броят на жертвите на двете диктатури „на глава от населението“ е приблизително еднакъв! Работя само с избитите германци, защото все още не знаем колко „варвари“ ще заминат за Аида в III-та световна война.

Данни за общия брой на репресираните, концлагеристите и политическите затворници няма. Западните служби не се занимаваха сериозно с тези въпроси, за да не навредят на алъш-вериша с Китай. Това навярно ще се промени предвид заплашителното увеличение на „жълтата опасност“.

Вместо побоищата, „чупенето на кучешките им глави“ и др. унижения на които маоистката „куртурна революция подложи опонентите от партийните щабове, включая на два пъти затваряният „ловец на мишки“ – Дън Сяопин, днешните наследници на Мао и Дън създадоха **Системата за тотален контрол** (Системата за социален кредит) или поставиха средствата на роботронната революция в услуга на държавния тероризъм. Така годината на Оруел „1984“ стана реалност. Диктатурата в Китай въведе метод за цялостно следене на гражданите си, който създава и оформя полицейско досие за поведението и оценка на „благонадеждността“ на всеки китаец. Държанието и действията на всеки се оценяват по скала от 0 до 950 точки, като те се добавят или

отнемат в досието му и така хората биват оценявани като примерни или “неблагонадеждни” граждани и съответно наказвани или поощрявани.

Системата се изпробва и усъвършенства в десетки градове на Китай от 2014 г. През нея минава и се обработва цялата информация за живота на отделните хора: **с кого и как комуникират, къде ходят, за какво си харчат парите, как и колко работят, как се държат в обществото, подкрепят ли властта, спазват ли правилата и законите.**

Системата за социален кредит следи и оценява **поведението на всеки човек в обществото, на работа, в социалните мрежи, навиците му на пазаруване и финансовото му поведение.** Властите в Китай представят това като начин да се построи едно истински “морално общество”, в което “честността и почитеността ще бъдат възнаградени”. Подробностите, в които поведението на всеки един се проследява, са **плашещи.**

Част от параметрите, които се оценяват са:

За какво харчиш пари: ако купуваш цигари си на минус, ако купуваш памперси явно си отговорен родител и си на плюс; бирата може да означава алкохолизъм, водата е плюс;

Поведението на работа: преизпълняваш ли петилетката или си заспал на поточната линия в края на 14-часовия ти работен ден?

Поведение в социалните мрежи: може би ти си примерен гражданин, но случайно “дружиш” ли с някой неблагонадежден?

Отношение към властта: критикуваш ли партията или я величаеш?

Финансово състояние: плащаш ли си сметките, данъците и дълговете на време?

Поведението ти в обществото: пресичаш ли правилно, седиш ли лошо на платформата на влака, с което пречиш пред вратата – минус точки, разхождаш ли си кучето без повод в парка или заемаш повече от една седалка, или ядеш в метрото – лошо; посещаваш често възрастните си родители – добре; Даряваш кръв – бонус точки; Играеш твърде много видеоигри – лошо; Рециклираш правилно и редовно – чудесно;

Системата награждава примерните граждани. Те получават бонуси: по-евтин градски транспорт; безплатна библиотека; по-евтини музеи; безплатни публични услуги; дреболии от типа на това да могат да правят резервации в хотел, без да плащат депозити и т.н.

“Неблагонадеждните” граждани се наказват. Вкарват ги в Черен списък, достъпен чрез мобилното приложение и онлайн, а на публични места слагат екрани със снимки, имена, адреси и информация за нарушителите. В приложението, в което следиш своя рейтинг има карта, която показва къде се движат “лошите” граждани, с допълнителна информация за техните имена и адреси, и защо точно са “неблагонадеждни”. “Неблагонадеждните” не могат да си купуват билети за автобуси, влакове или самолети и на практика да пътуват; да записват децата в определени училища; не могат да наемат или купуват имоти; не могат да получават заеми; да наемат хотелски стаи. Пускат се съобщения на

телефонните им номера и когато някой ги търси по телефона вместо сигнала за свободно, се чуват различни записани съобщения: “Внимание! Гражданина, когото търсите е неблагонадежден и не си е платил данъците в определения срок”.

На практика, ако се случи да попаднеш в черния списък, изпадаш в пълна изолация от публичния живот – оставаш без работа, изхвърлят те от къщи, околните са стимулирани да те изолират. Разликата между старите тоталитарни системи и тази е **в технологията – вече следенето е възможно в най-дребен детайл и контролът е тотален. В черния списък до момента са около 26 млн.** Информацията, която държавата, службите и корпорациите събират от всички източници – смартфони, Джи Пи Ес, социални мрежи, дебитни/кредитни карти, неизброимо количество камери на всички публични места и **лицево разпознаване**. Преди няколко години имаше сложности с обработката и употребата на толкова голямо количество данни в реално време, **вече ги няма**.

Системата за социален кредит е създадена на базата на Теорията на побутването. За създаването ѝ Ричард Галер е удостоен с нобелова награда по икономика през 2017. Тази теория е част от поведенческите науки, тя изследва как с най-малко усилие и ресурс да подтикнеш голяма група хора към дадено действие, както и ефектите на човешкото поведение върху пазара. В Европа и САЩ тя се практикува от години, правителствата наемат за консултанти такива “специалисти”, които да им помагат във въвеждането на различни политики, събиране на данъци, задължения, цялостно моделиране на нагласите и поведението на хората.

б) Пропагандата е форма на психологическа манипулация, като популяризира конкретни идеи чрез повторение. При подписването на Версайския Договор през 1919 г., в-к Berliner Tageblatt прогнозира: „Ако приемем условията в рамките на няколко години, в Германия ще има военен фурор за отмъщение, войнстващият национализъм ще погълне всичко“.

Националсоциалистическата пропаганда, използвана по време на управлението на Хитлер (1933 – 1945), беше основен инструмент за завоюване и поддържане на властта и за прилагане на нацистките политики. Всеобхватното ѝ използване от нацистите до голяма степен беше причина терминът да придобие днешните негативни конотации.

Нацистският водач Адолф Хитлер посвети 3 глави от своята книга **“Моята борба“ (1925) на пропагандата**. Сама по себе си книгата е инструмент, за изучаване и практикуване на пропагандата. Аргументът, че Германия е загубила войната в голяма степен поради усилията на британската пропаганда, е изложена подробно в „Моята борба“, отразявайки претенциите на германските националисти. Тя стана официална истина в нацистка Германия, поради авторството на Хитлер.

Политически и идеологически крайъгълен камък на нацистката политика беше обединението на всички етнически германци, живеещи извън границите на Райха в една голяма Германия. В „Моята борба“ Хитлер осъди болката и мизерията на етническите германци извън Германия и обяви мечтата си за обща родна земя, за която трябва да се бият всички германци.

В продължение на месеци, преди началото на Втората световна война през 1939 г., германските вестници и водачи извършиха национална и международна пропагандна кампания, обвиняваща полските власти, че организират или толерират етническото прочистване на етническите германци, живущи в Полша.

До приключване на битката при Сталинград на 2 февруари 1943 г. германската пропаганда подчертаваше мощта на германските оръжия и германските войници. Пилотите на съюзническите бомбардировъчни флоти биваха изобразени като страхливи убийци, а американците, като гангстери в стил Ал Капоне.

След Сталинград основната тема се промени и Германия беше представяна, като единствен защитник на „западната европейска култура“ срещу „болшевишките орди“.

На 23 юни 1944 г. нацистите позволиха на Червения кръст да посети концлагера Терезиенщад, за да разсее слуховете за „окончателното решение“, имащо за цел унищожението на всички евреи. В действителност, Терезиенщад беше транзитен лагер за евреите по пътя към лагерите на смъртта. Бяха построени фалшиви магазини и кафенета, за да се внуши, че евреите живеят в относително добри условия. Гостите се наслаждаваха на детската опера, Brundibar, написана от затворника Ханс Краса. Измамата беше толкова успешна за нацистите, че те направиха пропагандния филм Theresienstadt. Целта му беше да покаже колко добре живеят евреите, под „благоклонната“ защита на Третия райх. След заснемането на филма, повечето от актьорите и дори самият режисьор бяха депортирани в концентрационния лагер Аушвиц, където бяха убити.

Антисемититската военна пропаганда служеше за различни цели. Надяваха се да убедят хората от съюзническите държави, че евреите са виновни за войната.

Те създаваха много филми, за да популяризират своите идеи, като използваха филмовата канцелария на партията за организиране на филмова пропаганда. Около 45 милиона души присъстваха на филмовите прожекции, представени от НСДАП.

Плакатното изкуство беше основен елемент на нацистките пропагандни усилия, насочено както към самата Германия, така и към окупираните територии.

Изображенията бяха придружени от героичния реализъм. Хитлерюгенд и SS се изобразяваха монументално, с осветление, създадено, за да произведе величие.

Плакатите се поставяха във вагони, автобуси, платформи, прозорци – навсякъде, където имаше голям трафик. По-голямата част от плакатите бяха съсредоточени върху евреите, а в периода, когато антисемитските статии във вестниците намаляха, те се фокусираха върху съюзническите държави Великобритания, Съединените американски щати, а след 1941 г. върху СССР.

Китайската пропаганда. Отделът за пропаганда при Централния комитет на Китайската компартия е нейно структурно подразделение. Смята се за една от най-авторитетните партийни организации.

Най-важната функция на отдела е да контролира идеологията, печата, телевизията и образователната политика. Отделът за пропаганда упражнява контрол върху медиите, мрежата от институции и органи (включително структурите на Държавния съвет на КНР, провинциалните и общински правителства), отговарящи за културата, печата, издателската дейност, телевизията, киното и радиото.

Как Китай си представя света през 21 век

Китай, както Третия райх се стреми към “нов световен ред”. На първо време да няма доминираща идеология или държава. Но в същото време самият той се бори за хегемония на много места в света. Засега - със скромен успех.

На 19-ия Конгрес на Китайската компартия през октомври 2017 президентът Си Цзинпин обяви, че страната е навлязла в "нова ера", и че Народната република "от ден на ден се приближава към центъра на световната сцена".

Водят се дискусии за ролята на Китай в света. Спектърът е широк - от възприемане на глобалното статукво до идеята, че **Китай е предопределен да подчини света на волята си.**

Китай отдавна иска да се утвърди в очите на света като алтернатива на либералните демокрации. Страната се бори за нов, по-добър имидж. Институтите "Конфуций" популяризират китайския език и култура. Китайски инвеститори изкупуват медиите в Африка и предопределят възприятието на Китай чрез социалните медии или чрез влиянието, оказвано на живеещите в чужбина китайци. Постигнатият резултат е по-скоро скромен. "В Африка има успехи. Колкото по-силно е свързана икономически една африканска държава с Китай, толкова по-големи са те", посочва Щанцел. В Германия и в другите индустриални държави имиджът на Китай се е влошил, вследствие бруталната му дипломация от последните месеци. Недоверието спрямо Китай в Европа и в САЩ се задълбочава особено много от интернирането и “превъзпитаването” на стотици хиляди уйгури, както и срещу гражданите на Хонконг.

Проектът за “Новия път на коприната”, възхваляван в началото като най-големия световен инфраструктурен проект, се натъква на все повече критики. Икономически по-слабите страни попадат под силната зависимост от Китай.

В Пекин определено желаят да заемат водеща позиция в Азия. Президентът Си Цзинпин още през 2014 година отправи призива: "**Азия на азиатците**". Китайските претенции се открояват най-отчетливо в Южно-китайско море – “Народната република” се опитва да изгласка оттам не само САЩ, но и съседните държави и да поеме контрола над суровините и основните трасета за корабоплаване. Това е само началото.

7) Антисемитизъм и антиислямизъм

Една от най-известните характеристики на нацистката държава в Германия беше антисемитизмът. Той се превърна в крайна форма на расизъм и омраза към раса от хора. През 1933 г. започна бойкот на еврейските магазини. Хитлер обвини евреите за Версайския договор и за икономическите проблеми на страната, като депресията. Всички евреи бяха отстранени от държавните постове и професионалните задължения. През 1934 г. им бе забранено да посещават обществени места, включително паркове и басейни. Заграбиха имотите им и ги задължиха да носят жълти шестоъгълни звезди. С течение на времето жестокостта към евреите се увеличи ескалиращо, докато през войната се стигна

до газовите камери и крематориумите. Всичко това се дължеше на волята на Хитлер да запази „чистотата на арийската раса“.

Евреите бяха обвинявани в неща като ограбване на упоритата работа на германския народ, докато самите те избягвали физически труд. Хитлер заяви, че мисията на нацисткото движение е да унищожи „еврейския болшеvizъм“. Той твърдеше, че „трите пороци на еврейския марксизъм“ са интернационализма, демокрацията и пацифизма и че евреите стояли зад марксизма. Йозеф Гьобелс през 1937 г. на голяма анти-болшевишка изложба обяви, че болшеvizмът и еврейството са едно и също нещо. На конгреса на НСДАП в 1935 г. в Нюрнберг той каза, че „болшеvizмът е обявяването на война от еврейските подчовеци против самата култура“. Във в-к Der Stürmer пишеше, че евреите отвлечат малки деца преди Пасха, защото „се нуждаели от кръвта на християнското дете“. Плакати, филми, карикатури, които нападаха еврейската общност се виждаха из цяла Германия. Нацистите използваха радиопропагандата за подтикване към антисемитски действия. Законът за предотвратяване на наследствените заболявания на потомството беше въведен на 14 юли 1933 г., а различни пропаганди бяха използвани за насочване на настроенията срещу хората с увреждания. Специалната програма за евтаназия - Акция T4 започна през 1939 г.

В Китай ролята на евреите е предоставена на уйгурите- мюсюлмани. Те обитават Северо-западен Китай (или Източен Туркестан). Отделна група около 10 милиона живее в Южен Китай, провинция Хунан. Те са един от най-големите и устойчиви тюркски народи в Централна Азия. Били са независими неколккратно в хилядогодишната си история. Последно е Идикутското ханство, което просъществува до 1209 год., когато беше покорено от монголите на Чингис хан. След разпадането на Монголската империя повечето уйгури живещи в областта на Синдзян стават поданици на Китай по време на династията Цин. Преди ислямизацията си, уйгурите били манихеи, будисти и несторианци.

В Китай те са силно дискриминирани от китайското правителство, а депортираните уйгури са жертва на изтезания и ги грози риск от смъртна присъда. Днес над 1 млн. уйгури са депортирани в тайни китайски концлагери за „превъзпитание“. Съдбата им зависи от скалъпени съдебни процеси и тотален произвол. Достатъчно е да притежават Корана, за да "изчезнат безследно".

В някои случаи интернираните са заставяни сами да си изберат провинението, заради което са арестувани. След като си изберат „провинение“ от списъка, затворниците преминават през скалъпен процес при затворени врати без право на защита или възможност да оспорват решението на съда. След произнасянето на присъдата, затворниците по правило са принуждавани да изрекат на глас, че съжеляват за провинението си и обещават, че това повече няма да се повтаря. Тези хора са изложени на произвола на жандарми, бюрократи и партийни функционери, които имат властта да ги изпратят на заточение. Те са тези, които впоследствие най-редовно изчезвали безследно. Никой не може да каже какво точно се е случило с тях.

Властта твърди, че в Синдзян не съществуват никакви лагери за интерниране, а само центрове за професионална квалификация. Те помагали на хората с „терористични и екстремистки нагласи да се отърват от тях още преди да са

успели да нанесат сериозни вреди“. Целта била тези хора да „бъдат върнати в правия път, да бъдат защитени от тероризма и екстремизма, като им се намери сигурна работа и се подобри качеството им на живот, така че да могат да живеят щастливо“.

8) *Външна политика.* Основната цел на Хитлер беше да унищожи Версайския договор. Той искаше повече “жизнено пространство”, обединението на всички немскоговорящи страни и установяване на “нов ред в Европа”, а по-нататък и на Земята. По този начин Хитлер анулира договора, като нахлу в Рейнланд. От друга страна, Хитлер и Мусолини, санкционирани от ОН (Обществото на народите) формираха Оста на Рим и Берлин през 1936 година, към която по-късно ще се присъединиха Токио и други.

По-късно това беше подсилено от Пакта на стоманата през 1939 г., по време на конференцията в Мюнхен, където други лидери се опитаха да успокоят претенциите на Хитлер, но той най-накрая получи Судетите и останалата част от Чехословакия. По това време той е неудържим и нашествията продължават, като включват други републики като Франция, Полша и Британските острови.

Китайската външна политика е разгледана в другите параграфи.

Заклучение: Приликите между национал-“социализма” на Хитлер и “социализма с китайска характеристика” на Си Цзинпин са много повече от разликите!

§ 10. ЗАМЯНАТА НА МАРКС С КОНФУЦИЙ

Макар официално Си и компания да декларират, че са маркс-ленинисти-маоисти, в китайската идеология настъпиха дълбоки промени, които я правят неузнаваема, започвайки с котките и “лова на мишки” на Дън Сяопин, те завършиха с изместването на марксизма от конфуцианството и замяната на маоистката бюрокрация с мандаринска и на държавния капитализъм с дирижиран частен. Резултатът беше “социализъм с китайска физиономия”.

Книгата на Конфуций “Беседи” е единственото достоверно свидетелство за него и възгледите му. В нея влизат речите на Конфуций, а също и разговорите му с ученици и съвременници. Тя е много лаконична и има откъслечни изказвания върху най-разнообразни теми както от ежедневието, така и от областта на философията, културата, политиката и морала.

Едно от нещата на които Конфуций набляга е традицията. От гледна точка на културата, традицията се отнася и до науката, изкуството, литературата и религията, като “висши” продукти на човека.

Призивът към покорност и послушание е една от особеностите на конфуцианството, които още през II в. пр. н. е. са му осигурили положението на официална идеология. За това спомогнала и философията на неговия ученик – Сун Дзъ (298-238 г. пр. н. е.), който подчертавал необходимостта от строга йерархия в обществото, защото човекът по природа е зъл и само безпрекословното послушание и подчинение към учителя, може да промени лошите му качества.

Много често в литературата, като характеристика се дава идеала на покорния човек. Заради това, конфуцианството е провъзгласено за идеология на деспотите.

Историята на конфуцианството е много сложна и все още слабо изучена. То влияе върху историята на Китай вече в течение на 2200 години.

Китайският вътрешен и външен порядък отразява конфуцианската представа за хармония, постигната чрез йерархия, с лидер Китай на върха. Както е казал Конфуций: „Не може да има две слънца на небето, както не може да има двама императори на земята“.

В книгата си „Сблъсъкът на цивилизациите и преоформянето на световния ред“, Хънтингтън идентифицира пет ключови разлики между западните и конфуцианските общества. Първо, отбелязва той, конфуцианската култура отразява етос („морален характер, предразположение, навик, обичай“), който набляга: 1) на „ценностите на властта и йерархията, 2) на подчинението на индивидуалните права и интереси, 3) на значението на консенсуса, 4) на нежелателността на конфронтацията и „запазването на лицето“ и 5) на върховенството на държавата над обществото и на обществото над индивида“.

“Пазарният социализъм” бе изхвърлен от речника, а маоистката революционна фразеология заменена с конфуцианството, което прокламира като добродетел послушанието и безпрекословното подчинение на началството!

До 2010 г. бяха открити 300 института “Конфуций” в 90 страни, в който се изучава езикът мандарин, който и сега се говори от най-много хора на планетата.

Те са част от глобалната мрежа от 500 китайски образователни институции по света и десетки хиляди ресторанти – шпионски явки по цялия свят.

Си лично ръководи движението за съживяване на интереса към класическата китайска философска мисъл и нареди на служителите в цялата страна да посещават лекции за „брилянтните прозрения“ на Конфуций и други китайски философи в името на укрепването на „националната гордост“. По думите му “китайската “ком”-партия е наследник на великолепната и достойна за възхищение традиционна китайска култура“. Величието на Римската империя вдъхнови създателите на италианския Ренесанс, а величието на „златния век“ на китайската култура шенши (епохата преди падането на династията Цин) трябва да послужи като повод за гордост на съвременните китайци. Показателно е, че терминът „подмладяване” (Juxing), който е много важен за Си и неговия курс, и е често използван, може да се преведе и като „ренесанс”. КЪМ КАКВО ВОДИ ТОЗИ “НЕОРЕНЕСАНС”, може да се види в “съживяването” на хитлерова Германия и “подмладяването” на прогнилия СССР!

Според Хънтингтън паметта за миналото кара „китайските държавници и учени да вярват, че САЩ се опитват да разделят Китай териториално, да го унищожат политически, да го овладеят стратегически и да ... спечелят икономически пазарите му”. Той вярва, че принадлежейки към общество, което съществува от хиляди години, китайците мислят фундаментално различно от „западниците“: те имат различни времеви мащаби. Според него, те „разглеждат еволюцията на своята страна от гледна точка на векове и хилядилетия и дават приоритет на дългосрочните цели“. Хънтингтън противопоставя това отношение на „доминиращият в американско обществено съзнание навик да се забравя

миналото, да се пренебрегва бъдещето и да се фокусира върху непосредствените цели“.

§ 11. Китайската мечта на Си Цзинпин и ВЪНШНАТА МУ ПОЛИТИКА

*“Най-голямата китайска мечта е голямото
обновяване на китайската държава.”*

Си Цзинпин (2012)

ВМЕСТО ДА “ОТМИРА” ПО МАРКС, КИТАЙСКАТА ДЪРЖАВА СЕ... “ОБНОВЯВА” и
ЗАСИЛВА ПО СТАЛИНСКИ!

Китайците, т.е. Си Цзинпин и компания, мечтаят Китай да бъде № 1 в Азия, а след това и в цялия свят! Те са склонни да възприемат своите външни отношения, като външен израз на принципите за тактическия и политически ред. Класическата китайска външна политика се основава на три ключови концепции: 1) желание за регионално „превъзходство“, 2) налагане на “превъзходството” над съседните страни и 3) желание да използва своето господство за установяване на „хармонично сътрудничество” със съседите и със Света. В резултат на тези “концепции” Китай иска международните отношения да бъдат изградени съответно йерархично и да не бъдат равнопоставени”. Китайските власти потискат несъгласието и изискват от своите граждани да се прекланят пред авторитета на централното правителство и очакват регионалните му съседи да се поклонят пред Пекин.

В тази система, както и в конфуцианската социална система, редът или хармонията в Китай произтичат от йерархията. Основното задължение на всички поданици е да следват заповедта на Конфуций: „Знай своето място!”. От тук следва, че чуждите владетели трябва да признаят своето (по-ниско) място и да извършат ритуален поклон, докосвайки пода с челото си. Този „вечен“ жест има много дълга история – простираща се в продължение на хиляди години, през които Китай е оставал единствения политически, икономически и културен хегемон на Азия, а неговата периферия са „много малки държави”, които поглъщат китайската култура и отдават почит на величието на Китай.

В днешната китайска “философия“ пазарният “социализъм” е изхвърлен от речника, а маоистката рев-фразеология е заменена с конфуцианството, което прокламира като добродетел послушанието и безпрекословното подчинение на началството. Хенри Кисинджър е разбрал, че за китайските вождове това е естественият ред на Вселената и че ЗА ПОДНЕБЕСНАТА ИМПЕРИЯ ВСИЧКИ ДРУГИ СА ВАРВАРИ!

„Китайската мечта“ на Си съживява копнежа по изгубеното величие, което се свързва с китайската история, датираща поне от дванадесети век. Тази “мечта за прераждане” служи като политически двигател за КНР, след „ерата на унижението“. През 1860 г. ученият Цин Фън Хуйфън пита себе си и другите относно Великобритания и Франция: „Защо са толкова малки и толкова силни? Защо сме толкова велики и толкова слаби? В крайна сметка китайците по дефиниция превъзхождат по интелект и мъдрост тези различни варвари... От варварите трябва да научим само едно нещо, а именно как да строим здрави кораби и правим огнестрелни оръжия.” През същата година възниква „движение

за самоукрепване“, което се надява да „съживи“ Китай икономически и да изгони империалистите от страната. Тази ранна мечта обаче бе потъпкана бързо и безмилостно. “Ние никога няма да забравим националното си унижение”, се превърна в мантра на патриотичното възпитание, която припомня дадените жертви – и, направо призовава към възмездие.

Джеф Дайър (английски журналист и писател на произведения в жанра драма, пътепис и документалистика) обяснява: „Китайската “ком”-партия се изправи пред тлеещата заплаха за своята легитимност веднага щом изостави учението на Маркс в името на пазара.“ Затова, вместо него, партията непрекъснато напомня на хората за миналите унижения от Япония и Запада, „за да укрепи единството, което беше почти унищожено, и да реконструира китайската идентичност, която противоречи коренно на американската модерност“.

Китай провежда външната си политика, посредством икономиката. В момента той е най-големият търговски партньор на над 130 държави, включително всички големи азиатски икономики. Китайската търговия с членовете на АСЕАН (Асоциация на нациите от Югоизточна Азия) представлява 15 % от общата им търговия през 2015 г., докато САЩ имат едва 9 %. Поради „центростремителната“ ориентация, присъща на китайската цивилизация, външната политика на Китай традиционно е била насочена към поддържане на международната йерархия, а не към разширяване на границите чрез завоевания.

За да осъществи мечтата на Китай Си трябва да постигне "целите на два века" за 30 години. Първо, до 2021 г., т.е. до стогодишнината на Китайската “ком”-партия, трябва да бъде създадено „умерено проспериращо общество“ (удвояващо БВП на глава от населението до около 10 000 \$). Второ, до стогодишнината на Китайската народна република през 2049 г. страната трябва да стане „развита, модернизирана, богата и мощна“. (По повод „умерено проспериращото общество“: **Българският БВП на глава от населението за 2021 г. е 9850 евро при курс \$1,137 за 1 EUR или \$11,199.45 и представлява 55 % от средния БВП за европейската “глава”!**) Ако всичко върви по план, първата дата ще съвпадне с деветата година от десетгодишния мандат на Си, т.е. до 2022 година. Ако Китай постигне тази цел, икономиката му, според прогнозата на МВФ, ще бъде с 40% по-голяма от тази на САЩ. Ако Китай постигне втората цел до 2049 г., икономиката му ще изпревари три пъти американската. Освен това, според Си икономическото господство е само част от картината. Членовете на неговия екип постоянно подчертават, че да бъдеш № 1 не се отнася само до икономиката, но и до военната мощ, науката и технологиите.

След проверка се оказва, че не “всичко върви по план”: **БВП на САЩ за 2021 г. е 22.4 трилиона\$ а БВП на Китай 2021 е 17 трилиона \$!!!**

След внимателен анализ Си стига до извода, че Горбачов е направил три фатални грешки: 1) Той отслаби политическия контрол в обществото, без да предприеме икономически реформи. 2) Той и неговите предшественици позволиха на компартията да потъне в корупция и в крайна сметка да обезцени идеологията. 3) Горбачов също така „национализира“ съветската армия, изисквайки от командирите да се закълнат във вярност към държавата, а не към партията и нейния вожд. Взети заедно, тези три действия „оставиха партията невъоръжена“.

Когато опонентите се противо-поставиха на системата, Си каза „никой от властниците нямаше смелостта да се съпротивлява“.

Когато богатството на “новата класа” стана видимо в демонстрациите на лукс, **гражданите с основание се усъмниха в моралната чистота на ядрото на партията и в нейната “лоялност към идеите на комунизма”**. Си предупреди партийните служители: „Колебливостта на идеалистичната вяра е изключително опасна. Крахът на една политическа партия често започва със загубата или отсъствието на идеалистична вяра.”

Както показва историята на Католическата църква, за съхранението на вярата са нужни инквизиции и кладни, но и те са ефикасни до време.

Хитлер не допусна горните три грешки, но въпреки това катастрофира във войната. Истинските причини за “мирното” рухване на СССР бяха: кризата, за която Каспар Уайнбъргър (военен министър от първия кабинет на Рейгън още през 1981 г. каза, че вследствие на нея “СССР ще слезе от световната сцена не с гръм и трясък, а със скимтене”. В добавка “бащата на перестройката” Александър Яковлев, на въпроса на Хонекер от октомври 1989 г.: “Другари, защо отстъпваме без бой?”, отговорил: **“Защото у нас зрее революция, в сравнение с която октомврийската ще прилича на буря в чаша за вода!”** И на края, отстъпи пред появата на полския независим синдикат “Солидарност”, войната в Авганистан, натиска на Запада и загубата на подкрепа вътре в СССР, където “социализма със сталинска характеристика” беше дошъл до гуша на всички. При подобно стечение на обстоятелства и КИТАЙ ЕДВА ЛИ БИ ОЦЕЛЯЛ?

Си казва на колегите си от Политбюро, че „спечелването на обществената подкрепа е задача, която ще доведе до оцеляването или изчезването на ККП“. Той ги предупреди: "Корупцията може да убие партията". Цитирайки Конфуций, Си се закле да „управлява добродетелно и да поддържа ред чрез налагането на наказания“. Той стартира анти-корупционна от “органиите” кампания в безпрецедентен мащаб и натовари най-близкия си сътрудник Уан Кишан да отговаря за разследванията. Уан нареди на 18 екипа да започнат разследване, а техните шефове, доверени хора, докладваха директно на Си. От 2012 г. повече от 900 000 партийни членове са били дисциплинарно наказани (1 % от членовете на партията), 42 000 души са били изключени от редиците на ККП и преследвани. (Само 42 хиляди от 90 милиона = 0,04%!) Сред последните имаше 170 високопоставени „тигри“, сред които десетки висши военни, 18 настоящи или бивши участници в пленума на ЦК и дори бивши членове на Постоянния комитет на Политбюро.

Си преоткри ККП като приемник и наследник на имперските мандарини и пазител на една горда цивилизация с исторически мандат да управлява. „Преди няколко хиляди години китайският народ пое по път, различен от този на другите народи“, казва Си. – “Неслучайно ние започнахме да строим нашия собствен, китайски социализъм. (т.е. по рецептата на мандаринския “марксизъм”!) Това решение е продиктувано от историческото наследство на страната ни.” Китайският учен Марк Елиът подчертава пряката приемственост между поднебесната империя и “народната”: **„КНР се превърна в наследник на**

империята на династията Цин... и все повече е принудена да разчита на тази приемственост, за да оправдае своята легитимност.“

Си настоява за идеологическо единство и затяга контрола над политическите речи и разсъждения. Той заяви, че медиите трябва да служат преди всичко на интересите на партията. Нещо повече, Си участва в създаването на система за проследяване на финансовото, социалното и дигиталното поведение на всеки гражданин на КНР чрез обширна база данни за „социални кредити“, напояща системата на Джордж Оруел в „1984“.

Си иска от поданиците си да вярват в моралността и безкористието на партийните мандарини, обаче да бъдат всички идиоти за определено време е възможно, както и болшинството да е съставено от идиоти за по-кратко време, но да бъдат всички идиоти за винаги не е възможно!

Си е без илюзии в това отношение, той знае, че доверието към върховния лидер зависи от командната верига, в която неговата заповед ще накара войниците да стрелят по съгражданите си. Обсъждайки съдбата на Горбачов, Си е стигнал до това заключение, т.е. че са му нужди убийци, изпълняващи безпрекословно и най-кървавите му заповеди. **Затова всеки терористичен акт срещу него е абсолютно оправдан**

“Реформите от друга страна доказаха, че капитализмът се е оказал по-ефикасен от “соца”, за който един друг полукласик на марксизма беше казал, че той “е едно НЕДОНОСЧЕ”... ОСТАВА САМО ДА ДОБАВИМ ФОРМУЛАТА:

КАПИТАЛИЗЪМ + ДИКТАТУРА = НА НАЦИОНАЛ-СОЦИАЛИЗЪМ!

§ 12. ПРОЦЕНТИ, КОИТО, АКО СА ВЕРНИ, СТЯСКАТ

Дългото “пробуждане” на жълтия гигант започва само 20 г. след смъртта на Наполеон, вследствие империалистическите набези на Запада, опиумните и други войни, в които се редуваха грабежи със завладяване на големи късове от страната, което предизвика съпротивата на китайския народ, която завърши с победата на Мао в 1949 г. и най-вече с ускорените темпове на развитие след качването на Дън Сяопин на престола на Поднебесната империя през 1978 г.

Ако съдим по темповете на растеж, китайският дирижиран капитализъм, какъвто имаше и в хитлерова Германия, комбиниран с конфуцианството, се оказва много по ефикасен и “по-прогресивен” от държавния капитализъм в Русия и сателитите ѝ, и от ултра-либералния “западен” капитализъм.

Светът никога не бе виждал толкова бърза промяна в подредбата върху скалата на глобалния баланс на силите, вследствие възхода на Китай. След Втората световна война дялът на САЩ беше 50 % от световния икономически пазар. В 1980 г. този дял спадна до 22 %. Три десетилетният двуцифров растеж на китайската икономика намали дяла на Америка до сегашните 16 %. Ако настоящата тенденция се запази, дялът на САЩ в световното икономическо производство ще продължи да намалява през следващите три десетилетия до 11 %. През същия период дялът на Китай в световната икономика се увеличи от 2 % през 1980 г. до 16 % през 2016 г. и до почти 30 % през 2040 г. според прогнозите. Въз основа на тези данни Китай става сериозен враг на Америка, а войната по-

вероятна, отколкото мира. Подценявайки опасността, САЩ съзнават рисковете, които ги заплашват. Ако лидерите в Пекин и Вашингтон продължат да правят това, което са правили досега, през следващото десетилетие (от 2030 до 2040 г.) е почти сигурно, че китайско-американските отношения ще ескалират до пълномащабна война.

Обхватът и амбициите на „общокитайската мечта“ трябва да разсеят всяка вяра, че конкуренцията между Китай и САЩ ще намалее, ако Китай се „отвори“ към света. Колкото повече Китай се развива изпреварващо, толкова повече ще растат апетите му, толкова по-заплашителен ще става неговият империализъм.

Изходът от сегашното съперничество за политолозите и политиците е неясен или те си затварят очите за това, което той вещае, а неизбежният въоръжен конфликт с Китай е запратен от тях в необозримото бъдеще. Но дали това е така? Всъщност пътищата към войната са многообразни и много от тях могат да я превърнат в глобална война, дори като следствие от обикновени дреболии. Да не говорим за настоящите конфронтации в Южнокитайско и Източнокитайско море, за сблъсъците в кибер-пространството и търговските конфликти от различни мащаби, от които до сценария, в който американските и китайски войници ще се убиват едни други, има само една крачка. Сега подобно развитие за мнозинството изглежда невероятно, но когато човек си припомни непредвидените последици от убийството на ерцхерцога Франц Фердинанд, коридора до Данциг или изпращането на ракети с ядрени бойни глави от Хрущов в Куба, се вижда колко тънко е разстоянието между „малко вероятното“ и „възможното“.

Преходът на Китай от Голямия скок и Културната революция през 60-те години на миналия век към капиталистическата трансформация на Дън Сяопин през 80-те години, се осъществи мигновено след кончината на „великия кормчия“ Мао. След това Щатските ръководители установиха тесни „работни“ контакти с много хора от ръководството на КНР, включително и с президента на Китайската народна република Си Дзинпин преди още да е заел този пост.

Само за едно поколение, държава, която не е влизала преди във каквито и да е международни сметки, прикова вниманието на цялия свят: през 1980 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на Китай е бил под 300 милиарда щатски долара; до 2015 г. той е бил 11 трилиона долара, което направи Китай втората по големина икономика в света по пазарна стойност. През 1980 г. търговията на Китай с външния свят беше под 40 милиарда долара; до 2015 г. тя нарастна стократно, до 4 трилиона долара.

За всеки две години от 2008 г. насам растежът на БВП на Китай изпреварва този на цялата индийска икономика. През 2015 г. на всеки шестнадесет седмици прирастът на икономиката на Китай се равняваше с тази на Гърция, а с Израелската на всеки двадесет и пет седмици. Между 1860 и 1913 г. годишният растеж на Америка е бил средно 4 %. От 1980 г. икономиката на Китай расте с 10 % годишно. Според „правилото на 72“ (разделяме 72 на годишния темп на растеж, за да определим кога икономиката или инвестициите се удвояват), китайската икономика се удвоява на всеки седем години. Сега производителността на работниците в Китай е равна на една четвърт от тази в САЩ. Ако през следващите две десетилетия тя достигне поне половината от

Щатската производителност, китайската икономика ще бъде два пъти по-голяма от американската. А ако се изравни с нея, икономиката на Китай ще бъде четири пъти по-голяма от икономиката на САЩ.

През 2011 г., под бурните аплодисменти, тогавашният държавен секретар - Хилъри Клинтън обяви крутия "завой" в американската външна политика, чиято същност беше пренасочване на вниманието и ресурсите на САЩ от Близкия изток към югоизточна Азия.

Според Световната банка в % спрямо САЩ:

I	КИТАЙ	I	1980	I	2015	I
I	БВП	I	7%	I	61%	I
I	Внос	I	8%	I	73%	I
I	Износ	I	8%	I	151%	I
I	Резерви	I	16%	I	3140%	I

Китай е най-големият производител в света на мобилни телефони и компютри, както и на кораби, стомана, алуминий, мебели, облекло и текстил. Той е и най-големият потребител в света на повечето от стоките. Америка беше родно място на автомобила като масова стока, но днес Китай се е превърнал в най-големия автомобилен производител и пазар. Китайските потребители са купили двадесет милиона превозни средства през 2015 г. (с три милиона повече от продадените в САЩ). Освен това Китай е и най-големия в света пазар за мобилни телефони и електроника и има най-големия брой интернет потребители.

В американския преглед "Наблюдение на пазара" се казва: „Нека бъдем ясни: вече не сме № 1.“ В-к Financial Times обобщава доклада на МВФ: “През 2014 г. размерът на икономиката на САЩ беше оценен от МВФ на 17,4 трилиона долара, докато размерът на китайската икономика беше 17,6 трилиона долара”. Вестникът отбелязва, че „през 2005 г. икономиката на Китай беше по-малко от половината от тази на Америка. До 2019 г. МВФ очаква тя да бъде с 20 % по-голяма.” **ПРОВЕРКАТА ОПРОВЕРГАВА ТЕЗИ ДАННИ ЗА БВП.**

Мнозина се зарадваха от спада на китайския прираст през последните следкризисни години, но ако сравним "забавянето на Китай с възстановяването на Америка", много усмивки ще се изкривят: какво е забавянето на Китай в сравнение с нивото на развитие на Съединените щати? Малко по-високо или много повече? Разбира се, след финансовата криза и „голямата рецесия“ от 2008 г. икономиката на Китай наистина се забави, средно от 10 % през десетилетието до 2014 г. до 6 % годишно през 2015 и 2016 г. В същото време, докато икономическият растеж на Китай е спаднал с около една трета от нивото си преди кризата, глобалният икономически растеж е намалял почти наполовина.

Във „Възстановяващата се“ икономика на САЩ прирастът е средно само 2,1 % годишно след „голямата рецесия“. В страните от ЕС растежът беше 1,3 % годишно и тази стагнация продължава. Същото може да се каже и за Япония, чиято икономика нараства средно с 1,2 % годишно през същия период. Що се отнася до радостта от предполагаемия икономически спад в Китай, трябва да се припомни един показателен факт: след „Голямата рецесия“ 40 % от световния ръст се осигуряваше само от една страна – Китай.

Някога празните улици на Пекин сега са задръстени от шест милиона коли. Припомняйки си своята тайна дипломатическа мисия в Китай в началото на 70-те години, Кисинджър, който изигра ключова роля за „отварянето“ на Китай към Запада, казва: „Ако бяха ми казали как ще изглежда Пекин след 25 години, бих казал, че това е абсолютно невъзможно.“

Някогашното село Шънджън, както се е наричал някога Пекин, днес се е превърнало в мегаполис с над десет милиона души. Също град Шенжен в Южен Китай се е превърнал в метрополия с над десет милиона души и с цени на недвижимите имоти, които съперничат с тези в Силиконовата долина. (Кой ли ги купува с тези “тънки” средни заплати?)

От 2011 г. до 2013 г. Китай е произвел и използвал повече цимент от Съединените щати през цялия ХХ в. През 2011 г. китайска компания построи 30-етажен небостъргач само за 15 дни. Три години по-късно друга строителна фирма завърши 57-етажния небостъргач за 19 дни – по 3 етажета на денонощие. На Китай бяха необходими не повече от 15 години, за да създаде застроена жилищна площ по-голяма от цялия жилищен фонд в Европа.

Днес Китай употребява часове за това, за което на САЩ са нужни месеци. Напр., мостът над река Чарлз в щат Масачузетс се реконструира, забавяйки движението по пътищата, вече 4 години. През ноември 2015 г. Пекин ремонтира много по-големия мост Санюан в североизточната част на 3-тия околоръстен път на Пекин, открит през 1984 г., само за 43 часа. Като цяло Китай построи 2,6 милиона километра пътища, включително 112 000 клм. магистрали от 1996 до 2016 г., свързвайки 95 процента от селата с магистрали, като изпревари САЩ с почти 50 % в класацията на страните с най-широка пътна мрежа. През последното десетилетие Китай изгради най-дългата високоскоростна железопътна мрежа в света: 19 000 клм. релси за пътуване между градовете със скорост от 448 клм. в час. В САЩ такъв път би се простирал два пъти от Ню Йорк до Калифорния и обратно. Със 258 клм. в час може да се стигне от Голямата централна гара в Ню Йорк до Юниън Стрийт в окръг Колумбия само за

час, а от Бостън до Вашингтон - за два. Нещо повече, Китай сега има повече високоскоростни железопътни връзки отколкото са в цялия останал свят. През същото десетилетие Калифорния се бореше да построи една високоскоростна линия от 840 км. между Лос Анджелис и Сан Франциско. Гласоподавателите одобриха проекта през 2008 г., но държавата наскоро призна, че строителството няма да бъде завършено до 2029 г. - на цена от 68 милиарда \$ - със закъснение от девет години и с 35 милиарда \$ повече от първоначално обещаната цена. Дотогава Китай планира да построи още 25 000 км. високо-скоростни Ж.П. - линии.

За едно “мигване на окото” икономическият растеж измъкна стотици милиони китайци от бедността, но породил и безпрецедентен брой милионери и милиардери. През 2015 г. Китай вече се развива, като страната на милиардерите и сега добавя още един милиардер всяка седмица – Карл Маркс би се обърнал в гроба, ако знаеше колко китайски „комунисти“ се превърнаха в “новата” експлоататорска класа, която използва Prada (онлайн покупки на най-новите колекции чанти, дрехи, обувки, аксесоари и много други луксозни стоки.) Китайските купувачи са купили половината от стоките на Louis Vuitton, Chanel и Gucci, продадени в света през 2015 г., които виждат в лицето на китайците своите привилегировани клиенти. Основните аукциони на Sotheby's и Christie's вече не се провеждат в Ню Йорк и Лондон, а в Пекин и Шанхай. (Тези данни доказват, че социалната структура на “комунистически” Китай е по-капиталистическа от тази на ултра-капиталистическите САЩ.)

Относно “справянето с бедността” виж § 14!

През 2016 г. Китай е използвал повече и по-често работи от всяка друга страна. МВФ характеризира корпоративния дълг, който в момента е 145 % от БВП, като „ключово условие за стабилното развитие на китайската икономика“.

Вътрешните реформи са придружени от също толкова радикална промяна на ролята на Китай в световната икономика. През 2013 г. Си обявил началото на многогодишен и изключително скъп инфраструктурен проект, наречен “Един пояс, един път” (One Belt, One Road, съкратено OBOR). Проектът предвижда създаването на транспортна и технологична мрежа, обхващаща Евразия и почти всички страни по крайбрежието на Индийския океан. Очаква се проектът да пренасочи ефективно част от излишния индустриален капацитет на Китай и да осигури „предпазна възглавница“ за строителната, стоманодобивната и циментовата промишленост, които са спаднали през последните години поради завършването на много приоритетни инфраструктурни програми в страната. Планираният мащаб е невероятен. Магистралният, железопътният и тръбопроводният коридор с дължина 2900 мили и цена 46 милиарда долара ще премине през Пакистан до язовирите и калаените мини на Мианмар и ще достигне новата военноморска база в Джибути в Африканския рог. Но OBOR е много повече от просто пренасочване на излишния производствен капацитет. Първоначалният Път на коприната стимулира не само търговията, но и геополитическата конкуренция (включително „голямата игра“ от деветнадесети век, която изправи Великобритания срещу Русия в Централна Азия), а OBOR ще позволи на Китай да проектира своята мощ върху множество континенти едновременно. Обещанието за интегриране на евразийските страни в рамките на проекта отразява визия, в която балансът на геостратегическите сили се

прехвърля към Азия. Тези проекти свидетелстват за мащабите и апетитите на китайския империализъм. В тях могат да се видят приликите с твърденията, направени преди век от основателят на геополитиката Халфорд Макиндер. През 1919 г. той нарече Евразия „Световния остров“ и формулира известния принцип: „Който контролира Световния остров, управлява света“, Бжежински от своя страна каза: „Който владее Евразия, ще владее и света, но за да го завладее Китай трябва да предприеме “кръстоносен поход” на Запад, т.е. първо трябва да прегази Русия по пътя към Европа. (Виж **“ЗА КОЖАТА НА МЕЧКАТА”** в III-та част!)

Към 2030 г. високоскоростната железница, проектирана от ОВОР ще намали времето, необходимо за транспортиране на стоки от Ротердам до Пекин от един месец на два дни. Може би тази нова визия ще опровергае твърдението за върховенството на морската мощ - което определяше стратегическото мислене за повече от век.

Китай се движи с темпове, които ЕВРАЗИЙСКИТЕ страни никога не са познавали. Ако доминиращият китайски икономически пазар и неговата физическа инфраструктура обединят съседите на Китай в една обширна зона на общ просперитет, позициите на Съединените американски щати (които станаха безспорен лидер след Втората световна война) ще бъдат застрашени. На въпроса какво послание изпраща днешен Китай към САЩ, висш китайски чиновник отговори лаконично „Отстъпете“!, а неговият колега предложи още по-откровен съвет: „Чупете се!“. Сега китайците вярват, че вълната, която доведе Съединените щати в Азия, вече е утихнала и Америка трябва да си отиде.

След две десетилетия на активно инвестиране в “човешки капитал”, Китай стана конкурентоспособен в световен мащаб. Днес той е съперник, който превъзхожда в някои отношения Съединените американски щати.

Международно признатият “златен стандарт” за оценка на ефективността на обучението на учениците е Международната програма за оценка на образователните достижения на учащите се. На конкурс през 2015 г. Китай зае шестото място по математика, а САЩ останаха на тридесет и девето място. Успехът на Китай се оказа много по-висок от средния показател по ОЕСР (Обучение в електронна среда от разстояние), тогава този показател в САЩ беше значително по-нисък. Даже най-добрият сред американските щати, Масачузетс, беше на двадесето място, в представянето му като отделна страна по този рейтинг (в предишното класиране за 2012 година щатът заемаше деветото място). Според недавнашния конкурс на абитуриенти в областта на инженерството и информатиката, проведен от Станфордския университет, випускниците на китайските училища имаха тригодишно предимство пред своите американски колеги в развитието на навиците за критичното мислене. (Какво и кого могат да критикуват е друг въпрос? Може би... САЩ.) През 2015 г. Университетът Цинхуа надмина Масачузетския технологичен институт в класацията на „Американски новини и световен доклад“, като водещ световен университет в областта на инженерните дела. Ако разгледаме основните десетки инженерни учебни заведения в света, Китай и САЩ разполагат всяка с по четири университета по предметите STEM (на англ. наука, технологии, инженерство и математика), които осигуряват основните компетенции за постигане на напредък в науката, техниката и най-бързо развиващите се отрасли на съвременната

икономика. В Китай ежегодно постъпват във висшите учебни заведения четири пъти повече студенти, отколкото в САЩ (1,3 милиона души срещу 300 000 души). При което тази цифра не отчита още 300 000 китайски студенти, които в момента се обучават в американски учебни заведения. Този разрыв се запазва вече десетилетие, въпреки, че знаменитата инициатива на администрацията Обама - «Обучение за иновации» за стимулиране на обучението по STEM се осъществява от 2009 г. STEM е приетото обозначение на групата учебни дисциплини, усвояването на които гарантира учениците да се считат необходими за осигуряване на технологичното развитие и повишаването на конкурентоспособността на страните.) За всяка година от ръководството на Обама китайските университети присъждаха повече научни степени по STEM, отколкото американските университети.

Резултатите от проучванията на китайските инвестиции в образованието вече се отразяват в китайската икономика. Дълго време известният преди всичко като производител на евтини потребителски стоки Китай, сега частта му във високотехнологичното производство се увеличи от 7 % през 2003 г. до 27 % през 2014 г. В доклад на Националния научен фонд на САЩ, където е отбелязан този факт, се посочва, че за същия срок частта на американската страна е спаднала от 36 % на 29 %. Например, в бързоразвиващата се област на робототехниката през 2015 г. Китай не само е регистрирал два пъти повече заявки за нови патенти, но и е добавил два и половина пъти повече индустриални работи към своята работна сила. В момента Китай е лидер в производството на компютри, полупроводници и комуникационно оборудване, както и на лекарствени препарати. През 2015 г. Китай имаше почти два пъти повече патентни заявки, отколкото американците, които заеха второ място в този списък, и се превърна в страната, която предяви повече от милион заявки за една година. При продължаване на новия външен курс Китай трябва да надмине САЩ и да стане световен лидер в разходите за изследвания и развитие до 2019 год. В изследване на Американската академия по изкуство и науки през 2014 г. се казва: «Ако нашата страна не се насочи към стимулиране на научните инициативи, Америка ще намалява печалбите, които от дълго време се считат за двигател в иновациите, пораждащ нови открития и създаващ нови работни места».

В значителна степен това се обяснява с копирането и с масовите кражби на интелектуална собственост, чрез шпиони и с прилагането на свръх модерни кибер-методи, нещо което се случва все по-често и наистина може да се счита за ключов елемент в програмата за икономическо развитие на Китай.

Китай атакува само тези страни, които притежават полезна интелектуална собственост, и преди всичко Съединените щати на Америка. «Количеството кражби е зашеметяващо, – заяви през 2014 г. директорът на FBR Джеймс Ками – в Америка съществуват два типа крупни корпорации. Тези, които бяха хакнати от китайците, и тези, които още не знаят, че китайците са ги хакнали».

Разследването през 2016 г., проведено по заявка на програмата «60 минути» на телеканала Си Би Ес, показа, че корпоративният шпионаж на Китай срещу американските компании носи милиарди долари печалба; високопоставен чиновник в министерството на правосъдието нарече китайските кибер-кражби «сериозна заплаха за националната сигурност» .

За да гарантира, че САЩ остават в челните редици на индустрията, президентът Обама одобри Националната инициатива за компютърна стратегия през 2015 г., за да послужи като основа за американските иновации. Но от юни 2013 г. най-бързият суперкомпютър в света се намира не в Силиконовата долина, а в Китай. В класацията на 500-те най-бързи суперкомпютри - Китай отсъстваше през 2001 г. - днес китайските компютри заемат 167 от 500-те първи места или два пъти повече от САЩ. Освен това най-добрият китайски суперкомпютър е пет пъти по-бърз от най-близкия си американски конкурент. Преди това китайските суперкомпютри разчитаха до голяма степен на производителността на американските процесори, през 2016 г. новият компютър използва само местни процесори. Департаментът по наука и техника при Бялия дом призна, че суперкомпютрите са «съществен фактор за икономическата конкурентоспособност, за научните открития и за националната сигурност».

Два други пробива през 2016 г. пораждат сериозни опасения за бъдещето: това са изстрелването на първия в света квантов комуникационен сателит, който осигурява безпрецедентно количество, устойчив на хакване обмен на данни, и завършването на най-големия радиотелескоп на планетата. (Това устройство има усъвършенствани характеристики за търсене на потенциални местообитания на интелигентен живот в галактиката). И двете постижения демонстрират желанието на Китай да започне и успешно да завърши скъпите, дългосрочни и невероятно сложни проекти. Съединените щати са загубили тази готовност, както се вижда отчасти от провала на редица скорошни мултимлиардни проекти за инвестиции в мегапроектите - от преработката на плутоний в река Савана в Южна Каролина (проектът беше спрял, въпреки че вече бе похарчил 5 милиарда долара приходи от данъкоплатците, след като скорошен преглед заключи, че разходите ще възлизат на милиард долара годишно, които ще се простират в продължение на десетилетия). Както се изразиха в Масачузетският технологичен институт, „водещият“ проект за изолиране и съхраняване на въглерод в окръг Кемпер, Мисисипи (с преразход от 4 милиарда долара) дейността му беше спряна за две години, а бъдещето му е несигурно.

Новите технологии позволяват асиметрични отговори, като например ракетите, които могат да бъдат изстреляни от континентален Китай срещу американските самолетоносачи, или противосателитното оръжие на стойност милиони долари, което е способно да унищожи американски сателити на стойност милиарди долари.

Със средно само 2 % от своя БВП за отбрана от края на 80-те години (САЩ се доближават днес до 4 %), Китай е в добра позиция да учетвори разходите за отбрана благодарение на трите десетилетия двуцифрен икономически растеж. Днес бюджетът за неговата отбрана е 146 милиарда долара по пазарни цени (или 314 милиарда долара в ППС = Паритет на покупателната способност) и е вторият по големина в света след щатския и два пъти по-голям от руския.

Промените в баланса на военната мощ в региона могат да се видят в изследването „Система от военните показатели на Съединените щати и Китай“, проведено от РАНД корпорейшън в 2015 г. В него се твърди, че до 2017 г. Китай ще постигне "предимство" или "приемлив паритет" в шест от деветте области на използване на конвенционални оръжия: например при атаки срещу въздушни бази или наземни цели, при поддържане на превъзходството във въздуха и при

предотвратяване врагът да използва космически оръжия. Заключениеето на проучването е, че през следващите пет до петнадесет години, т.е. най-късно до 2030 г., „Азия ще стане свидетел на постепенната загуба на господството на САЩ.“ Наред с икономическия прогрес, военните успехи на Китай подкопават бързо статута на Америка като световен хегемон и принуждават американските лидери сериозно да се замислят за границите на американската мощ. От средата на 90-те години на миналия век К”Н”Р разработва по-мобилни ядрени сили, като използва мобилните пускови установки и разполага с ядрени ракети на подводници. В резултат на това, Съединените щати трябваше да преговарят с КНР за “взаимно гарантираното унищожение”, както направиха със СССР по време на Студената война.

С развитието на китайската икономика беше съвсем предвидимо, че лидерите на КНР започват да показват недоволство от сегашната система и че ще създадат нови международни структури. САЩ от години отказваха да дадат на Китай повече гласове в борда на Световната банка, затова през 2013 г. Пекин изуми Вашингтон, като създаде конкурентна организация - Азиатската банка за инфраструктурни инвестиции (АИВ). Предоставяйки гаранции за начален капитал от 30 милиарда долара на АИВ, Китай видя, че общите му активи за международно финансиране на развитието надвишават с 130 милиарда долара тези на шестте най-големи западни банки за развитие през 2016 г. Япония и Южна Корея неизбежно ще бъдат въввлечени в тази банкова система. Китай просто поглъща другите страни, без да се налага да използва сила... За Америка ще бъде все по-трудно да се справи с нарастващото икономическо влияние на Китай в света. Китайската версия на „златното правило” гласи, че който има златото, той управлява.

§ 13. КИСИНДЖЪР И НИКСЪН В РОЛЯТА НА Д-р ФРАНКЕНЩАЙН

Едва в напреднала пенсионна възраст бившият президент на САЩ Ричард Никсън си дава сметка за постигнатите “успехи” от пинг-понг дипломацията, за договореностите с Мао и наздравниците му с премиера Джоу Енлай през 1972 г., казвайки: *“Възможно е да сме създали Франкенщайн”*.

(N.B.: Чудовището на Франкенщайн е създадено от Мери Шели в романа й «Франкенщайн, или Съвременният Прометей». Д-р Виктор Франкенщайн го изобретява като научен експеримент, но то оживява и избягва, преди създателят му да успее да го спре. След известно време Д-р Виктор Франкенщайн решава, че чудовището вероятно е загинало, но един ден то се завръща и го намира. Отначало чудовището не желае (и не причинява) зло на никого; хората обаче се ужасяват от външността му и се отнасят зле с него. Вследствие на което чудовището започва да си отмъщава.

Президентът, очевидно не е чел книгата на Мери Пърси Шели, а само е чувал за заглавието й: Д-р Франкенщайн създава чудовището, а не обратното, но му е простено – от една “държавна глава” не трябва да се изисква да си е взел матурата по английски език и литература...)

В какво чудовище може да се превърне Китай? През трите и половина десетилетия, откакто Роналд Рейгън стана президент, Китайската икономика

нарастна от едва 10 % от тази на САЩ - до 60 % през 2007 г., 100 % през 2014 г. и 115 % през 2016-а, благодарение на подобрената икономическа ефективност. (Тези цифри също нямат покритие!) Ако настоящата тенденция се запази, китайската икономика ще бъде един и половина пъти по-голяма от американската до 2023 г., а до 2040 г. тя може почти да се утрои по размер. (Виж § 14!) Това би означавало, че Китай ще може да използва тройно повече ресурси от Америка, за да влияе на международните отношения.

Такива глобални икономически, политически и военни предимства ще променят планетата по начин, за който американските политици дори не са мечтали. Американските концепции за международния ред се основават на военното превъзходство на САЩ. Но докога Вашингтон ще се радва на такова превъзходство? През последните три десетилетия той харчи за отбрана няколко пъти повече от всичките си конкуренти. Военният бюджет на САЩ за 2016 г. надхвърля общите военни бюджети на Китай, Русия, Япония и Германия. Защо Съединените американски щати успяха да ръководят процеса на изготвяне на правилата на световния ред след Втората световна война? Много американци мислят, че интелигентността, добротата и привлекателността на Американския начин на живот са причината за това, но неоспоримата истина е следната: **зад първенството стои икономическото господство.**

Радикалните промени в глобалната икономика правят все по-трудно поддържането на проамериканския световен ред.

В САЩ растежът се закотви средно само на 2 % годишно. Икономиките на страните от ЕС показаха още по-негативна динамика, а общият им БВП остана под предкризисното ниво до 2016 г.

ВЪПРЕКИ икономическата криза от 2008 г. Китай все още расте средно със 7 % на година и дори повече. В резултат на това 40 % от цялия световен икономически растеж от 2007 г. насам идва от една-единствена страна.

Може ли да се счита за съдбоносна промяна присъствието на един по-силен и по-могъщ от САЩ Китай в света, необходимо ли е поддържането на военно господство за гарантиране на “жизненоважните национални интереси” на Америка? Ще продължат ли САЩ да процъфтяват в свят, в който Китай ще пише правилата? В свят, в който Китай вече ще формира международния ред?

Историците предупреждават активните политици против желанието им да не изграждат прости аналогии. Изкушението е да се търси завладяващ прецедент в миналото (като възхода на Германия преди Втората световна война), за да се заключи, че възходът на Китай е „същият”. (НЕ Е СЪЩИЯТ, ЗАЩОТО СЕГА НА СВЕТОВНАТА СЦЕНА СА 10 НАЦИСТКИ ГЕРМАНИИ НА КУП!)

Друг въпрос, на който трябва да отговори една хипотетична нова група от Белия дом, е: Как се стигна до заплахата на позицията на САЩ от „китайското предизвикателство“? (Отговорът е даден от Ленин.)

Третият въпрос е: как заинтересованите страни извън САЩ възприемат това развитие на събитията? Както отбелязва изтъкнатият историк Майкъл Хауърд, „Това, в което вярваме в настоящето, се определя от това, в което сме вярвали в миналото“, но тази вяра става несъстоятелна в точката на бифуркация.

Неравномерното развитие на капитализма, дължашо се на 23 фактора, според американския икономист Денисън, води до разрушаване на “равновесието”, а то - ДО ВОЙНА.

За сега САЩ, като че ли нямат стратегически план “ЧТО ДЕЛАТЬ?” Те продължават да осмислят станалото, но това вече е абсолютно недостатъчно. Разработването на адекватна по мащаб стратегия ще изисква много години и многомилиардни усилия. Американските власти обикновено си затварят очите за постоянните китайски машинации и са „снизходителни“ към исканията на Пекин за преференциално третиране, като за развиваща се страна. От друга страна, министерството на отбраната и разузнавателните служби бързат да се "застраховат". Те се стремят да поддържат военното превъзходство на Америка, да укрепват отбранителните връзки с ключови съюзници и приятели – особено с Япония, Южна Корея и Индия; да провеждат разузнавателни операции и да подготвят планове, в случай на конфликт с враг, от чието име се страхуват толкова много, че не го наричат по име.)

Никой не се съмнява, че сътрудничеството с Китай обещава огромни ползи за американските корпорации, които наемат по-евтина китайска работна ръка за производството на стоки, и за американските потребители, които купуват тези стоки. Но „застраховката“ срещу такъв страшен противник като Китай позволи на Пентагона да оправдае годишния си бюджет от 600 милиарда долара в 2016 г. и закупуването на нови оръжейни системи за всички родове войски. След пет години, в 2021 г., щатският военен бюджет ще достигне 810 милиарда \$!

САЩ, тласкайки Украйна в обятията на Запада, съдействаха за увеличаване на напреженията. Предлаганият от “гълъбите”, сред американските стратегии и политики, стратегически вариант изглежда “политически неприемлив”:

Приспособяването - опит да се адаптират САЩ към новия баланс на силите и да се изгради връзка с прякия конкурент, като се избере най-добрият вариант сред най-лошите, без да се прибегва до военни мерки. Има два вида адаптация – спонтанна и обмислена. Споразумението от Ялта, в което Рузвелт, Чърчил и Сталин очертаха границите на следвоенна Европа, илюстрира възможностите (и капаните) на съзнателната адаптивност. Като след една империалистическа война, на конференцията в Ялта през 1945 г. победителите Съединените американски щати, Великобритания и СССР, изхождайки от преобладаващата ситуация на фронтовете, си поделиха Европа. Предвиждайки обвинения, че прекаляват с угаждането на Съветите, Чърчил и Рузвелт убеждаваха Сталин да подпише Декларацията за “освободена” Европа, което ангажираше Великите сили да позволят свободни избори и демократично управление в източноевропейските държави - в замяна на признаване на СССР на границите от 1941 г. и на поставеното от Москва марионетно правителство на Полша в Люблин. Резултатът беше една 45-годишна “Студена война” между “съюзниците-разбойници, продължила до капитулацията на Русия през 1989 г., но подобно “решение” едва ли ще бъде възможно с “Поднебесната”...

§ 14. ДА СЕ ОБЪРНЕМ КЪМ ФАКТИТЕ:

Повечето от данните параграф 12, както и тези за военната мощ на страните, са

взети от книгата на Грахам Алисън “Обречени да воюват”. Те и всякакви подобни официални данни на различните държавни институции, трябва да се “пипат с дилаф” и разглеждат под лупа, защото са представени от правителствата, обслужващите ги институции и персонал от “учени” или пенсионирани бивши властници. Те са изпъстрени с неточности или направо са фалшифицирани. Властниците често прикриват истината най-вече по две съображения: или искат да сложат смокиново листо на мизерията на подвластните им низши слоеве, които са болшинството във всяка страна, или надуват цифрите на враговете и конкурентите си, за да съдействат за увеличението на военните бюджети.

Следващият пасаж от книгата на Алисън и данните в нея събудиха съмненията и подозренията ми: ”Освен небостъргачи, мостове и високоскоростни влакове имаше друг, много по-важен ефект от развитието на Китай. Само преди едно поколение 90 от всеки 100 китайци живееха с по-малко от 2 долара на ден. Днес такива са само 3%. Средният годишен доход на глава от населението се е повишил от 193 \$ през 1980 г. до над 8100 \$ днес.”(2015 г.)

Оценявайки успеха на Китай в прилагането на „хилядолетната“ програма на ООН за подобряване живота на най-бедните слоеве от населението, шефът на Световната банка, Робърт Зелик отбеляза в 2010 г.:

„От 1981 до 2009 г. Китай измъкна повече от половин милиард души от крайната бедност. Това е най-големият тласък за премахване на бедността в историята.” През 1949 г. средната продължителност на живота на китайските граждани е била 36 години, а 8 от 10 китайци не са могли да четат или пишат. До 2014 г. продължителността на живота се е удвоила до 76 години, а 95 % от населението е грамотно.

Ако Китай поддържа сегашния курс на развитие, милиони хора ще изпитат стократно подобрене на качеството на живота си. (След колко столетия?)

В Америка, при среден темп на растеж от 2% на глава от населението през последното десетилетие, гражданите ще трябва да чакат 740 години, за да изпитат подобно подобрене. (По какво? Ако е по БВП Китай ще бъде 4 пъти по-беден, а като се вземе под внимание средната заплата, сравнението между средния американец и китайския му колега ще бъде колко пъти?) The Economist многократно е обяснявал на своите читатели, че за първи път в съвременната история Азия е станала по-богата от Европа, измерена чрез натрупаното богатство на хората. (На кои хора?) Очаква се Азия да изпревари Северна Америка до около 2020 г. (???), като Китай ще бъде основният двигател на натрупването на богатство (включително и на общите финансови активи на всички домакинства).

В манипулацията се включиха генерали от запаса и бивши величия. В 1979 г., когато СССР нахлу в Авганистан, разжалваният президент Ричард Никсън издаде книгата си “Истинската война”, в която представи “колосалната” военна мощ на Кремъл. Резултатът беше невиджано увеличение на щатския военен бюджет, **а стратегията се оказа успешна и след 10 години СССР фалира.**

(И така, обещанието на Си да поддържа растеж от поне 6,5 процента годишно до 2021 г., ТРЯБВА ДА СЕ ПРОВЕРИ!) Пекин се зарече безмилостно "да сложи

край на живите мъртви", т.е. на компаниите, които продължават да работят, въпреки че по същество вече са фалирали. По време на реформата ще бъдат съкратени 4 милиона работни места. (Какво е сегашното положение с безработицата?)

Все още ще са необходими много години на Китай да расте с висок темп, за да достигне жизнения стандарт на напредналите, най-развити страни в света. Доходът на глава от населението в Китай е още три пъти по-малък от този на Южна Корея или Испания и пет пъти по-малък от дохода на Сингапур или Съединените щати. (Виж и "средните" заплати!)

Китай се движи уверено и стабилно от производството на основни стоки към производство на луксозни стоки и услуги с висока стойност, така че доходите ще се увеличат. Но Си се страхува с право от капана на "средните доходи", в който са попаднали много развиващи се страни: нарастващите заплати унищожават конкурентното предимство на Китай в производството. Такъв е импулсът за това, което Си нарича „реформи от страна на предлагането“, за да измести баланса на китайската икономика от износа към вътрешното потребление. Всъщност секторът на услугите в Китай нарасна с 8 % през 2015 г. и за първи път допринесе за увеличението на БВП с 50 %.

Ще сравним данните за минималните и средните заплати в САЩ, Япония, Сингапур и др. страни, и праговете им на бедност с китайските, отчитайки разликите в различните щати и градове. **ЗА 2018 БВП на САЩ ще е \$ 20,5 трилиона, а за КИТАЙ ЗА 2018 - \$ 13,4 трилиона.**

Минимална заплата. В САЩ тя е СРЕДНО ПО 10 ДОЛАРА НА ЧАС (ОТ 7 ДО 13,50/Ч.) ИЛИ 2 000 ДОЛАРА МЕСЕЧНО;

В КИТАЙ: СРЕДНАТА ЗАПЛАТА Е 250 ДОЛАРА МЕСЕЧНО, (ОТ 200 ДО 370 ДОЛАРА) **ИЛИ СЪОТНОШЕНИЕТО Е 8 : 1 ЗА САЩ!**

Според последните статистически данни минималната месечна заплата в Китай през 2021 г., в някои региони достига 325 долара, а в редица провинции се движи около \$190.

Средните брутни заплати: Нивото на заплатите на обикновения работник зависи от региона. Например, средната заплата във фабрика в Пекин може да достигне \$ 700, докато работник със същата квалификация в провинциален град получава приблизително \$ 250. Това е социалната политика за укротяване на племба в Пекин и големите градове.

Средните заплати в Китай **преди данъци** и социалноосигурителни вноски от всички видове в края на 2021 г. достигнаха 11 657 \$ годишно, което е с 6% по-високо в сравнение с предходната 2020 година. Нивото на средния доход на месец при тези цифри е 950 \$. В Китай има около 20 вида данъци. Ще разгледаме накратко само основните от тях:

1. Основният данък в Китай е данък доход. Неговият размер зависи от нивото на доходите от трудовата дейност на дадено лице. В цифри това изглежда така: Данъчната ставка е прогресивна: до 10 % за заплати от 500 до 2000 юана и до 45 % за заплати над 100 000 юана, т.е. заплатите се движат **от 70 щатски долари до 13 400 долари** месечно! Ножицата е 1 : 200! (1 щатски долар е = 7,16 юана).

2. **Данък потребление и ДДС.** Първият се заплаща само при закупуване на стоки от групи, които изискват специален лиценз: алкохолни напитки, цигари и др. Ставката на данъка върху потреблението се определя от вида на стоките и стойността му варира от 3 до 50%.

3. **Пенсионен данък.** В Китай няма фиксирани пенсионни вноски. Вноската към основната пенсия не надвишава 25% от средната работна заплата в провинцията. И тези плащания трябва да се извършват най-малко 15 години.

Родителите трябва да платят данък от 3 500 долара (23 508 юана) при раждането на третото им бебе.

Колективно “средният” китаец плаща до 25 % от доходите си като данъци.

Извънредните часове в КНР се заплащат така: за първите два часа те се увеличават с 1,5 пъти, а за всеки следващ час - 2 пъти. Работата през уикенда се заплаща двойно. Лъскави фасади определят облика на китайските градове, през последните години бързо възникнаха нови автомагистрала, летища и скоростни отсечки на железниците. В Пекин, Шанхай и Гуанджоу улиците са задръстени от автомобили – нерядко от най-скъпите германски марки. Но, Китай си остава развиваща се страна. По данни на Световната банка, за **абсолютна бедност** се говори там, където хората преживяват с **по-малко от 1,25 долара на ден**. По данни на китайската статистическа служба, близо **70 милиона души все още живеят в абсолютна бедност**. Китайското правителство дефинира общо 592 региона на страната като „бедни” – почти всички се намират в западната част на страната или в Централен Китай. Ако по времето на Мао почти всички бяха еднакво бедни, изключая държавната и партийна номенклатурата (което е едно и също), в наши дни богатството е разпределено крайно неравномерно.

Студия на университета в Пекин показва, че около 1 % от китайците притежават една трета от всички финансови блага, **докато най-бедната четвърт от населението си поделва едва 1 % от тези блага**. *„Проблемът е в това, че властта в Китай е силно концентрирана”,* казва Жу Сяожен, професор по социология в китайския народен университет в Пекин и добавя: *„Без значение колко бедна е една провинция, и къде точно живее човек, онези, които притежават властта, имат възможност да станат богати. Неравнопоставеността във властта и в парите създава социални напрежения, а те застрашават всички – и бедни, и богати.”*

Страната на милионерите и бедняците. За първи път в Китай се оповестиха данни за социалното неравенство. Показателен в това отношение е така нареченият коефициент на Джини, който дава представа за неравномерното разпределение на богатата в едно общество. **Въпросните данни досега са били достъпни само за ограничен кръг от хора във висшето партийно ръководство на Китай.**

При стойности на коефициента от над **0,40 %** се смята, че различията са толкова големи, че съществува опасност от избухване на социални размирици в обществото. Данните, оповестени от държавната статистика, показват ясно, че през последните 10 години коефициентът на Джини за Китай се е движел между **0,47 и 0,49 на сто**, надвишавайки значително критичната стойност.

Ще рече, че пропастта между бедни и богати в страната е огромна. В Китай броят на милионерите в долари се измерва с милиони, а този на милиардерите - със стотици. **В същото време 200 млн. китайци имат годишен доход от 2 400 юана (300 долара), т.е. дневно по-малко от 1 долар, което е значително под абсолютната долна граница на бедността, определена от Обединените нации!**

Китай е определил собствен стандарт за крайна бедност - **доход на глава от населението от 4000 юана годишно или 1,52 долара дневно**, както и други фактори като достъп до основни здравни услуги и образование. **Световната банка е определила праг на бедността от 1,90 долара на ден за измерване на крайната бедност по света.**

Растящата пропасть между бедни и богати в Китай се откроява особено отчетливо в Народния конгрес. **Сред непряко "избраните народни представители" са 75 от най-богатите китайци.** Всеки от състоятелните депутати разполага средно със 7,7 милиарда юана, което се равнява приблизително на 1 милиард долара. В китайския парламент е пълно с милионери. **Богатството на 75-те най-заможни депутати надхвърля състоянието на членовете на американския Конгрес.**

Дали богатите биха могли да защитават интересите на бедните? Депутатът Ма Шангинг, представител на северозападната провинция Гансу, не крие съмненията си и твърди, че те дори и себе си не биха могли да представляват. *"Те би трябвало да извадят пари и да помогнат на бедните"*, препоръчва Ма Шангинг. Колегата му д-р Шин Инги пък се вълнува от произхода на големите състояния. **Кретенът казва, че: "Всичко зависи от това дали са натрупали богатството си със законни средства или не."**

Знаят ли как се живее с 800 евро на година? Докато "комунистическата" пропаганда за пореден път апелира към скромност и социалистическа любов към ближния, състоянието на богатите расте буквално скокообразно. Най-заможният депутат е Дзон Чинхоу, шеф на империята за безалкохолни напитки Wahaha. Семейното богатство, възлизащо на 68 милиарда юана /или 9 милиарда евро/, му отрежда второ място сред най-богатите китайци. Типичен представител на китайските богаташи /които обичайно се замогват покрай сделки с недвижими имоти/ е втората в списъка на състоятелните депутати: Ву Яджун е ръководителка на фирмата за сделки с недвижими имоти "Longfor". Нейното семейно състояние е около 42 милиарда юана, или над 5 милиарда евро. Контрастът е повече от рязък: на вниманието на милиардерите и мултимилионерите се предоставят работни доклади, съгласно които китайците, живеещи в градовете, получават средно 2 640 евро на година. Още по-зле е положението в провинцията - там **средният годишен доход е 840 евро.** Дори според официалните данни, които със сигурност разкрояват реалността, бедните китайци днес са 128 милиона.

"В началото някои ще забогатеят..." Когато през 80-те години бащата на китайските реформи Дън Сяопин казва, че "в началото някои ще забогатеят", едва ли си е представял толкова широко разтворена ножица. Неравенството в Китай расте така бързо, както никъде другаде в Азия, казва представителят на Международния валутен фонд в Пекин Муртаза Сид. *"Богатството в Китай не е разпределено равномерно и това трябва да се промени"*, е неговата

препоръка. Още повече, че коефициентът Джини, който характеризира разпределението на богатата в едно общество, в Китай той е 0,47, т.е. значително над границата, от която нататък социалните вълнения не са изключени.

"Тревожа се от големите различия между бедни и богати", казва и депутатът Нан Женжонг, *"Като законодатели богатите би трябвало да познават положението в страната и интересите на населението. В противен случай не биха били народни представители."* Мнозина се опасяват, че супербогатите могат да съспят и без това ограничената легитимност на парламента. Ли Пиндж от Шанхай апелира по този повод към повече разбиране - все пак и богатите са част от китайското общество. А **"ком"-партията ни най-малко не възразява срещу тяхното членство в нейните редици.**

В същото време, китайският президент Си Цзинпин обяви, че страната му е постигнала **"човешкото чудо"** за премахване на крайната бедност, докато продължават да висят въпроси около критериите на **"ком"-партията** за това гръмка твърдение, отбелязва "Франс прес".

В лъскава церемония в Пекин Си раздаде медали на длъжностни лица от селски общности, някои от които облечени в традиционните дрехи на етническите малцинства, и обеща да сподели този **"китайски пример"** с други развиващи се страни. *"Никоя друга страна не може да изведе стотици милиони хора от бедността за толкова кратко време",* настоя Си и изтъкна: *"Създадено беше човешко чудо, което ще остане в историята."*

В 2016 год. Китай обяви, че е постигнал отдавна тръбената цел да изведе **всички свои хора над линията на бедност от 2,30 долара дневен доход** което сравнено с данните от предишните страници не отговаря на истината. Критиците посочиха относително **ниската граница на бедност**, твърденията за случаи на корупция, свързани с фондовете за бедност и въпросите **дали официалните данни не се манипулират за постигане на политическите цели на партията.**

Принудителен труд се извършва в района на Синцзян в Китай, заключи водещият експерт на ООН по робството Томоя Обоката в новия доклад, който разгневи Пекин. *"Разумно е да се заключи, че принудителният труд сред уйгурските, казахските и други етнически малцинства в сектори като селското стопанство и производството"* е налице в западния регион (Синцзян), където Китай е обвинен от САЩ в "геноцид" и в нарушения на човешките права срещу уйгурското мюсюлманско малцинство.

Докладът гласи: *"Като се има предвид естеството и обхвата на правомощията, упражнявани върху засегнатите работници по време на принудителен труд, включително прекомерното наблюдение, злоупотребата с условия на живот и работа, ограничаване на движението чрез интерниране, заплахи, физическо и/или сексуално насилие и друго нечовешко или унижително отношение, някои случаи могат да се равняват на поробване като престъпление срещу човечеството, което заслужава допълнителен независим анализ."*

Световната банка разделя всички икономики по света, в зависимост от брутния национален доход (БНД) на глава от населението, на няколко нива: икономики с **ниски доходи (под 1036 долара средно на човек годишно)**, икономики с **ниски средни доходи (от 1036 долара до 4 045 долара годишно)**, икономики с **висок среден доход (от 4 046 до 12 535 долара годишно)** и икономики с **високи доходи (над 12 535 долара годишно)**. Въз основа на тази класификация Световната банка предоставя своя препоръчителна линия на бедността за всяка група държави.

Ако глобалните данни показват, че 85% от населението на света живеят с по-малко от 30 долара на ден, това означава, че поне 6,5 милиарда души биха били средно бедни при тази горна граница на бедността. **Но има и 62%, живеещи с под 10 долара, и 9% с под 1,90 долара на ден.** В Африка на юг от Сахара около 40% от населението живее с по-малко от 1,90 долара на ден.

Разслоение и бедност. Според различни оценки **индексът Джини в Китай през 2016 г. достигна 52–53 пункта.** Според Азиатската банка за развитие това е най-високото ниво на неравенство в Азия. През 1980 г. индексът Джини в Китай беше около 30. Оттогава, след бързия растеж на китайската икономика, неравенството също нарасна силно. Китай изпреварва САЩ по този показател през 2003 г. За сравнение, индексът Джини в Русия през 2016 г. беше 42.

Как се разпределят доходите? Най-богатите 10% от китайците получават 42% от доходите в страната. Средните 40% концентрират почти пропорционален дял - 43% от приходите. Останалите 50% от китайците имат само 15% от доходите. В същото време доходите през последните 30 години растят за всички слоеве: от 1980 до 2015 г. общият ръст на доходите на най-богатите 10% е над 10 пъти, за средните 40% - увеличение от 7 пъти, а за долните 50% от китайците доходите нарастват с около 4 пъти.

Какво влияе най-много на неравенството? В Китай регионите са развити много неравномерно и в това той е подобен на Русия. Най-голям принос за неравенството идва от стратификацията между градските и селските райони. С други думи, Китайските национални критерии за бедност вече са много остарели. **Да се говори за победа над бедността, приравнявайки се по стандарти с Руанда или Еритрея, е малко пресилено.** Органите на КНР очевидно нямат илюзии в това отношение.

През май 2020 г. премиерът на Държавния съвет на Китайската народна република Ли Кецян обяви цифра, която казва много за разпределението на доходите сред 1,45-те млрд. жители на Китай. **По думите му, около 600 млн. души в Китай живеят с доход под 1090 юана на месец.**

ЗА СРАВНЕНИЕ

Линията на бедността в САЩ за петчленно семейство е била 30,680 хил. долара до 2017-та. Половината от работещите американци са получавали до 2,8 хил. долара месечно или 5655 лева през 2019 г., сочи ново проучване на социалното министерство на страната. Така средната заплата за страната е пет пъти по-висока от тази в България, която е около 1050 лева за 2017 г.

Годишно средната заплата в най-силната икономика на света е 34,2 хил. долара годишно, което означава, че 50% от жителите на страната са имали доход под тази сума през миналата година.

През същата година линията на бедността в страната за петчленно семейство е била 30,680 хил. долара. Немалка част от американците, декларирали доходи, живеят под или на нея. **Неслучайно десетки милиони хора в страната са разглеждани като работещи бедни.**

Но немалък брой от жителите на страната имат доход, който е още по-нисък. Всъщност една трета от американците - или 32,2%, са декларирали **годишен доход под 20 хил. долара.** Две трети от деклариралите постъпленията си са посочили, че през 2019 г. общото им възнаграждение е било под 50 хил. долара.

"Разходите за живот нарастват значително по-бързо от заплатите ни, в резултат на което много американци работят колкото се може повече, само за да оцелеят финансово от месец до месец".

Разбивката на разходите на едно домакинство показва, че разходите за жилище или квартира са около хиляда долара месечно, макар че в мегаполисите е трудно да се намери имот за тази сума. Общият среден размер на комуналните услуги месечно е около 250 долара, а още около 300 долара е лизингът на автомобил, но в тази сума не се включва неговата застраховка.

Едва след като тези разходи са покрити идва **сумата за храната, възлизаща на няколкостотин долара месечно.** *"В този момент, почти всички пари са похарчени, а има още много други разходи. Разбира се, вие никога не получавате тези 2,8 хил. долара от заплатата си чисти, тъй като от тази сума се изплащат различни данъци и сигуровки."*

Ниските заплати в САЩ растат, но неравенствата остават!

Протест на служители от заведение за бързо хранене в Манхатън, настояващи да им плащат по 20 долара на час. "Като подкрепяме и задържаме най-добрите сътрудници в света, успяваме да предлагаме най-добрите продукти и най-иновативните услуги на нашите клиенти", обясни Apple, след като обяви минимално почасово заплащане от 22 долара и уточнява, че 15 долара на час прави 30 хил. долара годишно, което е много по-малко от средната заплата от 50 до 60 хил. долара.

Средната заплата в Хонг Конг е над 2000 долара на месец. В Тайван през 2021 г. тя е 45 715 TW (тайвански долар) или 1 484 \$ месечно. Официалната стойност на минималната работна заплата в Тайван в началото на 2021 г. беше \$ 714. Сингапур - средната заплата е \$ 69,131 USD; минималната - \$ 37,009 USD. **Заклучение: Според Си Цзинпин бедността в Китай е победена, но мизерията си остава!**

Армията от млади хора се топи... Китайското икономическо чудо стана възможно благодарение на огромната армия от млади хора в трудоспособна възраст. Разрешаването само на едно дете на семейство и бързата урбанизация на страната доведоха до рязък спад на раждаемостта. Затова страната в бъдеще

няма да може да постига необходимия прираст в икономиката благодарение на притока на нова работна ръка, а младите китайци не искат да работят в производството.

Корупция. Появата на частния сектор в икономиката в пост-маоистки Китай изкуши членовете на ККП на държавна служба да злоупотребяват с властта си. (Същото беше и при “съветския” държавен капитализъм – съществува ли власт се явява и нейната дъщеря – корупцията и никакви мерки на властта не могат да я изкоренят, тъй като тя е източника на корупция!) Мощните икономически лостове в ръцете на елита издигнаха синовете и дъщерите на някои партийни служители на най-доходоносните позиции. Поради това ККП е наречена **„Партията на червените принцове и принцеси“**, препратка към корупцията през всички периоди на имперски Китай. Роднини на няколко видни политически лидери са направили невероятно големи лични богатства в бизнеса, включително тези на “ловеца на мишки”, на бившия министър-председател Вен Джибао, на настоящия генерален секретар на ККП Си Дзинпин и бившия ръководител на партийния комитет на град Чунцин - Бо Силай. **Борбата с корупцията в ККП беше една от целите на протестите на площад Тянанмън през 1989 г.** Структурната корупция е невъзможно да бъде изкоренена без **унищожението** на държавната система.

Изследването на Юен Юен Андж показва, че докато подкупите са се увеличили рязко от 2000-та година насам, други хищнически форми на корупция, като присвояването и отклоняването на държавни средства са се умножили. Освен това методите за подкупване са станали по-сложни.

През 2010 г. Ли Джинхуа, заместник-председател на Народния политически консултативен съвет на Китай (СРРСС) и бивш дългогодишен генерален одитор на Държавната сметна палата, призова в партийния вестник Женмин Жибао за подобряване на правните структури и засилване на надзора върху бизнес отношенията на служителите и техните деца. Той заяви, че **“бързо растящото богатство на децата и на членовете на семействата на чиновниците на “ком”-партията е това, от което обществото е най-недоволено”**.

Повече от дузина членове на семействата на висши политически и военни лидери на Китай са свързани с офшорни компании според разследване от януари 2014 г. на Международния консорциум на разследващите журналисти. Докладът показва, че зетят на настоящия китайски лидер Си Дзинпин и зетят на бившия премиер Уен Цзябао са сред онези, които използват офшорни финансови убежища, за да укриват данъци и да прехвърлят пари в чужбина. Сред мишените на анти-корупционната кампания, която продължава от 2012 г. насам, е Яо Ган, заместник-председател на Китайската комисия за регулиране на ценните книжа, най-големият регулатор на финансовата сигурност в Китай. През ноември 2015 г. антикорупционната агенция на “ком”-партията на Китай разследва неговия случай, след като сригът на китайския фондов пазар разтърси световните пазари.

Проучване от т.г. на изследователи от Университета в Навара и Университета в Манчестър установи, че някои форми на корупция са се увеличили по време на управлението на Си Дзинпин. **Всъщност анти-**

корупционните кампании са средство за елиминиране на конкурентите от йерархическата стълба!

Екологическата ситуация в Китай. Китай има значителни екологични проблеми, свързани с индустриалното му развитие. В момента той е най-големият източник на вредни емисии (осигуряващ повече от 1/4 от световните емисии на парникови газове). **Китайските емисии на единица БВП са едни от най-високите в света.** В структурата на енерго-носителите на Китай въглицата представляват почти 60%, повече от два пъти от средното ниво за света.

Замърсяването на въздуха в Китай, особено в големите градове, достига катастрофални нива. **В две трети от градовете максимално допустимото замърсяване на въздуха се превишава пет пъти.** Според проучвания на китайските власти замърсяването на въздуха се свързва главно с най-малките частици, които се образуват от изгаряне на въглища без предварително пречистване, от изгорели газове от автомобили и дим от промишлени производства и пещи. В една трета от територията на страната има киселинни дъждове, които засягат очите на хората, причинявайки остър конюнктивит, и дихателните пътища, което води до бронхиална астма, кашлица и белодробни заболявания. Замърсяването на въздуха е оценено като сериозно в 28,5% от китайските градове и умерено в 58,1% от тях. Въздухът в северните градове и големите индустриални центрове е по-замърсен, отколкото в крайбрежните градове. Особено засегнати от замърсяването на въздуха са градовете, разположени в слабо брулените от вятъра басейни (Чонгцин, Ухан, Пекин, Нанкин).

Емисии на парникови газове. Около 80% от топлоелектрическите централи в Китай работят с въглища, което прави Китай един от най-големите източници на въглероден диоксид в света, основния парников газ. Освен това, Китай заема водеща позиция по емисии на биогенен метан от въглищните мини, което също засилва парниковия ефект. Китай излъчва повече от 1/4 от световните емисии на парникови газове.

Замърсяване на водата. В Китай **75% от реките и езерата и 90% от подземните води са силно замърсени.** В по-голямата си част отпадъчните води попадат директно във водоемите без никакво пречистване или в нарушение на стандартите им. Изхвърлянето на промишлени отпадъчни води направи водата в китайските реки негодна за пиене и рибовъдство. Водата на много реки е толкова отровна, че дори не става за напояване. **В много градове подземните води са замърсени с феноли, цианиди, живачни и арсенови съединения. Нефт, тежки метали и други вредни вещества също навлизат в морето.**

Последици от прекомерната консумация на вода е пресъхването на много реки. Поради изключително голямото потребление на подземни води, под много градове в Китай, включително такива като Пекин, Шанхай, Тиендзин, Хангжу са се образували най-големите подземни фунии в света. В резултат на това някои сгради се срутват под земята, на други се появяват пукнатини, мостове и железопътни линии се разрушават.

Деградация на почвата. Обработваемите земи са замърсени с твърди промишлени отпадъци, те страдат от прекомерната употреба на пестициди и минерални торове. Горите се изсичат. Пашата на огромни стада говеда води до

разрушаване на горния почвен слой и превръщането му в прах и пясък. В резултат няколко хиляди селища бяха погълнати от пустинята, а само в Пекин се нанасят половин милион тона пясък годишно. Прашните бури зачестяват.

Ефекти от замърсяването върху човешкото здраве. Според проучвания, проведени от Световната банка, 750 000 души годишно умират от смог в Китай, повече от 600 000 души стават жертви на пиене на замърсена вода и са починали от стомашно-чревни заболявания, инфекциозни заболявания на черния дроб и бъбреците. Замърсяването на околната среда води и до масови ракови заболявания, от които, според експертите, всяка година умират 1,4 милиона души. Идентифицирани са цели "ракови села". Според един от годишните доклади на Световния институт за ресурси, през 2010 г. 459 такива села има в 29 от 31 провинции на Китай. Китай заема едно от първите места в света по смъртност от рак на черния дроб и стомаха.

Протести на населението. От 1998 г. броят на екологичните протести се увеличава ежегодно с около една трета според Министерството на опазването на околната среда на КНР. По-специално имаше масови протести срещу изграждането на завод за преработка на медна руда в град Шифан, провинция Съчуан, срещу работата на химическия завод Фуджиа в град Далиан, провинция Ляонин и срещу разширяването на петролната рафинерия в град Нинбо. Истински бунт предизвикаха плановете за изграждане на тръбопровод за изхвърляне на отпадъците от хартиена фабрика в град Кидонг, който трябваше да източва отпадъците директно в рибарското пристанище.

Реакцията на властите. Правителството на КНР отдавна отрича сериозното замърсяване на водата и въздуха и едва наскоро го призна, когато сериозността на ситуацията стана абсолютно очевидна. Министерството по опазването на околната среда на КНР обаче отказа да публикува пълните резултати от изследването на състоянието на почвата, **позовавайки се на факта, че състоянието на почвата е държавна тайна.** Едва през 2005 г. за първи път в официалните материали се появиха термините „екологична култура“ и „екологична безопасност“. На 18-ия конгрес на КПК (2012 г.) беше формулирана комплексна задача за изграждане на „екологична цивилизация“ и „красив Китай“ като неделима част от по-нататъшния възход на КНР.

През април 2021 г. китайският президент Си Дзинпин каза, че неговото правителство планира да увеличи ангажиментите на Китай за намаляване на емисиите на парникови газове съгласно Парижкото споразумение за климата и че Китай ще достигне пик на въглеродните емисии до 2030 г. и ще ги неутрализира до 2060 г. Не беше казано обаче как да се постигне това. Въпреки всичко, беше обявено, че Китай постепенно ще намали потреблението на въглища и ще бъде стартирана онлайн търговия.

§ 15. ЗА ВОЙНАТА

В доклад на Министерството на отбраната на САЩ се казва: „*Освояването на морето и земята и активното строителство върху тях ще осигурят на Китай способността да разполага кораби с голям тонаж на аванпостове, като по този начин гарантира засиленото китайско морско присъствие в Южнокитайско море и потенциала за използване на самолетите и летищата на островите, като допълнителни писти за приемане на машини от*

самолетоносачи, което ще позволи на Китай да провежда широкомащабни военни операции в района и да използва свой самолетоносачи.”

Търговията в Южнокитайско море се оценява на 5,3 трилиона долара годишно. Като измества постепенно и плавно Съединените американски щати от тези води, Китай същевременно въвлеча в своята икономическа орбита страните от Югоизточна Азия, включително Япония и Австралия. Досега можеше да се мине без насилие. Но, ако трябва да се воюва, Си възнамерява да победи.

Въпреки всичко друго в настоящия дневен ред, Си едновременно реорганизира и модернизира китайската армия. Кокошин, водещ руски експерт по китайската армия, казва, че тези реформи са **„безпрецедентни по отношение на мащаб и дълбочина на трансформацията“**. Подобна голяма реорганизация предвижда **отстраняването на стотици влиятелни генерали, които са превърнали армията в лична „икономика“**, а това е изпълнено със **значителни политически рискове за Си**. **Хилядите униформени войници, протестиращи срещу безработицата и съкращенията на пенсиите, както това стана през 2016 г., не е картината, която някои китайски лидери биха искали да видят, още по-малко един военен преврат от кандидати за наполеоновия жезъл.**

Затова Си сметна за необходимо да гарантира безусловната лоялност на армията спрямо партията и в частност към нейния вожд. Очаквайки, че другите мащабни инициативи неизбежно ще срещнат съпротива, Си иска да е сигурен, че може да разчита на хората с оръжие (от които в крайна сметка зависи политическата власт). Както посочва американският специалист по Китай - Уилям Кърби: **„Военните са играли критична роля във всеки голям обрат в политическата история на Китай. Целта на Си е една военна командна структура, която гарантира ефектиния контрол на партията над армията. Той се стреми да гарантира, че командирите ще се подчиняват непрекословно на партийното ръководство и на заповедите на своя главнокомандващ.** В разгара на антикорупционната кампания и последвалата я реорганизация на висшето военно ръководство на страната, Си е подбрал внимателно лоялни офицери, на които може да разчита и не се съмнява в тях. Той вярва, че армията е способна да се бие и да спечели войната“.

През 1991 год. китайските лидери бяха поразени от огромната разрушителна ефективност на американската армия, демонстрирана по време на операцията „Пустинна буря“ в Ирак. Това чувство се изостри през 1999 г. по време на кампанията на НАТО в Косово (когато американски стелт-бомбардировачи хвърлиха случайно бомба върху китайското посолство в Белград).

Китайските военни продължават да изучават най-новите постижения на САЩ, включително използването на дроне за разузнаване и въздушни удари. През 1991 г. САЩ победиха военните сили на Саддам Хюсеин само за месец, с малко от 150 жертви на бойното поле, докато иракските жертви наброяваха стотици хиляди. В тази кратка и по същество „едностранна“ война американците се възползваха от това, което военните плановици наричат **„технологично господство в пълен спектър“**, комбинирайки новите технологии като сателитната навигация и системите за наблюдение, прецизните бомби, ракетите и дроне, устойчиви на хакване. Прилагането на тези нови военни инструменти беше подсилено от организационни промени, които позволиха на трите военни

структури - армия, флот и военновъздушни сили - да работят по-съгласувано. В допълнение, американците буквално се насочиха "хирургически" и унищожиха системите за командване и контрол на иракските въоръжени сили, като на практика ослепиха иракските командири. Виждайки тези възможности, китайските лидери смятат, че е необходимо да постигнат подобни военни успехи, за да устоят успешно, както казват в Китай, на „американската магия“ и в крайна сметка да я надминат. Тези китайски стремежи са документирани в доклад до Пентагона.

Друг урок за китайските военни дойде през 1996 г. от събитията в Тайванския проток. Страхувайки се, че Тайван е на път да получи независимост, Пекин реши да призове Тайпе към ред с демонстрация на сила, като проведе „ракетни тестове“ близо до острова и застраши търговското корабоплаване, от което зависи икономиката на Тайван. Когато президентът Клинтън отговори, като изпрати два самолетоносача в съседни води - най-голямото военно присъствие на САЩ в Азия от войната с Виетнам - китайското правителство трябваше да отстъпи. Този епизод остана почти незабелязан в самите Съединени американски щати, но в Китай той съживи болезнени спомени за века на унижение и принуди военното ръководство на страната да обещае, че ще направи всичко, за да гарантира, че подобно унижение няма да се повтори.

Виждайки в корупцията екзистенциална заплаха за армията, Си предприе смели стъпки за премахване на старата порочна система, според която **дори прякото закупуване на титли и длъжности беше възможно**. Под знамето на борба с корупцията той създаде историческите - преди това автономни - "центрове на властта" в Народноосвободителната армия на Китай (НОАК), които са напълно отговорни пред партията. Си ликвидира четирите генерални отдела на въоръжените сили, които при Ху Цзинтао бяха придобили опасна степен на независимост, известни със своята корупция. Мащабната трансформация доведе до петнадесет отделни структури, всяка от които се отчита директно на Централния военен съвет, ръководен не от друг, а от Си Дзинпин. (от страх да не го "изненадат"... отзаде.)

Въпреки че китайските военни плановици не предвиждат война, **тази която те подготвят, заплашва да изправи Китай срещу САЩ в морето**. Тези, които доминираха в Китай през века на унижението, разчитаха на господство си в моретата. Един местен анализатор казва: „Направихме капитална историческа грешка, като пренебрегнахме океана, и все още... плащаме и ще продължим да плащаме за тази грешка.“ Си не възнамерява да повтаря грешките от миналото, затова **укрепва морските, въздушните и ракетните сили на НОАК, които са от съществено значение за поддържане на контрола над морето**. Той намали сухопътните сили с 300 000 души и традиционното господство на този род войски във военната структура. Междувременно **китайските военни стратегии се подготвят за морски конфликт чрез „активната отбрана“**, която **предвижда пълен контрол над моретата, които са най-близо до Китай в рамките на „първата верига от острови“**, която минава от Япония през Тайван до Филипините и островите на Южно-китайско море.

Съветникът на президента на САЩ по национална сигурност - Brent Scowcroft беше първият, който обясни потенциалните последици от „унижението през 1996 г.“, когато американските самолетоносачи принудиха Китай да отстъпи.

Списъкът с нови военни технологии се оказва доста предсказуем: необходимо беше оръжие, което да гарантира на Пекин, че ще излезе победител в нова конфронтация със Съединените щати. Днес арсеналът на Китай включва повече от хиляда противокорабни ракети с наземно и морско базиране, което прави невъзможно придвижването на всеки военен кораб на САЩ да се приближи безопасно в рамките на хиляда мили от бреговете на Китай. Шестдесет и две подводници патрулират по околните води, въоръжени с торпеда и ракети, способни да ударят надводните кораби. Анти-сателитните оръжия позволяват на Китай да блокира и дори да унищожи американските разузнавателни и комуникационни сателити в региона. Заедно, всичко това подкопава военното господство в Тихия океан, с което Съединените щати са свикнали след битката при Мидуей през 1942 г. Америка вече не се радва на неоспорим приоритет по море и във въздуха, в рамките на един коридор с ширина хиляда мили близо до границите на Китай. Използвайки своите асиметрични предимства, Китай залага на географската близост на едно потенциално бойно поле, еквивалентно по площ на хиляди самолетоносачи, наредени един до друг. **С арсенал от скъпи ракети, КНР вече може да атакува и потопи много по-скъпите американски самолетоносачи.**

Разработвайки концепцията за „ограничаване и забрана на достъпа и маневрирането“ и по този начин, заплашвайки американските самолетоносачи и другите военни кораби, Китай изтласква американския флот от близките си морета. Американските кораби продължават да демонстрират своето знаме, като от време на време утвърждават свободата на корабоплаването в Тайванския пролив и в Южнокитайско море, с което САЩ дадоха да се разбере, че в случай на война американските самолетоносачи ще останат зад първата верига от острови и следователно ще бъдат недостижими за китайски наземни ракети. Но от това разстояние самолетите от самолетоносачите няма да могат да ударят целите в континентален Китай. Ето защо **американският флот отчаяно търси начини за по-интелигентна борба, с използването на своите самолетоносачи и техните самолети. Изследване на RAND-корпорейшън**, сравняващо военното състояние на САЩ и на Китай (в 2015 г.), показва, че до 2017 г. Китай ще има „предимство“ или ще постигне „приблизителен паритет“ в шест от деветте области на конвенционалните оръжия, които са критични при евентуален конфликт срещу Тайван, и четири от деветте области в един конфликт в Южнокитайско море. Проучването заключава, че през следващите петнадесет години, т.е. до **2030 г.** „Азия ще стане свидетел на постепенното изчезване на господството на САЩ“. Това вещае перспектива за конфликт между САЩ и Китай, в който Америка може да се окаже губещата.

§ 16. СТРАТЕГИИТЕ на САЩ и Китай

Ще разгледаме обявените разлики между американските и китайските възгледи **за природата и целите на властта.** Американският и китайският времеви хоризонт - усещането за минало, настояще и бъдеще - са различни като деня и нощта. Американците очакват с нетърпение да отбележат 250-годишнината на страната през 2026 г., а китайците са горди да заявят, че историята на нацията им обхваща пет хилядилетия. Американците празнуват 4-ти юли 1776 г., като рожден ден на нацията, а **Китай няма такава дата.** Защото той, за разлика от всяка друга нация, която проследява развитието си чрез възходи и падения, **смята себе си за ядро на Вселената: винаги е било така и така ще бъде**

винаги. Американските политици търсят прости тактики, където всичко може да бъде изброено точка по точка и където се предполага бързо постигане на целта. **Китайците проявяват стратегическо търпение: докато общият ход на събитията се развива в тяхна полза, те изчакват спокойно решението на проблема. Но, ако развитието престане да бъде в тяхна полза – възможният отговор ще потърсим в III-та част.**

Разривът между САЩ и Китай възниква от конкуриращите се концепции за световния ред. **Китайците вярват в хармонията чрез йерархия, както у дома, така и в чужбина. Отношението на Пекин към собствените му граждани е показателно за това как Китай ще се отнася към другите народи, след като стане доминираща световна сила.** Щатските пропагандисти твърдят, че демократичните “идеали” на Америка са включени във външната политика на САЩ. От една страна, те се стремят към международно “върховенство на закона”, тоест към реализиране на вътрешното американско върховенство на закона в света. От друга страна, те разбират реалностите на властта в глобалната Хобсова джунгла, където е по-добре да си вълк, отколкото агне. Вашингтон често се опитва да помири тези напрежения, като рисува свят, в който Съединените американски щати са **"доброжелателния" хегемон, действащ едновременно като законодател, полицаи, съдия и жури.** Когато се обсъждат международни стандарти или международни правила на поведение, САЩ винаги подчертават, че тези правила са били приети, когато Китай е отсъствал от световната сцена. Но сега китайските “ком”-мандарини се върнаха на арената и следователно приетите по-рано правила трябва да бъдат преразгледани с тяхно участие.

Пазарът на труда в САЩ е отворен, разнообразен и гъвкав. Този факт дава на страната ясно предимство в глобалната конкуренция за привличане на таланти: **половината от 87-те стартиращи американски компании на стойност над един милиард долара през 2016 г. са основани от имигранти.**

Според нас, природата на властта е насилие, чийто мотор/инструмент е държавата с нейните репресивни институции. Тя е полицейска сила – страж на господството, на експлоатацията и на привилегиите на богатите срещу “нисшите класи” във всяка отделна страна. Във външен план държавата е военна машина за завладяване на регионални порции или на цялия свят. Тя служи за поробването на човечеството със същите цели, които преследва спрямо своите поданици. Казаното важи с най-голяма сила за САЩ и Китай, които са двата най-могъщи империалистически хищника на нашето време.

§ 17. ОЩЕ ВЕДНЪЖ ЗА ВОЙНАТА!!!

ПРЕДИ ВОЙНАТА - Първо, изглежда ясно, че Китай възнамерява да наблюдава конфронтацията със Съединените щати в Южно-китайско море в дългосрочен план, възприемайки я като епизод от историческата еволюция и очаквайки, бъдещето да се определя от географските фактори и икономическите реалности – толкова дълго, докогато американският "фокус" се съсредоточава върху региона. **Китайците ще проявят търпение в „дългата игра“ със САЩ и в това съперничество непрекъснато ще увеличават предимствата си, убедени, че могат да „издържат“ и че рано или късно ще изтласкат американците.**

Докогато САЩ обръщат голямо внимание на събитията в Южнокитайско или в Източно-китайско море, китайците очакват, че в крайна сметка **американците ще бъдат принудени да се „обърнат“ назад, привлечени, примерно от войните в Близкия изток или от руската заплаха за Европа, или ще потънат в домашните си проблеми.**

За китайските стратегии войната е преди всичко психологическо и политическо състояние; чисто военната кампания се разглежда като второстепенна задача. Създаването и поддържането на една цивилизация, която е толкова превъзходна, че е **„център на вселената“** ще предпазва враговете ѝ от оспорване на китайската мощ. Самият размер на китайската икономика, в сравнение с другите икономики и с империализма им, също играе роля в подчиняването на неговите съседи, като им позволява или отказва да търгува с тях. Ако психологическото ограничаване и икономическите стимули се провалят, **варварите извън Китай могат да бъдат изправени едни срещу други в състезание, в което всички губят - освен, разбира се, Китай.** Унищожаването на силата и морала на врага, вкарването му в задънена улица, от която няма изход, е много по-за предпочитане пред победата на бойното поле.

Китайците търсят победа не чрез генерална битка, а чрез постепенни стъпки, насочени към постепенното подобряване на собственото им положение.

Цитат на Кисинджър: *„Китайските държавници много рядко рискуват изход от конфликта в един-единствен сблъсък по принципа „всичко или нищо“; те са много по-близо до сложни дългосрочни маневри. Там, където западната традиция възхвалява решителната битка и набляга на подвига и героизма, китайската традиция възхвалява изтънчеността на действието, непреките мерки и търпеливото натрупване на относителни предимства“.*

Настоящият американски дебат относно така нар. „конфликт в сивата зона“ (в Русия на това му казват „хибридна война“) протича с явното невежество за хилядилетията, през които Китай е усъвършенствал не петдесет, а много повече нюанса на войната, в тях действителното използване на военна сила е последното средство. Сун Дзъ в **"Изкуството на войната"** казва: **"Воденето на война е правилно, когато се опитвате да победите врага, без да влизате в битка."** (Както стана със **"С" "С" "С" "Р"** (в кавички, защото не беше съюз, нито съветски, нито социалистически, нито бяха републики!) Историята на Китай, пълна с вътрешни политически сътресения и борби между съперническите си кланове, царства и генерали, е научила китайските стратегии да ценят не битката, а другите средства за постигане на победа. И двете страни считат, че най-острото напрежение днес е ситуацията в Южно-китайско море. Но когато Китай постигне 50 % от теглото на световната икономика, едва ли само Южно-китайско море ще създава "най-острото напрежение"?

Всеки президент след Никсън е вярвал, че Съединените американски щати действат за общото благо, като въвличат Китай в международния икономически и политически ред. (Виж пак Ленин!) Китайските лидери от своя страна вярват, че САЩ реализират „голяма стратегия“ в борбата с КНР, която преследва следните пет цели: **1) изолиране на Китай, 2) сдържане на Китай, 3) намаляване на китайското влияние, 4) вътрешно разделение на Китай и 5) подкопаване на ръководството на партията.**

Казват, че САЩ не приемат и **не признават политическата легитимност на китайската “ком”-партия**, защото КНР не е либерална демокрация. Това е последната причина – САЩ подпомагаха всички диктаторски режими, които им бяха полезни, както и Чан Кай Шек, който не беше образец на “либерална демокрация”. Те бойкотират Китай защото е страховит съперник. По-скоро всичко се свежда до „дълбоко вкорененото и чисто прагматично заключение“, че **САЩ никога няма да се откажат от статута си на доминираща регионална и глобална сила** и ще направят всичко възможно, за да запазят настоящата си позиция.

Ще отнеме най-малко десетилетие, докато военният капацитет на Китай (2016 г.) се изравни с американския, дори в районите, които са най-близо до Китай, Пекин ще бъде предпазлив при използването на военна сила срещу САЩ. Като обръща постепенно ситуацията на сушата и във водите на Южнокитайско море в своя полза и се адаптира към съпротивата, пред която е изправен, Пекин ще продължи да трупа нови предимства. Освен това Китай ще прилага "стратегия с китайска специфика", третирайки военната сила като допълнителна, а не основна! - Инструментът в осъществяването на неговата външна политика, е насочен не към спечелване на отделна битка, а към постигане на поставените пред държавата цели: необходимата и достатъчна за победата **икономическа и военна мощ**. Той ще засили дипломатическите и икономическите връзки със своите съседи, ще увеличи зависимостта им от Китай и ще използва икономически лостове, за да насърчи сътрудничеството (или да принуди към сътрудничество) по ред други въпроси, които намерения могат да претърпят провал. В същото време той очаква да обвърже своята периферия към себе си, като в същото време Китай ще цели отслабването на връзките на своите съседи със Съединените американски щати. **Китай може дори да се опита да "настрои варвари срещу варвари"**, за да предотврати образуването на силна коалиция срещу себе си - например да тласне Япония срещу Южна Корея или Русия срещу Съединените щати, какъвто в недалечно бъдеще ще бъде случаят с **Украйна** – от върха на Планината Китай ще наблюдава двубоя между двата “тигри” (Русия и Запада), очаквайки изтощението им, за да излезе на арената.

След време Пекин може да постигне такова влияние със силата си, че другите страни ще приемат господството му като непреодолимо.

Разглеждайки войната като последно средство, ако Китай осъзнае, че дългосрочните тенденции **вече не са в негова полза**, че, както се казва, е в слаба позиция в преговорите, той може да започне ограничен военен конфликт, за да даде урок на врага. Както казва политологът Тейлър Фравел **в изследване на двадесет и три териториални спора от 1949 г. насам, Китай е разчитал на сила само в три от тях**. В тези случаи Китай ще е по-склонен да разчита на силата, когато смята, че врагът има някакво предимство, особено по време на периоди на вътрешни вълнения. В своя анализ на атаките на Пекин срещу Индия през 1962 г., срещу СССР през 1969 г. и срещу Виетнам през 1979 г., той сочи, че Китай има тенденцията да употребява военните си сили срещу сравними или дори превъзхождащи го съперници, докато обикновено предпочита да преговаря с по-слабите. Докато събитията в Южнокитайско море са в полза на Китай, използването на военна сила от китайците изглежда малко вероятно. Но ако текущите тенденции в баланса на силите се промени негативно за него, особено

ако това съвпадне с неговата вътрешно-политическа нестабилност, Китай може да провокира ограничен военен конфликт дори срещу по-голяма и по-мощна държава от него, да речем, срещу Съединените щати, но нищо не му гарантира, че конфликтът ще остане в предвижданите граници, защото във войната, както в шаха, има две страни и САЩ също ще преценяват локалната или тоталната война ще бъде по-печелившата.

§ 18. ВОЙНИТЕ НА “КОМУНИСТИЧЕСКИ” КИТАЙ

КОРЕЙСКАТА ВОЙНА МЕЖДУ КИТАЙ И САЩ (1950 – 1953 г.)

Американците пренебрегнаха възможността Китай да се намеси на страната на Севера. Гражданската война в Китай бе приключила преди по-малко от година. Никой не вярваше, че един режим, едва установен след гражданската война, ще се осмели да атакува ядрената сила, която принуди имперска Япония да се подчини.

След нападението на Северна Корея срещу Южна на 25 юли 1950 год., Американските войски, заедно с тези на други 15 страни под егидата на ООН, изтласкаха северно-корейските сили към китайската граница през 1950 г., а генерал Дъглас Макартър също не можеше да си представи, че Китай ще се намеси във войната. Но Мао го направи и Макартър беше напълно объркан. Китайците бързо избутаха американците обратно до линията, която разделяше Северна и Южна Корея преди избухването на войната, тоест до 38-ия паралел. Тази линия все още продължава да е границата между двете Кореи. До края на войната на полуострова броят на жертвите достигна над три милиона, като 36 000 от тях бяха американци. (т.е. 1 : 100 или 1 %!!!)

В началото на ноември Макартър научи с изненада, че авангардът от 300 000 китайски войници е нанесъл серия от удари срещу американските и съюзнически сили. Изненадани, американските части понесоха “сериозни загуби”. Един полк от американската Първа кавалерийска дивизия загуби 600 души в боевете за броени часове. През следващите седмици „селската армия“, както Макартър и колегите му командири наричаха презрително китайските въоръжени сили, не само спря настъплението на съюзниците, но и отблъсна войските на ООН обратно към 38-ия паралел. Губейки войната, която смяташе да спечели, Макартър отправи петиция към президента Хари Труман за разрешение да използва ядреното оръжие срещу Китай. Но Труман не прие опцията на строгия петзвезден генерал и го уволни. Войната се проточи още две години, преди наследникът на Труман - Дуайт Айзенхауер, да подпише споразумение за примирие през 1953 г. Както отбелязва историкът Т. Р. Ференбах: *„Повече от сто години китайските войски бяха обект на присмех, защото не знаеха как да се бият и нямаха нито подходящи оръжия, нито воля да се бият. Сега всичко това е в миналото.“*

Войната през 1969 г. на Съветско-китайската граница.

По подобен начин през 1969 г. съветското ръководство не можеше да си представи, че Китай ще отговори на малък граничен спор с превантивен удар - атака срещу суперсила с огромно ядрено превъзходство. Но Мао направи точно това, когато започна гранична война между Китай и Съветския съюз. Този гамбит демонстрира пред на света китайската доктрина за "активна защита". Мао

каза ясно: *“никой никога няма да успее да сплаши Китай, дори ако враговете успеят да го изтрият от картата на света”*.

И така, деветнадесет години след „зимната изненада“, понесена от САЩ и съюзническите сили, Китай отправи предизвикателство и към втората суперсила в света. В разгара на съветско-китайските търкания в края на 60-те години на миналия век двете страни се замесиха в поредица от дребни инциденти на спорната граница **по протежение на замръзналата река Усури в Сибир**. Съветските войски, според Мао, „са били на поход“, а СССР „отново и отново“ увеличавал размера на силите си, опитвайки се, както писа в-к «Женмин Жибао», *“да затвори антикитайския обкръжаващ пръстен”*.

В тази поредица от сблъсъци и двете страни увеличават силите си по границата: в крайна сметка повече от 650 000 китайски войници се изправят срещу 290 000 съветски войници и 1200 самолета. Мао заплашва СССР с масова "народна война", която ще бъде "надпревара за човешката сила и морал". По думите на най-високопоставеният съветски служител, който някога е избягал на Запад (Аркадий Шевченко), **Политбюро е било ужасено от „кошмари на нахлуване на милиони китайци“, което е накарало съветските лидери „почти да полудеят“**.

Съветските войски бяха много по-добре въоръжени и обучени, подкрепени от военновъздушните сили, които осигуряваха господството във въздуха. Освен това те имаха ядрен арсенал от повече от 10 000 бойни глави, включително тактически ядрени ракети SS 12 с мощност 500 килотона, които Москва беше разположила в граничните райони. Китай тества собствена атомна бомба през 1964 г., но успя да създаде само няколко бойни глави и не разполагаше с превозни средства, способни да застрашат Москва. През ноември 1968 г. самият Мао призна, че Китай, в известен смисъл, все още *„остава неядрена сила: С малкият брой ядрени оръжия, които имаме, не можем да се считаме за ядрена държава. Ако искаме да се бием, ще трябва да разчитаме на конвенционалните оръжия.”* Много съветски генерали вярваха, че превантивният ядрен удар е единствения начин да се сложи край на ескалацията на китайските провокации. Всъщност Съветският съюз беше толкова сериозен относно перспективите на една ядрена атака срещу Китай, че бяха осъществени тайни контакти с администрацията на Никсън, за да се установи възможната реакция на САЩ. Кисинджър, по това време, съветник на президента по националната сигурност, каза по-късно: *„Съветският съюз беше много по-близо до превантивна атака, отколкото си представяхме по онова време.“* Едва когато Вашингтон предупреди, че няма да остане пасивен наблюдател, Москва се отказа от тази опция. На 2 март 1969 г. НОАК устрои засада на съветските гранични части на остров Джънбао в средата на Усури и скоро извърши втора атака, убивайки деветдесет и един съветски войници, губейки тридесет бойци. За Мао това беше *“отбрана чрез съкрушителна атака”*.

ВОЙНАТА НА КИТАЙ СРЕЩУ ВИЕТНАМ (1979 г.)

Китайско-виетнамската война, позната като Третата Индокитайска война, а в Китай като Контраатака при “самозащитата” срещу Виетнам, е кратко-срочно, но кърваво сражение от 1979 година между “Народна” република Китай и “Социалистическа” Република Виетнам. Китай даде начало на офанзивата

като отговор на виетнамското нахлуване и окупацията на Камбоджа, довела до края на управлението на поддържаните от Китай Пол Пот и червените кхмери. След кратко нахлуване във Виетнам, китайските войски напуснаха страната само след месец. И двете страни – К”Н”Р и “С”РВ, претендират да са спечелили победа в последната Индокитайска война от ХХ век. От една страна виетнамските войски остават в Камбоджа до 1989 година и може да се каже, че Китай не постигна целта си да откаже Виетнам от военната си намеса в Камбоджа.

Ход на военните действия. Китай нахлу в северно-виетнамските провинции. Настъплението продължи бързо в дълбочина до 55 км. и след тежки сражения победи елитната виетнамска дивизия „Златна звезда“ и завладя височините над град Ланг Сон. След тридневни градски сражения бяха унищожени виетнамските 316-а пехотна елитна дивизия и 3-та, 308-а, 345-а и 346-а пехотни дивизии. “Ком”-правителството на Виетнам бе принудено да напусне Ханой и се установи на 540 km южно в Хюе. Китай обяви победата и постигането на основните си цели и се изтегли обратно към китайската граница, като по пътя унищожиха инфраструктурата и селищата, разграби оборудване, ресурси и добитък, като унищожиха практически икономиката на Северен Виетнам.

Жертви. До днес и двете страни претендират да са победили във въоръжения конфликт. Броят на жертвите е спорен, като според някои западни източници загубите на китайската армия са повече от 20 000 убити. За жертвите на Виетнам липсват неутрални и проверими източници. Подобно на Китайското и Виетнамското правителство, никога не изнесоха официални данни за жертвите на войната.

Последици. Китай губи 3,446 милиарда юана по време на войната, което забави изпълнението на икономическия му план за 1979 – 80 година. Виетнам не изтегли войските си от Камбоджа и успя да отстрани режима на Червените кхмери. Китайското ръководство реорганизира армията, като целеше подобряване на техническото координиране и подготовката. Граничните конфликти между Виетнам и Китай продължиха и през 80-те години на 20 век, като най-значителни бяха сраженията от април 1984 г. и морската битка при островите Спратли през 1988 г. В 1999 г., след много преговори, Китай и Виетнам подписаха граничен договор, чрез който демаркираха трайно граничната зона помежду си.

Кризата в Тайванския пролив от 1996 г.

След Мао Китай продължи да използва военна сила, така че рисковете от широкомащабна война станаха ясни на противниците му. През 1996 г., опасявайки се, че президентът на Тайван Ли Тенг-хуей планира да сложи край на дългогодишните стремежи на Пекин за „единен Китай“ и да постигне независимост, Китай отново избра военния вариант. За да попречи на Ли да спечели изборите през 1996 г. в Тайван, Китай се опита да спласи тайванските избиратели, като изстреля бараж от ракети към острова, което застраши търговското корабоплаване, основен източник на доходи на Тайван.

В този случай решителният отговор на администрацията на Клинтън изненада китайците. САЩ изпратиха бойна група самолетоносачи, водена от самолетоносачите Nimitz и Independence, в помощ на Тайван. Китай трябваше да отстъпи.

Освен това опитът да се повлияе на тайванските избиратели се провали, тъй като президентът Ли спечели и САЩ заздравиха връзките си с Тайван.

Войните между “соц”-страните: Китай – СССР и Китай и Китай - Виетнам, които са империалистически по своя характер, са още едно доказателство на нашата теза, че реализацията на програмата на “Комунистическия манифест” на Маркс и Енгелс не можа да преодолее капитализма. В тези страни се извърши **модифицирана буржоазна революция** при която **ДИКТАТУРАТА + ЕТАТИЗИРАНАТА ИКОНОМИКА = НА ДЪРЖАВЕН КАПИТАЛИЗЪМ!** С “реформите” на Дън Сяопин и неговите наследници бяха изтрети второстепенните разлики между двете разновидности на господстващата от пет века социал-икономическа система. С превръщането на частната собственост в доминиращ сектор в икономиката се извърши обратния преход от държавен към дирижиран от държавата частен капитализъм, какъвто съществуваше в Третия Райх.

§ 19. ОЩЕ ЗА ВОЙНАТА МЕЖДУ САЩ И КИТАЙ

САЩ и Китай са на противоположните страни на земното кълбо. Отбелязвайки този факт, китайските стратегии упорито напомнят на американските си колеги, че в момента би имало много малък шанс за случайна конфронтация между американските и китайски военни кораби в... Карибите. Ако американският флот се оттегли в собственото си полукълбо, рискът от сблъсък с китайските кораби ще бъде незначителен.

Но най-важни условия за бъдещите конфликти са нарастващите и доминиращи военни сили на Китай и САЩ. Търканията между Япония и Китай относно островите в Източнокитайско море са изпълнени със сериозни рискове. Ако правителството на премиера Шиндзо Абе или на неговия приемник успее да преразгледа пацифистката конституция на Япония и да засили военния капацитет на страната, за да си позволи дръзки амфибийни десанти на спорните острови, Китай едва ли би останал неутрален. Американските и китайските военни признават, че САЩ са загубили (или поне не са спечелили) четири от петте войни, които са водили след Втората световна война. (В най-добрия случай в Корея беше равенство, във Виетнам беше поражение, войните в Ирак и Афганистан също не бяха спечелени. Само войната на президента Джордж У. Буш от 1991 г., за да принуди Саддам Хюсеин да се оттегли от Кувейт, беше победа.)

Появата на разрушителни оръжия, които вдъхват „страх и страхопочитание“, допълнително изостри несигурността и заплахата от война. Атаките срещу командни центрове и системи за командване и контрол, включително сателити, които сега са толкова важни за координиране на действията и осигуряване на комуникациите, могат да парализират ръководството на страната по време на война.

Анти-сателитните оръжия също ще бъдат един от "ускорителите", които според военните плановици могат да изиграят важна роля във всеки конфликт между САЩ и Китай. Такива оръжия дълго време оставаха фантазия на авторите на научно-фантастични романи, но днес (в 2016 г.) те са реалност. Китай унищожи метеорологичен сателит през 2007 г. и оттогава редовно тества способността си да използва анти-сателитните си оръжия по по-драстичен начин. Сателитите са

ключова връзка в комуникациите на почти всеки клон на американската армия, те получават предупреждения за изстрелване на вражески балистични ракети, фотографират района и издават прогнози за времето, когато планират военни операции. Навигационните сателити за глобално позициониране контролират "прецизността" на почти всички съвременни боеприпаси и позволяват на корабите, самолетите и сухопътните части да знаят местоположението си по време на битка. САЩ са по-зависими от тези технологии, отколкото всеки от конкурентите им. Без сателити главнокомандващият няма да може да дава заповеди нито на сухопътни части, нито на кораби, нито на самолети. Анти-сателитните оръжия са разнообразни: тук са и "кинетичните" устройства, които унищожават физически цели, задръствайки орбитите с отломки, и по-"мирни" единици, които заслепяват сателитите с лазери или ги "заглушават", поради което сателитите се превръщат в безполезни парчета желязо.

Киберпространството предлага още повече възможности за разрушителни технологични операции, които могат да осигурят решаващо предимство, но, от друга страна, действията в това пространство са изпълнени с неконтролируема ескалация. Подробностите за нападателните кибероръжия все още са строго секретни, известно е само, че тези оръжия непрекъснато се усъвършенстват. Но понякога случаите на използването им стават публично достояние - например при кибератаката на Америка срещу ядрената програма на Иран.

Под **кибервойни** се разбират целенасочени действия за нанасяне на вреди, за прихващане на управлението или за разрушаване на критично важни за функционирането на държавата мрежи и обекти, производствена, социална, военна и финансова инфраструктура, а също така и роботизирани и високо-автоматизирани производствени технологични линии.

Средство за бойното въздействие в кибервойните е програмния код, който нарушава работата, изважда от строя или осигурява прихващане на управлението на различен вид материални обекти и мрежи, снабдени с електронни системи на управление. Информационните и кибервойните представляват две разновидности на война, водена в киберпространството, което обхваща не само интернет, но и закрити държавни, военни, корпоративни и частни мрежи. За всяка от тези два типа войни са характерни инструментариум, методи, стратегии и тактики на водене, закономерности в ескалацията, възможности за защита и т.н.

При кибервойните целенасоченото деструктивно въздействие на информационни потоци под формата на програмни кодове е насочено към материални обекти, включително хора и системи, към нарушаване на функционирането им, прихващане на управлението им или тяхното разрушаване.

Те се използват за дестабилизация на компютърните системи и достъпа до интернет на държавни учреждения, финансови и делови центрове и създаване на хаос в живота на държавите, които разчитат на интернет в ежедневно си функциониране. Това става посредством проникване в компютрите и мрежите им. **Киберпространството е петата област на войната** след земята, океана, въздуха и космоса. Използването на интернет за атаки срещу компютърните системи на държавата може да нанесе значителни вреди на икономиката ѝ.

Подобно на антисателитните оръжия, кибероръжията могат да осигурят решаващо предимство в битката чрез прекъсване на командните вериги и обмена

на информация, от която армията днес зависи, и всичко това без кръвопролития. **Модерните средства за водене на война могат да я провокират в опитите си да унищожат тези на противника.**

Дори физическото бойно поле да остане ограничено в Южнокитайско море, кибер-способностите позволяват на всеки боец да проникне в чуждата уязвима инфраструктура, като например унищожаването на електро-преносните мрежи, затваряне на болници или причиняване на хаос във финансовата система.

САЩ и Китай имат ядрени арсенали, които със сигурност ще оцелеят при първи удар и ще могат да отмъстят, но нито една от страните не може да бъде сигурна, че нейният кибер-арсенал може да издържи на сериозна кибератака. Например, широкомащабна китайска кибератака срещу американски военни мрежи може временно да попречи на способността на Вашингтон да отмъсти или дори да го лиши от контрол върху някои критични системи за наблюдение и контрол. Това създава опасната динамика „печелиш или губиш“, при която всяка страна има стимул да атакува ключовите възли в компютърните мрежи на другата, преди самата тя да бъде атакувана. Взаимозависимостта на системите, на устройствата и на „останалото“, която е характерна за нашето време, може да доведе до ефект на доминото. През 2016 г. в световен мащаб имаше 180 000 свързани с интернет промишлени контролни системи. Заедно с разпространението на така наречения „Интернет на нещата“, обхващащ около 10 милиарда устройства по света, това увеличава драстично броя на примамливите цели. Съпътстващите щети в кибер-пространството могат да бъдат също толкова опустошителни, колкото и тези в традиционната война.

§ 20. СЦЕНАРИИ ЗА БЪДЕЩАТА ВОЙНА

Случайно стълкновение в морето

Сантос Шемтов, умен евреин и приятел, с когото бяхме заедно в емиграция, казваше, че противниците дори да си разменят атомни щамари, пак ще седнат около кръглата маса на преговорите. Това навярно ще продължи дотогава докогато се създадат всички необходими и достатъчни условия за една пълномащабна война.

Тайван върви към независимост

Разгневени, че правителството се отказа от обещанията си, жителите на Хонконг излязоха на улиците, за да поискат Пекин да спази ангажиментите си относно: „Една държава, две системи“. Протестите продължиха със седмици, помирението изглеждаше непостижимо и Си нареди на китайските войски да повторят “случилото се” на площад Тянанмън през 1989 г., за да потушат общественото възмущение.

Избухването на насилие шокира тайванците, особено по-младото поколение. Расте подкрепата за желанието за независимост, нарастват анти-пекинските настроения. В тази атмосфера, жената президент на Тайван прави смели изявления, подчертавайки, че “хората на острова са спечелили свободата и демокрацията с упоритата си работа”. Политическите съюзници на Тайван отиват по-далече и настояват, че случилото се в Хонконг показва, че Тайван никога не може да гарантира свобода на своите граждани, без да стане независим.

За да накаже непокорния Тайван и да изплаши жителите на острова, Китай започва да разполага сили, като че ли повтаряйки в по-голям мащаб действията си по време на кризата в Тайванския пролив от 1996 г.: той организира „тестове“ на балистични и крилати ракети, спира ефективно морският търговски трафик, блокира най-важният комуникационен канал на острова със света. Когато Тайпе отказва да оттегли молбата си до ООН, Китай използва други оръжия, включително безпилотни минни заградители, за да прекъсне напълно навигацията в крайбрежните води на Тайван. Блокадата довежда до факта, че икономиката на острова умира, а в страната има мащабен недостиг на храна. Администрацията на САЩ, която не одобряваше кандидатурата на Тайван за членство в ООН, се почувства принудена да се намеси. Много про-тайвански конгресмени настояват Белият дом да изпрати самолетоносачи в помощ на Тайван, както това направи Бил Клинтън по време на кризата от 1995-1996 г. Но администрацията сега знае, че китайските противокорабни балистични ракети са сериозна заплаха за американските самолетоносачи в региона и американската общественост е против една нова война. Китай твърди, че инцидентът е случайност; но във Вашингтон министърът на отбраната и председателят на Обединения комитет на началник-щабове настояват президента да не се доверява на това обяснение и да позволи на Тихоокеанското командване да продължи с прилагането на доктрината за „Въздушно-морски операции“, т.е. за удар по противокорабните ракетни установки на КНР на континента. Президентът се поддава на натиска на своите военни и политически съветници и се съгласява да бъде нанесен такъв превантивен удар срещу противокорабните и други балистични ракетни системи в континентален Китай.

Отново война, предизвикана от трета страна

Освен Южна Корея, друг важен американски съюзник в непосредствена близост до Китай е Япония, страна, принудена към пацифизъм след Втората световна война, но упорито следваща все по-милитаристична политика през последните години. Претенциите на Китай за суверенитет над Източно и Южнокитайско море също предизвикват недоволството на японските консерватори.

Островите Сенкаку, разположени в близост до богатите риболовни зони, търговските пътища и потенциалните петролни запаси в Източнокитайско море, се разглеждат също като вероятна причина за сблъсък. Съединените щати контролираха временно тези острови след Втората световна война, но в началото на 70-те години ги върнаха на Япония. Китай също поиска суверенитет над островите Сенкаку. Китайски кораби редовно се появяват в местните води, засилвайки напрежението между Пекин и Токио и повишавайки риска от сблъсък, бременен с верижна реакция. От Сенкаку зоната на войната ще се разширява, тъй като Китай започва да атакува японски кораби и в други райони на Източнокитайското море. Токио отчаяно настоява САЩ да използват своята ударна група от самолетоносачи. Ако Вашингтон се съгласи, тогава безвъзвратната точка, както в предишния сценарий, ще бъде премината: унищожаването на една от така наречените „перли в короната“ на ВМС на САЩ и смъртта на хората на борда ѝ ще се превърнат в трагедия, за която администрацията на САЩ ще бъде принудена да отмъсти, като атакува китайските войски по време на една тотална Тихоокеанска война.

Северна Корея е бомба със закъснител

Опасявайки се от нестабилност по границите си, Китай може да изпрати голям брой войски в Северна Корея, за да стабилизира ситуацията и да съхрани буферната държава между себе си и Южна Корея, която е военен съюзник на САЩ. Под силния натиск на населението да освободи тези, които са живели години наред под петата на най-бруталния режим на планетата, правителството на Южна Корея също може да изпрати войски на север. Тъй като американските сухопътни и военновъздушни сили, разположени в Южна Корея, са комбинирани с южнокорейските, според оперативните планове, американските и китайските военни сили в крайна сметка ще се изправят директно едни срещу други, както това се случи през 1950 г.

За да се съхрани, вследствие кризата, КНДР я изнася навън чрез войната с Южна Корея, но Китай според мене ще подтикне Китай към подобна провокация, само когато е готов или си мисли, че е готов за една победоносна мащабна война. Същото важи и за завземането на Китайската Република (Тайван)!

От икономически конфликт до военен

Това е най-вероятния сценарий, водещ към война, но от нея, по мое мнение, ни делят 15 – 25 години. (начиная от 2015 г.)

Трети сценарий: Тръмп или някой от следващите президенти на САЩ казва: *“Китайците ни мамят - в търговските споразумения и във валутните трансакции, крадат интелектуална собственост, мамят ни за промишлени субсидии и просперират от икономически изгодния износ. Двустранният търговски дефицит е нараснал с повече от 250 процента откакто Китай се присъедини към СТО през 2001 г. и вече е над 345 милиарда долара.”*

На пресконференция на ОБАМА е оповестен доклад на група икономически съветници на президента, който показва, че през последните петнадесет години, благодарение на наличните отстъпки чрез присъединяването към СТО, Пекин е осигурил търговски излишък със САЩ от 3,86 трилиона долара.

В подкрепа на позицията си Белият дом публикува друг доклад, който пресата веднага нарича икономическа бомба. Той е на министерството на финансите - за огромните щети, причинени от икономическия кибер-шпионаж на Китай. Според американското разузнаване, цитирано в доклада, стойността на откраднатата интелектуална собственост достига 1,23 трилиона долара.

Докато Белият дом обсъжда отмъщението, чуждестранни хакери активират един зловреден софтуер в мрежите на трите най-големи американски банки. Последствията са ужасяващи: информацията за сметките на стотици хиляди клиенти изчезват завинаги. Когато проверяват онлайн банковото си салдо, хората откриват, че техните сметки са изчезнали и че те всъщност са фалирали. Разказите на жертвите се разпространяват в социалните мрежи и по телевизията. Страхувайки се, че може да бъдат следващите, милиони американци бързат да изтеглят спестяванията си от банките и взаимните фондове. Това парализира дори тези финансови институции, които не са били атакувани. Президентът и неговите съветници започват да мислят апокалиптично, като някои припомнят, че бившият президент на Федералния резерв Бен Бернанке бе предупредил през 2008 г., че ако не бъдат предприети решителни и незабавни действия, „до понеделник може да не ни остане икономика“. Военните съветници на президента

препоръчват въздушни удари за унищожаване на всички известни местоположения на китайските кибер-отряди. Надявайки се да избегне "горещата" война с Пекин, президентът започва да рови в прословутата черна чанта на Пентагона със секретни разработки. Той нарежда на военните да използват тайната разработка - безпилотен дрон, за да атакуват щаб-квартирата на поделение 61398 на КНОА в Шанхай (където се смята, че се намира усъвършенстваното хакерско звено на китайската армия).

Търговската война се превръща в "гореща", тъй като събитията престават да бъдат под контрола на Вашингтон и Пекин.

Да избухне война между Съединените американски щати и Китай е напълно възможно. Както показват горните сценарии, напрежението, причинено от драматичното нарастване на китайската икономическа мощ и военна сила създава условия, при които случайни събития с малко значение, сами по себе си, могат да предизвикат широкомащабен конфликт, за който условията са узрели и презрели! Спред настоящите траектории на ръста, катастрофална война между Съединените американски щати и Китай през десетилетието (2030 – 2040 г.) е не само възможна, но и много по-вероятна, отколкото повечето са склонни да признаят. Още по-опасен характер ще има този ръст, когато войната за пазари достигне критичната си точка през същото десетилетие (2030 – 2040 г.) Не трябва да се изключва и една превантивна война на “заязващите” Съединени Щати срещу “изгриващата” Поднебесна империя...

В книгата “Обречени да воюват” Грахъм Алисън изброява 16 случая на конфликтни ситуации за последните 500 години, възникнали вследствие нарушеното “равновесие”, поради появата на по-бързо развиваща се държава, която изпреварва доминиращата сила и оспорва хегемонията ѝ. От тях 12 завършват с война и в други 4 случая тя е избегната. Ще разгледаме тези 4 случая, с които Алисън иска да подкрепи своята теза за възможностите да се избегне войната. Те са: **Испания против Португалия през 15 век; Великобритания срещу САЩ в края на XIX век; СССР срещу САЩ през периода 1940 – 1989 г.; Великобритания срещу Германия през 90-те години на XX век.**

Първият случай датира от края на петнадесети век, когато Испания започва да набира сила и в крайна сметка измества Португалия, като доминираща морска сила. Последният пример е възходът на Германия след края на Студената война и нейното господство в Европа днес. XX век дава два най-поучителни положителни примера: първият показва как САЩ свалят без война Северна Ирландия и Обединеното кралство Великобритания от върха на световното господство, а вторият отразява желанието на издиганият се Съветски съюз да сложи край на еднополюсния свят, доминиран от Америка, което завършва със същия резултат с обратен знак – Русия престава да бъде “полюс”.

Алисън може да подкрепи тезата си за избягване на войната само с последния случай, когато “Империята на Злото” - СССР – се разпадна и Русия капитулира. Останалите три примера нямат доказателствена сила, поради различни очевидни причини.

ПОДРИВНАТА ДЕЙНОСТ

Стратегията, насочена към смяна на режима в К"Н"Р или дори разделянето ѝ на няколко части, изисква едно непосилно допълнително усилие на въображението на лидерите и стратегите във Вашингтон.

Защо, казват "ястребите", Америка да не подкрепи независимостта на Тибет и Тайван, като част от стратегията си за разделяне на Китай и сваляне на управляващия режим в Пекин? Китай без съмнение ще отговори яростно на подобни инициативи. Но да се изключи тази опция от разглеждане означава да се игнорира дългата история на имперските стремежи на Америка, дори против мнението на опонентите ѝ, и тя да се лиши от лостове за влияние.

По време на Студената война Съединените щати извършваха открити и тайни успешни дейности за подкопаване легитимността на "съветското" правителство и неговата идеология.

Правителството на САЩ може да използва своите кибер-възможности, за да отвлича и след това да разпространява чрез своите агенти в Китай доклади за миналите и настоящи "комунистически" злоупотреби и престъпления, като напр. как забогатяха днешните лидери на КНР и техните изтърсаци. Освен това САЩ биха могли да насърчават дисидентски групи в Китай, както го направиха в окупираната от Съветския съюз Източна Европа или в самия Съветски съюз по време на Студената война.

В краен случай американските военни инструктори биха могли да обучават и подкрепят тайно сепаратистите. Китайската държава далеч не е социално и национално хомогенна. Тибет всъщност е окупирана територия, а Синцзян, традиционно ислямски регион **в Западен Китай, има активно уйгурско сепаратистко движение, което води бавна гражданска война срещу Пекин.** А тайванците, явно убедени в твърдата ръка на диктатурата на Пекин от примера на Хонконг, едва ли ще поискат обединение под управлението на все по-авторитарното правителство. Ако САЩ подкрепят тези сепаратисти и въвлекат Пекин в конфликти с радикалните ислямистки групи в Централна Азия и Близкия изток. Китай може да се окаже в блато, подобно на това, в което СССР затъна в Афганистан, където подкрепяните от Америка муджахидини, „борци за свобода“, се биеха срещу Съветския съюз?

Ако биха могли да контролират класовите сили на Китай в една сериозна криза, както го направиха с Полша, Съединените Щати могат да използват социалните неравенства в "пробудилия се гигант" за удар в глинениите му крака, но това е малко вероятно, защото тази стратегия е като бумеранг.

С течение на времето латентните, но концентрирани усилия за разкриване на противоречията в китайската действителност, в "ком"-идеологията и „развенчаване“ на опитите на ККП да увеличи авторитарния контрол върху стремежа на китайските граждани за свобода, може да подкопаят режима и да насърчат борците за независимост в Тайван, Синдзян, Тибет, и Хонконг. Разрушавайки монолитността на Китай и принуждавайки Пекин да се съсредоточи върху поддържането на вътрешната си стабилност, САЩ биха могли да намалят значително рисковете от възхода на Китай и да попречат на стремежите му към световно господство.

Ако е възможно да се споразумеят, САЩ и Китай трябва да се съгласят на примирие от четвърт век (т.е. до 2040 г.), но такова примирие само ще направи войната още по-неизбежна, защото в този срок изпреварващото развитие на Китай може да доведе и двете страни до още по-взривоопасна фронтова граница.

През 2012 г. Си Дзинпин покани президента Обама да обмислят съвместно „една нова форма на отношенията между големите сили“, в която САЩ и Китай “ще зачитат взаимно жизнените си интереси”. За Си това определение изискваше уважение към действителните сфери на влияние на другия и към собствените си, които за Китай са не само Тайван и Тибет, но и Южнокитайско море. Не желаяйки да приеме подобни условия, администрацията на Обама отхвърли предложението, а Тръмп дори не го счете за заслужаващо внимание.

Всякакви договори за “мирно съвместно съществуване”, ще бъдат спътствани от взаимно надлъгване, докато едната от двете свръх-сили не открие “супер-оръжието” или не натрупа достатъчна икономическа и военна помощ, която да ѝ гарантира победата чрез мир или война.

Четирите „мега-ужаси“ с които гълъбите плашат народите и предлагат псевдо-решения са: **ядрения Армагедон, ядрената анархия, глобалния тероризъм, особено заплахата от ислямския джихадизъм, и изменението на климата, въпросът обаче е кое е по-страшно – ужасния край или безкрайния ужас в един Оруеловски свят?**

Ако САЩ и Китай влязат във война, която ги принуждава да отворят своите ядрени арсенали, и двете държави биха били заличени от повърхността на планетата. Но понеже господстващите класи не са антични герой готови... да изгорят в атомния пожар, ядреният Армагедон е малко вероятен.

Ядрената “анархия”, под която разбират по-нататъшното разпространение на ядрените оръжия, е друга мега-заплаха. **Днес девет държави притежават ядрени оръжия.** Една ядрена война между Индия и Пакистан може да убие стотици милиони души и да предизвика глобален, не само екологичен хаос. Продажбата на ядрени оръжия, от страна на Северна Корея на следващото поколение терористи или на групи, като Ал Кайда и детонирането на едно ядрено устройство над Ню-Йорк, в Синцзян или Пекин, може да промени фундаментално нашия свят. Следователно е нужно масово движение за пълна забрана на тези оръжия, но това едва ли е възможно в днешната “цивилизация”.

Двадесет и първи век е век на интегриране на инженерството с геномиката и синтетичната биология, което ще даде на човечеството не само чудотворни лекарства, които унищожават специфични видове рак, но и биологични оръжия, способни да убият десетки милиони хора по волята на някой учен изгнаник, казват гълъбите. Или представете си терорист в биотехнологична лаборатория, който създава устойчив на антибиотици патоген на едра шарка и го пуска на летище в град Кунминг с население 8 460 000 души или в Чикаго. Затова, **“Картаген трябва да бъде разрушен!”**

Четвъртият конник на потенциалния апокалипсис е освобождаването на парниковите газове, вследствие на което глобалният климат става несъвместим с обичайното човешко съществуване. Подобна заплаха ще виси над човечеството докато интересите на печалбарите са доминиращи в свега.

§ 21. СЪВЕТИТЕ НА “ГЪЛЪБИТЕ” В САЩ ИЗПРАВЯТ РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ДВЕТЕ СТРАНИ ПРЕД НЕРЕШИМИ ПРОБЛЕМИ

Американските стратегии вярват, че комбинирайки сложното мислене с упорит труд, ще изработят стратегия, нужна, за да посрещнат предизвикателствата през следващото десетилетие. За да успеят, “Гълъбите” ги съветват:

а) Да изяснят жизнените интереси на САЩ

Защитата на жизнените интереси на САЩ зависи – казват те - от правилното им дефиниране. В едно епично съперничество, като това между Китай и САЩ, ръководителите трябва да се научат да правят разлика между жизненоважното и значимото, за да си изяснят наистина ли поддържането на господството на САЩ в Западния Пасифик е жизненоважен интерес? Готови ли са американците да "поемат бремето" на войната, **за да попречат на Китай да завземе островите в Южнокитайско море или да окупира Тайван?**

Съединените Щати „като свободна нация” трябва да запазят “основните си институции и ценности“. А, за да избегнат на всяка цена ядрената война с Китай не трябва да подкрепят претенциите на Филипините или на Виетнам към Южнокитайско море. Дори не ще се наложи да защитават Филипините.

Съветниците предлагат да се предфинират “жизнените интереси” на САЩ, т.е. да се изоставят Тайван и Филипините, за да се избегне войната с Китай. Те забравят вековния империализъм на САЩ, освен това трябва да си припомнят до какво доведе отстъпчивостта пред Хитлер през 1936/1938 г. След предаването на “съюзниците”, в името на “националните интереси”, коалицията ще се срути като кула от карти и отстъплението най-вероятно ще завърши, като това в СССР през 1989-1991 г. и тогава една подкрепа на Мексико от страна на Китай може да доведе до победата му над “Разединените Щати”. Няма никакви признаци, че господстващите американски “елити” са готови да се примирят с такъв финал.

б) Да разберат към какво се стреми Китай

Американските лидери трябва да разберат и вземат предвид **основните интереси на Китай**. Си Дзинпин и президентът Тръмп започнаха с размяна на максимални претенции. **Но и двамата знаят как да се пазарят**. Идва обаче моментът когато “пазарлъка” заглъхва под грохота на снарядите и бомбите.

Сега Студената война се разглежда като неприемлив вариант за развитие на международните отношения, като нещо, което трябва да се избегне на всяка цена. Но четвърт век след разпадането на съветската империя (до 2016 г.) и с новото изостряне на отношенията между Вашингтон и Москва, си струва да се припомнят важните елементи от миналите отношения между САЩ и СССР. Думите на Хрущов "ще ви погребем!" и на Рейгън "Империя на злото" разкъсаха воала и превърнаха “мирното съвместно съществуване” във фарс.

Новата Студена война между Китай и САЩ е подмолна и тайна. Китай се фокусира върху икономическото си развитие. Оцеляването на “ком”-партията зависи от високите темпове на растеж. Статутът на Китай, като номер едно в Азия и стремежът му да стане номер едно в света са прозрачни и едва ли американските “елити” са съставени от идиоти, които не разбират очевидното.

Си и неговите партийни мандарини изповядват марксистко-ленинската идеология проформа, те заявяват, че сегашният китайски режим е "пост-идеологически" и е загрижен изключително за собствената си власт, но това е маска, която ще бъде смъкната, когато “спец-службите и анализаторите ги убедят”, че могат да спечелят Третата световна война. Разбирането на истинските интереси на Китай или САЩ, може само да ускори началото на III-та световна война.

в) Да проучат стратегиите

Гълъбите смятат, че колкото по-ясно лидерите разпознаят основните тенденции в развитието на света, **толкова по-успешно ще формулират своята стратегия и възможните действия. Но точно такво разбиране ще направи мира невъзможен.**

По отношение на Китай американската политика е насочена към запазване на статуквото и по-специално **на Pax Americana**, който бе наложен от САЩ след Втората световна война. Вашингтон редовно и усърдно напомня на китайците, че този световен ред е гарантирал най-дългия мир в историята на региона и значителното повишаване на икономическото благосъстояние на азиатските страни, особено на самия Китай. Но това статукво не може да се запази, ако основният икономически баланс на силите се променя драстично в полза на Китай.

Едва ли във Вашингтон са изпаднали в състоянието на Рим пред варварите или на заек пред зиналата паст на питон. Те се готвят за войната и вярват, като Китай, че ще я спечелят. Ако се съди по вьетнамската и авганистанската “миниаюрни” войни, тя може да продължи дълги години, а това, наред с Р.Р., ще бъде един от основните фактори за създаване на революционна ситуация, каквато бе създадена след Първата и Втората световни войни.

д) Да дадат приоритет на домашните си проблеми

Според “гълъбите”, основните “домашни” проблеми на двата колоса са:

В САЩ общественото доверие в правителството почти е изчезнало. Това се корени в легализирането и институционализирането на корупцията, в слабото образование на електората, което, освен това се характеризира с липса на внимание, в пресата, която е алчна за моментни сензации и в **упадъка на обществения морал.** Иначе САЩ могат да последват Европа по пътя на деградацията. Консуматорското общество става декадентско в своите желаниа.

В Китай разполагащите със смартфони млади градски жители не желаят да се подчиняват безпрекословно на **пекинските бюрократи, които се стремят да наблюдават действията на всеки гражданин в рамките на повсеместната система за „социален кредит“.** Има редица бариери, които Китай няма да преодолее лесно. Но “демократизирането” и “перестройката” в руски стил **биха**

довели Китай до колапс, както това стана със СССР. Затова Си и компания се стремят към възстановяване на традиционната деспотична система на управление от мандарини начело със “силен вожд”.

“Гълъбите” питат: ще успеят ли двете страни (или поне една от тях) да проявят въображение и твърда ръка **за решаване на вътрешните си проблеми?** Ще бъдат ли достатъчно квалифицирани и умели, за да продължат да защитават жизнените си интереси, **без да бъдат въвлечени във война?**

Основните проблеми на двете страни са други и те са нерешими в рамките на днешната политическа и социаликономическа система. “Въвлечането в Третата световна война” ще бъде резултат от вътрешните и международни противоречия на системата и породената от тях всеобхватна криза “у дома”. Затова властниците и капиталистите ще потърсят решението им във войната, за да я изнесат вън от границите си.

*

Може би в следващата трета част, имайки данните за петилетката 2017 – 2022 г., ще бъдем по-точни в прогнозите си.

III-ТА ЧАСТ

КИТАЙ

2017-2022

ВОЙНАТА Е ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ПОЛИТИКАТА С ДРУГИ СРЕДСТВА
Клаузевиц

Тази последна част от брошурата обхваща последните три години на 13-та петилетка на КНР от 2016-2020 г. и началниге две на 14-тия петгодишен план 2021-2025 г. През този период пожизнения диктатор на Китай Си Цзинпин изкара втория си мандат на генсек и председател на КНР и бе “преизбран” за трети мандат. Този избор е чиста формалност след като Си рзчисти сметките си с възможните конкуренти и премахна уставното ограничение от два мандата за тези постове.

§ 22. ПОСЛЕДНИТЕ ДВА КОНГРЕСА НА ККП

19-ти конгрес на ККП, както предишните и току що прикчлия 20-ти конгрес се провеждат в атмосфера на приповдигнатост, задължителен оптимизъм и... засилена полицейщина. Политбюро на ЦК ККП подчертава, че конгресът е изключително събитие, което ще постави началото на всестранно строителство на “**средно проспериращо общество и на ключов период в развитието на социализма с китайска специфика**», съобразно въведената терминология - от Си - новият “класик на покитайчения марксизъм”. В неговия доклад цифрите са заменени с проценти, общи приказки и обещания, характерни за “дървения език” на високопосавените партийни бюрократи от рода на “нашия” Тодор Живков, който завърши кариерата си с констатацията, че “социализЪма е едно недоносче”. Затова ще бъдем принудени да изравяме от други източници късчета от истината за китайското общество.

Обобщавайки резултатите от работата на ККП за десетилетието на новата ера, през която Си Цзинпин е новия император на “Поднебесната”, той отбеляза, че “през тези десет години сме станали свидетели на три големи събития с голямо практическо и дълбоко историческо значение за каузата на партията и народа. Първо, отпразнувахме стогодишнината на Китайската комунистическа партия; Второ, социализмът с китайска специфика навлезе в нова ера; Трето, ние изпълнихме историческата задача за интензивно изкореняване на бедността и

изграждане на умерено проспериращо общество, реализирайки във всички отношения целта на стогодишнината на ККП.”

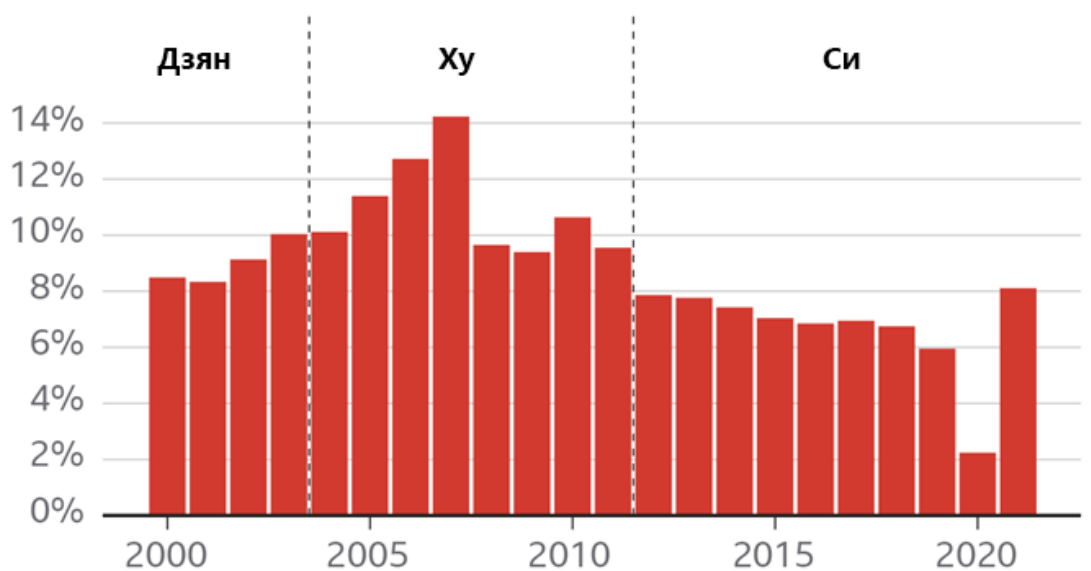
Заслужава да се обележи, че от трите десетилетия, през които царуват Цзян Зъмин, Ху Цзинтао и Си Цзинпин, най-нисък е икономическия прираст през неговите два мандата от 2013 – 2022 г., а най-висок през мандатите на Ху, който за благодарност беше изхвърлен от конгресната зала на 23 октомври т.г., след което го “починаха” скоропостижноя

СРЕДЕН ПРИРАСТ В % ПРЕЗ ДЕСЕТИЛЕТИЯТА СЛЕД ДЪН СЯОПИН:

При Цзян Зъмин от 1993 д 2002 г. 10,13 %; Ху Цзинтао от 2003 до 2012 10,26 %; при Си Цзинпин от 2013 до 2022 г. 6 %, като през 2020 г. прирастът е 2,1 %, а през първото полугодие на 2022 г. от януари до юни “прирастът” е – 0,6 %!

В епохата на Си икономиката забавя своя растеж

Ръст на БВП при Дзян Дзъмин, Ху Дзинтао и Си Дзинпин

Източник: Световна банка

В В С

В няколко страници от своя доклад Си, който премълчава тези си “успехи” и ни съобщава, че в замяна, постоянно се изписват “нови постижения в китаизацията и осъвременяването на марксизма”:

“Само чрез вкореняване в китайската почва – казва той - в плодородната почва на историческото и културно наследство на китайската нация, дървото на марксистката истина ще може да пусне дълбоки корени и да даде гъсти листа. Изключителната традиционна китайска култура е богата и дълбока култура, вкоренена в далечното минало, и е квинтесенцията на мъдростта на китайската цивилизация. Идеите, съдържащи се в нея са: "Поднебесната империя принадлежи на всички", "народът е основата на държавата", "управление на държавата с помощта на добродетелта", "премахване на остарялото и установяване на ново", "назначаване на длъжност само според

способностите на човек", "единството на човека и природата", "неуморен стремеж към самоусъвършенстване", "почит към добродетелта", "спазване на принципите на честността и дружелюбност", "поддържане на добри отношения със съседите”.

Костите на Маркс сигурно се преобръщат в гроба от това “китаизиране и осъвременяване на марксизма”, връщащо идеологията на ККП във времената на **ориенталския деспотизъм в "ориенталските" общества**, описани от Карл Август Витфогел, който сравнява техните “постижения” с ленинско-сталинския-маоистки “социализъм” в СССР и Китай.

“Китай – продължава Си - е голяма развиваща се страна, все още в началния етап на социализма”, който навярно ще продължи още много хилядилетия, защото, както казваше Дън Сяопин от *“създаването на един още по-красив свят“* ни отделят... 200 поколения.

В следващите параграфи ще разгледаме **китайската икономика и политика**, чиито изменения по Клаузевиц водят до **“продължението им с други (милитаристични) средства”**.

§ 23. ОФИЦИАЛНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ИКОНОМИКАТА НА КИТАЙ

Делът на Китай в световната икономика е нараснал от 11,4% през 2012 г. до над 18% през 2021 г. В края на 2021 г. БВП на Китай възлиза на 114 трилиона юана (16,94 трилиона щатски долара), а БВП “на глава от населението” в страната достига 12 500 щатски долара.

Броят на частните предприятия на Китай се е увеличил от 10,85 милиона през 2012 г. на 44,57 милиона през 2021 г. **Към 2021 г. частният сектор на икономиката дава над 50% от данъчните приходи, над 60% от БВП и над 70% от технологичните иновации; той осигурява повече от 80% от работните места в градовете и представлява над 90% от участниците на пазара в Китай.**

Китай притежава половината от световните валутни резерви. До 2014 г. Китай намали значително скоростта, с която се натрупват щатски долари в неговите резерви, като значително увеличи инвестициите си в световен мащаб.

Според оценка за 2018 г. земеделската земя заема 54,7% от територията на КНР, включително **обработваема земя - 11,3%**, трайни насаждения - 1,6%, пасища - 41,8%; горите покриват 22,3% от територията. По този начин Китай има 10% от световната земеделска земя, докато осигурява храна за около 20% от световното население. Основните селскостопански райони са източната и южната част на страната, предимно Голямата китайска равнина и речните долини.

Основният проблем е липсата на вода, един жител на страната има само една четвърт от средния световен показател за снабдяване с този ресурс; освен това една четвърт от прясната вода в страната е толкова замърсена, че не става дори за технически цели. Около половината от обработваемата земя се нуждае от напояване. Торовете се използват широко за увеличаване на добивите; Китай има около 30% от световното потребление на азотни и фосфорни торове; също се

използват пестициди, но не се практикува използването на генетично модифицирани сортове. Увеличаването на производителността се постига и чрез промяна на отглежданите култури - традиционният ориз се заменя с по-непретенциозната и продуктивна царевича. Други проблеми са намаляването на земеделската земя поради разрастването на градовете и промишлеността, и миграцията на млади хора от селските към градските райони. Ситуацията с храните в КНР се усложнява и от промяната в хранителните предпочитания на населението, по-специално бързо нараства консумацията на месо, за чието отглеждане отиват 20% от зърнената реколта. Липсата на достатъчно храна, която е около 5% от потреблението, се компенсира от вноса, предимно на соя от САЩ.

Основата на селското стопанство са 200 милиона малки семейни ферми със среден парцел от около 1,5 хектара; земята е държавна собственост, парцелите се наемат от фермери за период от 30-50 години. Наблюдава се тенденция към увеличаване размера на стопанствата и формиране на земеделски латифундии. В селскостопанският сектор е заето малко по-малко от половината население на Китай.

Китай създава около една четвърт от световната зърнена реколта, средно 660 милиона тона годишно. Той е на първо място в света по производство на зърнени култури, памук, плодове, зеленчуци, месо и птици, яйца и риба. За 2019 г. основните компоненти на реколтата са царевича (261 милиона тона), ориз (210 милиона тона), пшеница (134 милиона тона), захарна тръстика (109 милиона тона), кореноплодни култури, картофи и сладки картофи (29 милиона тона), бобови култури (21 милиона тона), фъстъци (18 милиона тона), рапица (13 милиона тона), захарно цвекло (12 милиона тона), памук (6 милиона тона). Отглеждат се още ечемик, елда, просо, овес, ръж, сорго, соя. При зеленчуците преобладават зеле, домати, краставици и лук, а при плодовете – дини, ябълки, цитрусови плодове, банани и манго (общо 274 милиона тона през 2019 г.). Събраните тютюневи листа през 2019 г. възлизат на 2,2 милиона тона.

Традиционно чайт е една от най-важните експортни стоки на Китай. Производството на чаени листа в страната е нараснало от 683 000 тона през 2000 г. до 2,97 милиона тона през 2020 г. Износът на чай през 2020 г. донесе повече от 2 милиарда долара (1-во място в света). Китай остава монополист в коприната и дава 78% от световното ѝ производство (150 хиляди тона годишно).

Производството на месо в Китай през 2019 г. възлиза на 77,6 милиона тона (от които 42,6 милиона тона свинско), мляко - 33 милиона тона, яйца - също 33 милиона тона, морски дарове - 64,8 милиона тона (приблизително равно на сладководните). Китай заема водеща позиция в света по улов и развъждане на риба. Риболовът се извършва главно в прилежащите води на Тихия океан. Аквакултурата още в началото на 90-те години надвиши улова по отношение на производството.

Малко гори са запазени в Китай и опитите за възстановяването им с изкуствени насаждения не са много успешни. Дърводобивът се извършва в провинциите Хейлундзян, Дзилин, Съчуан и Юнан. Значителни гори съществуват в планините Чинлин, но те са трудни за експлоатиране.

Доказаните запаси от петрол в Китай за 2018 г. възлизат на 25,63 милиарда барела (12-то място в света). По отношение на производството на петрол Китай е на седмо място в света (3,77 милиона барела на ден), а на вноса е на второ място (6,71 милиона барела на ден). Освен това е на второ място както по отношение на производството така и по потреблението на петролни продукти (около 12 милиона барела на ден). През 2019 г. и 2020 г. САЩ значително намалиха вноса на петрол, докато Китай продължи да го увеличава, като по този начин излезе начело.

По отношение на доказаните запаси от природен газ Китай е на 9-то място в света (5,44 трилиона m³) по производство - на 6-то място (146 милиарда m³). Той е на трето място в света както по потребление (238,6 милиарда m³), така и по внос на газ (97,6 милиарда m³).

Китай притежава около половината от световните запаси от волфрам и уверено се нарежда на първо място в производството му (69 хиляди тона през 2020 г., Виетнам е на второ място с 4,3 хиляди тона). Също така е водещ в производството на такива редки метали и минерали като барит, ванадий, бисмут, воластонит, галий, германий, графит, индий, кадмий, силиций, магнезий, молибден, арсен, калай, живак, олово, селен, сяра, антимон, телур, флуорит.

Радиоактивните елементи (уран и плутоний) в Китай са слабо представени; а по запасите от обогатен уран и плутоний (оръжен и граждански), той е на пето място в света през 2020 г.

Производството на електроенергия през 2018 г. възлиза на 7,17 трилиона kWh (през 2020 г. - 7,5 трилиона kWh), от които 5,1 трилиона kWh в топло-електрически централи, 1,23 трилиона kWh във водноелектрически централи, 366 милиарда kWh във вятърни паркове и 294 милиарда kWh в атомни електроцентрали.

През 2019 г. в Китай е имало 378 000 предприятия, от които 354 000 са били ангажирани в промишленото производство, 14 000 в енергетиката и комуналните услуги и 10 000 в минната индустрия. Активите на предприятията възлизат на 120,6 трилиона юана (17 трилиона щатски долара), от които 56,9 трилиона юана принадлежат на големи предприятия. Общо 79,3 милиона души са работили в китайските предприятия. За 20 години (от 1998 г.) броят на предприятията е нараснал 2,3 пъти, техните активи - 12 пъти, приходите - 17 пъти.

По отношение на собствеността в страната има 20 000 държавни предприятия (броят им е намалял наполовина за 20 години), активите им са общо 47 трилиона юана, те са основно в енергетиката, комуналните услуги и химическата промишленост. Има 244 000 частни предприятия с активи от 28 трилиона юана (през 1998 г. 11 000 с активи от 1,4 трилиона юана), като най-много от тях са в областта на преработката на минерали, машиностроенето и леката промишленост. Предприятия с чуждестранни инвестиции (включително тези от Хонг Конг, Макао и Тайван) - 44 хил., активите им възлизат на 23 трилиона юана (за 20 години са се увеличили 10 пъти); те се занимават основно с производство на компютри и машиностроене.

От 2012 г. до 2021 г. добавената стойност (заплати + принадена стойност) в китайската индустрия нараства средно с 6,3% годишно. Добавената стойност в

индустрията на Китай е нараснала от 20,9 трилиона юана (около 3,1 трилиона щатски долара) през 2012 г. до 37,3 трилиона юана през 2021 г. През 2021 г. Китай представляваше приблизително 30% от добавената стойност, създадена в глобалния производствен сектор, докато през 2012 г. тази цифра беше 22,5%. Добавената стойност в производствения сектор на Китай се увеличи от 16,98 трилиона юана (около 2,5 трилиона щатски долара) през 2012 г. до 31,4 трилиона юана през 2021 г. От 2005 г. Китай е лидер в производството и износа на електроника.

От 2009 г. китайската автомобилна индустрия е най-голямата в света, произвеждайки повече от 25 милиона автомобила годишно, от които 20 милиона са леки автомобили. Голяма част от автомобилите се продават на вътрешния пазар. Вносът на автомобили в Китай, възлизащ на около 1 милион бройки годишно, постепенно намалява. Китай има 30% от продажбите на автомобили в света. Износът на автомобили от Китай, също близо 1 милион единици годишно, има тенденция да расте.

В корабостроенето Китай дели първото място с Република Корея, по отношение на общия тонаж на поръчаните кораби Китай е начело през 2018 г., през следващите три години Корея държи лидерството, но по отношение на поръчките за 2022 г. Китайските корабостроители отново поеха водеща роля с 50% от световното производство (22,8 милиона тона от 45,7 милиона тона); основният тип кораби са контейнеровози. Най-голямата корабостроителна компания не само в Китай, но и в света, е Китайската държавна корабостроителна корпорация, чиито основни центрове на корабостроенето са в градовете Далиан, Нанкин, Шанхай.

Повечето от предприятията в самолетостроенето са събрани в рамките на China Aviation Industry Corporation, включваща около 200 компании, в които работят повече от 400 хиляди души.

Китай е най-големият производител и потребител на алуминий - от 65,32 милиона тона, произведени в света през 2020 г., 37,3 милиона тона идват от там, потреблението възлиза на 38,35 милиона тона. От 10-те най-големи производители на този метал 5 са базирани в Китай. В същото време Китай притежава по-малко от 2% от световните резерви на боксит и според оценките до 2030 г. те могат да бъдат изчерпани. Китай е основен вносител на боксит, и на рециклиран алуминий, и е износител на чист алуминий, сплави и готови алуминиеви продукти.

Доминирането на Китай в стоманодобивната промишленост е също толкова значително, от 1,864 милиона тона стомана, произведена в света през 2021 г., на него се падат 1,053 милиона тона (Индия е на второ място с 99,6 милиона тона). От 10-те най-големи стоманени компании 7 са китайски. По производството на мед през 2020 г. Китай беше на трето място в света, произвеждайки 1,7 милиона тона (около 10% от световното производство). По отношение на благородните метали той е на първо място в производството на злато с дял от 11% (368,3 тона), на трето място в среброто (3570 тона, 2021) и на шесто в платината (2,5 тона). , 2018 г.).

През 2021 г. общият оперативен доход на китайската фармацевтична индустрия се е увеличил с 18,7% на годишна база до 3,37 трилиона юана (502 милиарда

щатски долара); Общата печалба е 708,75 милиарда юана, което е ръст от 67,3% спрямо 2020 г.

Китайската военна индустрия за 2021 г. имаше 7 компании в топ 100 производители на оръжия, като цяло техните военни продукти се оценяват на 100 милиарда долара.

Към края на 2021 г. в Китай имаше 2,26 милиона строителни предприятия; строителните фирми са осигурили 81,8 милиона работни места, на второ място след производствения сектор. През 2021 г. общата стойност на продукцията на китайската строителна индустрия беше 29,3 трилиона юана (4,22 трилиона долара), което е 2,14 пъти повече от 2012 г.

Китай е безспорен лидер в телекомуникациите, страната има 1,75 милиарда мобилни абонати (1,26 на жител), потребителите на фиксирани линии са 191 милиона абонати. Страната има най-много интернет потребители (752 милиона, 54,3% от населението), като най-разпространена е връзката през мобилните мрежи. Оборътът на индустрията на информационните технологии през 2020 г. възлиза на 8,16 трилиона юана (увеличен 6 пъти за 10 години), включително 2,1 трилиона юана за продажба на софтуер, 5,26 трилиона юана за информационни услуги, киберсигурност - 129 милиарда юана. Износът на софтуер донесе 62 милиарда долара.

През 2020 г. в Китай имаше 276 000 търговски предприятия, в които работят 12 милиона души, а оборътът им беше 86,4 трилиона юана, от които 73,3 трилиона юана бяха в търговията на едро. В търговията на дребно в Китай през 2020 г. работят 6,5 милиона души и 108 000 компании в този сектор (две трети от които са частни), продажбите им възлизат на 13 трилиона юана.

Пристанището на Шанхай е най-голямото пристанище в света и експортната врата на Китай. КНР е най-големият износител, изнася почти толкова стоки, колкото вторият и третият САЩ и Германия взети заедно. По отношение на вноса той е на второ място след САЩ. По отношение на външната търговия с услуги позицията на КНР е по-слаба: през 2020 г. те са изнесени за 281 милиарда долара и внесени за 381 милиарда долара, при търговски дефицит от 100 милиарда долара (при стоките салдото е положително, около 500 долара милиарда). През 2019 г. обемът на износа от Китай възлиза на 2,5 трилиона долара, вносът - 2,08 трилиона долара. Стоки се изнасят в страни като САЩ (419 милиарда), Япония (143 милиарда), Република Корея (111 милиарда), Виетнам (98 милиарда), Германия (80 милиарда), Индия (75 милиарда).

Основните вносители за Китай са: Република Корея (174 млрд.), Тайван (173 млрд.), Япония (172 млрд.), САЩ (123 млрд.), Австралия (121 млрд.), Германия (105 млрд.).

Оборотът на търговията със стоки и услуги между САЩ и Китай през 2020 г. възлиза на 615,2 млрд. долара. Китай е най-големият доставчик на стоки за Съединените щати на стойност 434,7 милиарда долара през 2020 г. Въпреки напрегнатите политически отношения между Китай и Япония, икономическото взаимодействие между тях нараства. За 2020 г. Китай се превърна в най-големия търговски партньор на Япония, измествайки Съединените щати, Китай има 22,9% от японския износ. През 2021 г. двустранната търговия между Германия и

Китай достигна 235,1 милиарда щатски долара. Значителен дял от търговията се пада на германски предприятия с фабрики в Китай (до 2018 г. преките германски инвестиции в китайската икономика възлизат на около 86 милиарда евро). През 2021 г. обемът на външната търговия между Китай и Русия възлиза на 146,887 милиарда щатски долара.

Между 2001 г. и 2013 г. търговията между Китай и Латинска Америка нарасна от 14,9 милиарда долара на 261,6 милиарда долара. Той е най-големият търговски партньор на Африка в продължение на много години подред. През 2017 г. търговията между Китай и Африка достигна 170 милиарда долара, с 14% повече на годишна база, което представлява около една четвърт от търговията на Африка със света. През първата половина на 2018 г. тази цифра възлиза на 98,8 милиарда долара с увеличение от 16%. Инвестициите на Китай в Африка достигнаха трилион долара. Пекин изпълнява и финансира десетки различни проекти в цяла Африка, включително строителство и енергетика, транспорт (един от най-големите е изграждането на Източно-африканския железопътен генерален план в Източна Африка, който ще свърже няколко източно-африкански страни).

Почти 80% от всички чуждестранни инвеститори в икономиката на КНР са етнически китайци, живеещи в чужбина. Обемът на преките чуждестранни инвестиции в китайската икономика през 2020 г. възлиза на 144,4 милиарда долара. Всяка година в Китай се регистрират няколко десетки хиляди компании с чуждестранни инвестиции (през 2020 г. - 38 570). През 2020 г. те са били 635 000 с обща чуждестранна инвестиция от 13,6 трилиона долара. В рамките на международното икономическо сътрудничество през 2020 г. Китай подписа около 10 000 договора на обща стойност 255 милиарда долара.

Бързият растеж на икономиката поради максималното намаляване на цената на използваните западни технологии (включително изоставяне на скъпи пречиствателни съоръжения) доведе до сериозни екологични проблеми в Китай. Правителството е много загрижено за този проблем и затяга наказанията за екологични престъпления, включително и смъртното наказание.

Смята се, че до 20% от обработваемата земя в Китай е замърсена. Това беше една от причините за сключването на договор с Русия за доставка на газ, тъй като по-нататъшното увеличаване на потреблението на въглища изглеждаше твърде опасно. Екологичните проблеми в Китай обаче продължават. Китай е най-големият производител на парникови газове (въпреки че на глава от населението е далеч зад САЩ).

Един от проблемите на китайската икономика е корупцията и в индекса за корупция на Transparency International Китай постепенно се спуска към по-корумпираните страни. Много корумпирани висши служители извеждат средствата и роднините си в чужбина.

В Китай няма единна минимална заплата, тя се определя от всяка провинция поотделно. Варира от 1220 юана (\$191,35) и 12,5 юана (\$1,96) на час в Хунан до 2590 юана (\$406,23) и 23 юана (\$3,61) на час в Шанхай. Той има най-високата месечна минимална заплата в КНР, докато Пекин има най-високата почасова минимална заплата в КНР. от 25,3 юана на час (\$3,97 на час). От 2022 г. минималната месечна работна заплата в Шанхай, Гуандун, Пекин, Джъдзян,

Дзянсу, Тиендзин, Шандун, Фуджиан, Хубей и Хенан надхвърли 2000 юана (\$313,78, т.е. по 10 долара на ден или 18 лева). Минималната и средната работна заплата в Република Китай (Тайван) и Хонконг са значително по-високи отколкото в Китай.

По данни на Министерството на статистиката на Китайската народна република от доходите си среднестатистическото домакинство в града харчи 29,2% за храна (включително алкохолни напитки и тютюневи изделия), 25,8% за жилище, 12,9% за транспорт и комуникации, 9,6% - за образование, култура и отдых, 8% - за лекарства, 6,1% - за облекло и обувки, 6,1% - стоки за бита; в селските райони разходите за храна, транспорт и комуникации и лекарства са по-високи, а по-ниски за жилища, облекло и обувки и домакински стоки.

Според доклад на швейцарската банка Credit Suisse през 2015 г. Китай е на първо място в света по абсолютен брой представители на средната класа, изпреварвайки САЩ: 109 милиона в Китай (7%) срещу 92 милиона в САЩ (24%). Критерият за принадлежност към средната класа през 2015 г. е свободен разполагаем финансов ресурс (годишен доход) на възрастен от 10 000 до 100 000 \$ (това са разликите в различните страни). Така в **Швейцария** принадлежността към средната класа, според този доклад, се определя от годишния доход на възрастен от \$72 900, в САЩ - \$50 000, в Китай - \$28 000, в Русия - \$18 000. От началото на 21 век средната класа в Китай е нараснала значително. **Според дефиницията на Световната банка средната класа се отнася до население, чиито ежедневни разходи варират от 10 до 50 щатски долара на ден, към 2017 г. почти 40% от населението на Китай се счита за средна класа (при долната граница над 10 долара на ден).**

Поради нарастващата демографска криза в Китай, както и в много други развиващи се страни, особено в посткомунистическите (Русия, Украйна, Беларус и др.), с бързо застаряващо общество и ниска раждаемост, китайската икономика може да бъде изправена пред широко обсъждан държавен проблем: Китай застарява по-бързо, отколкото става по-богат, което може да доведе до забавяне на растежа на стандарта на живот в Китай и темпа на неговото сближаване със заплатите в други развити и богати икономики в Азия (Япония, Република Корея, Република Китай, Сингапур и Хонконг), а в най-лошия случай до **икономическа стагнация, подобна на японската (която се наблюдава в Япония от почти три десетилетия)**. В същото време трябва да се вземе предвид фактът, че Япония е икономически развита, богата страна с високи заплати, а Китай е само развиваща се страна.

Експертите смятат, че до 2031 г. ще има големи промени в класацията на световните икономически сили. Китай ще надмине САЩ като най-голямата икономика в света по отношение на БВП, а Индия ще стане третата по големина икономика в света. Според специалистите на СЕВР до 2031 г. брутният вътрешен продукт на трите водещи страни ще бъде:

- **БВП на Китай — \$37,6 трилиона;**
- **БВП на САЩ — 35,4 трилиона долара;**
- **БВП на Индия е 6,8 трилиона долара.**

Отбелязва се, че световният икономически център отдавна се е изместил от Европа и Северна Америка към Азия. Тази глобална промяна се дължи на пониските търговски бариери и по-голямата икономическа свобода, **което привлече преки чуждестранни инвестиции.**

§ 24. НАДВИСВАЩАТА КРИЗА ВЪРХУ КИТАЙСКАТА ИКОНОМИКА

През последните години в Китай става нещо, което силно напомня случилото се в Япония през последните две десетилетия на ХХ-ти век. Преди това ръстът на нейната икономика достигаше в отделни години до 25 %, вследствие на което в САЩ се заговори за “жълтата опасност” и започнаха да произвеждат филми, комикси и книги, в които конкурентът се демонизираше и дори някои техни пропагандисти призоваха Америка да се готви за възможната война с него.

След това настъпи стагнация. Днес Япония има годишен прираст 2 – 3 %.

Експертите на Nomura Holdings Inc. намалиха очакванията по отношение на растежа на БВП в Китай до 2,8%. Аналитичите на американската банка Goldman Sachs влошиха прогнозата за растеж на китайската икономика през 2022 г. от 3,3% до 3%. Сега изследват причините на очертаваща се дългосрочна стагнация в Китай. Ключовите фактори за дългосрочно забавяне на темповете на икономически растеж включват **негативни демографски тенденции, настъпване на границите на натрупване на човешки капитал поради застаряващото население, висок държавен дълг, забавяне на технологичното развитие, прекъсване на процеса на творческа деструкция и др.** Анализът на ключовите теоретични аспекти на дългосрочното забавяне на съвременните икономики е илюстриран с примера на Япония и се здават въпроси от рода на **настъпва ли краят на китайското чудо? На къде КПК и Си водят Китай?**

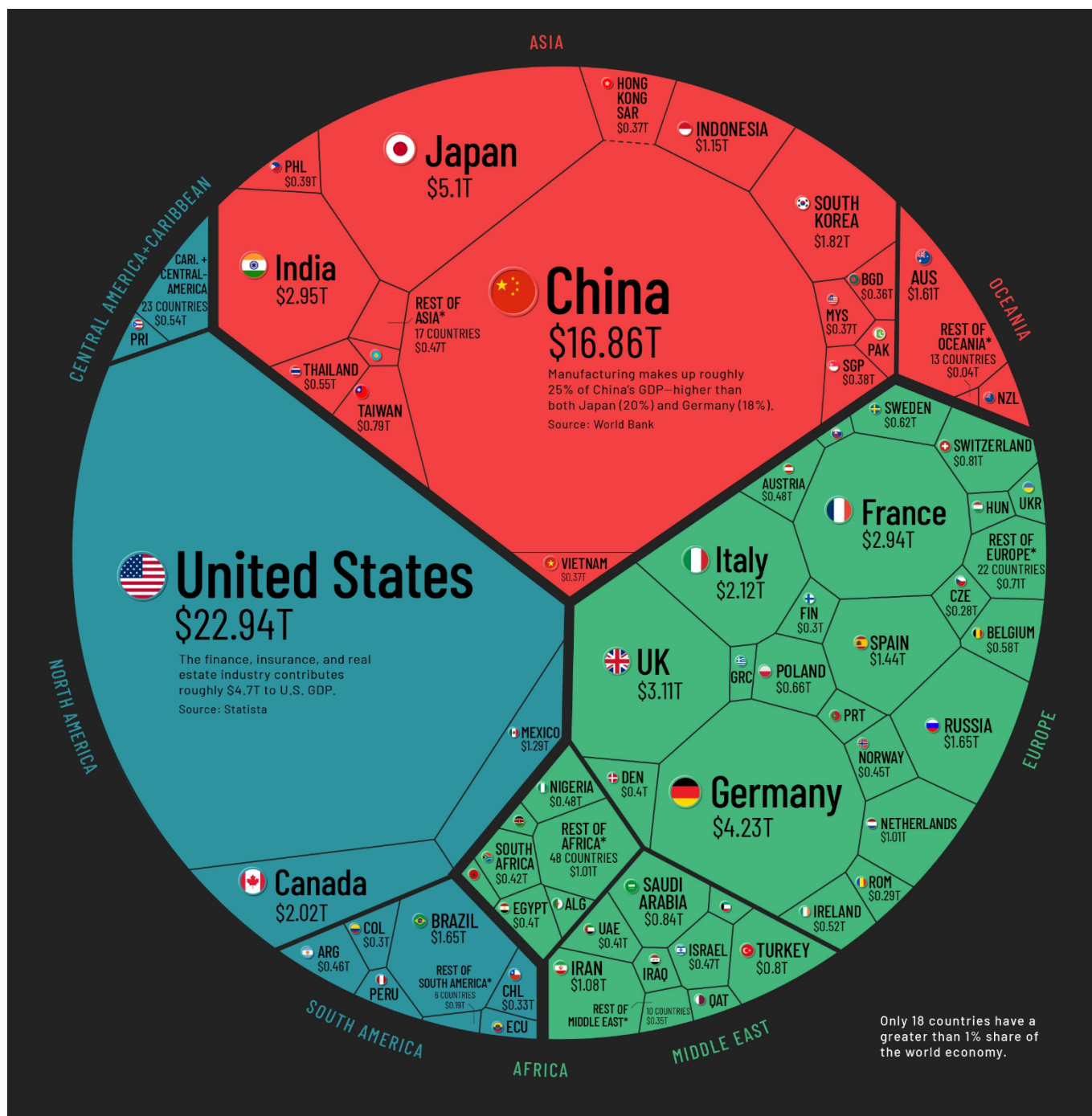
Китай навлиза в новата петилетка (2021 – 2025 г.) в най-лошата си форма от началото на китайското чудо, което за по-малко от половин век превърна една бедна и изостанала страна във втората икономика в света, изпреварвайки Русия по стандарт на живот и предизвиквайки световния лидер - Съединени щати.

Няколко кризи тлеят едновременно в Китай, заплашвайки стабилността на проекта на Си Дзинпин. Всички те са узрели при него, който за 10 години е начело на партията, консолидира властта и започна перестройка, за да засили влиянието на Китай в света и превърне една развиваща се страна в развита.

През това време Китай прекрати “мирното съвместно съществуване” със Запада, а икономиката удари спирачки. Залагането на железния юмрук и централното планиране доведе до стагнация и го натовари с един токсичен съюзник в лицето на Владимир Путин.

СБП ЗА 2021

При управлението на Си обаче растежът се забави до 6-7% годишно, а тази

година Комунистическата партия си постави по-скромна цел от 5,5%, след като в 2020 ръста беше 2 %, в 2021 – 8,1 %, тази година (2022 – 0,6 %). Икономистите казват, че ръста през петилетката няма да бъде повече от 3,0 -3,5%.

По изчисленията на СБ, растежът на БВП в Китай – втората по величина икономиката в света – ще представлява 2,8% през 2022 г., в момента, в който в останалите части на региона (23 страни) се очаква растеж средно от 5,3%. Това е

два пъти повече, отколкото през 2021 г. (+2,6%). По този начин, за първи път от 1990 г. по растеж на БВП (3,9%) КНР може да отстъпи пред своите съседи.

Рокфелеровия център казва, че Китай е попаднал в капана на средните доходи. Една бедна развиваща се страна може да поеме водеща роля благодарение на евтината работна ръка. Когато работникът започне да получава по-голяма заплата конкурентното предимство изчезва. Примери са Аржентина и Бразилия. Те растяха, растяха и спряха. Ето защо Си Дзинпин говори за необходимостта от създаване на иновативна икономика не зависеща от евтината работна ръка. Въпросът е дали Китай ще изгради такава икономика до края на десетилетието, за да настигне Съединените Щати. Но още по-важен въпрос е, ако Китай създаде икономика, независеща от работната ръка, какво ще стане със стотиците милиони безработни, които днес сред младите са 20 %, въпреки спадналата раждаемост?

Президентът Си продължава да е уверен, че всичко върви по план. Той е решен да се справи с проблемите без да се отклонява от планирания път. За целта 69-годишният Си остава начело на партията и страната за трети петгодишен мандат, коригирайки партийната традиция за смяна на вождовете веднъж на десетилетие и изпращайки членовете на Политбюро в “заслужена” пенсия не по-късно от 68 години. В неделя на 16 октомври т.г. Си откри седемдневния конгрес на ККП с три-часова реч в която обеща да не променя нищо. От неговата реч следва, че четирите основни направления на Си остават същите: **1) Заявка за световно лидерство и основна алтернатива на западния модел на развитие. 2) Ръста на икономиката и технологиите са "топ приоритети" наред със сигурността на страната. 3) Преразпределение на богатството сред китайците в името на „общия просперитет“ 4) „Съединение“ с Тайван, за което Си казва, че в следващите 10 години „Без съмнение ще бъде постигнато“.**

Но Китай има все по-малко долари за всичко това. Когато Си дойде на власт преди 10 години, Китай беше най-динамичната, развиваща се страна на планетата. През 2010 г. тя изпревари Япония, за да стане втората по големина икономика в света, а за 12-те години между глобалната финансова криза от 2008 г. и пандемията от ковид успя да удвои националното богатство и да надмине Русия и други развиващи се страни по доход на глава от населението.

Растежът на БВП на Китай за първи път от 1990 г., може да изостане от останалата част от Източна Азия през 2022 г. според прогноза на Световната банка (СБ). Авторите на доклада посочват основната причина за продължаващата политика на „нулева толерантност“ към коронавируса, която е придружена от реално затваряне на страната и локдауни в градовете.

Постепенният спад в растежа на БВП на Китай е следствие не само от политиката на нулева толерантност към ковид, но е и дългосрочна тенденция, смята директорът на Центъра за европейски и международни изследвания към Висшата школа по икономика. Според него това е неизбежно и нормално, предвид промените в демографията и нивото на икономическо развитие, което Китай е постигнал - той вече не е страна с ниски доходи. Ефектът от високата база през 2021 г., когато вследствие премахването на ограниченията вътре в страната икономиката нарасна с 8,1%, което също играе роля за намаляване на растежа на БВП през 2022 г.

Защо свърши ерата на бързия растеж? Ще успее ли Китай да излезе от кризата, следвайки курса на Си Дзинпин? Китай има три основни проблема: ковид, пределната възраст и проблемите му в света. Той заложи на "нула ковид" и в началото това му помогна да бъде първият в света, който възстанови икономическия растеж. С течение на времето обаче се оказа, че са се зараждали рано. Вече трета година Китай живее в постоянен локдаун. При първите признаци на нова вълна хората се затварят в къщи в цели градове. Това подкопава потреблението, търговията, туризма. Икономиката се забавя, а социалното недоволство расте.

Мнозина очакваха облекчаване на карантината от речта на Си на конгреса, но това не последва. При липсата на ефективни ваксини и масов имунитет от минали заболявания, освобождаването на 1,5 милиарда китайци от карантината е рисковано. В Съединените Щати, където населението е 4 пъти по-малко, а здравеопазването е много по-добре организирано, над 1 милион души са починали от ковид.

Забавящата се икономика на Китай е реалност. Сега той е в рецесия, но неговият растеж - и още по-важното, растежът на неговата производителност - се забавят от едно десетилетие насам. **Поради различни причини бързият догонващ растеж на Китай вероятно е приключил окончателно. Той е обхванат от сериозни икономически проблеми. Растежът е спрял, младежката безработица е рекордно висока, жилищният пазар се срива, а компаниите се борят с повтарящи се главоболия по веригата на доставките. Втората по големина икономика в света се бори с въздействието на тежката суша, а нейният огромен сектор на недвижимите имоти страда от последиците от натрупването на твърде много дългове. Но ситуацията се влошава още повече заради придържането на Пекин към твърдата политика за нулева Covid и няма признаци, че идната година това ще се промени.**

През последните две седмици осем мегаполиса преминаха към пълно или частично блокиране. Заедно тези жизненоважни центрове на производство и транспорт са дом на 127 милиона души. В национален мащаб най-малко 74 града са били затворени от края на август, засягайки повече от 313 милиона жители, според изчисления на CNN, базирани върху правителствената статистика. Миналата седмица Goldman Sachs изчисли, че градовете, засегнати от блокирането, представляват 35% от brutния вътрешен продукт (БВП) на Китай. Икономиката ще продължи да се влошава през следващите няколко месеца, казва Реймънд Юнг, главен икономист за Голям Китай в ANZ Research.

Пекин изглежда желае да поеме икономическите и социалните разходи, произтичащи от политиката му за нулева Covid, защото алтернативата – широко разпространени инфекции заедно със съответните хоспитализации и смъртни случаи – представлява още по-голяма заплаха за легитимността на режима. Затягането на ограниченията заради Covid ще удари потреблението и инвестициите по време на китайския „Златен септември, Сребърен октомври“, традиционно пиковият сезон за продажби на жилища. Междувременно рязкото забавяне на глобалната икономика също не предвещава нищо добро за растежа на Китай, тъй като отслабващото търсене от американския и европейския пазари ще натези върху износа му.

Още едно мрачно тримесечие

Докато Пекин изглежда непоколебим в стратегията си за нулева Covid, правителството въведе редица стимулиращи мерки, за да подкрепи закъсалата икономика, включително с пакет на стойност 1 трилион юана (146 милиарда долара), представен миналия месец, за подобряване на инфраструктурата и облекчаване на недостига на електроенергия.

Последните данни показват, че китайската икономика ще се насочи към ново лошо представяне през третото тримесечие. БВП нарасна само с 0.4% през второто тримесечие.

Проучвания на публичния и частния сектор, публикувани миналата седмица, показаха, че производствената активност в Китай се е свила през август за първи път от три месеца, докато растежът на услугите се е забавил.

Кризата на жилищния пазар. Основната китайска криза е за пазара на недвижими имоти. През последните няколко години увеличението на стойността на строителството е огромно - около 25%. Две трети от общото богатство на населението са жилища, от 1990-те години на китайците е позволено да купуват апартаменти. Недвижимите имоти са основен обект за инвестиции и спекулации, вследствие на което на пазара се създаде балон. Поради затегнатите условия за кредитори и предприемачи някои особено рискови компании фалираха. Всичко това създаде проблеми и на банките.

Проблеми с работата и собствеността. Сега Китай има около 21 милиона безработни младежи в градовете. Безработицата в селските райони не е включена в официалните данни. Задълбочаващият се спад на пазара на имоти е друга голяма пречка. Секторът, който представлява цели 30% от БВП на Китай, е осакатен от правителствената кампания от 2020 г. за ограничаване на "безразсъдното" кредитиране и ограничаване на спекулативната търговия. Цените на имотите спадат, както и продажбите на нови жилища.

Преходната възраст. Китай е изчерпил потенциала си за догонващ растеж и властите се опитват да го преместят от коловоза на нововъзникваща икономика към развит модел, основан на потреблението. Пътят от просперитет към богатство обаче е по-дълъг и труден, отколкото от бедност към просперитет. Първо, демографията пречи. Политиката за едно дете превърна Китай в застаряваща страна. А сред младите рекордната безработица е почти 20%. Второ, индустриализацията и урбанизацията като двигатели на растежа са се изчерпили. Всеки, който можеше и искаше, отдавна се премести от селото в градовете, където вече живеят близо 60% от китайците. Всичко, което липсваше в индустрията, енергетиката, инфраструктурата и недвижимите имоти, вече е изградено. Дефицитът в предлагането, натрупан през годините на бедност, е покрит, а темпът на създаване на ново търсене е много по-бавен. Би било възможно да се компенсира спадът на вътрешното търсене с външно, но и тук има проблеми.

Външните проблеми. Пандемията забави драстично глобализацията и подкопа позицията на Китай като фабрика за стоки в света, най-голям потребителски пазар и най-голям вносител на енергия и най-голяма търговска сила в света. Залозите са много високи. Общата стойност на жилищните имоти в Китай се

оценява на 52 трилиона долара. Ако китайските власти не се справят с тази криза, ситуацията може да излезе извън контрол и да завърши с рецесия, както се случи с Япония в началото на 90-те години и със Съединените щати през 2008 г.

Въпреки че не се говори за рецесия, проблемите не се ограничават само до жилищния пазар. Китайските пристанища са засегнати от ковид ограниченията. След пандемията, развитите икономики претърпяха рекордна инфлация, което ги принуди да прекратят за едно десетилетие ултракредитните политики. Населението и бизнесът разполагат с все по-малко свободни пари и на първо място намаляват потреблението на стоки, чийто основен доставчик е Китай.

В Европа - най-богатият световен пазар от половин милиард души - Има война. Резултатът е глобална енергийна криза, която остави западните потребители с по-малко пари, за да купуват китайски стоки. Дори временната полза от **закупуване на руски енергийни ресурси с отстъпка** няма да покрие загубите.

Китай се нуждае от купувачи за своите продукти, а не от евтина енергия. Търсенето на петрол ще падне с 3% тази година за първи път от 1990 г., когато СССР все още съществуваше. Потреблението на газ ще нарасне сериозно едва след 2030 г. А руските въглища осигуряват само около 1% от нуждите на Китай.

Конфликтът със Запада. Втората неприятна последица за Китай от войната на Путин е изострянето на конфликта му с Запада. Отношенията вече са обтегнати от потискането на свободите в Хонконг, репресиите срещу уйгурите и войнствената реторика срещу Тайван. Политиката на Си утвърди позицията на Китай като стратегически противник на Запада през последните години. Отказът да се осъди нахлуването на Путин в Украйна влоши напълно отношенията. Досега САЩ се въздържат от вторични санкции, тъй като Китай подкрепя Русия само дипломатически, но не и с оръжие или пари. Администрацията на Джо Байдън не само, че не успя да премахне търговските ограничения, наложени при Доналд Тръмп, но затегна забраните за трансфер на технологии към Китай. Страната, която забогатя от търговия и отвореност, от сглобяването на iPhone и Tesla, постепенно преминава от сътрудничество към конфронтация със Запада.

Глобалната роботизация представлява заплаха за китайската икономика. Чуждите компании масово отказват да произвеждат стоките си в Китай. Според проучване на Американската търговска камара в Пекин 25% от анкетираниите планират да преместят или вече са преместили производството си извън Китай. Половината планират да се преместят в азиатски развиващи се страни, а 40% в САЩ, Канада и Мексико. В добавка туземните милиардери напускат "родината".

Роботиката и Интернет на нещата позволяват на компаниите да комуникират директно с магазините, да отчитат търсенето на стоки и да адаптират производството към него. Този вид иновации лишават Китай от репутацията му на „фабриката на света“. Страната произвежда активно роботика, надявайки се да запази господството си. Само през 2015 г. в Китай са продадени 67 000 индустриални робота според Международната федерация по роботика (IFR). Показателят е 30% от световното търсене. От 2013 г. Китай запазва ролята си на най-големия пазар на индустриална роботика в света. Но това е нож с две остриета. Работниците в САЩ и на други места започнаха да осъзнават, че не евтината работна ръка на Китай и други азиатски страни ги заплашва, а автоматизацията. Доказателство е фактът, че хората във фабриките и заводите са все по-малко, а те произвеждат все повече. Някои експерти се

опасяват, че пълната автоматизация ще доведе до разцепление в обществото: от едната страна ще бъдат квалифицирани специалисти – инженери и разработчици, а от другата – нискоквалифициран персонал и най-вече “изишни”.

Краят на чудото? Китай има гигантски резерви за растеж. Дори настоящите проблеми да не бъдат разрешени бързо, икономистите прогнозираят, че Китай ще расте с 4% годишно. С този темп Китай може да изпревари и задмине САЩ по икономически размери едва в средата на следващото десетилетие (2035 г.) И ако всичко върви по план и Западът избегне рецесията, растежът може да надхвърли 5%. Тогава поставената от ККП цел за удвояване на икономиката от 2020 до 2035 г. ще бъде постигната, изчисляват икономистите от Bloomberg Economics, но тук има много ако. За целта ще е необходимо не само бързо справяне с ковид и с кризата на пазара на недвижими имоти, но и извършване на болезнени и скъпи “реформи”: повишаване на възрастта за пенсиониране, засилване на социалната защита на населението и спиране атаките срещу големите частни фирми. Установяването на отношения със Запада също е необходимо. Китай се опитва да разшири собствената си сфера на влияние и активно инвестира в чужбина. Той има най-голямата армия в света, ядрени оръжия и място в Съвета за сигурност на ООН. Все още обаче му е трудно да се конкурира икономически със Запада. **БВП на Китай е около 17 трилиона долара или около 17 % от световната икономика. САЩ имат 25%, а като цяло развитите страни имат 60%.** Си има само пет години, за да отговори на всички тези въпроси. Пет години по-късно ще има нов конгрес и отново скрита борба, от успеха на която пряко зависи как ще се развива страната. „Политическата легитимност на ККП се основава на подобряването на социално-икономическата ситуация. Средният китаец ще почувства, че нещата не вървят добре, така че предизвикателството е връщане на темпът на растеж, с който Китай е свикнал през последните десетилетия”, обяснява Колийн Кох от Сингапурския изследователски център RSIS (това е водещ мозъчен тръст и университет за следдипломно образование, предлагащо магистърски програми по стратегически изследвания и международни отношения).

Си заложи на укрепване на авторитаризма, преразпределение на богатството и конфликт със Запада. Дали ще получи желания резултат, ще се разбере след пет години. Ако Си остане за четвърти мандат, след 10 години Китай ще има 80-годишен владетел с 20 години неразделна власт. Историческият експеримент тогава ще бъде в разгара си.

Партията, ръководена от Си Дзинпин, не смята вече икономическия растеж за първи стълб на своята легитимност. Икономическият растеж е важен, но в очите на сегашния вожд най-важното е да се укрепи съществуващата идеологическа и политическа рамка. Според Си партията в СССР е била твърде слаба и се е разпаднала не само по икономически причини. Той смята, че дори ако страната се върне към силен икономически растеж в бъдеще, това няма да е достатъчно, за да гарантира политическата стабилност. Истинската политическа стабилност трябва да се поддържа от това, което Си Дзинпин нарича идеологическа чистота и засилена дисциплина в ККП, под негов собствен надзор.

Пекин е готов да плати цената, за да постигне някои от своите политически или идеологически цели.

Образът на Китай се влоши рязко - особено в Източна Европа и балтийските страни - защото той не се дистанцира от Москва след руското нахлуване в

Украйна и не осъди този конфликт. Китайската дипломация отказва да говори за "война" и продължава да осъжда западните санкции в публичните си изявления. В същото време Китай увеличава вноса на въглеводороди от Русия, което подкрепя руската икономика. На срещата на върха ЕС-Китай миналия април Европа призова Пекин да изясни позицията си, подчертавайки важността на съществуващите търговски връзки между ЕС и Пекин. Този търговски аргумент обаче не промени позицията на Китай спрямо Русия. Сближаването между тези две страни е реално. В рамките на ККП недоволството срещу Запада никога не е било толкова силно след Мао. Говорят за "кучета" на капитализма на заплаща на САЩ, казват, че Западът стои зад всички "цветни революции" в света. Официалните китайски съобщения твърдят, че всички войни в света – регионални и граждански - са по вина на колонизиращия Запад. Пекин твърди, че войната в Украйна е резултат на провокации от страна на НАТО и Съединените Щати.

Китай беше в такава ситуация на бедност след Културната революция, че приоритет на Дън Сяопин беше да намери двигатели на икономическия растеж, да привлече чуждестранни инвестиции, за да се измъкне от тази бедност. Териториални и морски претенции съществуваха, но в повечето случаи останаха на заден план. Неговият наследник Дзян Дзъмин продължи в тази посока, като разви доста амбициозна икономическа дипломация. Но геостратегическите разсъждения вече не се ръководят от икономическото развитие. Въпреки че Китай е консолидирал статута си на втората по големина икономика в света, негов приоритет сега е да консолидира политическата си система и да я рекламира в чужбина. Взаимодействията с чуждите държави също внезапно спряха заедно с драстичния спад на международните полети и туристическите потоци.

В същото време китайската дипломация остава много активна и продължава да насърчава своите интереси на многостранно ниво. Китай успя да напредне в преговорите по Регионалното всеобхватно икономическо партньорство - огромно споразумение за свободна търговия между 15 страни от Азиатско-тихоокеанския регион, подписано през ноември 2020 г. и влязло в сила миналия януари. Той също остана много активен в рамките на БРИКС, чийто председател беше тази година, и в рамките на Шанхайската организация за сътрудничество, чиято последна среща на върха се проведе миналия месец в Узбекистан в присъствието на Си Дзинпин. Той също така продължи да популяризира своите технологии в част от света, особено в Африка и Латинска Америка.

Китай има най-голямата дипломатическа мрежа в света, изпреварвайки Съединените щати и Франция, по брой посолства и консулства. В същото време тя има втория по големина бюджет за отбрана, който се е увеличил със 7% тази година, а КНОА продължава да се модернизира и обучава активно чрез своите маневри в Тайванския пролив и в Източнокитайско море или чрез съвместните си учения с Русия и Иран.

Успоредно с насърчаването на собствените си инициативи, Китай разработва стратегия за възпрепятстване. В октомври, мнозинството от страните, обединени от Китай, гласуваха против провеждането на дебат за Синцзян в Съвета по правата на човека на ООН. В по-общ план Китай е убеден, че разполага със средствата да формира нов световен ред. Това може да изглежда много амбициозна цел, но китайската дипломация продължава да представя настоящия контекст като благоприятен за нея.

Политическата система, идеологията и бюрократичната машина тип съветско наследство, изглежда са по-решаващи от икономическата, от социалната и от медицинската политика.

В част от света Си Дзинпин желае да намали взаимодействието на Китай със западните страни, това е дълга тенденция, която засяга предприемачи, студенти, журналисти, изследователи,... В този контекст диалогът в двустранните срещи на върха и мултилатерализмът стават все по-трудни, защото паралелните светове работят в различни референтни рамки и все повече се отдалечават и вече (почти) не се разбират.

Е ли Китай, колос с глинени крака? Китай изглежда всемогъщ на икономическия пазар. И въпреки това в страната цари финансова паника, до такава степен, че Китайската централна банка понижи някои лихви по рефинансиране на банките това лято, за да подкрепи икономическата активност на гражданите.

На ръба на имплозията.

Това е втората по големина икономика в света, тя е фабриката на Запада, но според наблюдатели рискува да се разпадне на икономическо и социално ниво. Перспективите и средствата за справяне с бъдещите екологични и енергийни предизвикателства са недостатъчни, без да говорим за социалните рискове, причинени от население, което не намира защита за своите интереси в предложения икономически модел. Финансовата и политическата нестабилност водят до демонстрации срещу диктаторския режим и искане на оставката на Си Цзинпин.

Ще фалира ли Китай? Той наистина е в плен на неплатежаспособността. Фалитът на банките приближава както след финансовата криза от 2008 г., когато дългът ескалира. В допълнение към банковата несигурност има нови конкуренти като дигиталните гиганти от рода на Alibaba, които доминират в областта на плащанията. В този контекст китайските банки не играят своята роля, която може да бъде съизмерима с тази на икономиката. Всички сектори са засегнати и най-вече спадът в резултатите, съчетан с по-ниското качество на кредита тежи върху малките местни банки до такава степен, че една регионална банка подаде документи за фалит през август 2020 г. Това е първата ликвидация на банка в Китай от 2001, като поставя под въпрос здравето на банковия сектор и на местните малки и средни банки. Паниката се разпростира на пазара: малките провинциални банки спират услугата си за онлайн банкиране, което предизвика банкова паника сред клиентите, които не могат да изтеглят парите си, за да извършат и най-малката транзакция. Ако правителство не успее да се справи с този фалит, социалното напрежение изглежда неизбежно. Банковата система е икономическо отражение на китайския модел: на практика тя е колос с глинени крака. Държавата има големи проблеми и не се знае дали тя би могла да се справи с всички тези трудности.

Ще натежи ли кризата на Китай върху световната икономика? Трябва ли да се страхуваме от катастрофалния сценарий за нов срив на фондовия пазар? Съотношението на дълга в Китай е близо до най-високите нива в света. Подобно на Япония, неговият дълг е почти изцяло вътрешен, така че не следва неизбежно прекъсване: докато доверието продължава, цената на дълга е поносима. Това ще доведе ли до глобална криза? Всичко зависи от случая с Evergrande.“ (Това е

китайският гигант в областта на недвижимите имоти.) След луд растеж в продължение на 25 години, довеждайки го до една четвърт от БВП на страната, период, през който населението можеше да поддържа и финансира потреблението си на кредит, имаше обратна реакция. Залагайки на непрекъснато нарастващото търсене, непрекъснато повишавайки цената на недвижимите имоти, дългът е около 300 милиарда евро. Резултатът: за една година акциите на компанията се сринаха с 85%.

Новият световен “ред”. Високопоставен китайски дипломат каза, че Китай е готов да работи с Русия, за да пренасочи световния ред "в по-справедлива и разумна посока". Според анкета, проведена в много страни на света само 6,31% от анкетираните вярват, че светът ще бъде еднополюсен в бъдеще и ще бъде доминиран от Съединените щати, докато 34,55%, най-голямата група, вярват, че многополюсен свят е най-вероятната перспектива. Около 56% от анкетираните, както от развитите, така и от нововъзникващите икономики, казват, че истинската причина западните политици да преувеличават „китайската заплаха“ се дължи на тяхния „стрес и безпокойство“ от възхода на Китай, страха за бъдещето и... увеличението на военните бюджети. Китайската концепция за "общност със споделено бъдеще", която набляга на човечеството като цяло и търси нов начин за избягване на конфронтацията, се подкрепя от 61,29 процента от анкетираните.

Целта на Си е да превърне Китай в развита страна на средната класа в рамките на едно десетилетие. За целта е необходимо икономиката да нараства с около 5% годишно. Но лошата демография, голямият дълг и намаляващата производителност на труда означават, че потенциалът на страната може да постигне само около половината от необходимото темпо. Последствията от ръст от 2,5% все още не са осъзнати. Но можем да очакваме, че **ако в САЩ растежът бъде 1,5%, в този случай Китай няма да изпревари Америка по икономически размер до 2060 г.**, ако изобщо някога това стане. Средният китаец ще бъде финансово много по-беден от средния американец, като се има предвид, че населението на Китай е 4 пъти по-голямо от това на САЩ. В крайна сметка Китай е икономика със среден доход. В такива страни растежът винаги се забавя. Според Bloomberg оценявайки четвъртото тримесечие на миналата година спрямо същия период на 2020 г., САЩ са нараснали с 5,5% срещу 4% в Китай. Растежът в Съединените щати през последните три месеца на миналата година беше стимулиран от скока на запасите. Остава да се види дали САЩ ще успеят да изпреварят Китай по ръст на БВП средно за една календарна година.

Какво следва? И така, китайската икономика дава предупредителни сигнали: възможна ли е криза? От една страна, растежът на БВП е под натиск от външни фактори, от друга страна, моделът на КНР е близо до края си. Разбира се, в тези условия държавата се опитва да помогне на бизнеса, като намали основния лихвен процент (основните икономики сега го повишават) и обезцени валутата си, да инвестира в инфраструктурни проекти и предоставя подкрепа чрез бюджетни стимули. Забавянето на икономическия растеж на Китай е следствие не само от всички текущи кризисни реалности, но и от общото изчерпване на потенциала за растеж на икономическия модел, предложен от Дън Сяопин с неговата реформа и политика на отваряне от 1978 г. Този икономически модел, насочен към екстензивно развитие на икономиката със своята отвореност и

силно влияние на пазарните елементи, не е в състояние да осигури високи темпове на растеж за неопределено време и не е изненадващо, че след повече от 40 години растежът започва да се забавя. Двучифреният растеж на БВП, който Китай показва през 90-те и 2000-те години, едва ли може да се очаква в бъдеще. Прогнозираният темп на икономически растеж от 3,5% за 2022 г. изглежда двусмислен. Китайската икономика нарасна само с 2,5% през първата половина на 2022 г., за да достигне показателите, прогнозирани от западни експерти тя ще се нуждае от значително ускорение...

§25. КИТАЙСКАТА ВЪТРЕШНА И ВЪНШНА ПОЛИТИКА ПРЕЗ ИЗМИНАЛИТЕ ПЕТ ГОДИНИ

Вътрешната политика е съкупност от широк спектър средства и методи за овладяване на държавната власт с цел съхраняване на експлоатацията от страна на богатите класи и тяхната защита срещу бунта на “нисшите” класи с помощта на репресивния апарат на държавата. А външната политика е продължение на вътрешната.

"Хората без политически опит са склонни да мислят, че властта е нещо мистериозно и романтично - казва Си - но славата, цветята и аплодисментите са на повърхността, аз разбирам политиката на по-дълбоко ниво. **Виждам затворите**, непостоянството на отношенията между хората."

Като хвърли в затвора стотици могъщи тигри – негови противници в армията и партийния елит, Си наруши деликатния баланс, който помагаше за запазване на мира в ККП след смъртта на Мао Цзедун. Десетте години под ръководството на Си показаха, че партийната корупция е системен проблем, който не може да бъде решен без да се ликвидира държавността. Всички разследвания за корупция през последните десет години са провеждани в тайна. ККП е много затворена организация. Въпреки твърденията, че всички нарушения ще бъдат прекратени, Си не позволява цялата истина да бъде чута в съда или друго публично пространство. Партията отново и отново потвърждава, че властта развъртава, а абсолютната власт развъртава абсолютно. Но Си настоява, че само той може да изчисти партийните редици и да хвърли в затвора нарушителите. Истината е че всеки властник е престъпник, но той става обект на репресивните органи само когато се противопостави или прояви апетити към висшата власт.

Докато антикорупционните кампании служат на Си като параван за прочистване, **неговото практикуване на властта разкрива истинската цел: превантивна контрареволюция.** За тов свидетелства не само системата на тотален контрол над всички поданици на „Поднебесната империя”, но и полицейското смазване на всякакви протести на “нисшите” класи.

Кибербезопасността е ключов елемент на шпионирането на всеки. Социалните мрежи са принудени да цензурират потребителите, а те трябва да се контролират взаимно. Анонимността е отказана на всички, а тези, които прекратят линията на позволеното, са изправени пред затвор. Всичко това напомня за епохата на Мао, когато хората пишеха доноси един срещу друг, а тоталният контрол държеше населението в страх. Съвременната мрежа от високотехнологични шпиони вече е надминала тоталната система за шпиониране от ерата на Мао. Всеки мобилен телефон може да бъде подслушван и да се превърне в средство за борба с

несъгласието. В университетските аудитории партийните лидери се славословят, а чуждите влияния са изтрети от учебниците. Частните фирми създават партийни ядки "с ентузиазъм". Си реши, че никога няма да позволи протести в Китай. Той се страхува от повторение на кризата от 1989 г., когато властите трябваше да изпратят войски на площад Тянанмън, за да потушат студентски бунт.

Използвайки данни от мобилните телефони и разпознаването на лица, Си се надява да създаде система за тотален контрол, която нито революционерите, нито императорите биха могли да си представят. Когато става дума за съвременен Китай, страхът и алчността са достатъчно силни мотиви. Си ги експлоатира без колебание и на световната сцена, използвайки политиката на моркова и тоягата, която се оказва ефикасна у дома. Посолствата на КНР се опитват да влияят на китайските студенти в чужбина, които всяка година стават все повече и повече. Те са призвани да се борят с антикитайската пропаганда. Амбициозният план на Си да контролира мрежата предполага натиск върху чуждестранните компании. За да контролира напълно китайското, Си предприема действия срещу интернационалното киберпространство.

За да получат и подновят прескартите си, журналистите трябва да преминат 90-часово годишно обучение, посветено на „Мислите“ на Си Дзинпин. Най-малко 127 журналисти (професионални и непрофесионални) в момента са задържани от режима. Простото изследване на една „чувствителна“ тема или публикуването на цензурирана информация довежда до години затвор, където малтретирането може да завърши със смърт.

Елитарното възпитание и последвалият терор от времето на Културната революция научиха Си да бъде предпазлив спрямо едно прекалено политизирано общество. Друг важен урок за Си е разпадането на съветската империя. От негова гледна точка Москва загуби ориентация, когато изостави революционното си минало. Обръщайки се към партийните си другари след встъпването в длъжност, той предупреди: *„Пропорционално компартията на СССР беше много по-голяма от нашата, но нямаше нито един смел човек, който да се опита да я защити.“* Си яростно се съпротивлява на идеите за еманципация на работниците и селяните. Заобикаляйки марксизма, той се обърна към по-древни китайски идеи. Цитира Су Ши, китайски поет и държавник от 11-ти век: *"Няма по-опасна ситуация за държавата, когато всичко изглежда безопасно, но има скрити врагове и опасности. Ако не ги преследвате, ситуацията ще се влоши и нищо няма да я спаси."*

Най-голямият му кошмар е активното гражданско общество, профсъюзни лидери, феминистки и активисти за правата на човека, блогъри и репортери са арестувани за опити да защитят своите вярвания. В някои случаи те са принуждавани към публично покаяние по телевизията. Те се отказват от убежденията си и под натиска на спец-службите признават, че са станали марионетки в ръцете на западните врагове на КНР. Политиката на Си се основава на убеждението, че идеите могат да застрашат националната сигурност. Векове наред китайските управници са се опитвали да поддържат баланс между твърдата и меката сила. Наричаха го баланс между сила и добродетел. В логиката на Си марксизмът и пазарните отношения съществуват на равна основа. **Но "китайската мечта" за него е преди всичко мечтата за силна държава.** В съгласие с това започнаха мащабни проекти: Китай създава изкуствени острови

в спорни участъци от Южнокитайско море, открива междудържавни банки и стартира огромния инфраструктурен проект „Един пояс, един път“.

Докато службите за сигурност и разузнаване бяха преструктурирани и поставени от 2014 г. под ръководството на Централната комисия за национална сигурност, председателствана от Си Дзинпин, репресиите срещу уйгурите и казахите в Синцзян стават все по-строги в името на борбата срещу тероризма и сепаратизма. В лагерите за интерниране през 2017-2018 г. беше проведена мащабна кампания за „превъзпитание“. Amnesty International (септември 2018 г.) оценява броя на задържаните хора на един милион.

Социалният контрол става все по-значим, с по-стриктно и генерализирано наблюдение на населението, което вече се основава на нови технологии и срещу които интернет не е имунизиран (с повече от 800 милиона потребители, т.е. ниво на проникване от 58%). В името на борбата с престъпността и предотвратяването на тероризма, мрежата от камери, някои от които са оборудвани с инструменти за разпознаване на лица, стартирана през 2000 г. от Министерството на обществената сигурност и тествана в Синцзян, постоянно се засилва.

В същото време обширният и амбициозен проект „Система за социално кредитиране“ (2014-2020) има за цел да оцени и насърчи „почтеността“ и „надеждността“ на гражданите и социалните участници, като ги насърчава с награди и наказания да се самодисциплинират. Аарестите не се съобщават на семействата. Заподозрените просто изчезват. Родителите са готови на всичко, за да ги намерят. Който има, плаща огромни суми на ченгетата, за да освободят децата му. Това е истински бизнес и понякога работи. Но когато нямате достатъчно пари, или когато случаят е етикетирен като „политически“, детето ви е загубено. Голям брой скорошни епизоди се подчиняват на адски модел, който винаги започва с ареста на човек. Семействата се втурват към гарата, за да ги освободят, започва сбиване, което води до жертви. След това роднини и приятели се въроръжават с ножове, по-рядко с коктейли Молотов - огнестрелни оръжия няма - и нападат полицаите, за да отмъстят за близките си. Извиканите подкрепления за борба с безредиците "прочистват" цялия квартал. Въпреки чисто местния характер на сблъсъците, властите неизменно обвиняват "сепаратистките терористични групи, базирани в чужбина".

Китайската конституция определя политическата система на страната по ленински, като **"народно демократична диктатура под ръководството на компартията"**. Какво се крие зад тази лишена от смисъл формула? Какъв е делът на демокрацията, на диктатурата и ролята на народа? Това поставя реди въпроси: Какво означава ръководство на компартията? Това на група властници или на един човек? Накратко, има ли зони на свобода в Китай или страната е тоталитарна?

Някои видеоклипове, бързо изключени от мрежите, показват деца, разделени от родителите си, семейства без храна или на китайци, които крещат отчаянието си от прозореца им. Пекин на свой ред е заплашен от същата съдба. Жителите му са уплашени и се запасяват с храна.

Запазването на единството на страната е първата цел на властта се казва в Бялата книга, публикувана от китайското правителство през 2019 г. по повод честването на 70-годишнината на КНР. В нея пише: „През последните 70 години

успехът на Китай се свеждаше до ръководството на ККП. Поради необятността на своята територия и сложността на националните условия, управлението на Китай е несравнимо по трудности. Без централизирано и твърдо ръководство Китай щеше да се раздели и разпадне, причинявайки широко разпространен хаос отвъд собствените си граници.»

Във външната политика китайско-американските дипломатически, политически и икономически отношения са най-важните двустранни отношения в света днес. Това са отношения между потенциалната суперсила и настоящата суперсила. Китай и Съединените щати са първите по големина търговски партньори, като обемът на търговията между тях достигна 834,49 млрд. Търговският дефицит на САЩ с Китай достигна исторически връх през 2022 г. - \$859 милиарда за 2021 година. Китай е най-големият притежател на американския дълг.

Икономическите интереси все повече определят политическия и военно-стратегическия компонент в отношенията между САЩ и Китай, макар че напоследък Съединените щати се опитват да насочат тези отношения във военно-стратегическа посока.

Примерите за действия на САЩ включват "изграждане на военното присъствие на САЩ в региона и укрепване на връзките със съюзниците Япония и Южна Корея". Подобна стратегия изглежда доста рационална, тъй като може да намали предимствата на Китай в сравнение със Съединените щати. Подобно преориентиране на военно-стратегическа основа предизвика напрежение в отношенията им. САЩ поставят търговски бариери пред Китай и ограничения върху износа на високотехнологични продукти (което американската страна обяснява с причини за националната сигурност), според Пекин подобни ограничения са една от причините за търговския дисбаланс на САЩ в полза на Китай.

Американският политолог Едуард Лутвак твърди, че *конфликтът между Китай и Съединените щати „е неизбежен по икономически причини: Китай ще расте, а Съединените щати няма да отстъпят на китайците своето първо място просто така“*. През последните две десетилетия Китай се издигна от шесто на второ място по икономически обем в света - *„Какво ще бъде предизвикателството за следващото поколение? - казва Ху Анганг, икономист от университета Цинхуа - Помислете за преминаването от второ място на първо“*.

На 23 януари 2018 г. президентът на САЩ Доналд Тръмп наложи 30% мито върху слънчевите панели, внасяни в страната; тарифата ще бъде валидна за 4 години, намалявайки с 5% годишно до ниво от 15%. Китай, световен лидер в производството на слънчеви панели, изрази „голямото си разочарование“ от подобни действия на САЩ. Освен това беше определена тарифа за внос на големи битови перални машини (за първите 1,2 милиона внесени - 20%, за следващите - 50%). През март 2018 г. разследване на търговския представител на САЩ за кражба на интелектуална собственост в Китай установи, че Той се занимава с дискриминационни практики, които вредят на търговията на САЩ. На 22 март Доналд Тръмп реши да подготви и публикува списък с мита, които ще бъдат увеличени във връзка с резултатите от разследването, както и да започне

оповестяването на разкритите факти в рамките на СТО и да обмисли мерки, свързани с ограничаване на инвестициите на Китай в стратегически сектори на икономиката на САЩ. В началото на април беше публикуван списък за вносни мита за Китай от около 1300 артикула, които да се увеличат с 25%. Списъкът включва различни стоки - електроника, части за самолети, сателити, медицински консумативи, оборудване и други - общият обем на вноса от Китай в САЩ е около 50 милиарда долара.

На 1 април Китай отговори на действията на американците, като наложи допълнителни мита върху месо, плодове и други стоки, внасяни от САЩ. Поспециално беше въведено мито от 25% върху продуктите от свинско месо и алуминиевия скрап и 15% мито върху 120 различни стоки (от ядки до ябълки и горски плодове). Вносът на такива стоки от Съединените щати в Китай възлиза на 3 милиарда долара през 2017 г. На 15 юни 2018 г. се появи информация, че президентът на САЩ се готви да въведе мита в размер на 25% върху редица стоки от Китай на обща стойност 50 милиарда долара. Митата са мотивирани както със защитата на американския производител, така и с обвиненията срещу Китай в нарушаване на интелектуалните права.

До 6 юли 2018 г. търговската война доведе до това Китай и Съединените щати да наложат търговски мита върху стоки на стойност 68 милиарда долара.

На 8 август 2018 г. Комитетът по митническите такси към Държавния съвет на КНР реши да въведе допълнителни мита, начинаей от 25% от 23 август 2018 г. върху американски стоки на стойност около 16 милиарда долара. На 23 август 2018 г. правителството на САЩ въведе мита от 25% върху стоките, внасяни от Китай; Списъкът включва 279 китайски продукти на обща стойност 16 милиарда долара. На същия ден, 23 август, Китай заведе дело в Световната търговска организация (СТО) във връзка с налаганите от САЩ вносни мита. В края на 2018 г. и началото на 2019 г. се водеха безуспешни активни преговори. На 10 май 2019 г. САЩ увеличи митото върху китайски продукти общо за 200 милиарда долара. След увеличаване на митата върху китайските продукти президентът на САЩ Доналд Тръмп обяви намерението си да изтегли американските производители от Китай. На 28 юни 2019 г. той и китайският президент Си Дзинпин се срещнаха като част от срещата на върха на Г-20. На 23 август 2019 г. САЩ обявиха, че от 1 октомври стоки на стойност 250 милиарда долара от Китай, които в момента се облагат с мита от 25%, ще бъдат обложени с мита от 30%. Останалите китайски продукти на стойност 300 милиарда долара, които бяха с мита от 10%, ще бъдат обложени с мита от 15%.

Компанията Huawei беше изключена от каквито и да е сделки по сливания и придобивания на компании в Съединените щати. Финансовият директор на Huawei Минг Ван Джу беше арестуван през декември 2018 г. по обвинения в нарушаване на търговските санкции на САЩ. През май 2019 г. британската компания ARM, по указание на властите на САЩ, спря всички отношения с Huawei, което ограничи способността ѝ да произвежда собствени процесори Кърън; Също така беше забранено на американските компании да си сътрудничат с Huawei. Вашингтон също наложи санкции на най-големия производител на микросхеми в Китай, SMIC, като го лиши от оборудване, технологии и възможността да продава полупроводници на американски компании. (Това доведе до факта, че, от януари 2021 г., страхувайки се от нови

ограничения и като основна фабрика на планетата, Китай рязко увеличи покупките си на чипове с 50% от Тайван - най-големият производител на чипове в света).

На 15 януари 2020 г. президентът на САЩ Доналд Тръмп и китайският вицепремиер Лиу Хъ подписаха споразумение за първата фаза от сделката за разрешаване на двустранни търговски спорове. На 19 август 2020 г. президентът на САЩ Д. Тръмп отказа да преговаря с китайската страна, обвинявайки Китай в разпространението на вируса COVID-19 по света. През януари 2021 г. отиващият си президент на САЩ Д. Тръмп реши да ограничи всякакви транзакции със собствениците на осем китайски компании. Веднага след като Тръмп напусна президентския пост, властите на КНР решиха да наложат санкции на 28 американски граждани, включително държавния секретар при Доналд Тръмп Майк Помпео и търговския съветник на Тръмп Питър Наваро, за намеса във вътрешните работи на КНР и подкопаване на китайските интереси. На 29 януари 2021 г. китайската компания Xiaomi заведе дело срещу Министерството на отбраната и Министерството на финансите на САЩ за премахване на компанията от черния списък на китайски компании, работещи в интерес на китайското правителство. На 19 март 2021 г. в Анкъридж (Аляска, САЩ) се проведе среща между представители на правителството на САЩ представени от ръководителя на Държавния департамент Антъни Блинкен, съветника по националната сигурност на президента на САЩ Джейк Съливан с китайския външен министър Ванг Ю и държавният съветник Янг Жиши. В резултат на това китайската страна изрази недоволство и обяви нарушение на протокола от страна на представителите на САЩ. „Решенията на Тръмп са търговска война срещу Китай“, каза Вей Цзянгуо пред Bloomberg.

През юли и август 2022 г., започна дипломатическа война с **китайско-тайванската криза** (неофициално известна като Четвъртата криза в Тайванския пролив) по повод посещенията на висши американски политици. Тя засили обтегнатите отношения между Китай и Тайван. Китай започна военни учения с бойна стрелба във водите на провинция Фудзиен, която има водна граница с Тайван. САЩ също увеличиха военноморското си присъствие в региона. Визитата на Нанси Пелоси трябваше да бъде придружена от самолетносача „Роналд Рейгън“. Кризата накара висшите лидери на Китай и Съединените щати да проведат предварително уговорен телефонен разговор, по време на който Джо Байдън заяви, че Съединените щати са категорично против всеки опит за едностранна промяна на статута на Тайван, а Си Дзинпин на свой ред, призова Байдън да отстоява принципа на „единен Китай“ и предупреди американския президент, че „който си играе с огъня, ще изгори“.

В разгара на кризата тайванските власти започнаха да провеждат годишни военни учения, за да се подготвят за евентуална китайска инвазия. Тогава за първи път от 45 години, цивилни по време на учения трябва да бъдат изпращани масово в бомбоубежищата.

На 29 юли в официалната страница на НОАК се появи публикация: **„Подгответе се за война!“** На 1 август Бойното командване на Източната зона на Китайската народноосвободителна армия заяви, че ще „погребе нахлуващия враг“ и показа видео на военни учения.

На 5 август 2022 г. координаторът за стратегически комуникации на Съвета за национална сигурност на Белия дом Джон Кърби заяви, че правителството на САЩ възнамерява да защити интересите си и да подкрепи съюзниците си в Азиатско-тихоокеанския регион.

На 7 август 2022 г. японският премиер Фумио Кишида заяви, че Токио настоява Пекин незабавно да спре военните учения в района на Тайван, по време на които бяха изстреляни ракети, които паднаха, включително в изключителната икономическа зона на Япония.

Всички страни в конфронтацията на суперсилите ще бъдат с значителна загуба, независимо коя от тях е по-силна и коя по-слаба. Това заяви генералният консул на КНР в Белфаст Джан Мейфан на 9 август. Китайският дипломат коментира статия на Джош Рогин във Washington Post, в която той твърди, че Съединените щати могат да се противопоставят на Русия и Китай едновременно, той каза „Разбира се, всичко е възможно. Но да се съпротивляваш е едно, а да побеждаваш е друго. В крайна сметка, когато суперсилите се противопоставят една на друга и не си сътрудничат, тогава всички губят“ и отбеляза, че губещи ще бъдат както по-силните страни от конфронтацията, така и по-слабите. “В подобна ситуация никой няма да спечели. Загубата ще бъде значителна за всички! Гарантирано за всички времена!“ - допълни генералният консул на Китайската народна република.

Търговските и дипломатическите войни са предвестници на “горещата”.

Отношенията между Европейския Съюз и Китай са бакалски. Подходът на Европа спрямо Китай е заседнал в миналото. Китай в момента е глобална сила: вземаните в Пекин решения са от съществено значение практически за всички належащи глобални проблеми, които ЕС има да разрешава.

Китайската външна политика е еволюирала, обръщайки малко внимание на европейските ценности. Резултатите говорят сами по себе си. ЕС позволява на Китай да поставя много повече препятствия по пътя на европейските компании, които желаят да стъпят на китайския пазар, отколкото срещат китайските фирми при навлизането им в ЕС – това е една от причините за разрастването на европейския търговски дефицит с Китай до шеметните 160 млрд. евро, въпреки че ЕС измества САЩ като най-големия търговски партньор на Китай.

Китай се е научил да експлоатира разделенията между европейските страни. Той третира отношенията си с ЕС като партия шах с 27 противници, струпани от другата страна на дъската и препиращи се коя фигура да преместят. При подобни разминавания между страните-членки едва ли е изненадващо, че Китай възприема ЕС като разединена сила. Дори и по време на неотдашните сблъсъци с Китай Великобритания, Франция и Германия не си помагаша, като на практика всеки се стремеше да се възползва от неуспехите на останалите.

Глобалната търговия на Пекин, неговите финансови и технологични потоци, както и стремежът му към енергийни източници и суровини го превърнаха в първостепенен играч от Африка до Латинска Америка.

Никоя проблемна зона не илюстрира сблъсъка между китайската и европейската външна политика по-добре, отколкото Африка. Въпреки че ЕС си остава най-

силното чуждестранно присъствие в по-голямата част от континента, неговото влияние намалява за сметка на китайското. Търговията на Китай с Африка се разраства с около 33%, а търговията с ЕС – с 6% на година. Китай вижда континента предимно като основен доставчик на енергийни и минерални ресурси и като пазар с нарастващо значение. Но целите му са и политически, тъй като иска да си осигури подкрепата на африкански страни в ООН.

По проблема с енергетиката китайската цел е да изгради партньорства с европейски енергийни гиганти, които могат да му осигурят достъп до енергия, технологии и двупосочни инвестиции.

Световната рецесия може допълнително да увеличи китайската икономическа тежест. Търговският излишък на Китай няма да изчезне в близко бъдеще: износет му в ЕС не е спаднал толкова, колкото вносът от ЕС. Китайските огромни финансови резерви превръщат страната в основен кредитор на световната финансова система. За да избегне изолирането си от диалога между старата и новата световна свръхсила на ЕС се налага да предложи нещо повече от своя какофоничен хор от надвикващи се гласове.

Руско-китайските отношения и войната в Украйна. Те търпят доста промени във времето. Западните страхове, че Китай и Русия ще формират нова авторитарна ос от две могъщи страни, настроени враждебно към демокрацията, бяха уталожени от китайската хладна реакция спрямо признаването на независимост на Абхазия и Южна Осетия от страна на Русия след руско-грузинската война. Китай очевидно има по-важни приоритети от отношенията си с Москва. Пекин и Москва подписаха договор за добросъседство и сътрудничество през 2001 г. Ако този съюз е предимно тактически и успокояващ, той продължава да се развива в контекста на международните събития. Повратна точка бе отбелязана през 2010 г., когато двете правителства станаха все по-авторитарни и отношенията им със Запада се влошиха, което всъщност благоприятства тяхното разбирателство.

Пекин наистина е най-големият търговски партньор на Москва, докато Москва е едва 18-ият търговски партньор на Пекин. Този дисбаланс бележи съществуващата асиметрия между Китай и Русия, две сили, появили се през 2009 г. в рамките на БРИК (Бразилия, Русия, Индия, Китай), чиито амбиции за големи сили, дори имперски, остават в конкуренция. Оттогава разликата в растежа се разшири, като БВП през 2021 г. на Китай е над 16,9 трилиона долара (втори в света), спрямо БВП на Русия от малко над 1,82 трилиона долара (11-ти в света) или китайският БВП е 9 пъти по-голям от руския.

През 2013 г. Си Дзинпин стартира своя проект **“Нови пътища на коприната”**, инициатива, която има за цел да развие търговска и транспортна инфраструктура за свързване на Европа, Африка и Азия. Следователно средствата за комуникация са сухопътни (пътища, магистрали и железопътни линии) и морски, с изграждането на няколко пристанища.

Близо 70 държави с 4,8 милиарда души са включени в този проект, състоящ се от шест икономически коридора. Произлизаща от английския термин, думата „коридор“ се появява през 2010 г., за да обозначи транспортна и комуникационна ос в най-широкия смисъл (пътища, Ж.П. линии, нефтопроводи, газопроводи, кабели, въздушни пътища), които свързват поне два или повече градски центрове

в рамките на едно национално пространство или най-често в няколко национални пространства. Тази ос може да привлече дейности и инвестиции, което я прави ос на икономически растеж или развитие.

Евразийският коридор между Китай и Русия, и по-специално коридорът Китай-Монголия-Русия свързват двете страни. Първият свързва западен Китай с Казахстан, Русия и Беларус, и с европейските железници; В резултат на това, за да направи всичко печелившо, Китай финансира и европейската железопътна мрежа, по-специално в Унгария. Въпреки че целта на този коридор е да свърже Китай с Европа, той минава през Москва и затова Русия финансира част от този проект, изграждайки почти 10 000 километра високоскоростни железопътни линии. През 2017 г. Обединената логистична компания на Русия, Беларус и Казахстан изпрати 100 000 контейнера от Китай за Европа, цифра, която се е увеличила значително оттогава. Китай и Европа са свързани с този кордон за 16 дни, което благоприятства железопътния товарен транспорт на фона на увеличението на цената на морския транспорт.

Вторият коридор беше създаден през 2014 г. със срещата на държавните глави на Русия, Монголия и Китай в Душанбе (Таджикистан). Изготвена е китайско-руско-монголска пътна карта за развитие на Монголия като център между Китай и Русия и създаване на две зони за свободна търговия, едната на китайско-монголската граница при Гашуун Сухайт, а другата на руско-монголската граница при Алтанбулаг. Създаването на тези инфраструктури, финансирани главно от Китай, се счита полезно и за Монголия, която ще може да диверсифицира икономиката си, да развие индустриалния си сектор и да насърчи износа си. Накратко, целта на тези конструкции е да стимулират търговията и да увеличат максимално потока от стоки и хора между Китай и Русия.

Тези проекти обаче понякога са трудни за изпълнение. Някои работи по свързването на Пекин с Москва често се отлагат на фона на напрежението около финансовия пакет и дяла на китайските партньори. Освен това процесът на управление на тези инициативи е сложен, тъй като участващите са многобройни, независимо дали са частни или държавни. Освен това тези коридори пресичат провинция Синдзян, където избухна скандалът с малтретирането на уйгурския народ. Президентът Владимир Путин не е заел позиция по този въпрос. Но уйгурският проблем де факто представлява заплаха за сигурността и в крайна сметка представлява обща битка между китайското и руското правителство. По-общо казано, проектът BRI напомня на Русия, че не е най-развитата сила срещу Китай. Асиметрията е реална между двете държави, въпреки че те демонстрират отлични отношения и общи цели. Партньорството е до голяма степен повлияно от недоверието към Запада. Въпреки неоспоримото стратегическо сближаване, съставките на китайско-руските отношения вероятно са предопределени да останат като смесица от конвергенции и недоверие, които е от дълго време.

Отношенията няма да се развият, докато Си Дзинпин и Владимир Путин са на власт. Руската инвазия в Украйна до голяма степен затвърждава позицията на тактическо партньорство. Си Дзинпин знае, че с Тайван трябва да реши почти подобен проблем, той подкрепи териториалната цялост на Украйна, без да се позиционира срещу Русия, оставяйки стратегическата солидарност между Пекин и Москва да надделее.

1) Някои висши военни от Запада + Путин, на няколко пъти казаха че, войната (“военната операция”) може да продължи пет и повече години, което ако се случи ще заприлича на авганистанската стратегия на САЩ от преди 30 години, която знаем как завърши в края на 1991 г.

2) Китай поиска официално от Путин да прекрати войната, а зад “Великата китайска стена” Си Цзинпин и компания желаят да останат на върха на планината от където да наблюдават битката между “двата тигри” (САЩ и Русия), докато се изтощят взаимно **и тогава да им приберат кожата, особено... сибирската.**

Друг сценарий или възможни развития на тези отношения бяха изложени в една моя статия от преди 8 години “**За кожата на мечката**”, която възпроизвеждам. В нея твърденията /тезите/ са по-скоро интуитивни и затова не са придружени от доказателства. Много от твърденията съдържат в латентно състояние множество условия и допълнителни въпроси, най-важните от които също заслужават разглеждането им. Без да се навлиза в статистическите джунгли, преди да “размишляваме”, е добре да имаме предвид, че:

1) Ако в 1913 година Русия е била на шесто място в света по своя БВП, днес тя е на единадесето и е след... Канада.

2) В 2015 г. руският БВП е 3 % от световния, тоест съотношението между икономическия потенциал на Русия и на Света е 1 : 43, а между нея и този на ЕС+САЩ+Китай+Япония е 1 : 28. **Както е известно, военната мощ на една страна общо взето кореспондира на нейната икономическа...**

3) Ако в 1980 г. съотношението на БВП между СССР и КНР е било 6 : 1, **то в 2015 г. е обратно - БВП на Китай е шест пъти по-голям от руския, като темповете на годишния му ръст надхвърлят четири пъти руските.**

4) Ще сравним военните бюджети и средствата отделяни за развитието на науката и технологиите на контрагентите в следващите размишления.

И така, аз мисля, че: **ГЛОБАЛНИЯТ КОНФЛИКТ** до десетилетието 2039 - 2049 г. ще бъде **МЕЖДУ САЩ И КИТАЙ** или по-общо между тях и съюзниците им. [Интервалът от 10 г. е определен чрез формулата $1984 + 60 \pm \Delta 5$, където “1984” е Оруеловата година, **60 години**, с оглед ускорението на еволюцията на човешките общества, са равни на цялата предходна 60 вековна политическа история на човечеството (или “една бъдеща година” е приравнена на един век от миналото), а **ДЕЛТА5** е допустимата грешка от плюс/минус 5 години (допустима при подобни глобални прогнози в нашата комплексна и комплицирана епоха).

КИТАЙСКАТА СТРАТЕГИЯ ще се разгъва в една от двете посоки или ще преследва (на първо време) една от двете цели – **ЕВРАЗИЯ** или **ТИХИЯ ОКЕАН**, защото по общото мнение на болшинството стратегии, **който владее едната от тях, в перспектива ще владее СВЕТА**. Тихоокеанската стратегия предполага тихоокеански флот и военноморски опит сравними или даже доминиращи над щатските. Нещо, което е нереализуемо в интервала от 23 – 33 години без необходимата суровинна база и осигурен “гръб” от към север. Това, разбира се, няма да спре китайската търговска и финасово-икономическа експанзия в посока към Африка и Латинска Америка с оглед създаването на

тихоокеански военни бази срещу главния враг, бази на “Азия на азиатците” под крилото на “Поднебесната” както и на военноморската програма на Китай. В процентно отношение неговият военен бюджет расте най-бързо и в Тихия океан, където вече има два китайски самолетоносача срещу 12-те на САЩ.

Евразийската китайска стратегия в северозападна посока, за да се стигне до Атлантика, ще има като своя начална фаза овладяването на Сибир. Съвкупността от империалистическите интереси и наличните данни за “Поднебесната Империя” подсказват, че именно тя ще бъде предпочитаният избор на китайските стратегии. Тоест, те ще искат най-напред да **“одерат кожата на мечката”**. Най-“леко” това може да стане, посредством един “референдум” в Сибир, където вече в демографско и финансово-икономическо отношение Китай има доминиращи позиции, а Путин създаде подходящ и удобен прецедент със своя Кримски “референдум”.

ЩАТСКАТА СТРАТЕГИЯ преследва същите цели от срещуположна посока:

От към Тихия океан – те са заградили своя противник с военните си съюзи и бази (Тайван, Япония, Южна Корея, Филипините, Австралия и т.н.), правейки всичко възможно да ги увеличат с Индия и Виетнам, за да затворят изцяло югоизточната дъга, съобразно плана “Морска анаконда”.

Още по-важна за Вашингтон е Евразийската му стратегия, чиято главна цел е присъединяването на Русия и останалите късове от някогашната “Империя на злото” към НАТО и “атлантическата общност” (САЩ и ЕС) и превръщането им в щит срещу северната граница на Китай.

По разгъващите се там и зад кулисите събития, можем да заключим, че “Евразийската стратегия” на САЩ е определяща за настоящата им дипломатия, разузнавателна дейност и военна политика.

Ако Украинското огнище продължава само да тлее в резерва, Сирия може да се превърне в нов Авганистан за Руската “Федерация”. Целта е вмъкването на Русия в един нов военен капан, подобен на Аванистанския, който на фона на вътрешната криза, предизвикана от “санкциите” и последвалият ги “петролен шок”, ще я изправи пред аналогична ситуация и избор, като тези от преди повече от три десетилетия, които доведоха до краха на СССР.

Руската армия по мнението на военните експерти не е в състояние да води една продължителна и изтощителна локална война (някога ги наричаха войни със слаб интензитет), далече от границите си. По всичко изглежда, тя не е в състояние да воюва и срещу по-слаб противник в съседство, както показва прекъснатата на полупът агресия срещу Украйна.

В допълнение към стремежа да я провокират и вкарат в капана или в НАТО, след разширяващите се военни действия в Близкия Изток, дойде и свалянето на руски бомбардировач Су-24 от турските изстребителни Ф-16 на границата със Сирия. Операцията приличаше на провокация, но завърши само със закана на Путин, че “Турция щяла да заплати жестока цена”. В отговор Ахмет Давутоглу обвини Русия, че се държи “като терористична организация в Сирия” и я заплаши с “изключително решителна турска ответна реакция”. Последва пристигането на

американските “миротворци” в Турция, под претекст да я “сдържат”, а всъщност да напомнят на Москва, че войната срещу Турция е война срещу САЩ и НАТО.

Доведена до ръба на голямата война, путинова Русия има два възможни хода:

- Малко вероятният, за да не кажа невъзможен, военен избор, при което военните действия биха продължили и на руска територия. Според мнението на военните експерти, в една класическа война срещу НАТО, руската армия не би могла да устои дълго. Заплахите или намеците на Путин и неговите военни по повод възможна термоядрена война, трябва да се разглеждат само като несполучлив шантаж и желание да се спечели психологическата война срещу далече превъзхождащ я във военно, икономическо и финансово отношение противник. (Защото тези, които се женят за млади хубавици и трупат милиарди, използвайки служебното си положение, не са камикадзета. Те са много далече от Гай Муций Сцевола или от Шекспировия Макбет, който предпочел “да умре с броня на гърдите”.)

Но, ако въпреки всичко, бъде избрана войната, Русия най-вероятно ще има съдбата на Полша от септември 1939 година (началото на Втората световна война): докато НАТО води своята кратка война, Китай ще окупира Сибир, с което ще бъде завършена най-голямата подялба в световната история.

- Най-вероятна, обаче, е “мирната” капитулация на Москва и подаване на молба за членство в Алианса (с или без Путин, но “със скимтене” – по израза на Каспар Уайнбъргър – военен министър на САЩ в администрацията на Рейгън) или разпад на Руската “Федерация”, както това се случи със СССР след 1989 година.

Какви могат да бъдат развитието и последиците от всеки сценарий?

И в трите случая – на война, на “мирно” включване на Русия в НАТО или на разпад на РФ и последователно настаняване на САЩ и съюзниците им в “40-те независими републики”, наследници на “Федерацията”, двата протагониста (НАТО със САЩ и Китай с неговите евентуални съюзници) ще имат обща граница по Урал на протежение на 2500 км.

Без да анализираме тук и сега тези “фигури”, е ясно, че **интернационалното статукво ще бъде разрушено из основи**. Като се вземе под внимание, че през въпросното десетилетие (2039 г. - 2049 г.) **Роботронната революция ще е унищожила и социалното статукво**, основният въпрос на “сфинкса”, чийто отговор ни интересува е: **върви ли се към нова революционна ситуация и кървава “Пролет на народите”, много по-страшна и по-мощна, но и далече по-перспективна от проиграната в началото на 90-те години на ХХ-ти век при кончината на т.нар. СССР? Ще се опитаме, когато му дойде времето (в 2027 година), да дадем отговора в IV-та част.**

*

§ 26. В ПЕРСПЕКТИВА: ВОЙНАТА МЕЖДУ САЩ И КИТАЙ ПРЕЗ СЛЕДВАЩИТЕ ДЕСЕТИЛЕТИЯ, КОЯТО ЩЕ БЪДЕ НАЧАЛО НА III-ТА СВЕТОВНА

Войната между великите сили е налице: вече отбелязахме войната между Русия и Украйна, нарастването на напрежението в Китайско море и Тихоокеанско-

Индийския регион, потенциалната война за Тайван между Съединените щати и Китай и т.н. През 2021 г. 50 000 индуски войници се намират на границата между Китай и Индия по повод териториалните спорове за Кашмир.

Рискът от война днес е по-висок и ще расте, поради неравномерната еволюция на суперсилите, цифровизацията на войната и “съжителството в света – джунгла”. Международният хаос ще расте, защото повече няма да има световно доминиране от една свръх-сила: светът ще бъде мултиполярен. В него великите сили ще използват всички средства, за да наложат своето господство. Не само войната между тях може да се завърне, но тя може да се глобализира чрез завладяване на пространства, особено на цифровите, в които стратегията на възпиране не действа.

Организацията на международните отношения е в дълбока криза. Средствата за водене на война са дигитализирани благодарение на технологичния прогрес, което позволява появата на нови войни, като една кибер-война, която използва компютърните вируси като оръжия.

НАТО може скоро да се заеме с Китай заради нарастващото му влияние в Южнокитайско море, което ще бъде „следващата линия на отбрана на НАТО”. Това показва разпространението на френското, британско и германското влияние в тази зона от 2018 г. Западът все по-често изразява позицията си относно ситуацията в Тайванския проток. В допълнение към това тези страни увеличават военното си присъствие с разполагането на британски и френски самолетноносачи и една германска фрегата. Особено важно е създаването на AUKUS, триполюсния военен съюз между Австралия, Обединеното кралство и САЩ.

Съдбата на Тайван е най-вероятната причина за един конфликт между САЩ и Китай. Възможността той да се “сгорещи” е потенциално по-висока от всичко, случило се по време на Студената война, включая Берлинската и Кубинската кризи. Партньорството между Китай и Русия е друг фактор на нестабилност. Това, което Русия иска е възпиране, взаимни споразумения и разделяне на света на контролирани територии. Увеличавайки залозите, тя иска да засили нестабилността до състояние, при което военни конфликти или нестабилност ще погълнат целия свят, икономически войни и войните в киберпространството също могат да ескалират ситуацията.

През октомври 2020 г. ККП си постави за цел да модернизира теорията, организацията, личния състав, въоръжението и оборудването на своята армия до 2027 г. Ако бъдат постигнати, тези цели ще дадат на Пекин по-надеждни военни възможности срещу Тайван и съюзниците му.

Разпитан в сряда по време на конференция за краткосрочния риск от атака срещу Тайван от Китай, американският началник-щаб генерал Марк Мили смята, че това е „малко вероятно“ през следващите 24 месеца, защото Съединените щати имат "абсолютния капацитет" да защитят острова, разположен на по-малко от 200 км от китайския бряг. Напрежението между Китай и Съединените щати за съдбата на острова, управляван от демократично правителство, но считан за китайска провинция от Пекин, който казва, че е решен да извърши „обединение“ със сила, ако това е необходимо. Президентът на САЩ Джо Байдън от своя

страна наскоро заяви, че САЩ имат „ангажимент“ да защитят военно Тайван в случай на китайско нападение.

Пентагонът смята за реална възможността САЩ да влязат в пряк ядрен конфликт с Русия или Китай. Началото на нова студена война между Китай и Съединените щати рискува да се превърне в катастрофа за цялия свят, заяви китайският външен министър Уанг И. Китайският президент Си Дзинпин каза, на конференция за националната отбрана и военната реформа: *„Необходимо е добросъвестно да се обобщи и приложи успешният опит от реформите, да се овладее новата ситуация, да се разберат изискванията на задачите, да се съсредоточим върху подготовката за войни и също така да имаме смелост да изследваме и актуализираме.“* Конференцията се проведе в присъствието на високопоставени представители на Централния военен съвет, на Народната въоръжена милиция и военните академии на КНР.

Да си представим, че утре започва Третата световна война между великите сили: Китай и Съединените щати. Кой най-вероятно ще я спечели? Как биха се развили събитията при една война между Китай и Съединените щати? Според американските експерти Китай вече крои планове за нахлуване в Америка.

В момента китайското правителство е против признаването на независимостта на Тайван и заплашва народа на тази страна с нападение. Но защо Китай се нуждае от тази територия? Основната причина е, че Тайван прави КНР уязвима. В близост до нея има цяла верига от острови и държави - съюзници на САЩ, така че Китай може лесно да бъде атакуван от морето. Но може ли Китай да надмине Съединените щати по отношение на мощта на армията? Днес Китай се опитва да стане лидер в създаването и развитието на нови технологии. Тоест властите на тази страна разбират, че в случай на Трета световна война тя може да се спечели само благодарение на напълно механизирани и автоматизирани оборудване, което е в състояние бързо да се придвижи в зоната на конфликта и да атакува противниците. Китай иска да научи роботите да водят война и да предават информация от бойното поле. В същото време по отношение на новите технологии Китай все още отстъпва на САЩ. Освен това САЩ превъзхождат Китай в способността си бързо да комерсиализират всичко ново на световните пазари. Тоест, докато китайските компании все още се опитват да завземат пазара, американските търговски марки вече са станали известни на цялия свят

Съотношението на силите. Китай за последно е участвал във военен конфликт в края на 70-те години на XX век. В резултат на това той беше губещ, докато американците многократно са изпробвали своята мощ във военните действия. Освен това КНР не е имала сериозни военни конфликти, следователно по отношение на обучението бойците ѝ също ще бъдат по-зле подготвени от американските войници.

Към днешна дата броят на войниците в САЩ е 1,39 милиона души, в Китай - 2 милиона. Американската страна разполага с 442 000 души в резерв, докато Китай има 510 000 резервисти. Америка обаче изпреварва Китай по бюджет за отбрана: той е равен на 810 милиарда долара, докато Китай има 250 милиарда.

ВВС на САЩ се състоят от 13 247 самолета, докато Китай има 3285 самолета. Що се отнася до изтребителите, техният брой е съответно 1957 единици и 1200 единици. Америка има 982 транспортни самолета, докато Китай притежава само

286. Съединените щати имат 774 самолета със специално предназначение, докато Китай има само 114. САЩ също имат повече бойни хеликоптери: 910 единици срещу 281 единици. Основните бойни лайнери на Америка са F-15, F-18, F-22. В Китай няма аналог на тези американски модели (дори J-20 е по-лош).

Военноморските сили на Китай включват 777 кораба, докато Съединените щати имат само 484. В същото време Америка има 12 самолетоносача, докато китайската страна разполага само с 2. Американските самолетоносачи са способни да вкарат в битка повече от 800 самолета, самолетите на Китай са - 70. Ракетните катери в първата са 10 единици, във втората - 84 единици. Китайската страна има повече подводници: 71 единици срещу 68 единици от Америка, но китайските модели са оборудвани предимно с конвенционални двигатели, докато американските подводници са всички с ядрена енергия. Още през 2019 г. САЩ имаха 11 834 бойни ракети, докато Китай имаше 5 250. В същото време разликата леко намалява.

Заклучение. Съединените щати надминават Китай по военна мощ. Но не с много. Като цяло можем да кажем, че във военно отношение тези страни са близки до паритета.

След повече от половин век отсъствие може ли войната между великите сили да се завърне? Възможно ли е някои технологични разработки да поставят под въпрос стабилността на ядрения баланс, който гарантира мира от 1945 г. насам? На път ли са американските проекти, особено в областта на противоракетната отбрана, да направят китайските и руските възпиращи ядрени средства остарели? Насочваме ли се към нова надпревара в ядрените оръжия? Как Пекин и Москва биха могли да се стремят да заобиколят американското военно превъзходство на конвенционално ниво? До каква степен развитието на техните така наречени способности за „отказ на достъп“ увеличават вероятността от въоръжен конфликт на регионално ниво?

САЩ са разтревожени от ядрения арсенал на Китай. Пентагонът е притеснен, ако не надува китайските данни, за да си увеличи бюджета. В доклад на Министерството на отбраната на САЩ се казва, че Пекин развива своя ядрен арсенал много по-бързо от очакваното и вече може да изстрелва балистични ракети, въоръжени с ядрени бойни глави, от земя, море и въздух. „Ускорената ядрена експанзия на Китай може да му позволи да има 700 ядрени бойни глави до 2027 г. предупреждава Пентагонът. Пекин вероятно ще има поне 1000 ядрени бойни глави до 2030 г., което е повече от очакваното темпо и обем през 2020 г.“ Прогнозите включват балистични ракети, изстрелвани от подводници и бомбардировачи, както и "мобилни ракетни сили", които позволяват изстрелването на ракети от камиони. Дори с 1000 ядрени бойни глави, китайският арсенал далеч не може да се изравни с този на Съединените щати и Русия, които заедно притежават повече от 90% от световните ядрени оръжия: 5550 за Вашингтон и 6255 за Москва, според оценки на Stockholm International Институт за изследване на мира.

Ще резюмирам същественото от книгата на Майкъл Бекли и Хал Брандс **“Опасна зона” - Предстоящият конфликт с Китай.**

Според традиционната мисъл САЩ и Китай са в „маратон на суперсили“, който може да продължи цял век. Но Хал Брандс и Майкъл Бекли задават контра-

интуитивен въпрос: Ами ако най-острата фаза на това състезание се почувства, като спринт, продължил само десетилетие?

Китайско-американското състезание е водено от различни геополитически и икономически интереси и затова двамата автори поставят въпроса дали авторитаризмът или демокрацията ще доминират през 21 век. Както историята, така и сегашната траектория на Китай предполагат, че това съперничество ще достигне своя връх на опасност **през 20-те години на ХХІ век.**

Китай се намира в опасен момент: той е достатъчно силен, за да предизвика насилствено съществуващия ред, но губи вяра, че времето е на негова страна. Има много примери, от древни времена до наши дни, че издигащите се сили стават по-агресивни, когато боеспособността им намалява, трудностите им се умножават и те осъзнават, че трябва да изпълнят амбициите си сега или рискуват да пропуснат завинаги шанса да го направят. Китай вече е поел по този път. Това се доказва от неговата агресивност спрямо Тайван, неговото рекордно военно натрупване и неговия стремеж да доминира над ключови технологии, от които зависи бъдещето на света. В дългосрочен план вероятно китайското предизвикателство ще се окаже по-управляемо, отколкото много песимисти смятат в момента, но през 2020-те години темпото на китайско-американския конфликт ще се ускори и перспективата за война ще бъде ужасяващо реална. Според Брандс и Бекли Америка винаги ще се нуждае от устойчив подход за спечелване на продължителна глобална конкуренция. Но първо, тя се нуждае от краткосрочна стратегия, за да се ориентира в опасната зона пред нея.

Китай е най-страшното предизвикателство за националната сигурност на САЩ и либералния международен ред. В тази книга Хал Брандс и Майкъл Бекли обясняват защо заплахата от война с Китай вероятно ще достигне своя апогей през настоящото десетилетие – когато Глобалната мощ и амбициите на Китай за надмощие набъбват, точно когато той е изправен пред сериозни демографски, икономически и политически напрежения на хоризонта.

Конфликтът КИТАЙ-САЩ. Основният аргумент е, че Китай има дългосрочни слабости, които в крайна сметка ще го поставят в по-слаба позиция спрямо САЩ. Те цитират пет слабости: 1) Застаряване и намаляване на населението; 2) Ограничени природни ресурси; 3) Авторитарното управление на Си; 4) Втъвръдяване на геополитическото противопоставяне; 5) Забавяща се икономика. Според Брандс и Бекли тези дългосрочни слабости означават, че китайските вождове виждат изписаното от ръката на съдбата върху Великата китайска стена **"Мене, текел, фарес"** /изчислено, претеглено и ще се раздаде/ по време на Балтазаровият пир, тази фраза вещае краят на Нововавилонското царство (тя се възприема като предзнаменование за кончината на царството и е синоним на нехайство пред лицето на реалната опасност).

Осъзнавайки, че страната им бързо се приближава до кулминацията на своята мощ спрямо съперниците си, Си Дзинпин и сие имат стимул да нанесат първи удар сега - да превземат Тайван и Южнокитайско море, да изместят САЩ от позицията им на глобално значение и да установят регионална и евентуално глобална хегемония.

За да се усложнят нещата, авторите твърдят, че военната модернизация на САЩ - която беше предприета за посрещане на китайската заплаха - няма да даде плод

преди 2030 г. Така че, ако Китай избере десетилетието (2020 г. – 2030 г.) да атакува, САЩ могат да изпаднат в максимално неизгодно положение.

Следователно „Опасната зона“ е през това десетилетие. Те правят исторически паралел между 2020-те години и периода от 1945 до 1953 г., когато САЩ се бореха да установят стабилен баланс на силите със Съветите. Черпейки вдъхновение от тези ранни години на Студената война, те препоръчват набор от стратегии, за да преминат през това опасно време. Сред другите неща, те включват: 1) Изграждане на икономически блок, който включва съюзници на САЩ, но частично изключва Китай, ограничавайки участието му до стоки с по-ниска стойност; 2) Изграждане на припокриваща се система от съюзи и партньорства, която засилва противопоставянето на китайския експанзионизъм; 3) Получаване на контрол върху глобалните технологични стандарти; 4) Отказ на достъпване на ключови технологии, от които Китай се нуждае; 5) Защита на демокрациите срещу опитите на Китай да насърчи автокрацията; 6) Военна защита на Тайван. Ако тези стратегии успеят да попречат на Китай да събори съществуващия глобален ред, твърдят Брандс и Бекли, след това нещата ще станат доста по-лесни. Недостатъците на Китай - застаряване, ограничения на ресурсите и т.н. - ще започнат да въздействат все по-силно, точно когато САЩ завършват военното си обновяване. След това авторите предвиждат по-малко интензивен конфликт, който САЩ и техните съюзници в крайна сметка са в добра позиция (далеч не гарантирана) да го спечелят.

Основният въпрос е наистина ли Китай върви към дългосрочен упадък?

Главната идея в “Опасна зона” е, че сега е пикът на силата на Китай спрямо САЩ и техните приятели и съюзници. Това е основната реалност, която тласка Китай към конфликт, поставяйки го в дългосрочно неблагоприятно положение, ако премине мирно през 2020-те години. Но дали това е вярно? Първо, нека поговорим за демографския спад на Китай. Това е съвсем реално - Китай губи население в трудоспособна възраст със скорост от милиони годишно и тази скорост ще се ускори. Той губи млади работници още по-бързо, а коефициентът на зависимост в напреднала възраст бързо нараства. Но това, което Брандс и Бекли вярват, че е важно и което вероятно би било ключово в една дългосрочна Студена война - не е абсолютният демографски спад на Китай, а неговият относителен спад в сравнение с неговите конкуренти. Наборът от данни приема официалния коефициент на плодовитост в Китай преди пандемията за равен на 1,7, което би го поставило в средата на групата; всъщност истинската цифра е по-ниска. Китайска правителствена агенция го отчете на 1,3 през 2020 г., а ЦРУ го определя на 1,45. Така че раждаемостта в Китай е значително по-ниска от тази в САЩ. Но това е почти същото като коефициента на Япония, която е значително по-стара. Той е по-висок от този на Тайван или Южна Корея. Междувременно раждаемостта в САЩ спадна през последните няколко години и може да има още спад, докато дори в Индия току-що падна под коефициента на заместване. Демографският упадък е просто нещо, с което ще се сблъска всяко съвременно общество; Китайският е малко по-тежък от повечето, но не е драматично по-тежък. Ако САЩ продължат да ограничават имиграцията и/или станат по-малко привлекателно място за движение на имигрантите, разликата ще бъде още по-незначителна. И да не се забравя, че Китай започва с огромно предимство по отношение на размера на населението спрямо всяка друга страна с изключение на Индия: По този начин демографското неблагоприятно положение

на Китай изглежда вероятно ще бъде пречка за неговата относителна мощ, но не и неизбежна гибел. Всъщност САЩ и техните съюзници трябва да са попритеснени от своето неблагоприятно положение с населението. Те трябва да търсят начини да привлекат повече имигранти.

И така, според Майкъл Бекли и Хал Брандс в книгата им “Опасна зона” (или Предстоящият конфликт с Китай), войната между Китай и САЩ ще започне през третото десетилетие (2020 г. – 2030 г.) по инициатива на изоставащия Китай в надпреварата му с изпреварващата Америка.

Според Грахам Алисън в книгата му “Обречени да воюват” войната между Китай и САЩ ще започне през четвъртото десетилетие (2030 г. – 2040 г.) по инициатива на изпреварващия Китай в надпреварата му с изоставащата Америка.

Моята прогноза за начало на войната е през десетилетието (2040 – 2050 г.), вследствие апетитът на Китай за пазари и жизнено пространство. Тя може да бъде коригирана в зависимост от данните за следващата петилетка (2021 – 2025 г.)

В първите два случая става дума за началото на една превантивна война между САЩ и Китай, независимо от това дали ще я започне изоставащата или изпреварваща К.”Н”.Р.

Ако народите се оставят да бъдат отведени в подготвяната кланница на войната никаква друга стратегия не може да ги спаси от разрухата и смъртта, освен бакуниновата за превръщането ѝ в Социална революция!

§ 27. ЩО Е ИМПЕРИАЛИЗЪМ?

Империализмът е експанзия, териториални завладявания, разделяния на света на порции, господство на едни и робство на други страни и народи. Във всяка епоха той е обективна реалност, без оглед на социално-икономическия характер на държавите, които са практикували през вековете имперската политика и ще съществува, докато съществуват държави и капитали, потисници и потиснати, роби и господари.

Ако приложим термина „Империализъм“ към капиталистическата “цивилизация”, тогава под Империализъм следва да се разбира на първо място яркото проявление на такива характеристики на нейното развитие, като динамизъм, необузdana експанзия с използването на военно-силовите методи за завладяване на света или на порции от него, заличаване на националните, държавните и регионалните граници, експанзия обхващаща не само икономиката и политиката, но и културата, стилът и начина на живот, идеологията и др., което в крайна сметка създава основата за глобализацията. Наред с всичко това на лице са всеотрядния декаданс и прогниването на стълбовете на днешната “цивилизация”. Свръх-развитостта и стремежът към господство, изтръгването на максимални печалби и търсенето на изход от кризите водят до износ на капитали в други страни, конкуренция и империалистически войни между свръх-силите за завладяването на колонии, пазари, “зони на влияние” и гарантиране сигурността на печалбите и експлоатацията на поробените народи срещу апетитите на другите хищници и решаването на вътрешните проблеми за сметка на “нисшите класи”. В същото време се проявява и волята на империалистическите държави да наложат на

света условията, принципите и векторите на глобализацията, която им осигурява икономическа, политическа, културна, идеологическа и информационна хегемония.

Ако по-рано капиталистическият Империализъм се осъществяваше от отделни държави, които се стремяха към политическо и икономическо подчинение на други държави и народи, то сега се говори за Империализъм на група от водещи индустриални държави срещу цялия останал свят. Тук преобладават косвените, неформалните, транснационалните и най-вече военните форми, методи и средства за доминиране и хегемония.

Причините за войните са национализма, шовинизма и империализма, израсли на почвата на държавността и монополистичния – частен или държавен – капитализъм.

Днес “Събуденият гигант” започва да се задушава в настоящите си граници, затова китайските империалисти се стремят към: 1) Господство в Азия; 2) После над Европа и 3) След Евразия – господство над света. Когато другите държави разберат това те ще се обединят около двете суперсили, за да съберат трохите от Ш-тата световна война, а народите ще бъдат изправени пред кръстопът: Социална революция преди войната или след нея. **Ако масите нямат сили да я предотвратят чрез революцията, то превръщането на империалистическата война в гражданска и на последната в Социална революция е единственото решение! Ще напомня, че и най-кървавата революция не може да вземе и една десета от жертвите във войната. Обръщането на оръжията срещу “собствените” господари ще излезе много по-евтино на народните маси от участието им в кланницата!**

Какво е необходимо, за да не завършим летално? **Ако перифразираме Дантон: нужна ни е революционна организация, още веднъж революционна организация и винаги революционна организация!**

“Божествената комедия” на Данте завършва във всяка от частите на трилогията по един и същи начин – със стиха **“И пак видяхме ясните звезди!”** Ако “излишните” не могат да ги видят, всички ще си останем в кръговете на “АД”-а или в гробницата на историята.

§ 28. ПРИЧИНИ ЗА РЕВОЛЮЦИИТЕ

Какви са причините за революциите? Съществуват различни класификации, ще се спра бегло на две от тях. Най-често срещаното деление е на:

ОБЕКТИВНИ ПРИЧИНИ, които са свързани с наличието на материални условия за създаването на обществото към което се стремим. В наше време те са резултат от Роботронната Революция (**Р.Р.**) – фактор, който ще разгледам по-детайлно малко по-надолу, както и на дължащото се във висша степен на нея разрушаване на социалното и интернационално статукво. Като следствие от това настъпва дестабилизация на старото общество, чието по-нататъшно съществуване става проблематично, ако не и невъзможно.

СУБЕКТИВНИ фактори или причини са спонтанността и стихията на масите и организираността на революционерите. Субективните причини са детерминирани

от обективните, но те не са неизбежно следствие от тях и зависят от прекрачване прага на поносимост, от тежестта на кризата и изчерпване търпението на масите, когато викове като “Хващайте топорите!”, “На оръжие!” и други по-съвременни лозунги не предизвикват страх, а въздействат мобилизиращо. Към тях спадат още прозорливостта, пропагандните, агитационни и организаторски качества на революционерите и не на последно място - куража и дързостта им.

Отношенията маси-революционери, при наличието на революционна ситуация, са отношения на взаимодействие, при което най-важни са организирането и самоорганизирането на революционната спонтанност и стихийност.

СЪЩЕСТВУВА и друго дефиниране на причините за революцията, при което те са разделени на **структурни** и **причини – поводи**. Първите са дългосрочни и мащабни тенденции, които подкопават съществуващите икономически, социални и властови институции, отношения и връзки, и ориентират борбите на “нисшите класи” към преодоляване на старото общество и замяната му с ново, чиито контури са започнали да се очертават.

Ще се спра малко по-подробно на тези причини за Социалната Революция (С.Р.), конкретно в съвременното капиталистическо общество и неговата държавна организация, които са подложени на ерозиращото въздействие на Р.Р. (Роботронната Революция). Структурните или обективни причини са:

Конкуренцията между компаниите (холдинги, тръстове, концерни, картели и т.н.) на националните и световния пазари, която води до концентрация и централизация на капиталите, до образуване на монополи, на мулти- и транснационални компании, на богаташи и свръхбогаташи, които стават все по-малобройни и неподбиращи средствата за борба с иностранныте си конкуренти и все по-алчни в стремежите си да изтръгнат максимални печалби от свиващия се като шагрен наемен труд.

Вследствие **автоматизацията** броят на наемните работници (най-напред в производството) резко се съкращава, експлоатацията става все по-безжалостна, което води до натрупване на другия полюс на все повече “излишни”, прекарият, лумпени, угнетени и презрени бедняци, които заедно с остатъчния пролетариат са революционния потенциал и базата на революционното движение.

Противоречията и кризата в световната върхушка, която става все по-богата, но все по-малобройна, с все по-ожесточено борещи се помежду си “национални” кланове, заплашват да станат неудържими, защото работниците стават все по-малко, неплатежоспособните растат, пазарите и печалбите се съкращават.

Тези кризисни процеси засягат и “средната класа”, която също е осъдена от развиващата се Р.Р. да се разпадне на малцина, които ще се присъединят към долния слой на върха на социалната пирамида и мнозинство, което ще попълни редовете на “нисшите” класи или Петото съсловие.

Стесняващата се база на експлоатацията става причина за изостряне на борбите между различните вътрешни кланове и компоненти на господстващата класа – най-вече **между властниците и собствениците на капитала, между господарите и “денонощната им стража”**. Обект на борбите им става “националната” собственост. Едните са за етатизацията ѝ, а другите за

приватизацията. Борбата е за господство и богатство. Въпросът е КОЙ – КОГО? - бюрокрацията или плутокрацията?

Възможни са не по-малко яростни борби между **политическата “класа” и нейната военнопололицейска охрана** (между патрициите и преторианците). Особено когато нисшите слоеве на държавния апарат пожелаят да заемат местата на висшите върху йерархическата стълба.

Още една структурна причина е **дискриминацията и потисничеството, прилагани по отношение на определени социални, етнически, расови или религиозни групи**. Те могат да подкопаят “легитимността” на режима и да превърнат “малцинствата” във врагове на съществуващия обществен ред. Тогава балансът става нестабилен, защото те започват да изпитват бунтовно недоволство и да се стремят да променят социалната система, която е несправедлива спрямо тях.

Друга обективна/структурна причина за революцията е **неравномерното, изпреварващо или изоставащо икономическо, технологическо и научно развитие**, дължащо се на множество фактори. (Американският икономист Едуард Денисън обясняваше скокообразното развитие или изоставане на дадена страна и народ с наличието на 23 фактора). В резултат могат да настъпят значителни социални промени, вследствие на които “нисшите” класи и дори средната потъват все повече и повече, докато малка група бързо се обогатява, което води до разпад на “морално-политическото единство на нацията” и разцепления сред “елитите”. (Това може да се получи и тогава, когато икономическият растеж е до такава степен зависим от чуждите инвестиции, че от него извличат печалба главно чуждестранните инвеститори и техните туземни партньори). Такива трансформации се възприемат като несправедливост, която може да предизвика революционно недоволство сред “нисшите класи” и разрушаване на устойчивото до тогава социално равновесие/статукво.

Още по-голямо е отражението на неравномерното развитие върху планетарната сцена. **То създава географски центрове на изпреварване и изоставане, което е източник на нестабилност**. Когато това изпреварване или изоставане излезне вън от определени граници (при един набор от допълнителни условия) **то се превръща в източник на експанзия или в стопански вакуум**, равновесието се нарушава и тогава на дневен ред се поставя въпросът за промяна на нестабилното интернационално статукво. Промяната в мощностите на “великите сили” и като следствие - в системата на международните отношения, води до световна икономическа конкуренция и конфликти, които могат да отслабят режима и да предизвикат революционни кризи, които често идват на вълни и съпътстват световните или континентални империалистически войни, както беше в Европа през десетилетията след Наполеоновите войни, след Френско-пруската, Първата и Втората световна войни или в края на Студената война.

Войните за господство: локални, регионални, континентални, световни, ангажират и отслабват репресивните сили на всяка от участващите държави, но всичко това не означава, че **ВОЙНАТА И РЕВОЛЮЦИЯТА** се следват неизбежно – в политическата история на човечеството е имало над 14000 войни, докато броят на революциите е чувствително по-малък, ако може да се вярва на хронистите. За да се превърне една война в гражданска и в революция, тоест

“нисшите” да обърнат оръжието срещу “собствените” си господари, държавната машина и тяхното правителство, е необходимо едновременното действие на комплекс от структурни/обективни и субективни причини. Сред последните не на последно място е революционното поражение, тоест активната работа за поражението на “родината” във войната и превръщането ѝ в гражданска война и в Социална революция.

Друго следствие от неравномерното развитие са **“напреженията” и конфликтите между Юга и Севера** (сред които е не само усиливащото се “Велико преселение на народите” от III-тия към I-вия свят). В резултат, в “глобалното село” се увеличават “гетата”, които поради расизма, ксенофобията и дискриминацията често се превръщат в заплашителни огнища на бунта.

Заплахата за живота на планетата, предизвикана от **екологическата криза** може също да се превърне в революционно недоволство срещу капитализма.

Някои автори поставят **демографската криза** или демографските промени сред структурните причини на революцията. В историята на човечеството до определено време населението се е променяло много бавно и е изоставало от икономическия и техническия прогрес. Когато обаче населението нараства бързо в рамките на няколко поколения, кумулативният (натрупващ се) ефект от този процес оказва отрицателно въздействие върху обществените институции на капитализма. Земята и работните места стават оскъдни, рентата се увеличава и реалните доходи падат, което предизвиква възмущението на оцетените. Цените се повишават, а данъците се събират трудно, вътрешните и външни дългове растат и за властта става все по-невъзможно да поддържа армията и полицията и да възнаграждава своите привърженици. Конкуренцията и борбите за места върху йерархическата стълба се засилват и непрекъснатият ръст на населението, често наричан демографски взрив, води до появата на все по-многобройни групи от млади хора, които трудно намират подходяща работа и които по-лесно се влияят от революционните идеологии и мобилизират за социален протест, както е в арабските и много други страни от “Третия свят”.

Всички тези социални процеси са предпоставки за възходящото развитие на **класовата борба**. Борбата между колибите и палатите може да бъде на живот и смърт, защото в условията на власт и капитал, Р.Р. заплашва съществуването на “излишните” и “нисшите”. Наред с изброените, съществуват и други “класически” фактори и причини за социалните революции, действието на част от които в условията на капитализма става експлозивно под влиянието на роботронната революция.

Някои от тези причини/фактори на дестабилизацията са в състояние сами да изпратят днешната “цивилизация” в гробищата на историята, а в живия живот, в моментите на неустойчиво равновесие, те действат комбинирано и вкупом.

Едновременната комбинация на тези и други структурни причини води до отслабване и дестабилизация на властта. С течение на времето обществото преминава от състояние на стабилно, в състояние на нестабилно равновесие и настъпва “моментът на бифуркация”, откриващ блестящи перспективи за революционната дейност.

Когато такива причини засягат няколко държави от определен регион едновременно, те заедно изпадат в състояние на нестабилно равновесие. Тогава

революционната експлозия в една от тях може да послужи като детонатор за революциите в другите държави. Затова, революциите често идват на вълни и се разпространяват верижно, прехвърляйки се от една на пръв поглед стабилна страна в друга.

Когато изброените причини/условия са съзряли, дори най-незначителното събитие (например една демонстрация на жените срещу глада на децата им или една “дива” стачка, дори убийството или самозапалването на един-единствен човек) може да се превърне в Пиемонт и в началото на мащабна Социална революция. Това са така наречените **причини-поводи**. Те са като “полъха от крилицата на пеперудата над океана” - **случайни и непредвидени събития или действия на отделни индивиди и групи, в които се проявяват или които съвпадат с действието на дългосрочните тенденции, като образуват “капката, поради която чашата прелива” или отприщват бурята, подтиквайки масите и революционните организации да предприемат решителните стъпки.**

При една кумулативна конфигурация на структурните причини, създаваща криза, едно умерено и дори незначително въздействие върху духовете, резултат от едно локално въстание или някакъв вид акция, като дръзко неподчинение или брутална репресия, или **дори много по-незначителни причини - може да предизвика буря от народни вълнения, придружена от остра конфронтация между клановете на господстващата класа, търсещи различни решения на кризата.** Ако значителна част от населението се присъедини към фракцията, която води борба срещу правителството и изисква по-големи промени, можем да предположим, че първата фаза на революцията е започнала. Ако след това в армията възникне дезертиране или ако военните не искат или не могат да се справят с нарастващата съпротива, революцията е навлязла в следващата си фаза. Точно така започват революциите. В този случай незначителни вълнения могат да предизвикат увеличаване на дестабилизацията и да доведат до сваляне на съществуващия режим и да открият простор пред непрекъснатата и универсална революция.

За разлика от структурните причини, които постепенно, в продължение на няколко години или десетилетия, водят до нестабилно равновесие, случайните (преходни) причини или причините-поводи са неочаквани събития, които нарушават неговата стабилност и избиват обществото от коловоза му. Те могат да бъдат събития от най-различно естество, като рязък скок на инфлацията, особено ако това се отразява на цените на храните или бунтове и демонстрации, отправящи предизвикателства към властта, или поражение във война, или една... пандемия. Освен това острата реакция на властите срещу протестите може да доведе до още по-масови протести. Репресията е ефективна, само когато по-голямата част от населението счита протестиращите за “екстремисти” и държавата се разправя с тях поединично. Но ако протестиращите са обикновени хора от народа, а репресиите се прилагат твърде широко и безразборно, това може да накара масите да възприемат властта като опасен, “нелегитимен” и несправедлив режим. **Когато терорът е упражняван върху широките маси, острието му може лесно да се пречупи.**

Изброените случайни събития стават причини за революцията в нестабилните страни, подтиквайки хората да застанат срещу властта открито и масово, което

може да ускори преминаването и на част от човешкия пълнеж на институциите на страната на революционерите.

Революциите започват тогава, когато режимът отслабва, плъховете, усетили близкото корабкрушение, напускат лодката на властта и дори преминават от другата страна на барикадата. Резултатът от събитията обаче не е предрешен, защото революциите не са изолирани събития, а продължителни процеси, извършващи се в сложна международна обстановка. Преди да се стабилизира ситуацията, революциите могат да преминат през фази на контра-революция, на гражданска война, терор или поредна революционна експлозия. **Резултатите зависят от съвкупността и взаимодействието на обективните и субективни фактори, от степента на тяхната зрялост и обхвата им.**

Само гладът и мизерията в повечето случаи не довеждат до революции. Затова свидетелства многовековната история на много от най-бедните страни. Бедните селяни и работниците не са в състояние да свалят правителството, ако професионалните въоръжени сили, са решени да защитават режима. Почти през цялата история дълбоката бедност и крайното неравенство са били оправдавани от религията и традицията като нещо естествено и неизбежно. Хората се разбунтуват чак когато неравенствата или класовите разлики станат нетърпими или надеждите за по-добри времена се сринат.

На въпроса: какво може да превърне бедността и неравенството в движеща сила на революцията? – Бакунин отговаря: «Необходим е още общонароден идеал, който винаги се развива исторически в дълбините на народния инстинкт ... нужна е обща представа за нашето право и дълбока, страстна, може да се каже, религиозна вяра в това право. Когато такъв идеал и такава вяра на народа се срещат заедно с мизерията, която го води до отчаяние, тогава социалната революция е неизбежна, близка и никаква сила не може да я предотврати “.

Идеологиите са неразделна част от революциите. Те принадлежат към субективните фактори, но появата им не е достатъчна, за да настъпят революционните промени. Обществото не е нещо пасивно, а се състои от милиони активни хора и групи, които еволюират. Само когато те са възприели идеите за такива промени, техните действия могат да омаломощят и съборят обществения ред или да го пресъздадат и консолидират, заменяйки го с нов, по-справедлив, съобразен с плановете, съдържащи се в революционните идеологии и програми. Накрая следва да подчертаем, че причините еволюират и се променят с епохите, а това от своя страна определя съдържанието и характерът на революциите.

Наред с класическите причини за Социалната революция (С.Р.), част от които описах, споменах и съществуването на една нова, която нарекох **роботронна революция**. Тя е структурна причина или фактор, който не е съществувал в никоя от предишните епохи и който сравнително отскоро е започнал да влияе върху хода на историята и революционните перспективи. Този фактор, като че ли прави възможна “претенцията” на “нисшите” класи заедно с пришълците от КОГНАТАРИАТА да се еманципират сами, (както се пее в “Интернационала” *), завоювайки свободата да решават **пряко** всички свои проблеми, сред които са социалното равенство и интернационалното братство.

(*) **Il n'est pas de sauveurs suprêmes/ Ni Dieu, ni César, ni Tribun.** (Няма върховни спасители: Ни Бог, ни Цезар, ни Трибун)

Преминавам към този нов фактор. ДЕФИНИЦИЯ: Роботронната революция (от работи и електроника) е онази радикална промяна в начина на произвеждане на блага и извършване на услуги за задоволяване на нуждите ни, дължаща се на масовото нахлуване на компютри, работи и др. във всички сфери на човешката дейност и заместването на човешкия труд с операции на автомати. (Напомням - за краткост, в текста тя фигурира като Р.Р.)

Аксиомата на Норбърт Винер.

С проблема за Р.Р. се занимавам от началото на 1970-те години, плод на които занимания са статиите в сборника “Социална революция или смърт” (2017 г.) Без да имам каквито и да е претенции за авторство и първородство, в работата върху проблема бих приветствал и присъединил усилията си към всяко системно начинание и изследване в проверка на **хипотезата за взаимотношенията между Р.Р. и С.Р. (Социалната Революция)** както и нейната обективна критика.

Основното в нея е опитът за едно теоретично доказателство на края на съвременната цивилизация. Това „доказателство“ е почти математическо. Математическо, защото се базира на една **аксиома**. Аксиомите, както знаем, са твърдения, които не се доказват, а се приемат като основни постулати (виж математическата теория), с чиято помощ се извеждат всички останали теореми, лемми и т.н., от които са изградени математическите дисциплини (например Геометриите на Евклид, Лобачевски или Риман.)

Моята „система от аксиоми“ съдържа една единствена, която може да се нарече **аксиома на Винер**. Тя е инспирирана от мислите на бащата на кибернетиката и може да се формулира по следния начин:

Няма теоретични и практически бариери пред затварянето на тоталния кръг на автоматизацията на всички трудови процеси в сферата на производството и услугите. (При което роботите се произвеждат от автомати, които могат да се самовъзпроизвеждат, сглобяват и ремонтират...)

С помощта на Винеровата аксиома може да се докаже краят на всички категории на капитализма: **собственост, капитал, стока, печалба, рентабилност, финансов капитал, пари и т.н.**

Началото на доказателството започва с **края на човешкия труд изобщо и на наемния в частност.** Край в смисъл на свиването му, на клоненето му към онази граница, чието пресичане прави невъзможно съществуването на човечеството в рамките на „пазарната икономика“ и на стоковите отношения, а самото хипотетично функциониране на капиталистическото общество зад този предел, **става безсмислено дори за капиталистите, доколкото те намират този смисъл в извличането на печалби.**

Наемният труд „изчезва“, вследствие навлизането на компютрите, роботите и И.И. и др. постижения на **роботронната революция** в услугите, индустрията, земеделието, науката и изкуствата, включително в „изкуството да се властва над хората“ и в останалите държавни „дела“.

С помощта на Винеровата аксиома (и евентуалното въвеждане на допълнителни, непротиворечиви с нея аксиоми) могат да се докажат теоретически, както **краят**, така и **необходимостта от унищожение на държавата** - този втори или първи стълб на класовите цивилизации (в това число и на капиталистическата). Третият стълб - религиите, агонизират доста дълго време, **но бог още шава и... мирише**. С него, неговите попове и тяхната организация - **Църквата**, тук не се занимаваме, **доколкото изчезването им „в края на историята“ е в пряка зависимост от края на държавата и капитала**. Това е валидно и за попската роля на масмедияте и обслужващите ги... клозетни плъхове на “нашата окаяна журналистика”.

Опитътът за доказателство на края на йерархията и пирамидалната сграда на държавата (със съставлящите я институции), т. е. на края на военно-полицейската организация на обществото и нейния бюрократичен апарат, чийто *Ultima ratio* си остават репресивните ведомства, е направен в брошурата **“Р. Р. и краят на държавата”**, която е част от цитирания по-горе сборник.

(Съдържащите се в статиите на сборника многобройни повторения се дължат на многократните ми опити да обясня елементарни и очевидни следствия от „аксиомата“, които навремето, в емиграция, се оказваха несмилаеми не само за интелигентни буржоа и за последните “непроституирани марксисти” (от троцкистка порода), но дори и за много наши анархисти, които не можеха да се освободят от традиционната гледна точка и консерватизма **на класическата трудова концепция за обществото и революцията.**)

Надявам се, че „практиката“ на Р.Р. и заливащите ни като порой нейни завоевания във всички сфери на човешкия труд ще бъдат много по-убедителни от “сивия пущинак на теорията”.

Р.Р., като двигател на С.Р. Най-важният днешен обективен фактор/причина за една Социална революция в обществото на пазарна демокрация, който не е съществувал в миналото, както вече казахме, е **Р.Р. (РОБОТРОННАТА РЕВОЛЮЦИЯ)**. Първата половина на ХХI-ви век е епоха на кошмарни кризи, заплашващи живота на планетата и на духовен и идеен упадък. Същевременно, това е време на велик научен и технологически преврат, на небивало съзряване на всички обективни условия за една социална промяна и за раждането на едно ново общество, в което е осъществена идеята за **СВОБОДА, РАВЕНСТВО И БРАТСТВО МЕЖДУ ХОРАТА И НАРОДИТЕ**. Ежедневно и повсеместно извършващите се научни и технологически открития, тяхното приложение във всички области на живота и незабавно предизвиканите от това неконтролируеми промени, налагат следния извод:

Както някога първата индустриална революция ликвидира структурите и съдържанието на феодалното общество, променяйки класи, манталитет, желания, идеи и морал, така сега научно-техническата или Р.Р. минира икономическите, социалните и политическите отношения и структури на днешното общество.

Факторът Р.Р. създава материалните условия и щрихи на един нов свят, с нови социални и международни отношения. В същото време Р. Р., ликвидирайки социалното и интернационално статукво в днешния свят, е най-солидната основа и необходимо условие на социалната революция. Трите се обуславят взаимно,

което трябва да провокира онази революционна динамика в развитието на днешното общество, пред която няма да устоят никоя диктатура, военни съюзи, мулти- и транснационални корпорации, класови и кастови интереси, социални и национални бариери, религиозно-идеологически предразсъдъци и житейски „мъдрости“. Който не вижда революционната същност и ролята на тези процеси за бъдещето на човешкия род изобщо, и на анархизма в частност, той е закъснял с цяла епоха. Който се отказва или не може (поради идейна склероза или интелектуален запек) да анализира свързаните с тях явления, тенденции и изменения и отраженията им върху живота най-общо казано и върху **програмата, организацията и тактиката, методите и средствата на революционната борба**, той е осъден да повтаря скучни баналности, да търси отговор за бъдещето в миналото и да се сърди на днешната младеж, която не посреща с лековерие и ентузиазъм утопическите хрумвания, „приносителите”, идеологическите уроци и рецепти на незвани „учители и благодетели на прогресивното човечество” или на полуграмотни шарлатани...

Под роботронна революция, повтарям за п-ти път, разбираме лавината от научни открития, създаването на нови теории и клонове на науките като ядрена физика, синтетична химия, електроника, кибернетика, бионика, генетика и техните практически и технически приложения. Тази революция започна в следвоенните десетилетия на миналия век с откриването на нови енергии, синтезирането на нови материи и създаването на нови технологии. Сред всички тези открития са откритиите се две - **КОМПЮТРИТЕ И РОБОТИТЕ**. Тяхното съединение води до автоматизирането на производствените (индустриални и селскостопански) процеси, на услугите и дори на част от научните и творчески дейности.

Всичко това създава нов, непознат до сега начин на производство, от който бавно, но сигурно **ЩЕ СЕ ИЗКЛЮЧВА РАБОТНАТА РЪКА** и същевременно ще се революционизират всички сфери на обществения живот и отношения. Мярка за скоростта на този революционен процес е факта на удвояване на обема на научно-техническата информация в срокове от 3 до 10 години за различните отрасли на науката, икономиката или военното производство.

Все нови и нови генерации компютри и роботи навлизат в индустрията, в земеделието, в размяната и снабдяването, в транспорта, банките и статистиката, услугите (в това число - медицината и просветата), лабораториите и науките. Така все повече трудови процеси - физически, инженерни, интелектуални - се автоматизират, при което изолираната автоматизация само на отделни сектори или страни се оказва **НЕВЪЗМОЖНА**. Започнала в дадено предприятие, тя увелича всички останали от отрасъла. Защото, който не се автоматизира е осъден на неконкурентоспособност, на по-бърза или по-бавна агония и сигурен фалит. Същото важи и за конкуренцията между отрасловите капитали в рамките на даден национален пазар и стопанство, както и между „националните” капитали на световния пазар.

Така конкуренцията въвлича всички предприятия, всички капитали и в последна сметка всички държави във въртопа на автоматизацията. Границите между свръх-държавите, блоковете и страните с „различни” системи се отварят пред Р.Р. Тези, които се опитват да издигнат стени и телени мрежи пред нея, ще умрат първи. А когато всички се „отворят”... ще умрат вкупом.

Автоматизацията, която се извършва пред очите ни, е само началото на процеса. В лабораториите на големите фирми и университети, и особено при военните се работи усилено за създаване на самообучаващи се машини, които могат да запомнят и анализират собствения си „опит“. Последното, заедно с машинното разпознаване на образи, цветове, звуци и други сигнали на външната среда ни отвежда направо и пряко до създаването на генерация от **машини с „изкуствен интелект“**. А всичко вкупом води до реализиране на „пророчеството“ на бащата на кибернетиката Норбърт Винер за затворения кръг на автоматизацията и последователното изваждане на човека от всички сфери на производство, услуги, статистика и повтарящи се скучни, еднообразни и затъпяващи физически и умствени операции.

Тези процеси разкриват неограничени възможности за прогрес, за изобилие и простор пред полета на човешкия дух и изправят „Първият свят“ (а след него и цялото човечество) пред необходимостта от нови принципи, критерии и цели на обществената и стопанска организация, на разпределението и потреблението, на междучовешките и международни отношения - нещо, което бе отбелязал още Норбърт Винер. Но раждането на това ново общество предполага смъртта и погребението на настоящето с неговите политически, икономически и класови господари. Разбира се, те ще се опитват да издигат бариери от различно естество пред Р. Р., да съдържат автоматизацията в някакви допустими за тях граници, зад които днешните структури и отношения загубват всякакъв „raison d’etre“. Господстващите класи ще се стремят да поставят този революционен процес, заедно с хода на социалната история на човечеството под свой контрол. Но това, едва ли ще е възможно, дори при опити за установяване на една световна диктатура или на една модерна планетарна Римска империя, опитваща се със сила и декрети да постави на мястото на конкуренцията - световния монопол и регламент на „играта“; да съхрани йерархията на обществените слоеве, личностните и групови привилегии - от световната столица до последната провинция във всеки от петте континента; да увековечи неравенството и наложи модерното робство, дори тогава, когато пирамидите и палатите ще могат да се правят без роби и в количество... достатъчно за всички желаещи „фараони“.

Няма никакви основания да се мисли, че в новата обстановка (с минирането на всички устои на днешния свят, с деградацията на интелектуалната и политическа енергия на водачите му в противовес на неограничените възможности, които Р.Р. открива пред човешкия род) миражът за едно планетарно владичество и за край на социалната история, за създаване на един свръхоруюеловски ужасен свят е станал по-реалистичен и по-лесно осъществим, отколкото в миналото.

До наше време този господарски „идеал“ се е разбивал винаги в борбите на класите, в конкуренцията и в неравномерното развитие на света. Тези процеси са създавали през шест-хилядигодишната политическа история нови империи-центрове на мощ и апетити върху всички райони на глобуса, нови зони на икономически и военен вакуум, нови победи и поражения на революциите, измитайки по този начин бляновете и стремежите на поредните наместници на боговете, на властниците и експлоататорите за завладяване на света.

Конкуренцията между днешните политически и „военнопромишлени комплекси“ на САЩ, Европа, Япония за овладяване на „вакуумите“, оставени от бившите империи се изостря с появата на нови конкуренти, като тези от така наречения

КРИБ (Китай, Русия, Индия, Бразилия) и др., цялото неустойчиво равновесие на силите между тези центрове на мощ (особено между САЩ и Китай), тяхната алчност, стремежи към владичество и печалби - правят невъзможен контрола над Р.Р., чиято степен на развитие, между другото, е мярка за военната сила на всеки един от настръхналите в предсмъртна схватка индустриално-военни динозаври, която ще разруши окончателно интернационалното статукво.

От друга страна, тази конкуренция ускорява автоматизацията и превръщането на днешните работници в утрешни безработни, минирайки социалното статукво. Така, оставайки в рамките на капиталистическата социал-икономическа, политическа и международна система, ние вървим към положение, при което броят на безработните в свръх-развитите страни ще достигне 40, 50, 60 или 70 % от активното население. (Трудно е да се каже коя е границата, която ще доведе до социална експлозия, още повече, че този феномен не е изолиран, а се разгръща паралелно със серия противодействащи и забавящи проявата му /или съдействащи и ускоряващи го фактори, сили и процеси, всеки един от които заслужава отделно изследване). Такова болшинство от активното население - процентът е висок още днес сред младежта на Европа, на Китай и САЩ - изхвърлено от реалните икономически, технически, научни и културни процеси, предизвиква зле маскиран ужас сред господарите, които продължават да търсят рентабилност и конкурентоспособност, докато програмите и плановете им, подчинени на тези две цели, ще раждат ежегодно милионни тълпи от безработни и „излишни хора”, образуващи “новите опасни класи”.

Какво решение на тази дилема могат да намерят разнокалибрени властници и собственици на парцели могъщество и богатства, които желаят на всяка цена да съхранят света на властта и собствеността?

Ако изключим „крайното решение”, за което споменахме, практикувано в пещите на нацистките концлагери и в сталиновия ГУЛАГ, или налудните идеи на някои изплашени от перспективата „книжни тигри” на ядрената война, като че ли пред „силните на деня” не остават много възможности за справяне с разрушеното интернационално статукво и със създадените от тях милиони „излишни”:

Или нарастващ брой безработни лумпени, или лумпени, фиктивно заети в бюрокрацията, всевъзможните институции, полицията, армията, проституцията, шоубизнеса, професионалния спорт и други паразитни професии и поприща и зрелища.

С времето, тези две категории лумпени могат само да увеличават относителното си тегло сред активното население. При държавния капитализъм, декласираните „излишни” се впрягаха в хомота на непрекъснато нарастващото дребно чиновничество. Наред с другите си „заслуги”, държавните учреждения стават инкубатори на мъртви души - във всяка учрежденска „кантора” ще се появяват все повече, заети с пълнене на бездънните каци на бюрократизма и изливане на не съвсем безсилната си злоба върху главите на „ближните”, които бумажният порой е довял в „бюрата”. Двете възможности за “компенсация” на свиващите се печалби, са в политиката на:

- а) Ограбване на чуждите, развиващи се и развити страни, и
- б) Ограбване на своите “нисши” класи.

Такава политика предопределя еднозначно следствията, които могат да бъдат:

а') Класически империалистически войни за преразпределяне на процентите и за господство над света или над негови региони и/или

б') Класови войни във всичките им възможни форми.

Понеже „излишните” ще стават все по-многобройни, либералните адепти на „свободата” търсят трескаво решение и... го намират. Ако се съди по статистиките за американската икономика (в която се създават „работни постове”) грамадният процент на новосъздадените в нея места са за прислуга, „компаньонки”, манекенки и манекени, лакеи, келнери, готвачи, пазачи, лични шофьори, портиери и т.н. Статистиците откриват с удивление, че нарастването на подобна „работна ръка” се придружава от обезценяването ѝ. Така, още началният тласък на Р.Р. се съпътства с увеличение на броя на слугите. (В Япония се появяват обяви, с които се търсят разводачи, изпикаващи кученца). Ето какви „перспективи” в роботронната ера откриват днешните неолиберални господари на „свободния свят” пред „излишната” и декласирана младеж! И ето в какви форми те се опитват да възродят пометените (от варварите или от младата буржоазия) цивилизации на робството и крепостничеството. Ето какви контури приема тачеровата и рейгънова „консервативни революции”.

С тези и още много други подобни мерки, платформи и „реформи” на своята икономическа и социална политика, властващите търсят създаването на „нова” социална тъкан и основа на своето господство и псевдоотдушници, **за да избегнат верижната и неконтролируема реакция на социалните взривове. Така става очевидно за всички безсмислието на една обществена система, в която, вследствие роботронното развитие, социалните, икономически и политически отношения на неравенство, експлоатация и подчинение се изпразват от съдържание и превръщат в анахронизъм, докато господарите на света искат да ги съхранят на всяка цена, за вечни времена.**

Глобализацията или свръхимпериализмът е друго пряко следствие от Р.Р. Капиталите в страните на „златния милиард” и тези на новите хищници от КРИБ са в смъртоносна схватка за световно господство – първоначално „мирна” – търговска, дипломатическа, „идеологическа”, а след това „класическа” – от локални, регионални до континентални и планетарни конфликти и войни. Страхът от умножаващите се, вследствие автоматизацията, неплатежоспособни безработни и обедняващи прекарии, пролетарии и „средняци” и свиващите се като шагренова кожа реални печалби и пазари, ще ги тласкат към трескаво търсене на компенсация на „загубите” в овладяване на световното „жизнено пространство”, **вещаейки социалния и интернационален Армагедон.** Това ще разруши напълно социалното и международното статукво.

Ерозията и рухването на кърпени (и „променян”, за да се съхрани) „обществен ред” **е въпрос на време.** Никой, дори Зевс, не е съумял да спре потока на времето! **Срещу роботронните бомби,** с които се зареждат основите на днешните държавни, стопански и международни структури и отношения, **НЯМА** и като че ли е невъзможно отквиването на някаква „стратегическа защита”.

Капитализмът може да бъде само предверие на роботронната революция, но в него тя не може да бъде завършена. Последното предполага премахването на

всички бариери - социални, политически, парични, културни и морални, които днешното общество, за да се съхрани, поставя пред съществуването и свободата на творчеството и инициативата на милионни човешки маси във всяка страна.

Утрешното общество се нуждае от свободни творци, от хора на инициативата, на смелите идеи и проекти. Трябва му човешка свобода, неограничавана от властта, от егоистичните интереси и алчността или от догмите. А не може да има свобода - нито индивидуална, нито обществена, не може от аморфната и безименна маса да се родят свободни човешки личности, без да бъде ликвидирано господството и насилието на хилядите върху милионите (или на милионите върху милиардите), без да бъде смазана волята да се властва над другите и да се паразитира за тяхна сметка, без да бъдат унищожени собствеността, печалбарството и монопола - частен или държавен - върху даден парцел, отрасъл, народ, континент!

Свободното и хармонично развитие на всеки и на всички изисква изкореняването на всяка проява на властолюбие и егоцентризъм, на стремеж към разкош, лукс, привилегии, слава, суета и т.н. Отнемане на „правото“ да се използва „ближният“ като слуга, доносник, проститутка, секретарка и т.н., и т.н. Това развитие се нуждае от преодоляване на разпокъсаността на човечеството от границите и на неравномерността в развитието на отделните му части, от надрастване на кастовото, национално и расово тесногърдие, които като атавизъм, може би ще се проявяват дълго, след като всички военно-полицейски, икономически, социални, културни и морални основания на властта ще бъдат мъртви и ИЗПЕПЕЛЕНИ!

Р.Р. поставя в дневния ред на човечеството Социалната революция.

Следователно, за завършването на роботронната революция, която единствена може да освободи действително човека, включително от принудителния и от наемния труд, с който бог го наказал, е необходимо извършването на социалната. Заедно с това, Р.Р. поставя в дневния ред Социалната революция! Още в днешния свят, с развитието на роботронната революция, въпреки противодействията от различни страни и естество, ще започнат да се раждат в живота структурите на бъдещето и сред масите — да никнат нови идеи, съзнание и отношения. Тогава, въпреки страхът от полицейските и военни репресии, въпреки силата на парите и невежеството, въпреки оглупяващата роля на масмедии, идеологии и религии, **ще започне революционното пробуждане.** Въпреки деформиращото тегло на днешните институции и тайното или явно, но винаги **ретроградно взаимодействие на властниците от цялия свят, което задържа обществената еволюция на възможно най-ниското ниво, ще започнат да се очертават тенденциите и контурите на бъдещия свят, който ние за краткост наричаме анархо-комунистически!**

През десетилетията, които предстоят, **революционната криза и откриващите се перспективи пред човечеството ще нарастват** вследствие нахлуването на процеса на **АВТОМАТИЗАЦИЯ** във всички сфери — в производство, услуги, статистика, разпределение, планиране и т.н. В основата на този процес е съединението на компютрите с роботите и И.И. Те създават инфраструктурата на новия свят, в който човекът ще бъде освободен от тежкия, неприятен и задължителен труд. Т. е. от онзи труд, който е бил досега една от причините паразитите да го избягват, да го стоварват върху други в различни форми:

робство, крепостничество или наемен труд. Откъдето следва **изграждането на апарата на насилието - държавата**, с чиято помощ те поддържат до днес класовата структура на обществото с неговата пирамидална йерархия, централизма, командването и подчинението, наемното робство и експлоатацията.

Заедно с унищожението на принудителния труд, автоматизацията създава (за пръв път в историята на човешките общества) свободно време, технически и комуникационни възможности за информиране на всички, за участието им в предварителните дискусии на всички нива, както и за прякото участие на всеки в управлението на обществените дела чрез избора на решение на въпроси от всякакъв обхват, благодарение на информатиката. При това, пряко участие в управлението т.е. самоуправление, не само **в рамките на патриархалните и изолирани селски общини, на „свободните градове“ от средновековието или на удавените в кръв революционни опити за замяна на властта с анархията и на експлоатацията – със социалното равенство от Парижката Комуна** насам, но и в планетарен мащаб.

Вярно е, че революциите в повечето случаи са придружавани от много кръв и жестокости, но си “заслужават една меса”, защото жертвите им в никакъв случай не могат да бъдат сравнявани с тези, които войните и “безкръвната гилотина” на “нормалното” капиталистическо общество обезглавява ежегодно. За жалост, други начини на прогрес в политическата история и излаз от нея не съществуват.

Елементи на революционната теория. При актуализиране на общата теория на С.Р., освен специфичните теоретични разработки, би било полезно да се потърси теоретичната ѝ основа в най-новите теории на революционните процеси в точните естествени и хуманитарни науки, като ги транспонираме върху теорията на социалната революция. Като илюстрация на това твърдение привеждам преразказ на пасажи от теорията на бифуркацията на нобеловия лауреат по химия за 1977 г. Иля Пригожин:

Всяка система (и капиталистическата в това число) се състои от вътрешни подсистеми. Те вибрират или осцилират, или са обект на по-бавни или на по-бързи, но непрекъснати промени, или се намират в състояние на постоянни флукуации. Когато една от тези флукуации, които преминават през системата или през някоя от нейните подсистеми, достигне достатъчно голяма амплитуда, цялата структура рухва. (Флукуацията е термин, характеризиращ всяко случайно колебание или периодично изменение. В квантовата механика това са случайни отклонения от средната стойност на физическите величини, които характеризират системите с голям брой частици.) Често няколко флукуации, засягащи различни подсистеми, интерферират и се усилват взаимно преди да се стигне до промяна или разтърсване на системата. Освен това, всяка система е потопена в известна външна среда. Последната също е източник на флукуации. Една по-важна външна флукуация може да съвпадне с обединението на няколко вътрешни, което прави системата още по-уязвима за трансформации или за революционни промени.

При дадени условия, разпадането на една система/структура, провокирано от една или няколко флукуации, довежда до формирането на нова, по-сложна структура, която, за да поддържа съществуването си, изисква по-голяма

енергия. Пригожин нарича тази нова структура **structure dissipative**, което означава нещо като **самоорганизираща се структура, произлязла от хаоса**. (От Библията е известно, че и господ е използвал хаоса, като първична “суровина” при “сътворението на света в течение на шест дни”.)

Обществото, което се създава или е на път да се създаде от Роботронната Революция (Р.Р.), разглеждано като “дисипативна система”, изисква все повече и повече информация, за да съществува и да се развива, но не трябва да забравяме, че самоорганизиращите се елементи в обществото са хората, върху които са въздействали флукуациите, които се предизвикват от Р.Р. във всички сфери от живота. В съвременното капиталистическо общество те водят до трансформации, като залезът на цели индустриални браншове от миналото, като металургия, автомобили, корабостроителство и т.н., и до изникването на нови производства, свързани с информатиката, роботиката, генетиката, нанотехнологиите и т.н. Към тези “вътрешни флукуации” се прибавят външни, идващи от развиващите се периферни страни, които предизвикват тяхната агресивност и натиск върху капиталистическата система.

Флукуациите и вибрациите пораждат дестабилизация, трусове, срутвания и необходимост от революционни промени в сферите или в подсистемите на държавите и на цялата международна капиталистическа система. Тези “дестабилизиращи” човешки сили се наслаждат в резултанта, която прави необходима и неизбежна революционната реконструкция на социал-икономическата система в най-развитите в технологично отношение страни.

*„Когато една система – продължава Пригожин - вследствие бавните, но непрекъснати изменения, флукуации и асинхронни осцилации на под-системите си е доведена до дестабилизация и загуба на равновесие, тя става свръхчувствителна за действието на вътрешни и външни сили, безпомощни до този момент в опитите си да я променят или разрушат. Акцията на тези сили, подготвяна от цялото предшестващо развитие и мащабът на нейните резултати, изглеждат като случайност или „чудо“ за страничния наблюда-тел... В подобни условия системата загубва своето равновесие и започва да има ирационално поведение. Предишните закони, които са регулирали нейното съществуване и функциониране, губят силата си. В подобни революционни моменти е невъзможно да се предвиди теоретически посоката, която ще поеме промяната: **дали системата ще се дезинтегрира в хаоса, или внезапно ще се изкачи на едно по-високо ниво на организация и революционно преобразуване?...**“*

За такива “моменти на бифуркация” е необходимо съществуването на макар и ембрионална революционна организация в обществото, която да може да помогне на масите във вземането на решение как, кога и къде да интервенират, “за да се изкачи системата на едно по-високо ниво на организация и революционно преобразуване”...

Простор пред теоретичната мисъл открива освен формулираната “аксиома” на Норберт ВИНЕР: *“Не съществуват никакви теоретически или практически бариери пред тоталното затваряне на кръга на автоматизацията”, И следствието от тази му мисъл: “Да си представим, че*

втората революция (РР) е завършена. Тогава средният човек със средни или още по-малки способности не ще може да предложи за продажба нищо, за което би си струвало да се плати. Изходът е един – да се построи общество, основано на човешки ценности, различни от пазарните (покупко-продажбата) и от властовите. За строителството на такова общество ще се изискват голяма подготовка и голяма борба, която при благоприятни обстоятелства може да се води на идейна плоскост, а в противен случай – дявол знае как?”

НОРБЕРТ ВИНЕР

“Кибернетика или управление и комуникация в света на животните и машината”

Всички изброени причини присъстват, в латентно или активно състояние и в различно ниво на развитие, в Китай, САЩ, ЕС и другите “велики” и по-малко велики сили на днешния свят.

§ 29. ПЕРСПЕКТИВИ НА СВЕТОВНАТА СОЦИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ

Много са причините поради които системата на настръхналите един срещу друг хищници е обречена. Сред тях най-вжната, която не е съществувала в миналото както вече казахме е роботронната революция И “АКСИОМАТА НА НОРБЕРТ ВИНЕР”: **НЯМА ПРАКТИЧЕСКИ И ТЕОРИТИЧНИ ОГРАНИЧЕНИЯ, КОИТО МОГАТ ДА ПОПРЕЧАТ НА ЗАТВАРЯНЕТО НА КРЪГА НА ТОТАЛНАТА АВТОМАТИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВОТО, УСЛУГИТЕ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ИМ.**

ВСЛЕДСТВИЕ НА НЕЯ И НАЛИЧИЕТО НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ НЯМА ДА ИМА ПРОЛЕТАРИИ, НИТО КАПИТАЛИСТИ В МАРКСОВИЯ СМИСЪЛ НА ДУМАТА, НО КАТО АНАХРОНИЗЪМ В ОБЩЕСТВОТО ЩЕ СА СЕ СЪХРАНИЛИ СОБСТВЕНОСТТА И НЕЙНИЯ СТРАЖ – ДЪРЖАВАТА. ТАКАВА ТОТАЛНА АВТОМАТИЗАЦИЯ АЗ НАРЕКОХ Р.Р. - ОТ РОБОТИ И ЕЛЕКТРОНИКА.

КАКВИ МОГАТ ДА БЪДАТ ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ ЧАСТНИТЕ ИЛИ ДЪРЖАВНИ СОБСТВЕНИЦИ НА АВТОМАТИТЕ ОТ ЕДНА СТРАНА И ПОЯВИЛИТЕ СЕ “ИЗЛИШНИ” (ПРЕКАРИИ, ЛУМПЕНИ И ЕВЕНТУАЛНО “СЛУГИ”) ОТ ДРУГА?

ВЪЗМОЖНИ СА МНОЖЕСТВО ВАРИАНТИ: НЕОРОБОВЛАДЕЛСКО ИЛИ НЕОФЕОДАЛНО ОБЩЕСТВО; ЗА ДА СЕ СЪХРАНЯТ СТОКОВО-ПАРИЧНИТЕ ОТНОШЕНИЯ, В НЕЧИИ “ПАЗАРНИ МОЗЪЦИ” МОЖЕ ДА СЕ РОДИ АНТИУТОПИЯ, В КОЯТО МЪЖЕТЕ СА ПЛАТЕНИ ПОЛИЦАЙ, А ЖЕНИТЕ ЧАСТНО “ПРАКТИКУВАЩИ” ПРОСТИТУТКИ; СЪЩЕСТВУВАТ И ДРУГИ, ВЕЧЕ ИЗПРОБВАНИ “В МИНИАТЮР” ИДЕИ, КАТО ГИГАНТСКИЯТ ГУЛАГ-ЛУДНИЦА С РОБСКИ ТРУД И СВИРЕП УНИЩОЖИТЕЛЕН ТЕРОР ИЛИ “ФИНАЛНОТО РЕШЕНИЕ” С АВТОМАТИЗИРАНИ ГАЗОВИ КАМЕРИ И КРЕМАТОРИУМИ. ТАКОВА “ОБЩЕСТВО” ЩЕ БЪДЕ ВСИЧКО ДРУГО, НО НЕ И КАПИТАЛИСТИЧЕСКО. ОСВЕН ТОВА, ПОДОБНИ “ИДЕИ” СА СВЪРЗАНИ С НЯКОИ “НЕУДОБСТВА”: ЗАЩОТО ЛИКВИДИРАНЕТО НА “ИЗЛИШНИТЕ” Е БЕЗКОНЕЧЕН ПРОЦЕС. ПРИЛАГАНО СИСТЕМНО, ТО ВОДИ ДО КРАЯ НА ЧОВЕШКИЯ РОД, ЗАЩОТО В РЕЗУЛТАТ НА КОНКУРЕНЦИЯТА И БОРБАТА МЕЖДУ КОРПОРАЦИИТЕ И

ДЪРЖАВИТЕ ЗА ГОСПОДСТВО НАД СВЕТА, ЩЕ СЕ ЗАСИЛИ КОНЦЕНТРАЦИЯТА И ЦЕНТРАЛИЗАЦИЯТА НА ВЛАСТТА И СОБСТВЕНОСТТА ВЪВ ВСИЧКИТЕ ИМ ФОРМИ И РЕГИОНИ, КОЕТО ВОДИ ДО НЕПРЕКЪСНАТОТО “ПРОИЗВОДСТВО” НА ВСЕ НОВИ И НОВИ “ИЗЛИШНИ” – ТОЗИ ПЪТ ОТ СРЕДИТЕ НА “ЕЛИТИТЕ”. ЛОГИЧНИЯТ ЗАВЪРШЕК НА ПОДОБНА ИНВОЛЮЦИЯ ЩЕ БЪДЕ КРАЯТ НА ЧОВЕШКИЯ РОД.

ТОВА Е ЕДНАТА ОТ ТЕНДЕНЦИИТЕ - СМЪРТОНОСНАТА, НО СЪЩЕСТВУВА И ДРУГА – РЕВОЛЮЦИОННАТА: КАПИТАЛИЗМЪТ ВЪРВИ УСКОРЕНО КЪМ ТОЧКАТА НА АБСОЛЮТНАТА БИФУРКАЦИЯ, В КОЯТО, КАКТО КАЗВА **ИЛЯ ПРИГОЖИН**, ДЕСТАБИЛИЗИРАНАТА СИСТЕМА МОЖЕ ДА СЕ САМОУНИЩОЖИ ИЛИ ДА СЕ ИЗДИГНЕ ЧРЕЗ СОЦИАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ НА ЕДНО ПО-ВИСОКО НИВО НА ОРГАНИЗАЦИЯ - АНАРХО-КОМУНИСТИЧЕСКАТА.

От ТАЗИ ТОЧКА ни делят още няколко, но не много десетилетия: преди близо четиридесет години въз основа на анализа на данните за Р.Р., определящи картината на световния империализъм, както вече казах, определих интуитивно настъпването на КРАЯ на държавата и капитала чрез формулата $1984 + 60 \pm \Delta x$ г. = $2044 \pm \Delta x$ години. В нея **“1984” е годината на Оруел, 60 е константа**, определена според твърденията на група американски генерали, че всяка следваща година по интензитет на събитията и развитието е равна на един век от предшестващата политическа история на човечеството, която продължава вече 60 века, а $\Delta x = \pm 1, 2, \dots, 5$ е **“допустимата статистическа грешка” в интервала от - 5 до + 5 години.**

Според тази формула СОЦИАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ, имаща за своя основа Р.Р., ТРЯБВА ДА ЗАПОЧНЕ ПРЕЗ ДЕСЕТИЛЕТИЕТО от 2039 до 2049 г.

Тогава в точката на абсолютната бифуркация ще бъдат на лице всички три необходими обективни условия за създаване на една свръх-революционна ситуация:

1) Вследствие Р.Р. се създават материалните предпоставки и условия или инфраструктурата за ЕДНО ПЛАНЕТАРНО АНАРХО-КОМУНИСТИЧЕСКО ОБЩЕСТВО.

2) Разрушаване на старото СОЦИАЛНО СТАТУКВО и създаване на ново с още по-голямо задълбочаване на пропастта между БЕДНИ и БОГАТИ, между КОЛИБИТЕ и ПАЛАТИТЕ, в резултат на което става възможна и навярно неизбежна най-мощната и за жалост кръвопролитна КЛАСОВА ВОЙНА в цялата политическа и социална история на човечеството.

Вследствие Р.Р., относителното тегло на наемния труд в индустрията и услугите намалява рязко и на мястото на пролетариата се появяват ПРЕКАРИАТЪТ, БЕЗРАБОТНИТЕ, ЛУМПЕНПРОЛЕТАРИАТЪТ. Това са новите “ОПАСНИ КЛАСИ”, които “елитите” считат за “ИЗЛИШНИ” и искат да ги елиминират с малтусиански мотиви и други “елитарни” сценарии с различни модерни средства за унищожението им. Тези социални групи аз нарекох “нисши” класи или “ПЕТО СЪСЛОВИЕ”. Ако работим самоотвержено за създаване на РЕВОЛЮЦИОНЕН

ФРОНТ на “опасните класи”, те могат, поради инстинктът за самосъхранение, да се превърнат в СМЪРТНА ЗАПЛАХА ЗА СОЦИАЛНОТО СТАТУКВО.

3) Разрушаване на сегашното ИНТЕРНАЦИОНАЛНО СТАТУКВО вследствие неравномерното развитие на капитализма и замяната му с едно ново прегрупиране и коалиране на СВРЪХ-СИЛИТЕ със сателитите им, поради което ще избухнат всевъзможни предварителни дипломатически, икономически (търговски и финансови), политически, идеологически и религиозни и т.н., и т.н. конфликти, чиято кулминационна точка, ако масите не се пробудят или ние се окажем негодни да ги организираме, ще бъде ИМПЕРИАЛИСТИЧЕСКАТА СВРЪХ-ВОЙНА, която ще въвлече в своя въртоп цялия свят, със стотици милиони жертви и разрушения за стотици трилиони долари, оставяйки пред човечеството един-единствен и последен шанс и изход - превръщането ѝ в световна гражданска война и в последна сметка в ИНТЕРНАЦИОНАЛНА СОЦИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ.

С оглед досегашните промени, като КРАХЪТ НА “ТРЕТИЯ РИМ” (Москва) и очертаващите се тенденции на КРУШЕНИЕ НА АМЕРИКАНСКАТА ИЛИ КИТАЙСКАТА “МЕЧТИ ЗА НОВ СВЕТОВЕН РЕД”, ЗА СЛАГАНЕ “КРАЙ НА ИСТОРИЯТА”, НА ЕКЗИТ-КРИЗАТА В ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ и ПРОБУЖДАНЕТО НА АПЕТИТИТЕ НА КИТАЙСКИЯ ГИГАНТ и другите кандидати за “жизнено пространство” от КРИБ, ще се извърши едно ново пренареждане по РАНГ В КЛАСАЦИЯТА НА “ВЕЛИКИТЕ” СИЛИ ОТ “ГЛОБАЛНОТО СЕЛО”. Най-вероятният сценарий от такова развитие, при запазване на сегашните темпове и тенденции е генерализираният конфликт между САЩ и КИТАЙ с техните сателити. Живеем в империалистически свят, в който създаването по мирен начин на световни, континентални или регионални империи – акционерни дружества историята не познава.

Войната е катализатор за революционното освобождение, само ако на лице са и посочените по-долу **две достатъчни условия** за превръщане на революционната ситуация в социална революция. Тя ускорява разрушаването на институциите, които поддържат системата на неравенство и потисничество и улеснява борбата срещу тях. В противен случай, ако разбойниците не са се източили напълно, а масите не са се възползвали от това да се мобилизират срещу тях, войната ще роди чудовищата на контрареволуцията, както това беше след Първата, Втората световна и Студената война когато се родиха фашизмът, болшевизъма и глобализма.

Възможните изходи от очерталата се системна, многофакторна глобална криза на държавността и капитала са:

- **ЕДИН “СВЕЩЕН СЪЮЗ”** на националните държави и капитали за съхранение на двойното статукво и за “мирно” преразпределяне на богатствата и привилегиите, но поради неравномерното им развитие, дълготрайният и още по-малко “вечният съюз” между хищниците на империализма е невъзможен;
- **ТРЕТА СВЕТОВНА ВОЙНА** между империалистическите свръх-сили за господство над планетата, чиито резултати посочихме;
- **СОЦИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ.**

ИНТЕРФЕРЕНЦИЯТА НА ЗЕМЕТРЪСНИТЕ ВЪЛНИ С “МАГНИТУД ОТ 10-ТА СТЕПЕН”, предизвикани от Р.Р. и ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА, СА ЧАСТ ОТ ОБЕКТИВНИТЕ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПОРЕДНАТА, И ВЕРОЯТНО СЕТНЯ РЕВОЛЮЦИОННА СИТУАЦИЯ. НАШАТА ЗАДАЧА Е ИЗГРАЖДАНЕТО, МАКАР И В ЕМБРИОНАЛНО СЪСТОЯНИЕ, НА ЕДИН АДЕКВАТЕН ИДЕЕН И ОРГАНИЗАЦИОНЕН ФАКТОР ЗА ТРАНСФОРМИРАНЕ НА РЕВОЛЮЦИОННАТА СИТУАЦИЯ В СОЦИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ...

ДВЕТЕ СУБЕКТИВНИ УСЛОВИЯ, КОИТО СЪЩЕВРЕМЕННО СА И ДОСТАТЪЧНИ, ЗАВИСЯТ ИЗЦЯЛО ОТ КУРАЖА, ВОЛЯТА И РАЗУМА НА “V-ТО СЪСЛОВИЕ” ИЛИ НА “НИСШИТЕ КЛАСИ”. АКО НЕ ИСКАТ ДА ГИ ПОСЛЕДВА СЪДБАТА НА РОБИТЕ, СЕЛЯНИТЕ И РАБОТНИЦИТЕ, ТЕ ТРЯБВА ДА СТАНАТ ОТНОВО “ОПАСНИ КЛАСИ”.

КАКВО Е НУЖНО ЗА ТОВА?

4) Осъзнаване на горните три момента в РАЗВИТИЕТО НА СВЕТА “НА КЪСО РАЗСТОЯНИЕ” (ПРЕЗ СЛЕДВАЩИТЕ 20 – 25 ГОДИНИ, ВСЛЕДСТВИЕ Р.Р. и Глобализацията) и като следствие стихийното и спонтанно формиране на идеи сред “излишните” и стремеж за замяна на старото общество с ново.

5) И на последно по място, но не и по важност, е разбирането от революционерите на РОЛЯТА НА АКТУАЛИЗИРАНАТА ТЕОРИЯ НА АНАРХИЗМА, КАТО ОПОРНА ТОЧКА, И НА РЕВОЛЮЦИОННАТА ОРГАНИЗАЦИЯ, КАТО ЛОСТ ЗА ПРЕМЕСТВАНЕТО НА ДНЕШНОТО ОБЩЕСТВО ВЪРХУ ОРБИТАТА НА АНАРХО-КОМУНИЗМА и импулсирането към постоянна апостолска революционна дейност (пропагандна, агитационна, организационна) днес и през идните десетилетия.

Вземайки под внимание ускореното развитие на Китай, ако изпреварващите негови темпове на растеж се съхранят, считам че началото на III-та световна война трябва да се премести с едно десетилетие по-рано от “изчисленото” по-горе, т.е. от 2039 – 2049 в **2029-а до 2039-а** год. Това ще бъде свръх-империалистическа война за световно господство. Трудно е да се определи точно нейната продължителност, но според наличните данни 10 години е един вероятен срок... През това десетилетие ще се стигне до точката на бифуркация... Какво ще се случи междуременно, докато държавите и капиталите стоят настръхнали едни срещу други, “излишните” растат и Р.Р. СЕ РАЗГЪВА в дълбочина и ширина, ЗАВИСИ ОТ “ОПАСНИТЕ КЛАСИ” И ОТ НАС, ОТ НАШИЯ ИЗБОР.

Разбира се, понеже пророците след Мохамед са магарета, то всичко казано до тук, може и да не се сбъдне, но ако се “сбъдне” и не сме готови да го посрещнем, ще заприличаваме на петте неразумни евангелски девизи, които, като отишли да посрещат жениха, забравили да наляят масло в кандилниците си...

§ 30. ЗАКЛЮЧЕНИЕ или ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

ДНЕШНАТА “ЦИВИЛИЗАЦИЯ” НОСИ В УТРОБАТА СИ ЕКСПЛОАТАЦИЯТА, НАСИЛИЕТО, СОЦИАЛНОТО НЕРАВЕНСТВО, ВОЙНИТЕ, УНИЩОЖЕНИЕТО, РАЗРУХАТА И СМЪРТТА, ПРИКРИВАНИ С КРАСИВИ СЛОВА ЗА МЕЧТИТЕ:

“АМЕРИКАНСКАТА МЕЧТА”. Терминът „Американска мечта“ се появява за първи път в „Американската епопея“ на Джеймс Адамс по време на голямата рецесия (1931) и се свързва с Декларацията за независимост от 1776 г., която гласи, че **всички човешки същества са създадени равни (но, както казва Оруел “някои са по-равни”)** с правата на живот, свобода и стремеж (само стремежа!) към щастие. Същите мисли се съдържат и в конституцията на САЩ.

В различни моменти същността на тази мечта се е променяла. Например през 19-ти век фокусът е върху политическата свобода и надеждата да се направи състояние за една нощ, защото в Калифорния е открито злато и някои хора са забогатяли за броени дни. А през 20-ти век американската мечта придоби своята съвременна форма: способност да растеш без препятствия и бариери. Нейната същност е ярко отразена в песента American Oхуген на барбадоската певица Риана. Особено във фразите „*В Америка можеш да станеш каквото си поискаш*“ и „*Потейки се за всеки цент, ние изграждаме империя*“.

Днес, в 21 век, американската мечта е вярата, че всеки, независимо от социалния си статус или място на раждане, може да успее в Съединените щати. През 2008 г. Барак Обама произнесе своята реч „По-съвършен съюз“ когато встъпи в длъжност като президент. В нея *той каза, че историята му е невероятна и дори невъзможна: детето на чернокож мъж от Кения, който живее в една от най-бедните страни в света стана президент на Съединените щати.* Той нарече своя път в политиката сбъднатата американска мечта, която *"не би могла да се случи в никоя друга страна"*.

Най-често се говори за възможността да се изгради голям бизнес и да станете милиардер, дори без първоначален капитал. В известен смисъл американската мечта може да се нарече “национална идеология.” Въпреки че няма критерии, които да определят американската мечта, тя често се свързва с три “постулата”:

1) Свобода на личността; 2) Възможност за всеки, тръгвайки от нулата, да постигне всичко чрез упорит труд; 3) Възможност за всеки и всяка да извършат преход към по-висока социална класа.

И така, всеки от 350-те милиона американци могат да станат президенти на САЩ или да седнат на стола на наследниците на Д.П.Морган...

ФОРМИРАНЕ НА ИДЕЯТА ЗА КИТАЙСКАТА МЕЧТА: ОТ СУН ЯТСЕН ДО СИ ДЗИНПИН.

Наследството на д-р Сун Ятсен (1866 - 1925)

В своите речи и писания Сун Ятсен формулира основата на съвременната китайска мечта, която включва:

1. Мечтата за възхода на китайската нация, превръщането на Китай в най-мощната и най-богатата държава в света. „Целта на нашата революция е да постигнем щастие за Китай“, казва Сун Ятсен, „Нашата държава ще стане национална, гражданска и социална, в нея ще царува пълен и идеален ред. И тогава 400-те милиона жители на Китай ще намерят голямо щастие.”

2. Мисията на китайския народ е да допринесе за развитието на цялото човечество.

3. Изводът, че китайският народ е най-древният и цивилизован народ в света, а Китай е най-голямата държава и асимилираща сила в света.

4. Целта е наваксване на нивото на развитие на САЩ. Според Сун Ятсен Китай трябва да се учи от Съединените щати, по-младото поколение китайци, като овладее световното знание, покаже решителност и амбиция, със сигурност ще успее да настигне и изпревари Съединените щати. Китай обаче не бива да копира успехите на САЩ. **За да се създаде най-могъщата държава в света, тя има нужда от "собствения ѝ дух".**

Мао Цзедун за бъдещето на Китай

Идеите на Сун Ятсен са “доразвити” в писанията и изказванията на „великия кормчия“ Мао Цзедун. Подобно на Сун Ятсен, той си поставя за цел - **да настигне САЩ и да стане най-могъщата държава в света.**

В реч на Мао от 29 октомври 1955 г. се казва: *„Нашата цел е страната ни да бъде силно развита, така че да бъде много по-силна, отколкото е сега и китайският народ да стане най-богатия народ. Година след година ще се приближаваме към тази цел, година след година ще ставаме все по-богати и по-силни. Общият просперитет няма да дойде днес, но знам, че ще дойде утре”*. Това “утре” според Дън Сяопин е след 78хпоколения или $78 \times 30 = 24$ века!

Мао Цзедун също подчертава, че Китай с население от 600 милиона души трябва да настигне САЩ с население от 150 милиона души. Ще отнеме десетилетия, за да се видят резултатите от усилията на китайския народ за поне 50 години, може би 75 години (т.е. до 2030 г.). Според него основните фактори, които ще направят възможно постигането на целта и настигането на САЩ по отношение на развитието, са: голямата територия на страната, нейната хилядилетна история, природни ресурси и голямо население. **Негова е и идеята, че всички сектори на страната, включително бизнес кръговете и демократичните партии, трябва да се стремят да създадат от Китай най-проспериращата и силна държава.**

Мечтата на Си Цзинпин

От 2013 г. президент на КНР е Си Дзинпин, който още през 2012 г., след като беше избран за генерален секретар на ЦК на КПК, **“извел китайската мечта на своите придшественици на ново ниво.”** В китайското медийно пространство се отбелязва, че „китайската мечта“ отразява стремежите на обикновените хора да доведат КНР до изграждането на „умерено проспериращо общество“ и че нацията трябва да се обедини в името на великата цел. В него има сравнение на "китайската" и "американската" мечти. Си Дзинпин подчертава, че хората са отговорни за националното възраждане, в което се вижда единството на духовното и материалното; в „американската мечта“ има акцент върху материалните нужди на човек ... Но като цяло тези две „мечти“ са сходни в много отношения, въпреки че се различават в подробностите. Китайците казват:

„Упоритата работа ще съживи страната, празните приказки няма да ѝ донесат полза“, а американците: „Не го казвайте, просто го направете“.

В The New York Times Томас Фридман пише в статията „Китай има нужда от собствена мечта“: „...Не знаем дали Си Дзинпин има „китайска мечта“, различна от „американската“? Защото ако мечтата на Си е нововъзникващата средна класа в Китай, която днес възлиза на 300 милиона и се очаква да достигне 800 милиона до 2025 г. и ако е точно като „американската мечта (голяма кола, голяма къща и Биг Мак за всеки), тогава ще имаме нужда от втора планета.“ Авторът показва, че дори днес ограничените природни ресурси не позволяват на Китай активно да изгражда консуматорско общество, а в средносрочен план подобна „мечта“ застрашава цялата планета“.

Ако в “краткосрочен план”, от историческа гледна точка, двете мечти (на САЩ за съхранение на статуквото и на Китай да ги измести от първото място) се сбъднат, а петото съсловие остане безучастно в един свят, който е в деветия месец на бременността, тогава ще имаме нужда не от втора планета, а от гробница за 8 000 000 000 души.

В момента пътят на "възраждането на китайската нация" е очертан в общи линии от китайското ръководство. Подробностите обаче все още не са ясни. Набелязани са срокове за осъществяване на "китайската мечта". Междинната дата е 2021 г., стогодишнината от основаването на Китайската ком-партия. До тази година е необходимо да се изгради "умерено проспериращо общество", да се превърне армията и икономиката да стане в първа в света. Пълната китайска мечта трябва да се сбъдне през 2049 г. (стогодишнината от основаването на КНР. "Пълната китайска мечта" на Си е като американската: Китай да измести САЩ от първото място и да се превърне в световен хегемон (жандарм и господар).

С какво е подплатена мечтата на Си Цзинпин? Тя се базира на изпреварващия ръст на китайската икономика и на непрекъснато увеличаващия се негов военен бюджет, който паритетно почти се е изравнил с американския от **810 млрд. \$** за 2022 г..

Ако тенденцията се запази, към края на десетилетието 2040 - 2050 г. китайската икономика ще се изравни с тази на останалия свят. Тогава нуждата и силата за завоюване на "жизнено пространство" ще бъдат 10 пъти по-големи от тези на нацистка Германия в 1939 г. Затова авторите на анализи, книги и статии търсят трескаво и безнадеждно пътища към мира.

В същото време САЩ искат на всяка цена да запазят своето място на хегемон, владетел на международните пазари и световен жандарм. Тази несъвместимост между виталните интереси на новия и стария динозаври води директно към империалистическия им сблъсък в борбата за господство над света. Понеже Третата световна война ще бъде 10 пъти по-мощна и поне с 10 пъти повече убийства и разрушения, отколкото миналите две, и може би ще трае едно десетилетие, вероятността да завърши със Социална революция е десетократно по-голяма, отколкото след I-вата и II-рата световни войни! Причината е в съвкупността от фактори, сред които е и социал-икономическия в днешното общество, от който войните зависят императивно.

Няма никакво значение кой ще започне войната – издигащия се хищник или този, който господства в момента, нито какви са мотивите на единия и другия, както и стремежът на стария хегемон да съхрани господството си или волята на кандидата да го измести, страхът на единия и другия да не пропуснат “момента” или решението да прибегнат до превантивна война, подклаждано от тежката, да не кажа смъртоносна, вътрешна и международна криза.

В съвременния свят на империализма, породен от апетитите на капитала – частен или държавен – обект на тези апетити е земното кълбо с населяващото го човечество. Тези апетити се утоляват посредством световните войни. В XX век имаше две – Първата и Втората световни войни. В XXI век, ако народите отново се оставят да бъдат отведени в кланницата, те ще дадат стотици милиони жертви и разрушения за стотици трилиони в резултат на готвената Трета световна война. Войните са следствие и резултат от политическата и социал-икономическа организация на класовите общества, от стремежът на властниците към разширяване на зоната за господство и алчността на експлоататорските класи към трупане на богатства за сметка на чуждите и “свой” поданници. Капитализма и държавата, като всички класови формации, не могат да съществуват без войните **Затова, изборът на по-малкото зло или вземане страната на “по-справедливия” хищник, ни осъжда на вечно повторение на катастрофите и на пропуснатите шансове за разкъсване на веригите на властта и капитала - до края на човешкия род.**

Повтарям за n-ти път, има един-единствен изход от този дяволски кръговрат – Социалната революция - преди или след Войната. И понеже, за съжаление, е малко вероятно “нисшите класи” да я изпреварят със своята революция – те нямат необходимата идейна подготовка, организация, план и стратегия, за да си спестят смъртта и разрушенията, с цената на многократно по-малко жертви и страдания, на тях им остава да разберат и приложат Бакуниновата стратегия.

Ако и тогава инстинктът им за самосъхранение не проработи, може би ги очаква съдбата на динозаврите и толкова други изчезнали видове. **СЛЕДОВАТЕЛНО, ВЪПРОСЪТ Е НА ЖИВОТ И СМЪРТ, И ЗАТОВА В БОРБАТА СРЕЩУ “РАСАТА” НА ГОСПОДАРИТЕ СА ПОЗВОЛЕНИ ВСИЧКИ СРЕДСТВА.**

ПРИЛОЖЕНИЕ

ВЕЛИКИЯТ СВОДНИК

**е разтревожен за бъдещето на Америка и световния “ред”,
следователно ние можем да злорадстваме.**

Става дума за Хенри Кисинджър – бившият държавен секретар на САЩ в администрацията на Ричард Никсън (1969 – 1974) и оттогава постоянен съветник на президентите от двете партии по въпросите на “националната сигурност” и външната политика. Защо го наричам сводник ще стане ясно от това, което следва.

Завършил Харвард, неговата докторска дисертация е на тема Вестфалската система на равновесие на европейските сили, в чиято политика той е блестящ ученик на канцлера на Австроунгарската Империя Клеменс фон Метерних и строител на “Свещенния съюз” срещу рецидивите на Великата френска революция и нейния изтърсак – Наполеон Бонапарт.

Както нередко се случва, ученикът надмина своя учител в съхранението на “най-добрия от всички възможни светове”: докато арената на Метерних беше Европа, Кисинджър се подвизава върху планетарната сцена. Няма значително събитие или заплашителна криза в световната история през последните 50 години от нашата епоха, начинаей от началото на 70-те години на ХХ век до днес, в които доктор Кисинджър да не е участвал, най-вече като “сват” на невероятните и на пръв поглед противоестествени, еднополови бракосъчетания между “големите”.

Той извърши подготвителните работи за срещата на Никсън и Мао в Пекин през 1972 г., вследствие на която бяха създадени клещите обхващащи СССР от НАТО на Запад и “китайската народоосвободителна армия” от юг, независимо от “различните” социални системи на САЩ и “комунистически” Китай. Следващата стъпка беше прекратяването на Виетнамската война с цел дезангажиране на южната граница на Китай и концентриране на китайските армии на север срещу Москва (за което Кисинджър получи Нобелова награда... за мир...) В резултат на оказаната подкрепа на по-слабия от двата противника (Китай и СССР) и редица други дипломатически, и не само, ходове (като войната в Авганистан, “Солидарност” в Полша, кризата на Москва и перифериите ѝ и др.), двадесет години по-късно “Империята на злото” слезна от историческата сцена “*не с гръм и трясък, а със скимтене*” по образния израз на Уайнбъргър – военен министър през първия мандат на Рейгън.

Четиредесет години по-късно (в 2015 г.) старият сводник, като че ли се готвеше да изиграе обратната шахматна партия: той беше на път да стане архитект на политиката на сближение между бившите съперници в “Студената война” - САЩ и Русия, респективно Тръмп и Путин.

Оказва се, че Кисинджър, като че ли е бил най-подходящият за тази пасваща му роля. Той е стар познайник с Путин още от времето когато почти никой не беше чувал за малкия подполковник от КГБ. В многочасов “приятелски разговор” между двамата през далечната 2000-на година, Путин му признал, че е работил в разузнаването, на което бившият държавен секретар отвърнал: “*Всички*

достойни хора започват от там своя път. И аз в това число.” (Минаваме метър странното схващане на шпионите за достойнство!) По този повод настоящият държавен секретар на САЩ Рекс Тилерсън е казал, че Кисинджър е един от малцината американци, които се срещат регулярно с Путин (както на времето с Мао, Брежнев етцетера).

Та в новия исторически момент старият сводник, със съгласието на Тръмп, се опитва да сближи САЩ и Русия както на времето, и сега срещу по-опасния им конкурент – Китай. Това не би било безпрецедентно: ще припомним съюза на Сталин с Рузвелт и Чърчил срещу Хитлер през Втората “гореща” война.

Подобни политически и идейни салтоморталета свидетелстват колко кухо звучат в устата на циници приказките “за правата на човека и демокрацията” и борбата срещу “тоталитаризма”. За “поддържане на равновесието в света” нито Крим, нито Сирия или Северна Корея няма да представляват проблем. Проблемът е в задкулисите пазарлъци и там, като че ли “високодоговарящите страни” удариха в камък.

В реч на погребението на Примаков (друг “достоеен” руски шпионин – шеф на Първо Главно на КГБ и министър-председател на Русия от времето на Елцин) през февруари 2016 г. д-р Кисинджър е заявил:

“Дългосрочните интереси на нашите две страни ни диктуват да създадем свят, в който днешните вълнения и колебания ще се преобразуват в нов многополярен баланс на силите. Русия трябва да се възприема като незаменим участник в новия глобален баланс, а не като заплаха за САЩ”.

Бившият посланник на Вашингтон в Украйна Стивън Пайфер поставя въпроса: “- *Ще съумее ли Тръмп да подобри отношенията си с Русия, като получи от нея по-приемливо поведение? Ако си затворим очите за това, което те правят в Сирия, Крим и Източна Украйна, жертвайки тези си интереси, още не е ясно какво ще получим в замяна?*”

Военният министър Джеймс Матис, бивш генерал от морската пехота, счита, че Русия е сериозна заплаха, а Тръмп може да стигне до заключение, че Русия няма какво да му предложи.

Страхувайки се, че подобна колебливост може да торпилира метерниковата му политика, Кисинджър бърза с комплиментите си и за “двамата големи”. Според него “идиотът от Белия дом” “*има всички шансове да влезне в историята като достоен президент*” и за да разберем малкият подполковник от КГБ “*трябва да се четат Достоевски, а не “Mein Kampf”*” и че “*Путин прилича на герой от романите му “Престъпление и наказание”, “Идиот” и др.*” (по-скоро трябва да се четат Гоголевите “Ревизор”, “Мъртви души”, “Шинел”...) “*Това е човек – продължава “патриархът на световната политика” - който усеща тясната, вътрешна връзка с руската история в този ѝ вид, в който той я разбира.*”

“Русия е много по-слаба от САЩ, но Путин е шеф на държава, която много години е олицетворявала имперското си величие, само че след разпада на СССР се сблъсква със заплахи по всяка от своите граници: демографският кошмар на Китай, идеологическият на радикалния ислям от юг и Европа на Запад.” Въпреки това, в навечерието на американските избори в 2016 г. той

увещава бъдещия президент на САЩ “да съхрани историческото достойнство на Русия”. “Тя е огромна страна, която преживява тежка вътрешна травма и се нуждае от самосъзнание, че си остава велика държава. Ние вероятно можем да спечелим една нова студена война, но искаме ли, **имаме ли интерес** да получим още една обхваната от конфликти Югославия, простираща се обаче от Петербург до Владивосток?”

Когато списание “Fortune” пита д-р Кисинджър не се ли смущава от една “крепка мъжка дружба” между Тръмп и Путин, той отговаря, че “не само, че няма нищо против тази дружба, но се надява те да се сблизят още повече и че между САЩ, Европа и Русия е нужен диалог, който да се съобрази с новите военно-политически реалности”, завършвайки с това, че “именно президентът Путин ще обезпечи равновесието в света”.

След малко повече от година, на срещата в Давос през януари 2018 г., докторът е принуден да се откаже от розовите си мечти. Вглеждайки се в последните негови снимки, като изключим тлъстината му, неговото изражение напомня “Рицарът на печалния образ” и има защо, “**световният ред**”, в чието създаване е участвал видимо и невидимо, по собствените му думи - **се... разпада**.

Вместо пророкуваният от Фукуяма “край на историята”, тя едва сега започва.

Кисинджър е предупредил сенаторите във Вашингтон, че **страната се сблъсква с потенциални и катастрофални конфликти**. Според него (в изданието на армията “Stars and Stripes”) САЩ трябва да се подготвят за **глобална дестабилизация**. “Международната ситуация, пред която ние сме изправени, е без прецедент.” “САЩ се сблъскват с краткосрочната заплаха от страна на оръжейната програма на Северна Корея и със средносрочните заплахи от разширяващите се Близко-източни конфликти и засилващите се предизвикателства за сегашния световен ред”. (По-важни са дългосрочните заплахи най-късно след 25 до 30 години, за които не му се и говори.)

Същевременно 94-годишният стратег твърди, че САЩ изостават по отношение на развитието “**на оръжията на бъдещето**”, сред които е и изкуственият интелект. (Това вече е предназначено за уплах на американските еснафи, които трябва да развържат кесииите си за военния бюджет.)

“Надвисващото разпадане на световния ред се засилва през последните две десетилетия. Традиционните белези на противопоставянето на великите сили се завръщат. Това, което усложнява тази динамика е скоростта на развитието на технологиите (Р.Р.), чийто необикновен прогрес заплашва да надмине нашето стратегическо и морално (!) въображение. Той създава нов потенциал за действително катастрофални сблъсъци между нациите” – завършва Кисинджер.

С две думи **Tout va très bien, Madame la Marquise**, както се пее в един прочут френски шлагер от времето между двете световни войни.

Наистина “всичко върви много добре”, защото към времето в което ще настъпят “катастрофалните сблъсъци между нациите” (на първо място на САЩ с Китай) и ще разрушат интернационалното статукво, след 25 – 30 години, Р.Р. ще пропука социалното във водещите страни, създавайки едновременно всички необходими

условия за заместването на скъпия за сърцето му “световен ред” с простия, железен ред на анархията и комунизма. Тогава днешното общество ще се намери в точката на бифуркация, когато всичко ще зависи не от “елитите”, а от масите и от нашата готовност да им помогнем в извършването на **Великата Световна Социална Революция**.

2018 г.

Георги Константинов